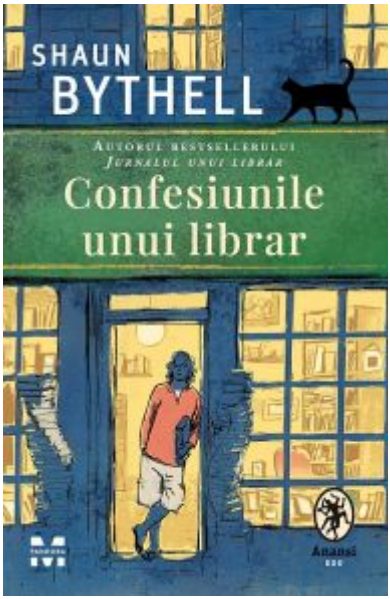
SHAUN
BYTHELL
Autorul bestsellerului
Jurnalul unui librar
Confesiunile unui librar
Ananși

SHAUN BYTHELL

Confesiunile unui librar

Traducere din limba engleză şi note de

Mihaela Buruiană

EDITURA PANDORA

2023

COLECȚIE COORDONATĂ DE BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU

Anansi
ego

Autor: Shaun Bythell
Titlul original: *Confessions of a Bookseller*
Copyright © 2019

Copyright © Pandora M, 2023
pentru traducerea în limba română
O.P. 16, Ghişeul 1, C.P. 0490, Bucureşti
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
www.pandoram.ro

ISBN (print): 978-606-978-619-2

ISBN (EPUB): 978-606-978-672-7

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

EDITORI:
Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir
FONDATOR:
Ion Mărculescu, 1994
DIRECTOR EDITORIAL:
Bogdan-Alexandru Stănescu
REDACTARE:
Alexandra Turcu
DESIGN:
Andrei Gamarț
DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban
DTP:
Dan Crăciun

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosință al lucrării nu este transferabil.

Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin persoanei juridice Pandora Publishing SRL.

IANUARIE 2015

A atins cărțile cu veneraţia unui preot care deschide biblia în amvon. Lustruisem pielea în dimineaţa aceea până când strălucea ca mătasea, iar vârfurile degetelor domnului Pumpherston s-au sprijinit pe ea de parcă erau fluturi ce poposeau pe o floare aleasă. Părea să toarcă de plăcere la atingere. Vizitatorul şi-a aşezat ochelarii înainte să dea paginile şi se vedea că încântarea domnului Pumpherston e contagioasă.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

(METHUEN & CO., LONDRA, 1942)

Mă întreb dacă, atunci când a scris jurnalul fictiv al lui John Baxter, August Muir era într-adevăr conştient că aceasta e, fără îndoială, cea mai bună parte a comerţului cu cărţi la mâna a doua şi probabil şi a colecţionării de cărţi: să găseşti şi să atingi ceva rar şi important. Odată, am avut un set de două volume din *Antiquities of Scotland*, de Francis Grose, care, pentru persoana care l-a cumpărat, era cea mai importantă carte pe care şi-o putea închipui. Grose şi Robert Burns s-au întâlnit în 1789 şi au devenit prieteni. Grose l-a rugat pe Burns să scrie o poveste supranaturală care să însoţească o ilustraţie a bisericii Auld Alloway Kirk din *Antiquities of Scotland*, pentru care se documenta pe vremea aceea. Astfel s-a născut poate cel mai frumos poem al lui Burns, „Tam o' Shanter". Deşi poemul a apărut mai întâi în alte două publicaţii, *Antiquities of Scotland* a lui Grose a fost prima carte în care a fost publicat şi, deşi nu are o valoare financiară uriaşă (ultimul set pe care l-am avut s-a vândut cu 340 de lire), este o carte importantă pentru pasionaţii de Burns,

parțial datorită faptului că, dacă nu ar fi fost solicitarea lui Grose, poate că Burns nici nu ar fi scris vreodată „Tam o' Shanter". Clientul căruia i-am vândut exemplarul meu venise din Ayr când aflase de la unul dintre prietenii săi că avem un exemplar. Abia după ce a plătit mi-a spus despre conexiunea cu Robert Burns şi, dacă nu ar fi făcut asta, probabil că nici astăzi nu aş fi ştiut. Este o ironie a poziției mele că, deşi sunt înconjurat de cărți în fiecare zi, cele mai multe lucruri pe care le ştiu despre ele mi-au fost povestite de clienți, aceiaşi clienți pe care primul meu instinct este să-i descurajez să vorbească.

Rezonez şi cu descrierea felului în care domnul Pumpherston atinge cartea: oamenii care comercializează cărți rare le ating, de obicei, vizibil altfel asigurându-se că sprijină copertele când le deschid, ca să nu se desprindă legăturile şi că, atunci când cartea este scoasă de pe raft, nu apasă prea mult pe partea de sus a cotorului. Odată ce ai avut de-a face cu cărți rare o vreme, devii extraordinar de atent când oamenii le manevrează greşit.

Plăcerea pe care o dă atingerea unor cărți care au avut o contribuție culturală sau ştiințifică semnificativă pentru lume este, fără îndoială, cel mai mare lux pe care îl poate aduce îndeletnicirea aceasta şi puține alte ocupații – dacă există vreuna – oferă atât de multe ocazii de a te bucura de aşa ceva. De aceea, în fiecare dimineață, mă ridic din pat nu anticipând o corvoadă repetitivă, ci sperând că voi avea şansa să țin în mâini un exemplar dintr-o carte care a adus pentru prima dată umanității o idee care a schimbat cursul istoriei. Poate fi un exemplar din *The Rights of Man*, datând din 1791, traducerea în engleză din 1887 a *Capitalului* sau o ediție timpurie a *Originii speciilor* a lui Darwin, din 1859. Despre asta e vorba.

JOI, 1 IANUARIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Închis în prima zi din an.

După ce m-am odihnit, m-am dus cu bicicleta la prietenul meu Callum pentru petrecerea anuală de 1 ianuarie, de la prânz. Am plecat pe la 15:00, ca să mă întorc pe lumină, am făcut focul în odăiță şi am început să citesc *Miss Lonelyhearts*, de Nathanael West, pe care mi-a sugerat-o acum vreo două săptămâni o clientă care cumpărase câteva cărți pe care le citisem şi eu şi-mi plăcuseră.

VINERI, 2 IANUARIE

Comenzi online: Închis

Comenzi găsite:

Mi-am petrecut dimineața făcând ordine, pe urmă m-am dus într-o scurtă plimbare pe plajă în Golful Rigg, pe vânt şi ploaie, cu Callum şi partenera lui, Petra, chiar înainte să se întunece. Petra este australiancă şi are două fete gemene, de vreo zece ani. Pare întotdeauna atât de absurd de fericită, încât îmi e aproape imposibil să-mi închipui cum îi reuşeşte fără ajutorul unor droguri halucinogene, dar este şi extrem de excentrică, aşa că se potriveşte perfect în peisajul uman din Wigtown. Când mă îndreptam de la camionetă spre magazin, am observat gâştele zburând pe deasupra oraşului, ca să înnopteze în mlaştina cu apă sărată de la poalele dealului pe care se întinde Wigtown. Privelişte a şi sunetul lor mă impresionează de fiecare dată, fiindcă sunt mii de gâşte care formează un V aproape perfect când zboară în întunericul tot mai dens din toiul iernii reci şi umede.

SÂMBĂTĂ, 3 IANUARIE

Comenzi online: 10

Comenzi găsite: 10

Am revenit la programul obişnuit, după o săptămână în care am deschis la 10:00 în loc de 9:00. O zi mohorâtă, dar măcar am scăpat de vânt şi ploaie. Sfârşitul perioadei de sărbători este întotdeauna marcat de o scădere acută a numărului de clienţi, numai că astăzi senzaţia aceea de gol din magazin a fost îmbunătăţită de faptul că primul client a fost Jeff Mead. Jeff este preotul anglican al parohiei din Kirkinner, un sat aflat în apropiere, iar imaginea lui publică a fost probabil rezumată cel mai bine de prietenul meu Finn, care mi-a zis odată că „Jeff se simte mai bine oficiind înmormântări decât nunţi". Acest lucru îi contrazice totuşi adevărata fire, dat fiind că este neastâmpărat, spiritual şi remarcabil de inteligent, cu o educaţie teologică în toată regula. E un bărbat solid, impunător, care se apropie de vârsta pensionării. La scurt timp după ce am cumpărat magazinul, în 2001, a venit să arunce un ochi pe aici. Cumpărasem un schelet în mărime naturală pe care voiam să-l agăţ de tavan (habar nu am de ce, dar este încă acolo, cu o vioară în mână) şi pe care îl aşezasem temporar într-unul dintre fotoliile de lângă şemineu, cu un exemplar din *Dumnezeu, o amăgire* de Richard Dawkins în degetele lui osoase. Am auzit un hohot de râs din adâncurile magazinului şi imediat a apărut şi Jeff, care a anunţat: „Aşa vreau să fiu găsit, când mi-o veni vremea".

La ora 11:00, a sunat o femeie din Ayr. Are nişte cărţi pe care vrea să mi le arate săptămâna viitoare.

La ştirile de azi-dimineaţă, era un reportaj despre patru bărbaţi care au fost răpiţi dintr-o librărie din Hong Kong pentru că diseminau literatură ce critica regimul din China. Vânzarea de cărţi poate fi o afacere periculoasă, dar, din fericire, în Wigtown numai din punct de vedere financiar.

În mod surprinzător, am găsit toate cele zece cărți comandate astăzi, ceea ce e un fel de miracol. Cele mai multe fuseseră listate recent și proveneau din colecția unui bărbat care adusese patru cutii chiar înainte de Crăciun.

Prietena mea Mary, negustoare de antichități, a adus o cutie cu gravuri despre pescuit și un bursuc împăiat, pe care l-am expus în magazin cu prețul de 100 de lire.

Callum și Petra au apărut la prânz și m-au întrebat dacă mă duc la degustarea de whisky de la 16:00, la Beltie Books. Le-am răspuns că depinde de cât de aglomerat e magazinul. La 15:30, în magazin nu mai intrase nimeni de o oră și, chiar când mă gândeam să închid mai devreme și să mă duc la degustarea de whisky de la Andrew, au intrat vreo douăsprezece persoane de douăzeci-treizeci de ani. Toate au cumpărat cărți.

Total încasări: 136,50 lire

10 clienți

LUNI, 5 IANUARIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 7

Încă o zi mohorâtă și, în mod miraculos, încă una în care am reușit să găsesc toate cărțile comandate. Patrick de la Historic Newspapers a trecut pe aici să ridice teancul de comenzi din străinătate care se adunaseră pe durata Crăciunului. Corespondența noastră internă este expediată prin Royal Mail, dar comenzile internaționale sunt mai ieftine dacă le trimitem prin curierul cu care are contract Historic Newspapers, așa că ne folosim și noi tot de el.

Petra a trecut să întrebe dacă poate să înceapă un curs de dansuri din buric în camera mare de la etaj. Nu ştiu câtă priză va avea la public, dar i-am spus că poate folosi camera vinerea dimineaţa.

Un client mi-a cerut cartea de vizită, dar n-am găsit niciuna. Cred că ultima dată când mi-a cerut un client aşa ceva a fost acum mai bine de un an. Ideea pare fermecător de desuetă într-o lume hiperconectată. Când am cumpărat magazinul, clienţii – în special alţi comercianţi de cărţi – lăsau mereu cărţi de vizită, dar acum pur şi simplu nu se mai întâmplă asta, aşa cum a fost cazul şi cu cărţile de vizită din vremurile georgiene şi victoriene.

Un cuplu german de vreo cincizeci şi ceva de ani a răsfoit cărţi timp de o oră. Femeia a cumpărat un exemplar din biografia lui Jane Austen de David Cecil. În timp ce plătea, a spus: „Mă bucur să vă cunosc, în sfârşit", ceea ce mi s-a părut puţin ciudat, până când a explicat că motivul pentru care veniseră în Wigtown era că citiseră cartea Annei, partenera mea, în care este vorba – parţial – despre Wigtown (şi despre mine). Nu la mult timp după ce au plecat, un bărbat în salopetă portocalie, care cu o săptămână în urmă cumpărase un exemplar din cartea ei *Three Things You Need to Know About Rockets,* s-a întors şi, inspirat de referinţele Annei la *Moby Dick*, a cumpărat şi un exemplar din acesta.

Tom a venit să discutăm proiectul gândit de Anna – ideea unei Case a scriitorilor. Vrea să înfiinţeze o companie ca să cumpere şi să transforme o proprietate din piaţă într-un spaţiu de creaţie, unde să organizeze cursuri de scris, citit şi artă, împreună cu Spring Fling (un festival artistic din zonă care are loc în fiecare iunie). Vrea să avem o şedinţă de brainstorming aici, în magazin, şi caută idei de persoane pe care să le invite, aşa că i-am făcut câteva sugestii. Întâlnirea va avea loc vineri seara, în camera mare în care găzduim Refugiul scriitorilor pe durata festivalului, şi vom avea mâncare şi vin.

Total încasări: 87,50 lire

13 clienți

MARȚI, 6 IANUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Toate cele trei comenzile de astăzi au fost cărți despre căile ferate.

Încă o zi cumplit de urâtă, deşi ploaia s-a mai domolit după-amiază. Până acum, pare că iarna a însemnat doar ploi abundente, stârnite de vânturi puternice. Nu cred că am avut nici măcar o zi cu ger.

Printre mesajele primite astăzi prin e-mail:

De la: xxxxxxxxxxxx

Subiect: lumea are nevoie de cartea mea

Corpul mesajului:

mi-ar plăcea să-mi popularizez cartea la librărie.

am scris o carte care asigură că persoana pe care o găseşti devine partenerul tău de viață, ceea ce şi înlătură nevoia de minciuni, manipulare şi jocuri. împiedică daunele emoționale şi riscul pentru viața umană prin suicid. înarmând oamenii cu cunoştințe despre personalități.

Prima clientă a zilei a fost o femeie în vârstă care voia să folosească telefonul librăriei ca să-şi sune nora, care nu venise să o ia de la doctor. Al doilea client a fost un bărbat cu un început de chelie şi coadă, care a țâțâit la prețul absolut fiecărei cărți pe care a ridicat-o.

Am găsit o tablă veche de scris în pivniță şi am înrămat-o cu o ramă veche de tablou. Arată destul de drăguț. Am hotărât să încerc să scriu ceva amuzant pe ea în fiecare zi, o întreprindere sortită eşecului, dat fiind că pot trece săptămâni – uneori luni – până când îmi trece prin cap vreun gând spiritual. Ca să simplific lucrurile, am luat un citat din Noel Coward, dintr-o carte intitulată *Famous Last Words*: „Noapte bună, dragii mei, ne vedem mâine".

A venit mama pe la 16:00 şi a vorbit fără întrerupere jumătate de oră. Printre subiectele abordate au fost: ideea Casei scriitorilor şi o sursă de finanțare posibilă pe care a găsit-o ea (a repetat asta de cel puțin şase ori), prietenii prietenilor ei, care au un castel în Deeside pe cale să se prăbuşească în râu din cauza inundațiilor (informație repetată de patru ori) şi chiriaşii de la The Open Book[1], care au lăsat cam dezastru în urmă („abject"). Nu era vorba de ocupanții cei mai recenți, două spanioloaice, ci de un alt cuplu (informație repetată de patru ori).

La vreo douăzeci de minute după ce a plecat (cu un nonşalant „Tre' să fug, pa, dragule"), m-am uitat prin vitrină şi i-am văzut Volkswagenul lovit parcat prost în stația de autobuz, în timp ce ea pălăvrăgea agitată cu cineva. Când am închis librăria, peste jumătate de oră, ea era tot acolo, făcând capul calendar norocosului care se întâlnise cu ea.

Total încasări: 125,49 lire

---

[1] The Open Book a fost ideea Annei. Dându-şi seama că probabil nu este singura persoană care visează cu ochii deschişi să aibă propria librărie, i-a convins pe părinții mei să cumpere un magazin în centrul Wigtownului, care funcționează în sistem Airbnb: oricine îl poate închiria ca să vadă ce înseamnă să gestionezi o librărie timp de o săptămână. Este rezervat deja pe următorii trei ani şi atrage vizitatori din toată lumea (n.a.).

11 clienți

MIERCURI, 7 IANUARIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Am tras draperiile în dimineața asta şi am văzut primul semn de soare după atât de mult timp, că mi se pare că au trecut luni.

Mi-am petrecut prima oră din ziua de lucru asfixiindu-mă uşor cu parfumul unei cliente, care pot doar să presupun că a fost produs ca o neurotoxină deosebit de neplăcută de un biochimist nord coreean într-un buncăr secret. Kim Jong-(ost)il.

Am mai primit o comandă pentru o carte din sala feroviară. Astea sunt întotdeauna cele mai greu de găsit. Probabil că amatorilor de cărți despre căile ferate nu prea le pasă de ordine pe rafturi.

Pe la 11:00, în librărie a intrat o femeie puțin mai în vârstă decât mine, cred. Am recunoscut-o vag, aşa că, atunci când a venit să plătească un teanc de romane – toate citite şi plăcute de mine –, am întrebat-o de ce mi se pare familiară. Am aflat că mergea la aceeaşi casă de licitații din Dumfries la care mă duceam şi eu ocazional, aşa că am depănat amintiri despre diversele personaje şi activitățile îndoielnice care inevitabil par să înconjoare licitațiile. Pe urmă, a povestit că are o ceainărie în Rockcliffe (la mai puțin de şaizeci de kilometri distanță), aşa că ne-am plâns de clienți şi, în special, de ce înseamnă să ai o afacere, în special una pe care oamenii se aşteaptă s-o ții deschisă când le convine lor, nu când îți convine ție. Amândoi disprețuim tirania obligațiilor sociale din comunitățile rurale. Şi ea pare să urască la fel de mult ca mine să aibă lucrurile

planificate. Şi tocmai a terminat de citit *Any Human Heart*, una dintre cărțile mele preferate.

Am început să sortez cele două cutii rămase din tranzacția dinaintea Crăciunului. N-am găsit nimic bun pentru a fi vândut în magazin, dar toate au cod de bare şi sunt în condiție impecabilă – perfecte pentru FBA[2], aşa că le-am procesat şi le-am ambalat ca să fie ridicate. Prețurile pentru edițiile broşate sunt surprinzător de mari, dar aşa stau lucrurile de când au apărut vânzările online – este mai greu decât înainte să prevezi valoarea unei cărți.

După-amiază, m-am certat crunt cu un client: eu am susținut că Maigret este un detectiv fictiv francez, iar el, un pictor belgian suprarealist. Pe urmă, am sunat-o pe femeia din Ayr ale cărei cărți ar trebui să le văd mâine, ca să amân. A părut extraordinar de uşurată; cu siguranță încă mai are de sortat cărțile pe care vrea să le păstreze de cele pe care este dispusă să le dea.

Total încasări: 65,49 lire

3 clienți

---

[2] FBA (Fulfilled by Amazon) este un serviciu oferit de Amazon prin care librarii îşi pot stoca marfa într-unul dintre depozitele Amazon (numite eufemistic „centre de distribuție"). Când sosesc comenzi pentru cărți, personalul depozitelor le ambalează şi le trimite clienților. Deşi astfel se rezolvă problema spațiului din magazin, costul acestui serviciu te face aproape întotdeauna să te întrebi dacă merită efortul – aşa cum se întâmplă aproape cu orice serviciu pe care îl oferă Amazon terților. „Taxele" sale se înmulțesc inevitabil şi continuă să te împresoare până când profitul tău este atât de mic, încât aproape că te sufocă. Dar nu chiar. Paraziții preferă să-şi țină gazdele în viață (n.a.).

JOI, 8 IANUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Încă o zi însorită. Două la rând – pare să fie un fel de record, având în vedere ce vreme am avut până acum iarna asta. Una dintre comenzile de azi a fost pentru o carte intitulată *Minorities in the Arab World*, care îi va fi expediată unui preot din Liban.

După-amiază, a trecut pe aici mama, care a vorbit vreo jumătate de oră despre ciocănelul de pe uşa de la The Open Book, care se pare că are o peliculă de mucegai alb pe el. De ce contează asta sau de ce crede ea că am nevoie să ştiu şi eu mă depăşeşte. A dispărut cinci minute, apoi s-a întors cu Alicia, femeia taiwaneză care gestionează The Open Book săptămâna asta. Am stabilit să ieşim la o bere după muncă. Alicia, se pare, nu este numele ei adevărat, dar l-a ales ca să-i fie mai uşor cât stă în Europa. În prezent, studiază în Spania şi s-a gândit că Wigtown i-ar oferi o pauză binemeritată de la căldura şi mâncarea gustoasă din Spania.

Total încasări: 42 lire

3 clienți

VINERI, 9 IANUARIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Ploaie torențială din nou. Nicky a ajuns cu întârzierea de rigoare. Nici măcar costumul ei negru de schi nu a putut face

față ploii – când a împins uşa ca să nu lase vântul şi ploaia să intre, părea o focă furioasă. Nicky e singura care a mai rămas din personalul de altădată, format din doi angajaţi cu normă întreagă şi unul cu jumătate de normă. E o bună prietenă, deşi părerile noastre diferă considerabil în multe privinţe. Ea este martoră a lui Iehova. Eu nu sunt religios. Are aproape cincizeci de ani, doi fii adulţi şi un nelipsit simţ al umorului. În plus, e dedicată magazinului şi extraordinar de capabilă. Pe mine mă consideră un impediment pentru succesul afacerii şi tot timpul îmi ignoră instrucţiunile, alegând în schimb să facă lucrurile ca şi cum ar fi magazinul ei.

La 9:30, am pornit radiatorul în camera mare şi am mutat combina audio pentru cursul de dansat din buric, ţinut de Petra. Am fost de acord să folosească spaţiul de deasupra magazinului, unde în fiecare marţi are loc cursul de artă al doamnelor în vârstă. Spre uimirea mea, s-au prezentat două persoane. După ce a început ritmul surd al activităţii de la etaj, am dus corespondenţa la poştă (doar am traversat strada), unde la ghişeu era William, cu o dispoziţie foarte asemănătoare cu vremea de azi. M-a întâmpinat aşa cum face cu toată lumea, adică ignorându-mă complet şi bodogănind cât de mult dispreţuieşte Wigtown şi aproape tot ce se află în el.

Pe la 10:30, când Petra şi dansatoarele ei erau în plină desfăşurare, Isabel (care se ocupă de finanţele magazinului o dată pe săptămână) a venit să ţină contabilitatea şi, imediat ce a auzit bufniturile, s-a oprit brusc cu un aer îngrozit. Când i-am explicat că e un curs de dans, nu o orgie, a fost vizibil uşurată. S-a oferit şi să ducă încasările la bancă în locul meu, dat fiind că rămăsesem să mă ocup singur de magazin în ultimele trei săptămâni şi nu reuşisem să le depun.

Cu toată ploaia, apa de pe vitrina neetanşă picură fără încetare pe decoraţiunile de Crăciun, care au fost o încercare jalnică, în cel mai bun caz, şi acum arată ca un aranjament floral de iarnă umed şi mohorât.

În librărie au intrat trei vânători de păsări sălbatice. Unul dintre ei a zărit o gravură victoriană înrămată, de mari

dimensiuni, *Pescuit în Connemara*, cu preţul de 40 de lire, şi a zis: „Nu vreau să fiu obraznic, dar care e cel mai bun preţ pentru asta?”. I-am răspuns că i-o dau cu 35 de lire. A cumpărat-o pe aceea, precum şi trei gravuri de Robin Ade, cu autograf, pe care le cumpărasem de la Mary, prietena mea care ţine un anticariat. Din păcate, nimeni nu s-a arătat interesat de bursucul împăiat pe care l-am cumpărat tot de la ea, în afară de copii, care sunt fascinaţi de el.

Seara, am ieşit la pub cu Alicia (Taiwan), Gina (Noua Zeelandă), Elouise (Australia) şi Petra (Austria). Eu eram singurul scoţian de la masă. Toate lucrează aici în diverse puburi şi cafenele.

Total încasări: 132,99 lire

5 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 10 IANUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

O zi rece, cenuşie. Nicky a apărut la 9:08, dând vina pe vreme pentru întârziere. Ploaia a început din nou la 10:00, iar sunetul apei picurând în găleţile din vitrină şi-a reluat simfonia obişnuită.

În timp ce umpleam coşul cu lemne, am auzit o broască orăcăind în iaz – prima pe care am auzit-o din toamnă încoace.

Pe drumul spre poştă, l-am zărit pe Eric, budistul din Wigtown, în roba lui portocalie – o pată de culoare binevenită într-o zi altfel mohorâtă. Nu ştiu când s-a mutat aici, dar Wigtown l-a absorbit cu indiferenţa amiabilă pe care o oferă tuturor, indiferent de cât de nepotriviţi ar putea părea într-un târguşor scoţian.

Nicky şi-a petrecut toată ziua rearanjând lucruri care nu aveau nevoie să fie rearanjate.

După prânz, am dat jos decoraţiunile de Crăciun din vitrină. Partea din stânga încă era plină de băltoace.

Pe tablă, azi:

Evitaţi interacţiunile sociale: purtaţi mereu o carte la voi.

Foarte puţini clienţi astăzi şi cei mai mulţi au plecat înainte de prânz. La 14:00 a apărut o familie şi aveam mari speranţe că măcar unul dintre membrii ei va cumpăra ceva, dar au plecat după zece minute cu mâinile goale. Până la ora închiderii, nu am mai avut niciun client.

Total încasări: 34,49 lire

4 clienţi

LUNI, 12 IANUARIE

Comenzi online: 10

Comenzi găsite: 10

O zi cenuşie, rece, dar fără ploaie.

Din fericire, am găsit toate comenzile în dimineaţa asta. Una dintre ele era pentru un exemplar în germană al *Mein Kampf*, publicat când Hitler încă trăia. La interior, avea o dedicaţie şi o vedere – cum nu ştiu deloc germană, habar nu am ce anume scria acolo. Cu toate acestea, am vândut-o cu 90 de lire unui client din Germania.

Cinci clienţi până la ora 10:00 şi toţi au cumpărat cărţi. Unul a cumpărat trei bastoane făcute de Sandy, păgânul tatuat. El este unul din cei o mână de clienţi fideli. Locuieşte lângă Stranraer şi susţine că este cel mai tatuat om din Scoţia.

De asemenea, este un cioplitor pasionat (şi talentat) de bastoane. Avem un sistem de troc prin care el îmi aduce bastoane în schimbul cărţilor, iar eu vând bastoanele în magazin. Trebuie să iau legătura cu el şi să-i spun că avem nevoie de mai multe.

Când duceam comenzile de azi la poştă, William tocmai ieşea din ungherul lui întunecat la o ţigară. Ca niciodată până acum, a dat dovadă de politeţe şi decenţă ţinându-mi uşa deschisă şi chiar salutându-mă cu „Bună dimineaţa, Shaun". Ori e el bolnav, ori eu sunt.

Total încasări: 72,50 lire

5 clienţi

MARŢI, 13 IANUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

O zi cenuşie, rece. Ploaia a început la 10:00.

La prânz, a apărut un grup de persoane de vreo şaptezeci de ani care căutau cărţi de Eric Ambler, Geoffrey Household şi Eric Linklater. Una dintre ele s-a apropiat de tejghea şi m-a întrebat: „Răspundeţi la întrebări?". A cumpărat o biografie a lui Wilfred Thesiger, care provenea dintr-o colecţie achiziţionată anul trecut dintr-o casă de la periferie. Au făcut cu toţii complimente la adresa magazinului, dar au fost dezamăgiţi că nu aveam niciunul dintre autorii pe care îi căutau. Motivul nu este că nu îi găsesc, ci că nimeni – până astăzi – nu a întrebat vreodată de ei, aşa că nu îi cumpăr când dau de ei în colecţii.

Pe drum către poştă, m-am întâlnit cu vânătorii francezi de păsări sălbatice care obişnuiau să stea în cabanele de vacanţă

ale părinților mei. Am stat puțin de vorbă pe trotuar, în fața magazinului. Franceza mea este destul de prăfuită, dar am reuşit să discutăm vreo cinci minute. Au împuşcat trei gâşte ieri-dimineață, la mlaştină. Cel puțin, cred că asta au zis.

Total încasări: 17,30 lire

3 clienți

MIERCURI, 14 IANUARIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

O dimineață senină, rece. Gheață pe geamuri pentru prima dată anul ăsta.

Andy (care ne spală geamurile) a apărut la 9:30 să-şi ia banii. Tony, care spăla geamuri o dată pe săptămână, i-a vândut afacerea lui Andy acum vreo doi ani. Andy este uşor mai neglijent cu treaba lui. Femeia care lucra în magazin înainte să-l preiau eu – Joyce – avea un simț acerb al umorului, care părea să jignească pe toată lumea în afară de mine. Ea îi zicea lui Tony „mânjitorul de geamuri", ceea ce, la fel ca majoritatea observațiilor ei despre viață, era nedrept.

Joyce, o atee vocală, mi-a spus odată că este convinsă că în casă locuieşte o fantomă, pe care ea o simțise pe palierul de la baza scărilor în mai multe ocazii. M-a asigurat că nu e periculoasă şi chiar îi dăduse un nume: George. Încă nu am găsit dovezi ale acestui spectru şi bănuiesc că Joyce încerca să râdă de mine.

Singura comandă a fost pentru o carte mare, grea, intitulată *Shackleton's Voyages*, un titlu recent în stare impecabilă. L-am vândut cu 3 lire, iar taxa de timbru a fost 13 lire, dar a fost o comandă pe Amazon, aşa că a trebuit să îndurăm lovitura.

Isabel a venit la 11:00 să se ocupe de registre.

Bătrânul cu pălărie de cowboy care gâfâie în secțiunea de materiale erotice a apărut la prânz. Are cam un metru optzeci înălțime, poartă pantaloni negri de lycra, cu pensă în față, geacă de iarnă şi – astăzi – o şapcă în locul iubitei lui pălării de cowboy. De fiecare dată se preface interesat – neconvingător – de cărțile de anticariat din fața tejghelei în primele zece minute ale vizitei şi, inevitabil, ajunge să petreacă cel puțin o oră în secțiunea de materiale erotice. O dată la câteva secunde, marchează trecerea timpului cu un gâfâit puternic, un mormăit, un pufnet sau un fluierat mimat. În plus, bate darabana pe copertele cărților pe care le ia în mână. Astăzi mi-a zis că fusese nevoit să-şi abandoneze maşina „în vârf" din cauza vremii şi să vină cu o ocazie la Wigtown. Ar fi trebuit să-l viziteze pe Christian, legătorul de cărți (la şase kilometri distanță), dar bineînțeles că nu a putut, fără maşină. În timp ce trăncănea de zor despre asta, a reieşit că, de fapt, mă ruga să-l las să folosească telefonul ca să-l sune pe Christian şi să-l anunțe că nu poate să ajungă. Încă nu învățase să-şi folosească noul telefon mobil, aşa că i-am dat voie să sune de la telefonul fix, la care a vorbit cel puțin douăzeci de minute, flecărind cu Christian, iar în tot timpul ăsta a țăcănit din pix. Chiar când mă gândeam că litania asta incredibil de nepotrivită a ajuns la capăt, omul a pus telefonul pe podea şi a plecat să-şi ia o cafea, lăsându-şi bagajele pe tejghea, în spatele lui. Are o dispoziție uşor arogantă, amestecată cu o amiciție falsă, care, împreună, dau impresia că el crede că vreau să-i fiu prieten şi sunt foarte norocos că ia acest lucru în considerare.

Când s-a întors de la cafea, a început să scoată grosolan şi zgomotos cărțile din secțiunea de anticariat, pe urmă a cerut o hârtie ca să-şi noteze unul din titluri, să-l ia acasă, bănuiesc eu cu intenția de a-l cumpăra online. A plecat fără să cumpere ceva.

Un apel la 14:15:

Client: Aveți vreo carte despre Al Doilea Război Mondial?

Eu: Da, avem câteva sute.

Client: Sunt de dimensiuni mari?

Total încasări: 46,50 lire

5 clienți

JOI, 15 IANUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

O zi senină, friguroasă, de iarnă, cu gheață pe iaz.

Una dintre cărțile comandate azi se intitulează *Scottish Castles*. Am cumpărat-o nouă şi a rămas pe raft, nevândută, ani de zile. Prețul de copertă era 35 de lire. Stocul de exemplare noi s-o fi epuizat, aşa că cele la mâna a doua – acum mai rare ca oricând – au crescut ca valoare. Cel pe care l-am vândut astăzi a costat 75 de lire.

Alicia de la The Open Book a apărut la 9:30 şi m-a rugat să-i împrumut o bicicletă ca să se ducă la Finn's, aşa că am reglat una pentru mărimea ei. I-a luat o oră jumătate să parcurgă cu bicicleta cei 13 kilometri până acolo, cu vântul în față.

Sandy, păgânul tatuat, a venit la ora 11:00 şi m-a rugat să-i comand *Scottish Gallovidian Encyclopedia* de Mactaggart, pentru prietena lui Lizzy, a cărei zi de naştere este marți. Cartea lui Magtaggart este una dintre componentele esențiale ale oricărei colecții de volume despre Galloway.

Prima ediție a fost publicată în 1824, dar a fost aproape imediat retrasă de la vânzare de editor pentru că Mactaggart, fiul unui fermier din Galloway, calomniase un demnitar local. Nu am văzut niciodată un exemplar din prima ediție, dar, din fericire, au supraviețuit suficiente cât să fie reeditate mai întâi în 1876, apoi în 1981. Enciclopedia este o mărturie valoroasă a limbii din Galloway, salvată de la uitare de doi editori vizionari. Este plină de cuvinte şi expresii locale absolut minunate din perioada georgiană, multe din acestea supraviețuind până în zilele noastre. Iată unul pe care nu l-am mai întâlnit până acum, dar care evident era des folosit la momentul publicării:

> CUTTY-GLIES[3] – o femeie mică, îndesată, extrem de ataşată de creația masculină şi pricepută la a face cu ochiul sau la a face ochi dulci. Biata fată suferă adesea din cauza dispoziției ei naturale: scunde şi banale, astfel par să fie femeile destinate de cine ştie ce lege infernală să devină prostituate.

După-amiază, m-am dus cu maşina la Ayr să văd o colecție de cărți. Am făcut greşeala să o iau printre dealuri, care erau acoperite de zăpadă. Acum înțeleg de ce amatorul gâfâitor de porno de ieri şi-a lăsat maşina „în vârf”. Am ajuns cu douăzeci de minute întârziere şi am fost întâmpinat de o văduvă în vârstă care m-a condus pe scări patru etaje până la apartamentul ei. Colecția era formată în mare parte din ediții cartonate în stare foarte bună, dar care prezentau puțin interes. Am luat cam zece la sută din ea, inclusiv vreo două interesante, pentru anticariat, şi încă un exemplar din *Scottish Castles*, titlul pe care l-am vândut în dimineața asta pe Amazon cu 75 de lire. I-am scris un cec de 400 de lire.

Când m-am întors, Alicia stătea în linişte în bucătărie, în timp ce Eliot – directorul artistic al festivalului din Wigtown şi bun prieten al meu – vorbea la telefon cu soția şi copiii, având

[3] Am preferat să păstrăm termenul original pentru culoare locală.

difuzorul pornit, de față cu ea. Când, în sfârşit, a terminat de vorbit cu ei, am gătit pui după o rețetă spaniolă, iar el a făcut *patatas bravas*. Eu am folosit o tavă. El a folosit trei tigăi, două cratițe şi aproape toate condimentele şi verdețurile pe care le aveam şi nu a spălat nimic, nici nu a pus nimic la loc. De fapt, după ce am mâncat, a stat şi s-a uitat la mine şi la Alicia cum facem curat.

Total încasări: 13,50 lire

2 clienți

VINERI, 16 IANUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

Era un strat subțire de zăpadă pe jos azi-dimineață, pe care Nicky l-a folosit ca scuză pentru întârziere.

Baia a fost ocupată până la ora 10:00, când a început cursul de dans din buric ținut de Petra. Bătăile ritmice au părut să sperie singura clientă care ne-a întunecat cadrul uşii înainte de 11:00. Când le-a auzit, a plecat destul de abrupt. După aceea, Petra şi Alicia au băut câte o ceaşcă de ceai la soare, pe banca din fața magazinului.

După-amiază, am redactat procesul-verbal pentru AWB (asociația librarilor locali) şi i l-am trimis prin e-mail lui Andrew (trezorierul) şi Laurei (preşedinta), pentru aprobare.

O mare parte a după-amiezii a fost ocupată cu pregătirea locului pentru şedința din seara aceasta despre Casa scriitorilor. Tom şi Willeke au sosit la 16:30 cu zece sticle de vin şi coşuri cu gustări. Tom este englez, iar Willeke este olandez. S-au mutat într-o căbănuță de lângă Wigtown acum câțiva ani şi, fiind deştepți, amuzanți şi sub cincizeci de ani,

sunt o adăugare bine-venită la comunitatea noastră. Am aprins focul în salon şi în cămăruţă. La ora 18:00 se adunaseră vreo douăzeci şi cinci de persoane în salon, care beau şi discutau. Şedinţa a durat până la nouă, după aceea Katie şi Ben (o nemţoaică şi un francez care vor să deschidă un local cu burgeri în Wigtown), Tom şi Willeke, Eliot, Alicia şi cu mine am mai stat la băut şi la poveşti în bucătărie. Tom şi Willeke au rămas peste noapte.

Nicky a promis că deschide magazinul dimineaţă, ştiind bine că în seara aceasta ne vom culca târziu.

M-am băgat în pat la 2:00.

Total încasări: 17 lire

2 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 17 IANUARIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Nicky a deschis librăria la 8:55, iar eu am coborât târşâit la puţin timp după aceea. Şi-a petrecut dimineaţa sortând cărţile din secţiunea de anticariat pe care le listaserăm online şi comparând preţurile cu cele ale cărţilor care fuseseră listate ulterior de alţi oameni, ca să se asigure că ale noastre sunt competitive. Fără excepţie, pentru toate cele aproximativ optzeci de cărţi pe care le-a verificat, preţurile celorlalţi erau mai mici.

O dimineaţă senină şi rece. Tom şi Willeke au apărut pe la 9:15 şi au făcut curat în bucătărie. Alicia a coborât după vreo zece minute, iar Eliot, la scurt timp după ea. Tom şi Willeke au plecat în jur de 10:30, Eliot, la 11:15.

Încurcătura de azi din librărie:

Client: Mi-am lăsat aici orarul mareelor?

Eu: Acum e prima oară când vă văd.

Client: Nu contează asta. Vindeţi orare ale mareelor?

Eu: Nu.

A sosit exemplarul lui Sandy din *The Scottish Gallovidian Encyclopedia*, aşa că l-am sunat şi i-am lăsat un mesaj pe robotul telefonic.

Căpitan (motanul) s-a apropiat deja prea mult de limita obezităţii morbide şi a ajuns de mărimea unui copil mic. În plus, acum are şi blana de iarnă şi sperie adesea clienţii care, simţind că se freacă ceva de picioarele lor în magazin şi închipuindu-şi un pisoi zvelt, îşi coboară privirea spre ceva care seamănă mai degrabă cu o puma grasă.

Total încasări: 35,50 lire

4 clienţi

LUNI, 19 IANUARIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 4

O zi rece, înnorată. Una dintre cărţile comandate azi se numeşte *Underground Adventures*. Între primele pagini am găsit o bucăţică de hârtie – o listă de împachetat mâzgălită de un proprietar anterior – pe care scria:

Bere

Cort

Sac de dormit

Saltea

Pături

Cartea care lipseşte din comenzile de azi este *Patagonia*, pe care i-am vândut-o unuia dintre puținii noştri clienți fideli locali, Dave-Borsetă, săptămâna trecută. Nu ştiu de ce încă apare ca disponibilă în Monsoon: îmi aduc aminte clar că am şters-o. Altă carte comandată azi a fost o biografie a lui Robert Adam, pe care am listat-o ieri. Am vândut-o cu 100 de lire. Următorul exemplar, în ordinea prețurilor, costa 400 de lire.

Sandy, păgânul tatuat, a venit să-şi ridice exemplarul din *Scottish Gallovidian Encyclopedia*, de Mactaggart, şi i l-a dat lui Lizzy, care a părut deosebit de dezamăgită de el. Sandy a adus o cutie de cărți de vânzare, printre care era şi *The Fifteenth (Scottish) Division* (ediția din 1926). I-am oferit un credit de 50 de lire.

Mama a apărut la 11:30 şi a vorbit fără întrerupere despre o mulțime de subiecte, de la speculații deplasate despre sexualitatea rezidenților de la The Open Book (pe care i-a invitat la prânz miercuri) la motivele pentru care sortează lucrurile din apartament („pentru ca, atunci când om fi morți şi îngropați, tu şi sora ta să nu fiți nevoiți să faceți asta"). A stat jumătate de oră aici, zicând din cinci în cinci minute „mă duc acum", apoi lansându-se în altă poveste lungă şi dezlânată.

Aşa cum se întâmplă adesea iarna, cheltuielile totale de astăzi au depăşit semnificativ încasările zilei. Astăzi a fost Lunea tristă, aparent cea mai deprimantă zi din an. Totalul încasărilor de azi cu siguranță nu-mi dă motive de zâmbit.

Total încasări: 18 lire

3 clienți

MARȚI, 20 IANUARIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Zi rece, senină. Una dintre cărțile comandate azi a fost *Blackburn Aircraft since 1909*, din seria Putnam dedicată aeronauticii, pe care am cumpărat-o de la o văduvă cu perucă din Leeds acum mai bine de un an. De atunci, am listat peste 5 000 de cărți, ceea ce înseamnă, în medie, 16 cărți pe zi. Nu este o cantitate uriaşă, dar e suficientă, având în vedere toate celelalte sarcini care ne mănâncă timp zi de zi.

Tata a trecut pe aici să stăm puțin de vorbă. Am vorbit despre *Any Human Heart*, pe care o terminase duminică. A părut să-i placă, deşi a criticat faptul că titlul include cuvântul „inimă", fiindcă asta îi poate îndepărta pe bărbați. În timp ce discutam, un bărbat în vârstă a intrat în magazin având atârnată pe un umăr o geantă de piele plină de cărți pe care voia să le vândă. Am ales câteva, în special erotice şi de venerare a diavolului, şi i-am dat 25 de lire. Tata nu a părut deloc impresionat că eu cumpăram astfel de materiale sordide.

La 14:30, o femeie a adus ceea ce a numit „cărți vechi şi de colecție". Eu am crezut că se referă la cărți despre obiecte vechi şi de colecție, în schimb m-am trezit cu o ladă de plastic plină de cărți uzate de ficțiune de la mijlocul epocii victoriene, un gen aproape imposibil de vândut în magazin dacă nu are un autor cunoscut (Rider Haggard, Oscar Wilde, surorile Brontë etc.). Am cumpărat două doar pentru că mi-au stârnit umorul

pueril: *The Sauciest Boy in the Service* şi *The Cock-House at Fellgarth*[4].

Un client a venit la tejghea şi a întrebat dacă avem cărți în miniatură, aşa că l-am îndrumat spre dulapul cu eticheta „Cărți în miniatură”. S-a uitat la el, apoi la mine şi a zis: „Da, m-am uitat deja prin astea”. Se întâmplă des: oamenii par să-şi închipuie că avem o rezervă secretă de „chestii bune” pe care nu prea vrem să le vindem.

Telefon de la o femeie din Portpatrick care are cărți de vânzare, aşa că i-am sugerat să le aducă mâine-dimineață.

Total încasări: 32 lire

4 clienți

MIERCURI, 21 IANUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Încă o zi rece.

La 13:30, Emily, tânăra artistă care închiriază depozitul din spatele magazinului, a venit cu chiria pentru studio. E plăcut ca, în sfârşit, să-mi dea cineva bani, nu invers.

Am găsit o carte care îi învață pe nemți să vorbească englezeşte, *Der perfecte Englander*, care include următoarele:

> „Ei bine, domnule, dacă ați terminat cina, vă rog să mai rămâneți puțin şi să ne oferiți plăcerea unor anecdote.”

[4] O carte de aventuri şi, respectiv, o carte umoristică despre o şcoală de băieți.

(*Nu ai invita NICIODATĂ un străin să te plictisească cu anecdote după ce ai lucrat o vreme într-o librărie*.)

„Trebuie să respectați o dietă strictă şi să transpirați abundent. Aşadar, luați nişte ceşti cu ceai de soc."

„Rezerva mea de materiale pentru pantalonaşi este bine asortată sezonul acesta."

„Sunteți foarte punctual. Doresc să mi se ia măsurile pentru un palton."

„Spune-i să-mi spele cămaşa şi ciorapii mai bine decât data trecută."

M-am dus cu maşina la Newton Stewart fiindcă la 15:30 aveam întâlnire cu un avocat, Peter, pentru întocmirea testamentului. De îndată ce am plecat, am avut senzația bruscă a propriei condiții de muritor şi m-am întrebat dacă nu cumva faptul că nu-mi făcusem testamentul formal, cu un avocat, e ceea mă ține în viață.

Am aprins focul şi am terminat de citit *Miss Lonelyhearts*. Extraordinar de amuzantă, întunecată şi tragică şi, pentru o carte publicată în 1933, surprinzător de modernă. Nu cred că am mai râs vreodată la o carte aşa cum am râs când am citit scrisorile pe care le primeşte Miss Lonelyhearts (un jurnalist dezamăgit şi băutor înrăit) de la cititorii săi.

Total încasări: 33 lire

2 clienți

JOI, 22 IANUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Astăzi, în timp ce sortam nişte cutii de cărți care se adunaseră în magazin, am găsit o bucată de hârtie într-un exemplar din *Catriona*, continuarea lui Stevenson la *Răpit de piraţi*, publicată la Editura Cassell în 1895. Pe hârtie era caricatura în creion a unei femei. Pe verso – tot cu creionul – era un mesaj cum că schița o reprezenta pe Regina Victoria şi că fusese făcută de Lawrence Alma-Tadema în 1900, în anul dinaintea morții reginei. Cum nu ştiam nimic despre Alma-Tadema, am căutat informații despre el într-o carte despre artiştii victorieni, pe care am găsit-o în secțiunea de artă. Olandez stabilit în Anglia în 1870, a fost un pictor bun, în special de scene cu subiecte clasice. Mi-e cam jenă că nu am auzit de el. Oricum, data cărții, calitatea hârtiei şi deteriorarea ulterioară a stării acesteia par să confirme veridicitatea mesajului. L-am postat pe eBay.

Zi aglomerată în magazin: două cupluri franceze – care nu păreau să ştie boabă de engleză – au cumpărat cărți în valoare de 40 de lire, toate în engleză.

Total încasări: 235 lire

4 clienți

VINERI, 23 IANUARIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

O dimineață însorită, dar am aprins oricum radiatorul cu gaz din camera mare şi am mutat combina înăuntru pentru cursul de dans ținut de Petra. Au apărut cinci persoane, inclusiv Gina, neozeelandeza care lucrează într-una dintre cafenele.

Nicky a sosit la timp, cu o expresie entuziasmată pe chip: „N-o să-ți vină să crezi ce ți-am adus". Cuprins de groază, m-am gândit că ar putea fi o tratație de Vinerea păpicii. (În fiecare joi seară, după întâlnirea ei de la Martorii lui Iehova la Kingdom Hall, Nick scotoceşte rafturile cu produse la reduceri din supermarketul din Stranraer.) Cu o încântare nedisimulată, a răspuns „Aşa e", apoi a scos din buzunarele paltonului maro pe care îl poartă uneori peste costumul de schi – ca un pistolar din Vestul Mijlociu – două sticle de bere care arătau alarmant de sintetice, pe care le găsise la preț redus la Lidl.

În timp ce lumea tropăia la etaj, am procesat corespondența pentru Random Book Club, pe urmă m-am dus cu maşina la Newton Stewart să las sacii cu pachetele la biroul de sortare. La întoarcere, pe porțiunea dreaptă de la ferma Baltersan, drumul a fost blocat de traversarea zilnică a turmei de vaci. De obicei, încerc să evit să călătoresc la ora aceasta, fiindcă, în jur de 15:00, vacile sunt mutate peste drum de păşunea unde pasc, la lăptărie, pentru muls.

Total încasări: 85,99 lire

3 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 24 IANUARIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am întârziat douăzeci de minute la deschiderea magazinului – aseară am uitat să setez alarma. Din fericire, Nicky a sosit la timp să deschidă şi m-a certat, pe bună dreptate, pentru lenevia mea când am apărut, cu ochii înceţoşaţi şi desculţ.

Nişte prieteni vechi, fraţii Robin şi Bernard, au venit pe la 11:00 şi au cumpărat câteva cărţi. Robert cumpără întotdeauna cărţi despre istorie şi crichet. Pe Bernard nu l-am mai văzut de mult timp. M-a surprins cumpărând câteva cărţi despre Războiul civil american, care se pare că-l pasionează.

Unul dintre clienţii de azi – un bărbat cu şapcă de Sherlock Holmes – a intrat şi a ieşit din magazin de şase ori într-o oră. Nu a cumpărat nimic.

O zi rece şi părea că stă să ningă, aşa că i-am zis lui Nicky că poate să plece la 16:30.

Total încasări: 134 lire

14 clienţi

LUNI, 26 IANUARIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 6

Printre comenzile din dimineaţa asta, a fost şi una pentru cele două volume din *The History and Chronicles of Scotland*, de Bellenden – vândută cu 225 de lire unui client din Canada. Multe dintre cărţile despre istoria Scoţiei pe care le listăm online par să ajungă în Canada.

La 9:45, la tejghea a venit un client care a zis: „Graham Greene, Ernest Hemingway, John Steinbeck. Ediţii princeps. Unde?”

Când am dus comenzile de astăzi la poştă, l-am salutat dinadins excesiv de prietenos pe William, care mi-a răspuns în

silă şi cu o lipsă evidentă de entuziasm. Este clar că dispoziția binevoitoare de data trecută l-a părăsit.

Client: „Caut un exemplar din *The History of Rutherglen and East Kilbride* şi un exemplar din prima ediție a *Statistical Account of Scotland*". Le avem pe amândouă în stoc, la prețuri rezonabile. Nu a cumpărat niciuna.

În seara asta a fost Aniversarea lui Robert Burns, aşa că am închis magazinul devreme şi m-am dus la co-op să cumpăr haggis[5], napi, cartofi şi o sticlă de whisky pentru cina tematică. Carol-Ann a venit cu haggis pakoras[6]. La whisky, a tras linie, dar eu am băut două pahare mari de Laphroaig.

Total încasări: 133,49 lire

8 clienți

MARȚI, 27 IANUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 2

Vântul puternic a tot deschis uşa pe parcursul zilei, aşa că i-am scos broasca, pentru ca uşa să se închidă cu zăvorul.

La 10:30, Callum a adus doisprezece saci de buşteni, care ar trebui să-mi ajungă în următoarele trei săptămâni.

Un bărbat în vârstă, cu baston, a cumpărat cărți ce tratau mai multe subiecte, în valoare de 40 de lire. În timp ce plătea,

---

[5] Mâncare scoțiană de oaie sau viței (un amestec de inimă tocată, plămâni şi ficat amestecate cu seu, ceapă, fulgi de ovăz şi condimente, fierte în stomacul animalului sacrificat).

[6] Haggis pregătită după o rețetă indiană.

mi-a arătat bastonul, care era făcut dintr-un tac de snooker şi avea o bilă de snooker montată în coadă, ca mâner. Mi-a povestit că venise de la Edinburgh să-şi viziteze fratele, care se află în convalescenţă la spitalul din Newton Stewart. Pe durata discuţiei noastre îndelungate, mi-a mai spus şi că mai venise în urmă cu două săptămâni, ca să-şi îngroape prietenul, Lordul Devaird. Am fost cam şocat la aflarea veştii că a murit, dat fiind că era client fidel; un bărbat tăcut cu gusturi literare diverse. Abia când cineva îţi spune că unul dintre clienţii tăi fideli a murit îţi dai seama că nu l-ai mai văzut de ceva vreme.

A venit Isabel să se ocupe de contabilitate. Nu a putut să-mi descifreze scrisul de pe cotoarele cecurilor şi, ca să fiu sincer, şi eu m-am chinuit un pic. Săptămâna viitoare începe fătarea la oi, aşa că probabil o s-o văd mai rar până când se termină cu asta.

Total încasări: 60 lire

5 clienţi

MIERCURI, 28 IANUARIE

Comenzi online: 6

Comenzi găsite: 6

Toate comenzile de azi au provenit de pe Amazon; niciuna de pe Abe.

O zi senină cu ploi răzleţe, ursuze. Măcar vântul s-a potolit simţitor.

În timp ce creşteam preţurile cărţilor, am găsit un set vechi de Dickens pe care era o etichetă cu numele fostei proprietare: Fanny Strutt. Nu ştiu de ce, mi-am închipuit că Fanny Strutt a fost un dans la modă prin anii 1950.

Total încasări: 21 lire

2 clienți

JOI, 29 IANUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

O zi umedă, mohorâtă. Genul de zi care mă face să mă întreb de ce am ales să locuiesc aici.

Schița de Alma-Tadema pe care am găsit-o în exemplarul de Catriona săptămâna trecută s-a vândut cu 145 de lire, de vreo cinci ori mai scump decât mă aşteptam. Aşa de ciudat este comerțul cu cărți la mâna a doua, că o bucată de hârtie găsită într-o carte veche de 120 de ani se poate dovedi mai valoroasă decât cartea însăşi.

În timp ce sortam cutiile cu cărți de la văduva din Ayr (patru etaje), am găsit un jurnal de pilot din 1938 şi un caiet de cântece din popota ofițerilor de pe vasul de linie QE2, aşa că, după succesul pe care l-am avut cu carnetul de la Forțele Aeriene Britanice, am hotărât să le listez pe eBay şi am căutat pe Google numele pilotului din jurnal, să văd dacă a fost suficient de important încât să-i adauge valoare. Acesta se numea John William Mott şi era inginer pe crucişătorul greu Exeter, din marina britanică, atunci când a atacat cuirasatul german Graf Spee, în 1939. Exeter a suferit daune majore şi, fără arme funcționale, căpitanul i-a comandat lui Mott să înainteze cu toată viteza şi să se izbească de nava inamică. Din fericire pentru toți cei de la bord, Graf Spee s-a întors şi a navigat spre Montevideo. Pe urmă, Mott a reuşit să ghideze nava spre Insulele Falkland în siguranță. Necrologul său a apărut în *The Independent* şi este o lectură fascinantă. Mott a

supravegheat construcția vasului QE2, iar mai târziu a gestionat Castelul Culzean, o proprietate National Trust de lângă Ayr, unde văduva lui s-a retras după moartea acestuia.

După muncă, am ieşit la o bere cu Callum la Brig End – un pub de lângă Râul Bladnoch, cam la un kilometru şi jumătate de Wigtown. Am fost invitaţi amândoi la cină la Tom şi Willeke mâine. Callum o să vină cu maşina şi, la întoarcere, vom lua un taxi împreună.

Total încasări: 49,50 lire

3 clienți

VINERI, 30 IANUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a sosit la 8:55, chiar când aprindeam luminile. „Ei, te-ai trezit devreme", a fost salutul ei – e de înțeles, după întârzierea mea de sâmbătă. Mi-a spus că, deşi a căutat îndelung printre reducerile de la Morrisons aseară, nu a găsit nimic care să merite adus de Vinerea păpicii. Având în vedere cât de jos este standardul pentru Vinerea păpicii, probabil că în zona de reduceri de la Morrisons nu aveau decât mâncare expirată pentru câini.

După ce am adunat cărțile comandate, am lăsat coletele la poştă, la ora 11:00. William m-a ignorat preocupat. Poate se simte jenat de amabilitatea lui atipică de acum două săptămâni.

Cu puțin timp înainte de ora 17:00, un client a întrebat-o pe Nicky: „Caut o carte. Nu ştiu cum se numeşte, dar am citit-o la şcoală şi era despre un urs koala care tot fura gem. O aveți?". Nicky a râs, a arătat spre mine şi a zis: „Întrebați-l pe el. Eu

plec acasă". În scurt timp, a venit un client cu şase cutii de cărți vechi pe care mi-a zis că le moştenise de la o soră a bunicii. Am observat că Nicky se arată interesată şi era evident că vrea să mai stea ca să se uite prin ele. Nu cred că este posibil – odată ce ai lucrat în comerțul cu cărți la mâna a doua – să auzi pe cineva că are şase cutii cu cărți vechi şi să nu vrei să te uiți imediat prin ele, dar Nicky a hotărât că i-a ajuns pe ziua de azi şi s-a dus la Stricătica, microbuzul ăla al ei folosit ca maşină de gunoi.

M-am dus cu Callum şi cu Anna la Tom şi Willeke la cină, iar într-un final s-a dovedit a fi o seară foarte distractivă. Tom şi Willeke sunt mai mult sau mai puțin autosuficienți când vine vorba despre mâncare, aşa că tot ce am mâncat a fost cultivat şi gătit de Tom. Am ajuns acasă la 2:30.

Total încasări: 85,50 lire

5 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 31 IANUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Am deschis magazinul cu o oră întârziere. La cinci minute după ce am deschis, era plin. Poate că ăsta este secretul: program de lucru inconsecvent.

O comandă pentru cartea *Moles and Their Control*[7].

Callum a apărut la 12:30 şi s-a dus acasă la un prieten, unde s-a gândit că ar putea să facă rost de un mic-dejun gratuit.

---

[7] *Cârtițele şi cum să le controlăm.*

Am lăsat coletele la poştă şi am cumpărat un exemplar din *The Guardian*. Încep să mă întreb dacă nu cumva singurul motiv pentru care cumpăr *The Guardian* este să-l revolt pe William, cu sensibilităţile lui de dreapta. De fiecare dată când cumpăr ziarul, îmi dă restul mormăind ceva despre liberalii confuzi sau socialiştii care trăiesc în lux.

La ora unu, a venit o femeie cu o sacoşă de cărţi, printre care şi un exemplar din *In Bed with an Elephant*, de Ludovic Kennedy, pe care a cumpărat-o de aici acum opt ani. A făcut mare caz de faptul că avea autograful autorului. Am verificat dedicaţia de pe prima pagină, care era aşa: „Pentru David şi Rosemary, cu cele mai bune urări, Ludovic Kennedy". David şi Rosemary sunt părinţii mei. Probabil le-a dăruit cartea când a venit aici, la festivalul de carte, acum câţiva ani. Probabil ei i-au dăruit-o lui John, fostul proprietar, după ce au citit-o, iar acum aproape că s-a întors de unde a plecat.

Total încasări: 74 lire

8 clienţi

FEBRUARIE

Se publică aproximativ 200 de cărţi noi în fiecare săptămână. Gândul ăsta e îngrozitor. Un om ar avea nevoie de buzunare adânci pentru a cumpăra tot ce ar dori să citească. Numai că nu cumpără. Împrumută de la bibliotecă.

Aceasta este epoca bibliotecilor de împrumut. Niciodată până acum nu au mai avut un succes aşa grozav. Nu pot să fiu de acord cu cei care spun cu voce gravă că o carte nu merită citită dacă nu merită recitită. Aş putea întocmi un catalog gros cu cărţi care merită citite numai o dată. Aici intervine biblioteca publică sau cea independentă, privată. În plus, dacă cineva vrea să cumpere o carte nouă, dar ar prefera să se asigure că îi place înainte să plătească bani buni pe ea, ar putea să arunce o privire fugară şi liniştită într-un exemplar de bibliotecă.

Uneori îi aud pe unii porniți împotriva bibliotecilor de împrumut şi se aşteaptă să le dau dreptate, ca negustor de cărți la mâna a doua. Dar numai un nătărău ar încerca să ponegrească o instituție atât de folositoare.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Din când în când, dăm peste un exemplar mic, produs ieftin, dintr-o carte cu un abțibild – de obicei pe prima copertă – pe care scrie „Biblioteca Boots" sau, mai rar, „Biblioteca Mudies". De obicei, nu sunt bune de nimic şi ajung la reciclare sau la magazinul caritabil, dar acestea sunt bibliotecile „de împrumut" la care se referă Baxter. În ziua de astăzi, nu mai trăim în „epoca bibliotecilor de împrumut", nici măcar a bibliotecilor de orice fel. Înainte de inovațiile tehnologice de la sfârşitul secolului XIX, care au permis producerea mai ieftină a hârtiei şi, implicit, a cărților, acestea erau un lux şi disponibile numai celor relativ bogați. Astfel a apărut biblioteca de împrumut, un serviciu prin care – fie prin abonament, fie în schimbul unei taxe zilnice – oamenii mai puțin bogați puteau avea acces la cărți. Bibliotecile de împrumut erau întreprinderi comerciale enorm de populare. Editorii şi autorii beneficiau şi ei, dat fiind că primeau o cotă din venituri. Declinul lor a survenit în trei etape: mai întâi, costul redus al cărților la începutul secolului XX; după aceea, apariția volumelor broşate; şi, în fine, legea privind bibliotecile publice şi muzeele, din 1964, care a impus autorităților locale o taxă pentru a pune la dispoziție biblioteci de împrumut gratuite. Boots, chimistul, şi-a închis biblioteca de împrumut în 1966. Cea mai veche bibliotecă de împrumut gratuită din Scoția este cea din Innerpeffray, un cătun de lângă Crieff, care dă cărți cu împrumut cititorilor din 1680. Eu împărtăşesc respectul lui John Baxter față de biblioteci din motive asemănătoare: dacă cineva citeşte şi apreciază o carte luată de la bibliotecă, sunt şanse mari să vrea să aibă un exemplar, aşa că, după ce duce

cartea înapoi la bibliotecă, probabil va cumpăra un exemplar pentru sine. Nu văd de ce bibliotecile ar avea un impact negativ semnificativ asupra librăriilor. Ba chiar dimpotrivă. Acelaşi argument a fost dat în favoarea cititoarelor electronice, dar în privința lor nu sunt la fel de sigur.

Cu siguranță, Baxter ar fi uimit să descopere că anul trecut, în Marea Britanie, s-au publicat aproximativ 3 500 de titluri pe săptămână. Fără îndoială, acest lucru ar putea avea un impact negativ asupra industriei editoriale – supraîncărcarea publicului cu prea multe titluri va duce inevitabil la scăderea numărului de exemplare vândute dintr-o anumită carte – dar bănuiesc că e de sărbătorit faptul că se publică atât de mult şi – să sperăm – că se şi citeşte pe măsură.

LUNI, 2 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Callum a venit la 10:00 să se uite la scurgerea din vitrina magazinului. Cât au fost furtuni, locul a fost inundat de ploaia torențială.

Vântul s-a întețit peste zi, până când a devenit atât de puternic, încât institutul meteorologic probabil l-a învrednicit cu un nume.

Colette, care lucrează la The Open Book, a venit să se prezinte. O aşteaptă o săptămână liniştită. Adesea îmi pare rău pentru cei care vin să se ocupe de magazin în decembrie, ianuarie şi februarie. Dacă încasările mele sunt vreun reper, vor fi norocoşi să vadă mai mult decât o mână de suflete tremurânde.

Total încasări: 54,49 lire

3 clienți

MARȚI, 3 FEBRUARIE

Comenzi online: 8

Comenzi găsite: 8

După furtună, o zi însorită.

Tom a venit la ora prânzului să ia cu împrumut registrele mele contabile pe ultimii zece ani, ca să facă o analiză a modului în care criza creditelor şi dezvoltarea Amazonului au afectat afacerile locale. Acest demers face parte din prezentarea lui pentru strângerea de fonduri pentru proiectul Casa scriitorilor.

Sarah de la Galeria Craigard (trei case mai jos pe aceeaşi stradă) a lăsat două felicitări de Crăciun întârziate, una pentru Nicky şi una pentru mine. Pe a lui Nicky scrie „Minunata minunatelor". Pe a mea scrie: „Pff! Şarlatan!".

Cea mai mare parte a zilei mi-am petrecut-o încercând să pun la punct programul Festivalului primăverii; e vorba de un weekend de discuții şi evenimente organizate de librarii din Wigtown de sărbătoarea națională din mai.

Am închis magazinul şi m-am dus la The Open Book s-o invit pe Colette la cină. Mi-a zis că s-a simțit foarte bine la Bladnoch Inn aseară şi a făcut obiectul atenției amoroase a multor clienți – mulți dintre aceştia fiind fermieri care locuiesc într-o aspră izolare.

M-am culcat la 2:00.

Total încasări: 22 lire

4 clienți

MIERCURI, 4 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

Am deschis magazinul, pe urmă am urcat şi mi-am făcut o ceaşcă de ceai la 9:10. Când am coborât scara în spirală, am găsit-o pe Petra dansând şi cântând. M-a îmbrăţişat strâns şi mi-a zis să am grijă de chakrele mele, după care a ieşit din magazin tot dansând şi cântând.

Foarte puţini clienţi, dar preferatul meu, domnul Deacon, a apărut chiar după prânz – prânzul lui, nu al meu, care lăsase drept mărturie o serie de pete ondulate pe partea din faţă a cămăşii albastre, ce părea scumpă. A întrebat dacă avem biografia lui David Lloyd George. Nu o avem. De fapt, i-am vândut-o pe ultima lui Roy Hattersley, politicianul pensionat din Partidul Laburist, care a făcut obiectul multor satire în emisiunea *Spitting Image*. Avusese nevoie de ea pentru biografia sa, foarte respectată, inspirată de viaţa lui David Lloyd George, *The Great Outsider*, publicată în 2010. Îmi aduc aminte bine când m-a sunat să comande cartea – am ştiut imediat cine e şi am încercat să-l conving să vină la Festivalul cărţii din Wigtown, ameninţându-l că nu îi voi trimite cartea decât dacă e de acord să fie unul dintre vorbitori. Nu a venit.

Domnul Deacon mi-a mărturisit anul trecut că suferă de demenţă. De atunci, îl observ îngrijorat de fiecare dată când vine în magazin, dar deocamdată pare să fie ca de obicei: cumva distras, dar un cititor cu interese multiple şi un apetit nepotolit.

Total încasări: 47 lire

5 clienţi

JOI, 5 FEBRUARIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

După prânz, o femeie care arăta a directoare de şcoală pensionată a adus o cutie cu cărți. Printre ele puține prezentau vreun interes, dar am ales două care mi s-au părut vag vandabile: un exemplar terfelit din *Songs of the Hebrides* şi un atlas şcolar vechi. I-am oferit zece lire pentru ele, moment în care mi le-a smuls din mână şi a ieşit furtunos, zicând: „În cazul ăsta, o să le donez magazinului caritabil".

Mâine o să mă duc la magazinul caritabil şi o să le cumpăr de acolo cu cinci lire. Există un gen de oameni convinşi că toată lumea vrea să-i înşele şi care, bineînțeles, cred că, dând gratuit altcuiva lucruri pentru care li s-au oferit bani, cumva îl vor pedepsi pe cel care le-a oferit banii. Nu aşa funcționează lumea.

Am primit un apel după-amiază de la o femeie de la departamentul de urbanism, care mi-a spus că cineva a făcut o reclamație oficială cu privire la spiralele de cărți din beton din fața magazinului. Spiralele sunt două coloane de cărți, aranjate elicoidal, cu un ax din fier la mijloc, câte una de fiecare parte a uşii de intrare în librărie. Înainte le făceam din cărți adevărate, acoperite cu răşină şi fibră de sticlă, dar rezistau doar vreo doi ani, după care trebuiau înlocuite. Prin urmare, l-am întrebat pe Norrie, un fost angajat, bun prieten şi expert în orice se construieşte din ciment, dacă le poate înlocui cu „cărți" din ciment. Posibil cea mai repetată „glumă" dintre multele „glume" repetate adesea la care mă supun clienții este să arate spre una dintre cărțile de la baza coloanei şi să mă întrebe: „Mi-o arătați pe aceea?".

Femeia de la departamentul de urbanism părea să se scuze şi era evident că nu avea nicio obiecție la adresa spiralelor, dar trebuia să urmeze procedura, aşa că o să-mi trimită o cerere

retrospectivă pentru a primi autorizație de la departamentul de urbanism. Părea foarte sigură că totul o să se rezolve, dar că vor fi costuri.

Total încasări: 139 lire

4 clienți

VINERI, 6 FEBRUARIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Astăzi a fost o zi senină, însorită, şi Nicky a fost de serviciu. A întârziat zece minute, ca de obicei, şi şi-a aruncat geanta pe podea, în mijlocul magazinului.

Cum era Vinerea păpicii, a scos nişte pakora şi câteva produse de patiserie cu ciocolată care arătau revoltător şi care, pe cuvântul meu, ar fi putut fi orice, de la ecler la o parte a corpului.

Un cuplu de străini a intrat imediat după Nicky. Femeia a întrebat: „Deci asta e o bibliotecă?”.

Eu: Nu, este o librărie.

Femeia: Deci asta înseamnă că lumea poate să împrumute cărțile, pur şi simplu?

Eu: Nu. Cărțile sunt de vânzare.

Femeia: Dumneavoastră cumpărați cărțile? Oamenii pot să vină cu o carte şi să v-o dea şi să ia alta la schimb?

[Dorința de viață mi se scurgea rapid din corp.]

Femeia: Pe astea vechi de aici le vindeți sau sunt numai de decor?

Nu prea aveam mărunt, aşa că m-am dus la poştă să schimb. De obicei, Wilma, care lucrează acolo, îmi face serviciul ăsta cu plăcere, dar probabil astăzi a avut zi liberă, aşa că a trebuit să mă descurc cu William cel morocănos, care m-a refuzat sec şi mi-a zis: „Nu suntem o nenorocită de bancă".

După prânz, m-am dus cu maşina la Ardwell House, lângă Stranraer (40 de kilometri), cu Anna, de cinci ani partenera mea americană, ca să ne uităm la cărți. Casa aparținuse unui cuplu pe nume Francis şi Terry Brewis, ambii decedați anul trecut. Terry a fost Lord Lieutenant[8] al ținutului Wigtownshire. Casa e frumoasă şi mare, plină de mobilă şi tablouri şi cu câteva cărți vechi interesante pe rafturi, dar din păcate nu acelea erau de vânzare. Am ales vreo şase cutii de cărți din bibliotecă şi i-am dat lui Chris, fratele lui Francis, care a moştenit casa, 300 de lire. A întrebat dacă am putea lua şi câteva dintre cărțile pe care nu le-am vrut, astfel că încărcătura ni s-a dublat. O să le duc la Glasgow şi o să le las acolo luni, când o conduc pe Anna la aeroport: se întoarce în State pentru o perioadă. Din păcate, fără să fie vina ei, relația noastră nu a mers şi, deşi adoră Wigtown şi toată regiunea şi are mulți prieteni aici, Anna este de părere că i-ar prinde bine o pauză.

Drumul înapoi, pe coasta de vest a golfului Luce, cu amestecul său de plaje cu pietriş şi plaje cu nisip, peste care cădeau umbrele lungi în apusul timpuriu de iarnă, a fost uimitor. Am observat că Anna priveşte cu nostalgie dincolo de

---

[8] Titlu onorific acordat unor personalități locale, ca reprezentanți ai monarhiei.

golf, la Machars, ținutul în care a locuit în cea mai mare parte a ultimilor şapte ani.

Nicky a rămas peste noapte la noi.

Total încasări: 83 lire

4 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 7 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a deschis magazinul, aşa că am mai stat în pat până la 9:30. Când am coborât, restul prăzii de Vinerea păpicii era pe o farfurie, pe tejghea, iar Nicky a spus: „Există vreun mic-dejun mai bun decât resturile de bombă cu ciocolată, pakora şi bere?".

I-am trimis un e-mail lui Flo să văd dacă ar putea să se ocupe de magazin luni dimineață, ca eu să o duc pe Anna la aeroport în Glasgow. M-a asigurat că da, deci măcar pe asta am rezolvat-o. Flo a lucrat în magazin vara trecută. Este studentă la Universitatea din Edinburgh şi, când e acasă, de obicei ajută cu plăcere în magazin, dacă e nevoie.

După prânz, m-am dus cu Anna la Galloway House Gardens (un parc dendrologic din secolul al XVIII-lea, aflat la vreo 10 kilometri distanță, care coboară spre o plajă), ca să se bucure de lucrurile preferate din zonă înainte să plece. Pământul era acoperit de un strat subțire de zăpadă, peste care atârnau ghiocei, iar leurda răsărea în smocuri ici şi colo. Anna este deosebit de ataşată de grădina aceasta. A fost unul dintre primele locuri în care am fost împreună când a venit aici din Los Angeles, acum şapte ani. Cred că alăturarea unei grădini frumoase şi a unei plaje uimitoare îi stimulează imaginația

cinematografică. Ea e cineastă de meserie şi, ori de câte ori venim aici, văd cum i se schimbă expresia şi ştiu că, în mintea ei, regizează o dramă istorică ce se desfăşoară în locul acesta.

E-mail de la Anna Dreda, care mi-a amintit că grupul ei de lectură se reuneşte duminică. Le-am spus că pot folosi magazinul şi sala cea mare săptămâna aceasta, dat fiind că februarie e o lună atât de liniştită. Anna are o librărie în Much Wenlock din Shropshire şi a stat la mine anul trecut, împreună cu partenera ei, Hilary, pe drumul de întoarcere din vacanța petrecută în Hebridele exterioare.

Total încasări: 349,48 lire

15 clienți

DUMINICĂ, 8 FEBRUARIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Astăzi a fost ultima zi a Annei înainte să se întoarcă în America, aşa că ne-am dus să o vizităm pe Jessie, care se ocupă de The Picture Shop în Wigtown. Este în spital de vreo trei săptămâni şi arăta destul de fragilă. Noi – poate prea optimişti – am hotărât că e din cauza medicamentelor, nu a sănătății ei precare. După aceea, ne-am întors „pentru ultima oară" la parcul dendrologic de la Galloway House, unde bobocii de rododendron se umflă, gata să înflorească, pe urmă pe plaja pustie din Golful Rigg. Am ajuns acasă la ora cinci, în lumina tot mai groasă a amurgului de iarnă.

În ciuda prăpastiei culturale dintre Scoția rurală şi suburbiile din Massachusetts, Anna s-a adaptat la viața din Wigtown de parcă s-ar fi născut aici. S-a împrietenit cu toată lumea şi, datorită bunătății ei neobosite, le-a devenit dragă oamenilor

din zonă. Unul dintre personajele ei preferate este Vincent, proprietarul benzinăriei din oraş. Când s-a mutat aici, şi-a dat seama că o să aibă nevoie de maşină, aşa că Vincent – celebru pentru parcul lui de rable – i-a găsit o Vauxhall Nova care Annei i-a plăcut la nebunie. A condus-o fericită prin împrejurimi, la început cu emoţii şi dureros de încet (cu faţa apropiată de parbriz şi cu corpul vizibil încordat), dar în ultima vreme, odată ce s-a obişnuit să conducă pe stânga, cu o viteză considerabilă şi un abandon total. Odată, s-a hotărât să se ducă la licitaţia din Dumfries de una singură (probabil eu eram ocupat cu ceva) şi aproape ajunsese la salon când a auzit un zgomot metalic puternic, ca o explozie. Cuprinsă de panică, a tras instinctiv pe dreapta în loc de stânga, pe banda pe care ar fi putut veni maşini de pe contrasens. Când a coborât din maşină, a observat aproape toată ţeava de eşapament în mijlocul şoselei. Nu a mai ajuns la licitaţie, dar Vincent a aranjat să fie remorcată de un mecanic din Dumfries, care a reparat maşina, astfel încât să se poată întoarce la Wigtown.

LUNI, 9 FEBRUARIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 6

M-am trezit la ora 7 ca să o duc pe Anna la aeroportul din Glasgow. Era întuneric, iar vântul şi ploaia au bătut în camionetă tot drumul. Ne-am luat rămas-bun cu multe lacrimi în ochi. De ceva vreme, între noi exista o tensiune provocată în totalitate de mine şi de o teamă de a-mi lua un angajament pe care nu-l înţeleg pe deplin, aşa că am hotărât să petrecem o vreme separat.

Mă tem că acesta ar putea să fie nu doar sfârşitul unui capitol, ci finalul cărţii pentru mine şi Anna. Când s-a mutat

aici, totul părea perfect: o femeie inteligentă, amuzantă, atrăgătoare, care voia să locuiască în Wigtown şi să-şi construiască o viaţă cu mine. Problema sunt eu, totuşi. Mi-e greu să mă văd în viitor altfel decât un bădăran arţăgos, care locuieşte singur. Nu este un viitor pe care să mi-l doresc – sau pe care să şi-l dorească cineva, bănuiesc –, dar aşa stau lucrurile şi, spre ruşinea mea, asta le-a provocat suferinţe Annei şi familiei mele, care a primit-o ca pe o fiică şi o soră.

Pe drumul spre casă, am lăsat o încărcătură de stocuri vechi la fabrica de reciclare. Omul cu care trebuie să discut acolo pare tot mai nervos de fiecare dată când mă duc. Astăzi înjura şi blestema din cauză că trebuia să-mi găsească trei cuve mari din plastic în care să depozitez cărţile pentru reciclat. Am ajuns înapoi acasă la 13:30 şi am găsit magazinul închis, cu un mesaj lipit pe uşă de Flo, care uitase că nu are cheie şi, prin urmare, nu avusese cum să deschidă magazinul. Aşa că am deschis eu şi am verificat corespondenţa. Aceasta includea cererea către departamentul de urbanism pentru spiralele de beton, costul ridicându-se la 401 lire. L-am sunat pe Adrian Paterson, un arhitect local, şi l-am întrebat dacă ar putea să se ocupe el de cerere, dat fiind că e nevoie de desene la scară făcute la standard arhitectural.

La ora 15:00, a venit un cuplu în vârstă. Femeia strângea o pungă de plastic la piept de parcă alăpta un bebeluş. Înăuntru, în folie cu bule, era un exemplar din *Missionary Travels and Researches in South Africa* a lui Livingstone (Ward Lock, 1857). Îl moştenise de la mama ei, iar cei doi „urmăriseră una dintre emisiunile alea cu obiecte vechi şi cineva cumpărase un exemplar care valora 10 000 de lire”. Nu este o carte rară, iar când le-am spus asta şi că exemplarul lor valorează doar vreo 50 de lire, s-au uitat amândoi la mine cu un dispreţ nedisimulat, de parcă eram fie şarlatan, fie nebun. Bănuiesc că exemplarul pe care l-au văzut la televizor era semnat de Livingstone. Nu-mi închipui niciun alt motiv pentru care să fie atât de valoros. Cărţile din perioada aceea au adesea, ca frontispiciu, un portret al autorului, adesea însoţit dedesubt de

o reproducere a semnăturii acestuia. Nici nu mai ştiu de câte ori au încercat clienţii să-mi vândă exemplare „cu autograful” autorului, care era în mod evident doar o reproducere a semnăturii sale.

Dave-Borsetă a venit la 16:55. Vine des la ore nepotrivite. Atât de des, de fapt, încât mă întreb dacă nu cumva îşi calculează vizitele astfel încât să provoace cât mai mult deranj. Ca de obicei, era încărcat de borsete şi diverse alte forme de bagaje. S-a revanşat cumpărând o carte despre avionul Fokker din Primul Război Mondial. Când a deschis uşa să iasă, Căpitan a năvălit în cameră în mare viteză, speriindu-l pe Dave atât de tare, încât m-am simţit satisfăcut.

Total încasări: 67,49 lire

6 clienţi

MARŢI, 10 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

La 10:00, am aprins focul în salonul de deasupra magazinului pentru cursul de artă al doamnelor în vârstă. Se întâlnesc aici în fiecare marţi pe durata iernii, iar vara pictează *en plein air*.

După prânz, m-am dus la Kirkpatrick Durham, un sătuc drăguţ aflat la vreo 16 kilometri de Dumfries, ca să mă uit la nişte cărţi pentru care m-a chemat o femeie săptămâna trecută. Cărţile au aparţinut soţului ei răposat. Căsuţa văruită în alb se afla la capătul unui drum de ţară, iar colecţia era formată din ediţii cartonate de A. G. Street, cu supracoperte. Femeia care le vindea nu părea hotărâtă să se despartă de ele, întrucât era evident că fuseseră cărţile preferate ale soţului ei.

Acesta crescuse la o fermă din Sussex, ea îşi petrecuse viaţa în Birmingham şi se cunoscuseră într-o excursie la St. Kilda, când amândoi aveau cincizeci şi ceva de ani. Din păcate, el a murit de cancer acum doi ani.

A. G. Street a fost un fermier din Wiltshire care a scris despre agricultură în anii 1930 şi ale cărui lucrări au fost nemaipomenit de populare la vremea lor, dar, la fel ca multe altele, au căzut într-o relativă obscuritate. Încă ni se mai cer uneori cărţile lui, dar frecvenţa acestor cereri scade la fel ca răsuflările unui animal pe moarte. Şi Kirkpatrick Durham este un loc interesant, chiar şi numai pentru realizarea celui mai celebru fiu al său, Kirkpatrick Macmillan. Născut aici în 1812, Macmillan este considerat inventatorul bicicletei, realizare pentru care a primit amplă recunoaştere în timpul vieţii, dar pentru care nu şi-a asumat meritul sau aplauzele, refuzând să patenteze invenţia.

Cărţile nu erau într-o stare extraordinară, dar i-am dat 40 de dolari pentru două cutii şi m-am întors acasă.

Mama a venit pe la ora 16:00 să-mi spună că Jessie de la The Picture Shop a murit în dimineaţa asta. Gravitatea momentului a fost uşor întreruptă când mama a hotărât să-i zică lui Elaine, una dintre participantele la cursul de artă (foarte surdă şi veche prietenă a mamei), despre trista dispariţie a lui Jessie. Nu prea ştiu cum, dar Elaine a înţeles totul greşit şi a crezut că Jessie iese la pensie şi că Anna preia magazinul. La auzul noutăţilor pe care ea le credea bune, a anunţat: „Oh, ce veşti minunate!”.

Chiar înainte de închidere, un bărbat care purta un papion flamboiant, cu un model din linii şerpuite, a adus şase cutii cu cărţi, în principal ediţii cartonate în stare excelentă, pe teme de artă şi grădinărit. I-am spus că o să mă uit prin ele şi o să-i comunic un preţ până mâine la prânz.

Total încasări: 67,50 lire

4 clienţi

MIERCURI, 11 FEBRUARIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 2

La ora 11:00, un bărbat înalt, subțire, cu o halitoză diabolică, a apărut la tejghea şi a spus: „Salut, Shaun! Ne-am mai întâlnit. Am nişte cărți de vânzare". După aceea, a depus pe tejghea o cutie cu cărți despre cinema şi s-a îndepărtat, aşa că eu m-am uitat prin ele şi am ales câteva. Când s-a întors, i-am oferit 12 lire pentru opt cărți, moment în care a scos o listă şi a început să le verifice pe rând, zicând: „Asta se vinde cu 6 lire pe Amazon, tu cât îmi dai pe ea?". Am încercat să-i explic că, şi dacă s-ar vinde cu 6 lire pe Amazon, eu aş fi norocos dacă aş obține 4 lire pe ea. La fel de bine aş fi putut să explic fizica particulelor unui cimpanzeu. În cele din urmă, a plecat cu toate cărțile cu care venise şi cu o expresie nedumerită pe față. Nici acum nu am habar cine era sau unde ne-am mai întâlnit.

Printre cărțile lui totuşi era şi un exemplar din *This Thing of Darkness* de Harry Thompson. Asta e cu adevărat o carte excelentă. Un prieten mi-a dat un exemplar acum opt ani. La puțin timp după ce l-am terminat de citit, în timpul Festivalului de carte de la Wigtown, un autor invitat m-a întrebat dacă am ceva în stoc despre Fitzroy şi nava Beagle (chiar subiectul romanului *This Thing of Darkness*). M-am uitat în secțiunile respective, dar nu aveam nimic, aşa că am urcat în Refugiul scriitorilor ca să-i spun. L-am găsit stând de vorbă cu Fiona Duff, care se ocupa de relații publice şi marketing la festival în anul acela. Am aşteptat o pauză potrivită în conversație şi i-am zis că nu avem nimic pe stoc, dar că îi recomand călduros *This Thing of Darkness*, moment în care Fiona a strigat: „Oh, soțul meu a scris-o pe asta!". Uşurarea mea că spusesem că mi-a plăcut a fost rapid urmată de o relatare tăioasă şi detaliată a Fionei despre sfârşitul relației lor.

O zi foarte liniştită, chiar şi pentru momentul acesta din an, dar când am observat că, şi la jumătate de oră după închiderea magazinului, încă mai e o urmă de lumină pe cerul tot mai înnegurat, mi-am regăsit optimismul. Aproape că merită să suporți disperarea nenorocită, apăsătoare, din decembrie pentru a resimți bucuria înviorătoare de a ieşi din adâncurile întunericului pe măsură ce înaintezi în februarie. Țin minte că acum câțiva ani stăteam de vorbă cu sora mea Lulu, care călătorise recent, despre timpul petrecut în Ecuador sau Peru sau poate nordul Republicii Chile. Am întrebat-o cum se simțise acolo şi, contrar aşteptărilor mele, mi-a povestit că cel mai greu de suportat i se păruse scurtimea zilelor de vară, dat fiind că era atât de aproape de ecuator. Tânjise după serile lungi de vară scoțiană, când soarele apune la zece în iunie, nu la scurt timp după şase seara, aşa cum se întâmplă în majoritatea anului în țările acelea. Chiar când i-am amintit de apusurile de la ora patru după-amiaza din decembrie în Scoția, m-a asigurat că, pentru ea, merita să le suporte doar pentru plăcerea serilor nesfârşite de vară.

Total încasări: 28,49 lire

3 clienți

JOI, 12 FEBRUARIE 2015

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Am deschis ca de obicei, dar în timp ce aprindeam luminile, am auzit un sunet ciudat venind din spatele magazinului. M-am dus pe urmele lui până când am ajuns suficient de aproape să recunosc fluturatul unor aripi şi mi-am dat seama că se auzea de la un graur pe care probabil îl târâse înăuntru

ticălosul de motan. Nu era rănit şi o oră a tot zburat prin magazin, ferindu-se de încercările mele prosteşti şi nepricepute de a-l prinde. În cele din urmă, cocoţat pe treapta de sus a unei scări şi agitând în aer o plasă de pescuit, am reuşit să-l prind, aşa că l-am dus afară şi l-am eliberat.

Computerul magazinului s-a restartat peste noapte, iar acum Monsoon nu se mai deschide, aşa că habar nu am dacă au venit comenzi. E-mailul meu către Monsoon, prin care ceream ajutor, a fost respins.

După program, am aprins focul în cămăruţă. Căutând prin teancul meu imens de cărţi „De citit", am zărit un exemplar din *The New Confessions* de William Boyd, pe care mi l-a dat un prieten acum câţiva ani. Nu-mi închipui că este la fel de perfectă ca *Any Human Heart*, dar am hotărât să-i dau o şansă.

Total încasări: 14,30 lire

2 clienţi

VINERI, 13 FEBRUARIE

Comenzi online: 6

Comenzi găsite: 3

Azi a lucrat Nicky, aşa că mi-am petrecut o mare parte din zi făcând curăţenie şi pregătind casa pentru oamenii din Shropshire care vin pentru Refugiul cititorilor de duminică. Anna (de la Wenlock Books) şi Emily (care ajută cu toată organizarea) vor sta în casă, aşa că Janetta, care face curăţenie în magazin şi în casă de două ori pe săptămână, le-a pregătit dormitoarele. Ceilalţi stau la hotelul Ploughman şi la pensiunea Glaisnock.

La 10:00, am încheiat o tranzacție cu cărți într-o casă aflată la vreo trei kilometri de Wigtown. Aproximativ două mii de cărți, din care pe cele mai multe nu le voiam, dar proprietarii vând casa şi voiau să scape de toate, aşa că le-am pus în cutii şi le-am luat, lăsându-le în schimb un cec de 750 de lire. Câteva istorii bune ale regimentelor din Războiul Civil şi nişte material ilustrat frumos de Arthur Rackham. Rackham este unul dintre cei câțiva ilustratori a căror muncă este recognoscibilă imediat şi ştiută aproape de toată lumea. El şi Edmund Dulac, Kay Nielsen, Jessie M. King, Kate Greenaway şi câțiva alții de la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX au creat ceea ce este denumit nostalgic Epoca de aur a ilustrațiilor de cărți. Din păcate, când se găsesc cărți ilustrate de ei, adesea – dacă nu chiar de fiecare dată – paginile cu ilustrații lipsesc, ceea ce le scade drastic valoarea.

M-am întors la magazin la ora 14:00 şi am descărcat camioneta. Nicky a început să se uite prin cutii şi am jucat, ca de obicei, jocul cu „Ghici cât am plătit pentru ele?”. Ea a zis 200 de lire. Poate că, până la urmă, ea ar fi mai potrivită să se ocupe de magazin în locul meu. A rămas peste noapte şi am făcut o sesiune de degustare de bere pe nevăzute. Ea susține în continuare că nu îi plac berile care au nume de păsări. Asta nu a împiedicat-o să descrie o sticlă de Corncrake[9] Ale drept delicioasă.

Total încasări: 57,50 lire

4 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 14 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

[9] Cârstei de câmp.

Comenzi găsite: 2

O zi senină, fără vânt. Nicky a deschis magazinul.

După program, am aprins focul şi am început să recitesc *Fără un sfanţ prin Paris şi prin Londra* a lui Orwell, ediţia Penguin Modern Classics. Nu prea recitesc cărţi, mă gândesc că mi-aş folosi mai bine timpul citind ceva nou, dar un client vorbea despre ea chiar înainte să închid magazinul şi mi-am amintit cât de mult îmi plăcuse, aşa că am luat un exemplar de pe raft.

Sunt unele titluri şi unii autori pe care, ca librar, simţi că trebuie neapărat să îi ai pe rafturi ca să te diferenţiezi de numeroasele magazine caritabile pline de Danielle Steel şi Catherine Cookson. Şi nu este vorba numai despre clasicii evidenţi – Jane Austen, surorile Brontë, Thomas Hardy, Charles Dickens, Mark Twain şi alţii ca ei. Sunt cărţi pe care ţi-ar fi ruşine să nu le ai în stoc, când ţi le-ar cere cineva: *Prinţul*, de Machiavelli, orice de Hemingway sau F. Scott Fitzgerald, Joseph Conrad, J. D. Salinger, *The Compleat Angler*, de Isaak Walton, *Să ucizi o pasăre cântătoare*, *Catch-22, Insuportabila uşurătate a fiinţei*, de Milan Kundera, *Moby Dick*, *Minunata lume nouă*, *1984*, *Mesagerul,* de L. P. Hartley, orice de Murakami, George Orwell, Virginia Woolf, Daphne du Maurier... Lista este nesfârşită, dar de cele mai multe ori, atunci când vine un client să întrebe de o carte, nu o avem. Este diferit pentru magazinele care vând cărţi noi: ele pot să-şi aleagă stocul, cu condiţia să fie publicat pe hârtie. În comerţul cu cărţi la mâna a doua, suntem la mila stocurilor pe care le primim: atunci când singurul exemplar din *De veghe în lanul de secară* pe care îl aveam pe raft s-a vândut, nu putem „comanda" un exemplar care să-l înlocuiască. Adesea pare că, dacă nu avem un anumit titlu în stoc, clienţii sunt dezamăgiţi de noi, dar acestea sunt titlurile care se vând cel mai repede şi înlocuirea lor e doar o chestiune de noroc. Nu ştim când se va mai întâmpla să primim un exemplar.

Este foarte posibil ca motivul pentru care nu rămânem niciodată fără *Codul lui Da Vinci* şi *Cincizeci de umbre ale lui Grey* să fie faptul că tentaculele acestor cărți nu pătrund suficient de profund în sufletele cititorilor pentru ca ei să-şi dorească să păstreze cărțile, deci sunt mai puțin reticenți să se debaraseze de ele. Cu siguranță, *De veghe în lanul de secară* a fost publicat în tiraje mai mari – de-a lungul anilor, de la prima sa apariție, în 1951 – decât Dan Brown, dar tot nu sunt la fel de multe exemplare de vânzare în comerțul cu cărți la mâna a doua.

Total încasări: 78 lire

6 clienți

DUMINICĂ, 15 FEBRUARIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Ann Dreda şi Emily din Shropshire au sosit pe la 16:00. Restul găştii de la Refugiul cititorilor a sosit în jur de 18:00 la cină, chilli vegetarian gătit şi adus de Emily. Patru dintre ei erau cazați la Ploughman şi nu erau deloc mulțumiți de condiții, aşa că timp de vreo oră am tot sunat pe la alții să văd dacă găsesc vreo cameră liberă. Nu am avut noroc până acum, dar mai încerc şi mâine.

Una dintre invitatele Annei la Refugiul cititorilor m-a întrebat în timpul cinei dacă nu cumva casa este bântuită, posibil tremurând de frig mai degrabă decât de frică. Am asigurat-o că nu şi că sunt destul de sigur că fantomele nu sunt decât rodul imaginației celor care ar dori ca ele să existe.

LUNI, 16 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Flo la magazin. Este fiica lui Jayne, care are magazinul de alături, şi a lucrat pentru mine cu întreruperi (în general, când i-a convenit ei) de-a lungul anilor. Este studentă şi întruchiparea perfectă a irascibilității. Primul lucru pe care l-a zis – când a observat o cârpă murdară pe tejghea – a fost „Ăsta e fularul lui Nicky?". Treaba ei astăzi a fost să ambaleze cărțile de la club, pentru a le fi trimise membrilor luna asta, o activitate pe care înainte o făceam cu nerăbdare şi entuziasm, dar care acum a devenit o sarcină plicticoasă.

La 9:30, am aprins focul în camera cea mare de deasupra magazinului pentru Refugiul cititorilor şi am discutat despre planurile pentru săptămâna aceasta cu Anna şi Emily. Cinele vor fi gătite de Emily, la fel şi unele prânzuri, iar Maria va aduce restul. Maria este o australiancă stabilită în zonă cu soțul şi copiii ei. Are o mică firmă de catering. A sosit sprintenă la 9:45, înarmată cu mâncare şi echipament, precum şi cu nesfârşita ei bună-dispoziție.

Am reuşit să rezolv problema cazării pentru doi dintre cei patru rezidenți nemulțumiți de la Ploughman găsindu-le locuri la Beltie Books. Ceilalți doi vor dormi aici, ceea ce înseamnă că Anna şi Emily vor trebui să elibereze camerele. Emily o să doarmă în patul din magazin.

Cina aici, cu douăsprezece persoane de la Refugiu; plăcinta păstorului în varianta vegetariană. Am stat până târziu la băut şi discuții. M-am băgat în pat la 1:00.

Total încasări: 378,47 lire

17 clienți

MARŢI, 17 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Şi azi a lucrat Flo, aşa că i-am dat sarcina de a compila într-o foaie de calcul adresele de corespondență pentru Random Book Club.

Eu: Flo, ai terminat foaia aia de calcul?

Flo: Am făcut cam jumate, oarecum.

Eu: Ei, atunci o să primeşti cam jumate din bani, oarecum.

Flo: Dă-te-n căcat, ar trebui să mă plăteşti mai bine.

Asta este o situație tipică pentru respectul cu care sunt tratat de personalul meu.

Telefon după prânz de la cineva din Edinburgh al cărui tată a murit recent, lăsând în urmă 30 000 de cărți, în principal clasici. Am stabilit să le văd vineri.

Am plecat de la magazin la 14:00 (lăsând-o iar pe Flo responsabilă) ca să văd nişte cărți într-o casă de lângă New Abbey. Cu proprietarii acesteia am încheiat prima mea tranzacție cu cărți, acompaniat de John Carter, fostul proprietar al magazinului, care a avut amabilitatea să mă însoțească în primele astfel de vizite, ca să se asigure că nu fac vreo greşeală catastrofală la cumpărarea cărților. Pe vremea aceea, familia care îşi vindea cărțile vindea şi casa, Kirkconnell House, care avea o bibliotecă rustică frumoasă. Între timp, din păcate, doamna în vârstă cu care am discutat atunci a decedat, iar fiica sa vinde acum conținutul casei în care s-a

mutat doamna după vânzarea castelului. Majoritatea cărților însă erau prostii: cărți condensate Reader's Digest şi zeci de cărți despre aranjamentul florilor, chestii de genul ăsta. Pe drum, la dus, m-am oprit să iau cutii de la fabrica de gem din Galloway Lodge. Cutiile lor de mere, pe care le aruncă, sunt perfecte pentru cărți. Ruaridh, care conduce Galloway Lodge Preserves, este fratele mai mic al prietenului meu din copilărie Christian şi printre cei mai lipsiți de respect dintre numeroşii mei prieteni grosolani.

Am ajuns acasă la timp să-i zic la revedere lui Flo, după care am fost la masă cu invitații de la Refugiul cititorilor. M-am băgat în pat la 1:30.

Total încasări: 274 lire

23 de clienți

MIERCURI, 18 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Primul client al zilei:

Client: Aveți o carte intitulată *Sports Car Racing 1958 to 1959*?

Eu: Probabil că nu, dar puteți să vă uitați în secțiunea de transport.

Client: Ah, dar pun pariu că aveți o colecție specială de lucruri de genul ăsta pe care nu le expuneți.

Este uimitor cât de des cred clienții că, de fapt, avem cartea pe care o caută, dar – din motive cunoscute numai de ei –, am hotărât că nu vrem să le-o vindem. La scurt timp după ce am cumpărat magazinul, țin minte că John Carter îmi povestea despre o cunoştință de-a lui din domeniu care se plângea că nu înțelege de ce are stocuri în valoare de 100 000 de lire, dar pare să nu facă niciun ban din ele. Cu înțelepciunea lui pragmatică tipică, John a răspuns: „Nu vrei stoc de 100 000 de lire, vrei doar 100 000 de lire".

La ora 15:00, în magazin a intrat o familie formată din cinci persoane. Copiii au torturat şi maltratat cărțile din secțiunea de anticariat în fața părinților lor până când tatăl a observat anunțul în care rog clienții să manevreze cărțile cu grijă, l-a citit cu voce tare, pe urmă, în sfârşit, le-a zis să înceteze. Este extraordinar că gândul ăsta nu i-a trecut prin minte până să citească anunțul. Mă întreb dacă, pe interiorul lentilelor ochelarilor, are scris „Nu uita să respiri".

Cină gătită de Emily: curry vegetarian. Începe să-mi fie poftă de carne.

Total încasări: 273 lire

6 clienți

JOI, 19 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

E-mail în dimineața aceasta de la un client irlandez interesat de o carte foarte veche despre căile ferate irlandeze, pe care o avem în stoc, datând din 1836. M-a întrebat care ar fi „cel mai bun preț" al meu. Cartea are prețul de 900 de lire. I-

am oferit-o la 775 de lire. Mi-a răspuns că o să se mai gândească.

Când urcam în bucătărie să-mi fac o ceaşcă de ceai, am avut marele ghinion să trec pe lângă un client în vârstă, supraponderal, îmbrăcat în pantaloni gri de poliester, care tocmai se apleca să se uite la o carte de pe raftul de jos. A fost prima dată când am zărit o linie vizibilă a chiloților şi sper din suflet că va fi şi ultima.

Un bărbat solid, cu barbă, coadă de cal şi cârje, a petrecut o oră în magazin, lovindu-se de diverse, dărâmând obiecte, apoi uitându-se la mine şi zicând: „Serios, asta n-a avut nicio legătură cu mine".

Sara Maitland, autoarea cărții *A Book of Silence* şi a multor alte cărți excelente, a venit să țină un discurs la clubul cititorilor în după-amiaza asta. După ce am stat puțin de vorbă cu ea, am descoperit că sora mea a ieşit o vreme cu nepotul ei. Când se ducea afară la țigară, a zărit pe tejghea citatul din Einstein („Numai două lucruri sunt infinite, universul şi prostia umană, iar despre primul nu sunt sigur.") şi a întrebat: „Eşti sigur că el a zis asta? Nu pare să fie genul de frază pe care s-o fi spus-o el".

Cină cu grupul cititorilor. M-am băgat în pat la 1:30.

Total încasări: 184,99 lire

20 de clienți

VINERI, 20 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a lucrat în magazin dimineață. La 10:00, Kate poştărița i-a livrat un colet. Kate are un scanner de coduri de

bare pentru orice livrare cu confirmare de primire, ceea ce este o sursă constantă de nefericire pentru ea. Fie nu funcționează, fie scanează ce nu trebuie, fie se întâmplă altceva cu el. Nici ziua de azi nu a făcut excepție. Coletul lui Nicky conținea vreo zece păpuşi de plastic, pe care a mărturisit că le-a cumpărat de pe eBay după câteva beri. Se pare că se numesc Bratz, iar ei nu îi place că arată prea sexualizate, aşa că are de gând să le refacă machiajul şi să le transforme în „fete naturale".

Bărbatul interesat de căile ferate irlandeze mi-a scris din nou să-mi spună că nu vrea cartea la prețul propus, fiindcă este „mult prea scumpă".

Am lăsat-o pe Nicky să se ocupe de magazin la prânz şi m-am dus la Edinburgh să văd o colecție mare de cărți dintr-o casă din vestul oraşului. Colecția îi aparținuse unui profesor universitar şi acum îi rămăsese soției şi fiului, John, care erau împreună acolo când am ajuns. Era aproape toată compusă din materiale în greacă şi latină, foarte greu de vândut, şi după estimarea mea mai degrabă 6.000 decât 30.000 de titluri, cum crezuse John. Printre ele, erau şi ceva materiale bune de anticariat şi despre căile ferate. Am ales suficiente cât să încarc camioneta cu stocuri neclasice şi le-am oferit 600 de lire. Văduva a spus că ar vrea să mai ceară o părere înainte să se hotărască, aşa că m-am întors cu mâna goală. Şapte ore de condus pentru nimic.

Din fericire, am ajuns acasă la timp pentru cina cu grupul de la Refugiul cititorilor Beltie Books. Încă o noapte în care m-am culcat târziu, de data asta la 2:00.

Total încasări: 147 lire

14 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 21 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Nicky a deschis magazinul, aşa că eu mi-am petrecut ziua reparând chestii, cum ar fi clanţe slăbite, şi vopsind plintele.

Am vândut online o carte intitulată *Our Friend the Poodle*. La scurt timp după ce am găsit-o, a venit un client cu o cutie de cărţi de vânzare. În principal, erau cărţi de ficţiune broşate, dar şi o ediţie princeps din *Trei într-o barcă*. Nu e o carte rară – un exemplar în stare rezonabilă se vinde cu 50 de lire – dar a fost una dintre cărţile mele preferate în adolescenţă, aşa că i-am dat 30 de lire pentru ea şi am pus-o în propria colecţie. Grupul de la Refugiul cititorilor s-a întors în Shropshire după prânz.

David, un jurnalist de la Free Press (unul dintre ziarele locale), a sunat în legătură cu un interviu despre spiralele de cărţi şi reclamaţia făcută la departamentul de urbanism împotriva lor. Am avut grijă să nu le fac o imagine negativă urbaniştilor şi să-mi tai singur craca de sub picioare.

După închiderea magazinului, am dezmembrat rafturile din galerie (cea mai mare cameră din magazin) şi am vopsit peretele pe care îl izolase Callum înainte de Crăciun. Nu am avut timp să-l văruiesc atunci, aşa că doar am pus rafturile la loc peste tencuiala care încă nu se uscase. Am reuşit să împroşc cu vopsea peste tot. O să montez rafturile la loc mâine.

Total încasări: 160 lire

19 clienţi

LUNI, 23 FEBRUARIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Foarte neobişnuit să fie o singură comandă luni dimineaţa. În mod normal, m-aş aştepta la şase sau şapte.

Destul de des, iarna, dacă lucrez în magazin, aud uşa deschizându-se şi mă aştept să apară un client, dar în lunile astea este la fel de probabil să fie un localnic în trecere, care, văzându-l pe Căpitan, motanul, holbându-se la clanţă, deschide uşa destul cât să-l lase să treacă, apoi o închide la loc în urma lui. Astăzi s-a întâmplat de trei ori.

Peter Howie, un inginer din Creetown – aflat peste golf faţă de Wigtown –, a adus şase cutii cu cărţile soacrei lui. M-am uitat prin ele. Numai vreo două cutii prezentau interes, aşa că i-am oferit 60 de lire. Una dintre cărţile mai interesante era un volum victorian cu ilustraţii litografiate ale Indiei, dar, cum fusese legat cu gutapercă, legătura se distrusese şi ilustraţiile se desprinseseră şi se deterioraseră. Majoritatea cărţilor legate cu gutapercă ajung în starea aceasta; probabil în alcătuirea chimică e ceva care sfidează longevitatea. În a doua jumătate a secolului XIX, gutaperca (seva cauciucată a copacului Palaquium) era un fel de panaceu industrial: era folosită pentru orice, de la mingile de golf la plombele dentare şi izolarea electrică (primul cablu de telegraf transatlantic a fost izolat cu aşa ceva). Pentru scurt timp, a fost folosită şi în fabricarea cărţilor. Înainte, „planşele” (foi imense de hârtie cu 16 pagini imprimate pe ele, îndoite astfel încât să producă 8 foi în formatul octavo) erau cusute pe sfori pe cotoare pentru a alcătui cărţi, dar era mult mai rapid (şi mai ieftin) să fie lipite cu gutapercă. După descoperirea vulcanizării, gutaperca a devenit redundantă, însă din când în când mai apar cărţi din perioada aceea istorică, toate, fără excepţie, în aceeaşi stare.

Încărcătorul telefonului meu face doar ce vrea el. Acum încarcă numai când telefonul este cu faţa în jos.

Total încasări: 77,48 lire

8 clienţi

MARŢI, 24 FEBRUARIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

La ora 11:00, un client a venit la tejghea cu o carte pe care era preţul de 1 liră. După aceea, el şi soţia lui au petrecut patru minute scotocindu-se prin toate buzunarele şi genţile ca să adune banii. Le lipseau 20 pence şi au întrebat dacă pot plăti restul cu cardul de credit.

La scurt timp după aceea, am primit un telefon de la un client care găsise o carte pe care o vindem online cu 3 lire, plus 2,80 lire pentru expedierea prin poştă (tariful standard al Amazon): „Chiar atât o să coste expedierea? Pentru că nu vreau să plătesc mai mult decât costul efectiv. Dacă o cumpăr direct de la dvs., mă costă mai puţin expedierea? 2,80 lire pare cam mult pentru expedierea unei cărţi".

Încărcătorul telefonului funcţionează acum doar din când în când, chiar şi dacă telefonul este cu faţa în jos.

Total încasări: 203,65 lire

7 clienţi

MIERCURI, 25 FEBRUARIE

Comenzi online: 7

Comenzi online: 7

Şase dintre cele şapte comenzi din dimineaţa asta au venit prin intermediul Abe, ceea ce înseamnă că a fost o problemă de comunicare între Monsoon şi Abe. Vindem câteva cărţi online, în principal printr-un website numit Abe (Advanced Book

Exchange). A fost creat de nişte comercianţi de cărţi din Canada, însă, din păcate, Amazon l-a cumpărat în 2008.

În timp ce mâncam pâine prăjită, un client a venit la tejghea şi a zis: „Trei lucruri: legislaţie, filosofie, spiritualitate". L-am complimentat pentru competenţa de a număra. Mi-a aruncat o privire dispreţuitoare şi a plecat.

O clientă a cumpărat un set de reviste *Gallovidian* în valoare de 250 de lire. *The Gallovidian* a fost o revistă ilustrată trimestrială, publicată în prima jumătate a secolului al XX-lea, şi este o mină de informaţii fascinante despre tot felul de subiecte, scrise – majoritatea – de domni educaţi şi înstăriţi. Colecţionarii sunt mai puţini (şi mai în vârstă) decât atunci când am cumpărat eu magazinul, dar, dacă au o stare bună, exemplarele din *The Gallovidian* încă sunt căutate.

Nicky a trecut pe aici să spună că s-ar putea să întârzie la serviciu sâmbătă. După ce am stabilit asta, conversaţia a luat o turnură previzibil de bizară.

Nicky: Am doi prieteni care sunt gemeni şi care au schimbat total înfăţişarea păpuşilor Bratz.

Eu: Gemeni? Sunt identici?

Nicky: Uneori, da.

Încărcătorul telefonului nu mai funcţionează deloc şi abia dacă mai am baterie, aşa că am sunat la Vodafone şi mi-am petrecut următoarea oră închizând blestemăţia şi deschizând-o la loc, schimbând setări, dar fără folos. Îmi trimit mâine un telefon de schimb.

Total încasări: 293,99 lire

6 clienţi

JOI, 26 FEBRUARIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

O zi însorită, minunată.

Noul telefon a ajuns la 9:30, aşa că, bineînţeles, mi-am petrecut o mare parte din zi încercând să-mi instalez toate aplicaţiile etc. pe el.

M-am trezit cu o durere groaznică de spate dimineaţă, prin urmare, m-am dus la farmacie să cumpăr analgezice şi am avut parte de o primire care, în domeniul farmaceutic, probabil echivalează cu întâmpinarea unui erou. Habar nu aveam despre ce era vorba până când Mae, care lucrează acolo, a menţionat articolul despre spiralele de cărţi din beton, apărut în ziarul local, *Free Press*. După aceea, un şir de oameni au trecut pe la magazin să-mi ofere înţelegere şi susţinere. Majoritatea librarilor suferă de dureri de spate: în meseria aceasta, eşti nevoit să ridici o mulţime de cutii grele de pe podea, iar consecinţa inevitabilă este deteriorarea spatelui.

Total încasări: 83,39 lire

7 clienţi

VINERI, 27 FEBRUARIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Am coborât la 8:30 şi am găsit pene împrăştiate şi o vrabie moartă pe palier. De obicei, Căpitan îşi mănâncă prada, dar a devenit aşa de gras, încât mă întreb de ce se mai oboseşte să

vâneze. Prietena mea Carol-Ann ni l-a dat, mie şi Annei, acum vreo cinci ani, iar Anna îl adoră cu un entuziasm matern aproape îngrijorător.

Comandă online pentru un set de şase volume intitulat *Canada in the Great War*, legate frumos cu piele marochin roşie. Vândut cu 170 de lire.

După prânz, m-am dus la atelierul lui Vincent să fac un plin cu motorină. În mod bizar, Vincent nu a reuşit să ţină pasul cu vremurile de-a lungul anilor: a oferit linii de credit pentru combustibil, lucru de care unii au profitat. Este un om incredibil de bun la suflet. Recent, a fost convins să instaleze un POS, fiindcă adesea clienţii (îndeosebi turiştii) care nu ştiau că nu are aşa ceva îşi făceau plinul, apoi erau nevoiţi să plece ca să facă rost de numerar, cu care să-şi achite combustibilul. Prima dată când am alimentat acolo după instalarea POS-ului, în loc să-şi întoarcă privirea când am introdus PIN-ul, Vincent a ţinut aparatul în mână şi m-a întrebat ce PIN am, apoi l-a introdus el. Pe urmă a învăţat că, de fapt, deţinătorul cardului trebuie să introducă PIN-ul, dar şi acum priveşte aparatul cu interes în timp ce clienţii îşi introduc cifrele.

Total încasări: 24 lire

3 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 28 FEBRUARIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Am stat mai mult în pat dimineaţă, fiindcă a deschis Nicky magazinul.

Pe la ora 14:00, stăteam de vorbă cu ea, când a venit o clientă la tejghea.

Clienta: Cartea asta este 3,5 lire. O vreau cu 3 lire.

[Am observat că Nicky scrâşnea din dinți.]

Nicky: Nu, mă tem că nu o putem vinde cu atât. Costă 3,5 lire.

Clienta: Hm, ei, dacă-i aşa, atunci bănuiesc că o să plătesc prețul întreg. Aveți ceva în care s-o pun, o pungă de cumpărături?

Nicky: Da, vă putem da o pungă, dar trebuie să vă taxăm 5 pence pentru ea.

Clienta a zis nu, a mormăit ceva despre jecmănire, pe urmă a scos o pungă de plastic din buzunar.

Nicky mi-a arătat păpuşa Bratz cu aspectul complet schimbat. Arată exact ca mine.

Am terminat *Fără un sfanț prin Paris şi prin Londra.*

Total încasări: 292,50 lire

21 de clienți

MARTIE

Trebuie să precizez că toți librarii sunt cinstiți. Nu aş sugera altceva; cu niciun preț. Dar unii sunt mai pişicheri decât alții. De multe ori, domnul Pumpherston îi lasă unui client un chilipir, dar este mult prea isteț ca să-i spună asta: aşteaptă mereu să descopere clientul, ştiind bine că aşa se întâmplă de fiecare dată. Aşa se procedează pentru a obține rezultate bune.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Augustus Muir este poate nemeritat de generos descriindu-i pe toți librarii ca „cinstiți". Sunt şarlatani şi în domeniul acesta, la fel ca în oricare altul, dar puțini oameni intră în comerțul cu cărți nutrind speranța că se vor îngrăşa. Poate că la asta s-a referit şi el: nu e o afacere de la care majoritatea celor care au ales-o să se aştepte la o recompensă financiară enormă. Beneficiile vin sub alte forme. În cartea sa *Bits from an Old Book Shop*, publicată în 1904, R. M. Williamson observa: „Aceia puțini care fac averi din vânzarea cărților nu trebuie comparați cu cei mulți care abia îşi câştigă un trai modest. Cei mai fericiți oameni din această industrie nu sunt cei mai bogați, ci cei mai mulțumiți, oamenii care îşi iubesc ocupația, care consideră un mare privilegiu să cumpere şi să vândă cărți".

Bizar totuşi este că tocmai când cumpăr cărți întâlnesc cei mai lacomi oameni: cel care îşi vinde colecția şi care se străduieşte să extragă şi ultimul bănuț pe care îl merită de la librarul căruia i-o vinde va fi, inevitabil, clientul care va trage de preț în jos până la limita profitului, atunci când cumpără cărți. Şi deşi asta înseamnă, fără îndoială, că are un bun simț al afacerilor, întreaga poveste are şi un iz de prost gust. Nu există echitate. Invers, clientul care aduce cărți de vânzare şi este bucuros să primească oricât îi oferi va fi acela care nu va încerca să tragă de preț în jos atunci când va cumpăra cărți de la tine. La fel ca domnul Pumpherston, aceştia sunt clienții pentru care voi rotunji cu plăcere totalul în minus de la 22 de lire la 20 de lire, fără să-mi ceară ei, şi nu cei care cer poruncitor reduceri, arătând cu degetul spre defecte minore, cum ar fi o ruptură mică a supracopertei. Când am de-a face cu astfel de maniaci nenorociți, le răspund de fiecare dată ceva de genul: „Da, supracoperta este ruptă. Am ținut cont de asta când am pus prețul cărții. De ce să fac reducere de două ori

pentru aceeaşi ruptură?”. De obicei, asta le închide gura, dar ei sunt genul de oameni care nu cumpără nimic decât dacă simt că au reuşit cumva să negocieze un chilipir. Sunt cei mai răi oameni cu care poţi avea de-a face şi cred că asta este din cauză că, în cele din urmă, nu amărâta aia de liră îi interesează, ci puterea. Vor să aibă ei ultimul cuvânt şi, indiferent dacă eşti negustor de antichităţi, furnizor de produse agricole sau vânzător de maşini, clienţii aceştia vor să simtă că, în dinamica schimbului, ei deţin controlul. Ei sunt cei care vor cere o „reducere pentru cantitate mare” atunci când cumpără două cărţi, care nu lasă niciodată bacşiş la restaurante, care se laudă că pleacă în vacanţă undeva unde a avut loc un atac terorist „pentru că este mai ieftin”.

Din câte îmi dau eu seama, dacă eşti librar, secretul atunci când cumperi este să fii echitabil şi consecvent. Dacă îţi faci reputaţia că jecmăneşti oamenii din branşă, zvonurile circulă repede şi vei rămâne fără resurse. Eu am renunţat la câteva tranzacţii pentru că vânzătorii voiau mai mult decât eram eu pregătit să plătesc şi, în majoritatea cazurilor, s-au întors ei la mine după ce au încercat alţi comercianţi, care i-au dezamăgit. Cei mai mulţi comercianţi de cărţi sunt la fel când vina vorba despre achiziţii şi pot să zic cu mâna pe inimă că nu ştiu pe nimeni care ar încerca să plătească doar câteva lire pentru o carte rară şi valoroasă.

LUNI, 2 MARTIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 6

Şapte comenzi, toate de pe Amazon.

La 10:00, a venit în vizită Jeff, sălbaticul care trăieşte în Doon of May – un fel de comună din pădure, pe care a

înființat-o acum mulți ani. Jeff este şi un om extrem de decent şi foarte încrâncenat împotriva sistemului. Părea destul de tulburat şi se tot fâțâia de colo-colo. Se pare că i s-a oferit o sumă considerabilă de bani pentru lemnul de pe terenul pe care l-a cumpărat pentru comuna lui, iar acum se confruntă cu problema de a deveni capitalist.

Chiar după ce a plecat Jeff, a urmat un viscol de jumătate de oră. Căpitan a fost surprins pe afară, în mod neaşteptat, şi a apărut în magazin acoperit de zăpadă la scurt timp după ce viscolul s-a terminat.

După prânz, o clientă a venit la tejghea cu o carte despre broderie şi a zis: „Nu vreau să cumpăr cartea asta, dar am găsit-o în secțiunea de filatelie, care mi se pare un loc complet greşit pentru ea".

Total încasări: 68,99 lire

8 clienți

MARȚI, 3 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

O singură comandă prin Amazon şi niciuna prin Abe astăzi, din nou, aşa că fără îndoială Monsoon se confruntă cu încă o dificultate tehnică. Acum câțiva ani, mai întâi cu entuziasm, care în scurt timp a scăzut la indiferență, iar acum a devenit o reținere extremă, am început să vindem cărți online. Folosim o bază de date numită Monsoon, prin care ne gestionăm stocul, încărcăm pe website-uri şi primim comenzi.

O femeie în vârstă a întrebat: „Puteți să-mi dați jos exemplarul acela de doamna Beaton şi să-mi spuneți prețul şi anul publicării?". Am făcut ce m-a rugat, doar ca să-mi

răspundă: „Am aceeaşi ediţie acasă. Acum ştiu cât valorează”. O să introduc o taxă pentru irosirea timpului.

Total încasări: 39,49 lire

5 clienţi

MIERCURI, 4 MARTIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky a lucrat în magazin azi, aşa că m-am dus la Glasgow să las nişte cărţi la fabrica de reciclare a hârtiei. Înainte să plec, am rugat-o să facă ordine pe masă şi să aranjeze altfel vitrina în lipsa mea.

Am sosit la fabrica de reciclare Smurfit Kappa la 14:30 şi am lăsat cutiile de cărţi din camionetă în patru containere mari, pătrate, din plastic (fiecare poate cuprinde aproximativ douăzeci de cutii). Conţinutul containerelor este vărsat pe o bandă rulantă, apoi tocat şi balotat înainte de a fi trimis în China sau în Birmingham pentru reciclare, în funcţie de preţul internaţional al hârtiei.

Nicky m-a rugat ca, dacă tot ajung în Glasgow, să mă duc la un depozit de obiecte arhitecturale salvate şi să-i găsesc nişte obloane, aşa că, de îndată ce am terminat cu cărţile, am luat-o înspre acolo. În cele din urmă, după mult învârtit, timp în care am trecut din greşeală pe lumina roşie a unui semafor, am găsit locul cu pricina. Depozitul avea o mulţime de obloane şi, când am întrebat cât costă, mi-au zis că 75 de lire perechea, aşa că am sunat-o pe Nicky s-o întreb dacă îi convine preţul. A răspuns: „Ce? Cum? Au uitat să pună virgula la zecimală?”. Am plecat cu mâna goală.

M-am întors la magazin la 18:00 şi am găsit haosul obişnuit al lui Nicky, cu teancuri de cărți pe podea, pe masă şi chiar sub masă. Abătându-se radical de la comportamentul ei normal, Nicky îmi urmase instrucțiunile şi crease un nou aranjament de vitrină, care părea o combinație buimăcitoare de cărți despre golf, cinema şi politică.

Cele cinci ore de condus şi ridicarea cutiilor din camionetă nu au ajutat la problemele mele cu spatele.

Magazinul a părut mai plin decât de obicei iarna asta, poate din cauză că vremea a fost aşa de blândă. Majoritatea clienților noştri sunt pensionari şi nu le place să conducă pe polei sau gheață, dar ploaia nu pare să-i descurajeze.

Total încasări: 61 lire

7 clienți

JOI, 5 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

E-mail azi-dimineață:

> Bună ziua! Mă întrebam dacă aveți cumva cărți de Paul Barton? Le-am găsit pe internet la Cube Cart. Eu nu am card de credit, aşa că i-am scris tipului anul trecut să-i explic că nu am card de credit şi să-l întreb cum pot să cumpăr cărțile astea. Ştiți ce a făcut? Mi-a trimis scrisoarea înapoi, fără ca măcar s-o citească, şi a pus o grămadă de prostii pe plic. Nicio explicație, nicio scuză, nimic. Asta mi se pare foarte urât din partea lui! Pare că nu poate fi contactat. Probabil e la închisoare sau în vreo instituție. Îl cunoaşteți pe omul ăsta? I-am trimis mai multe e-mailuri, dar nu a răspuns. Poate vă răspunde dvs. Foarte ciudat! Mulțumesc.

Nu prea ştiu câți oameni ar trage concluzia – atunci când ar primi o scrisoare nedeschisă, returnată – că destinatarul este

probabil la închisoare. Îmi vin în minte câteva explicații posibile mult mai simple, una dintre ele fiind şi faptul că persoana care mi-a trimis acest e-mail ar trebui probabil să fie „în vreo instituție”.

M-am dus în grădină să culeg nişte plante pentru un aranjament de vitrină pe tema grădinăritului şi am observat că crizantema a început să înflorească. Florile arată superb cam o zi, apoi devin maronii. Solul este prea alcalin pentru ea; cu toate astea, crizantema se străduieşte să înflorească în fiecare an.

Computerul magazinului s-a restartat peste noapte şi programul antivirus a eliminat ceva de la Monsoon, aşa că acum nu se mai deschide. Habar nu am dacă am vreo comandă. Am trimis un e-mail la Monsoon, dar sediul este în Portland, Oregon, pe coasta de vest a Americii, aşa că sunt cu şapte ore în urmă față de mine.

Total încasări: 60,49 lire

8 clienți

VINERI, 6 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Azi a lucrat Nicky. A deturnat iar pagina de Facebook a magazinului şi a lăsat postarea asta tipic de năucitoare:

Bună dimineața tuturor!

Cu inima plină de bucurie, mă duc dansând la muncă doar ca să fiu certată că am cumpărat cărți de la o clientă cu 45

de lire, deşi NUR ar fi plătit 175 de lire. Clienta-i fericită, eu sunt fericită, țeava, pardon, am vrut să zic „şeful” e nefericit.

NUR este porecla pe care mi-a dat-o mie Nicky şi vine de la Nemernic Uriaş şi Roşcat. „Țeavă”, pentru neinițiați, este o insultă scoțiană, care cel mai politicos ar putea fi tradusă ca „idiot”.

Una dintre comenzile de dimineață a fost pentru o carte intitulată *Moscow Has a Plan*, cu un design superb de copertă, şi sunt sigur că domnul Putin ar fi încântat de titlu.

Am primit un e-mail de la Monsoon cu un cod de conectare pentru ca ei să-mi poată accesa de la distanță computerul şi să rezolve problema. Şi de data aceasta, din cauza diferenței de fus orar, asta a însemnat că baza de date a fost defectă aproape toată ziua, iar Nicky nu a putut să listeze stocul online.

Total încasări: 64,34 lire

7 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 7 MARTIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Azi-dimineață am fost la o casă de lângă Maybole (cam la o oră distanță) ca să mă uit la o bibliotecă privată. Cărțile erau într-o casă în care mai fusesem, aparținând unei văduve. Data trecută găsisem nişte materiale excelente pentru anticariat. Astăzi nu erau prea multe de valoare, în afara unui exemplar din 1753 din *The Trial of James Stewart* – Crima din Appin, aşa cum este cunoscut cazul în Scoția, povestea din care s-a inspirat Robert Louis Stevenson pentru *Răpit de pirați*. Tatăl

lui Stevenson a cumpărat un exemplar din *The Trial of James Stewart* în aceeaşi ediție – poate chiar pe acelaşi – dintr-o librărie din Inverness şi i l-a dat lui RLS. Astfel a fost plantată sămânța pentru ceea ce avea să devină *Răpit de piraţi*. Stevenson chiar se referă indirect la această ediție a cărții numindu-şi protagonistul (singurul personaj important care nu este bazat pe o persoană reală) David Balfour: *The Trial of James Stewart* a fost publicat de Hamilton and Balfour.

În toiul după-amiezii, la magazin a venit un fost soldat pe nume Adam Short. Călătoreşte pe jos în sens invers acelor de ceasornic pe coasta Regatului Unit, într-o excursie care a început acum 366 de zile. Avea nevoie de un pat pentru noaptea asta, aşa că l-am cazat în depozit, de care a părut încântat, în ciuda condițiilor destul de rudimentare. Nu mă pot abține să mă gândesc că planificarea excursiei astfel încât să ajungă în nordul Regatului Unit exact în zilele cele mai scurte şi pe vremea cea mai rea poate nu a fost ideea cea mai înțeleaptă.

Total încasări: 215,97 lire

17 clienți

LUNI, 9 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

M-am trezit în urletul vântului şi bătaia ploii în fereastra dormitorului. Când am deschis magazinul, am observat că apa de pe vitrină se scurgea pe aranjamentul de cărți, aşa că am înşfăcat nişte cratițe din bucătărie ca să adune picăturile, pe urmă am aprins focul şi am stat ghemuit deasupra lui vreo zece minute încercând în van să mă încălzesc.

La scurt timp după ce am deschis, în magazin a intrat un grup de vreo opt persoane destul de tinere (douăzeci şi ceva de ani), care s-au plimbat printre rafturi vreo oră. Niciuna nu a cumpărat vreo carte.

Tracy (RSPB) a venit la 10:00 să folosească Wi-Fi-ul. Şi-a petrecut dimineaţa stând lângă foc şi căutându-şi job.

Total încasări: 55 lire

7 clienți

MARȚI, 10 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

La 9:30, un bărbat uriaş cu pantaloni roşii de catifea a mărşăluit în magazin şi a întrebat: „Spuneți-mi, Whithorn e deschis azi?”. Whithorn este un oraş asemănător ca mărime şi aspect cu Wigtown, aflat la vreo douăzeci de kilometri mai jos pe peninsulă. Încă sunt foarte confuz dacă un oraş poate fi considerat deschis sau închis, cu excepția cazului în care se află în carantină.

După prânz, a venit un cuplu cu doi copii mici. Copiii s-au dus direct la o carte care a venit anul trecut şi pe care am aşezat-o recent la vedere pe o masă. Cartea se numeşte *Fausto, impresiones del gaucho Anastasio el Pollo en la representación de esta ópera* şi a fost publicată în Buenos Aires în 1951. Fascinația pentru copii totuşi constă în faptul că este o carte neobişnuit de tactilă. Este legată cu piele tratată, dar părul de la pielea de vită nu a fost curățat, astfel că arată ca o piele de animal, ceea ce şi este, bineînțeles. Tehnica aceasta produce ceea ce în branşa noastră se numeşte colocvial „legare păroasă”.

Astăzi a fost o zi caldă, însorită, iar cu puțin timp înainte de prânz, un fluture a început să zboare prin magazin.

Total încasări: 163,50

8 clienți

MIERCURI, 11 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Am deschis magazinul în zgomotul ploii scurgându-se încă o dată pe aranjamentul din vitrină. Găleți etc. Kate poştărița a adus corespondența, care a inclus o amendă şi puncte de penalizare de la Poliția din Strathclyde pentru că am trecut pe roşu în Glasgow săptămâna trecută, când căutam obloane pentru Nicky.

Am ajuns la zece puncte. Anul trecut, când am cumpărat camioneta cea nouă, am fost nejustificat de încântat că avea încorporat un GPS care îmi dădea ora estimată a sosirii pentru călătorii. Atât de încântat încât, ca să mai alung plictiseala drumurilor lungi cu maşina către casele îndepărtate de unde cumpăram cărți, jucam „învinge GPS-ul” ca să văd câte minute pot să elimin din ora estimativă a sosirii. Acest lucru a avut drept consecință nefericită – dar complet previzibilă – că am fost prins de radar de trei ori. A trebuit să mă opresc din jocul ăsta.

Total încasări: 134,49 lire

12 clienți

JOI, 12 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Şi azi a plouat torenţial. Găleţile din vitrină se umplu încet.

În timp ce făceam ordine la secţiunea de istorie, m-a acostat un client care mi-a zis: „Am fost aici acum doi ani şi aveaţi o carte de Roger Penrose. Ştiţi ce s-a întâmplat cu ea?”. Sunt 100 000 de cărţi în magazin şi vindem probabil 20 000 de cărţi pe an. Dacă includ stocul vechi, cărţile pe care le aruncă clienţii la noi şi cărţile pe care le-am vândut în ultimii cincisprezece ani, cred că mi-au trecut prin mâini aproape un milion de cărţi. Nu-mi aduc aminte de cartea lui Roger Penrose.

Telefon de la Anna seara. Se simte că îi este dor de Wigtown. Ne-am amintit când am mers să o vizităm pe bunica ei într-un cămin de bătrâni din Baltimore, iar aceasta a insistat să ne scoată în oraş la prânz. Mulţi dintre rezidenţii căminului conduceau încă, dar cum memoria şi vederea lor deveneau tot mai slabe, adesea nu reuşeau să-şi găsească maşina în parcare. Aşa că, atunci când unul dintre ei a avut ideea genială să-şi ataşeze o jucărie de plastic de antena maşinii, toţi ceilalţi au făcut la fel. Asta rămâne şi acum una dintre cele mai ciudate privelişti pe care le-am văzut vreodată: o parcare în care antena fiecărei maşini era decorată cu o jucărie.

Frieda (Bubeh), bunica maternă a Annei, nu şi-a pierdut niciodată accentul polonez, nici măcar după şaizeci de ani petrecuţi în America, aşa că încă părea că tocmai coborâse de pe vapor cu soţul ei, Max. Amândoi evrei, supravieţuiseră războiului şi calamităţii naziste, în condiţii foarte vitrege. Bubeh, care avea treisprezece ani când naziştii au invadat mica ei localitate din Polonia rurală şi i-au adunat pe toţi evreii, a petrecut cea mai mare parte a războiului ca fugară, depinzând de bunătatea celor mai milostivi dintre oameni şi

fiind expusă la cruzimea şi răzbunarea celor mai răi. La sfârşitul războiului, se afla într-un lagăr de muncă şi de acolo a fost eliberată.

Max, bunicul Annei, a fost transportat la Auschwitz cu prima lui soție şi cei doi copii. A fost separat de ei la sosire. Nu i-a mai revăzut niciodată. Anna – deşi, fără îndoială, nu-şi dă seama – poartă moştenirea asta: cioburi ascuțite de tristețe îi străpung din când în când dispoziția altfel mereu optimistă. Eu văd asta de fiecare dată când mă uit la ea, dar mă întreb dacă nu cumva se manifestă propria mea tristețe legată de trecutul familiei ei. Primo Levi care, alături de bunicul Annei şi alte câteva suflete norocoase, a supraviețuit lagărelor de concentrare, a fost martorul privirilor uimite ale eliberatorilor sovietici, care au tăiat sârmele din jurul lagărului pe 27 ianuarie 1945. În *Cei aleşi şi cei damnați*, a scris: „Până în 1944, la Auschwitz nu au existat copii; erau omorâți prin gazare de cum soseau. După această dată, au început să apară familii întregi de polonezi arestați aleatoriu în timpul insurecției din Varşovia: toți au fost tatuați, inclusiv nou-născuții”[10]. Copiii lui Max aveau cinci şi, respectiv, şapte ani, doar doi dintre milioanele de copii care se estimează că au fost ucişi la Auschwitz.

În schimb, bunicii mei materni au trăit războiul în Irlanda rurală, o țară atât de recent eliberată de sub lanțurile stăpânirii britanice, încât nici măcar nu a fost în stare să recunoască drept război conflictul din Europa, preferând în schimb să se refere la el ca la „Urgența”. Chiar dacă nu trăiau deloc în lux, măcar nu au fost în pericol de a fi executați pentru originea lor.

Total încasări: 155 lire

---

[10] Traducere de Doina Condrea Derer, Editura Art, Bucureşti, 2019, p. 132.

10 clienți

VINERI, 13 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Îngrijorător, Nicky a ajuns la 9:00. A trebuit să-mi verific ceasul de trei ori ca să mă asigur că nu se oprise. La scurt timp după aceea, Jeff preotul a trecut pe aici ca să cerceteze secțiunea de teologie. Face asta deseori şi, inevitabil, îmi discreditează stocul. Nicky se ariceşte toată când soseşte el, dar, din fericire, Jeff este binecuvântat de uituc când vine vorba despre predilecțiile ei religioase.

O vânzare bună astăzi: 220 de lire pentru două ediții frumoase, vechi, legate în piele, din *Alice în Țara Oglinzilor* şi *Alice în Țara Minunilor*. Nu erau ediții princeps, mai valoroase, dar cu siguranță nu se situau cu mult în urma lor.

În timp ce mă uitam prin nişte cutii cu stoc proaspăt, am descoperit jurnalul încă unui observator al Forțelor Aeriene Britanice din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. O să-l pun pe eBay. Nu se va vinde în magazin. Lucrurile acestea mai neobişnuite au tendința să dispară de pe rafturi când sunt în magazin, dar online par să iasă în evidență şi să se vândă la prețuri decente.

Recent am avut un exemplar din *The Little Grey Men*, de BB, publicată în 1942. Pe versoul (pagina din stânga, când te uiți la cartea deschisă) paginii de titlu fals, este următoarea notă: „PRODUCȚIA CĂRȚII RESPECTĂ STANDARDUL DE ECONOMIE PE VREME DE RĂZBOI”. Cred că prima dată când am văzut aşa ceva a fost pe o ediție princeps din *39 de trepte*, publicată în 1915, deşi este posibil să înşel. Cu siguranță, calitatea de producție a ediției respective din *39 de trepte* nu

era înaltă. Standardul de economie pe vreme de război a intrat în vigoare din cauza necesității de a rezerva resursele pentru efortul de război, astfel că editorii au fost nevoiți să diminueze consumul de hârtie cu 60%, iar dimensiunea caracterelor, paginile albe, numărul de cuvinte pe pagină etc. erau hotărâte de Ministerul Aprovizionărilor. Majoritatea cărților publicate între 1942 şi 1949 poartă ştampila de conformitate pe una dintre paginile de început.

Standardul de economie pe vreme de război este responsabil şi pentru o legendă în lumea editorială. Pan Books a fost înființată parțial din cauza regulamentelor: edițiile broşate ieftine respectau mai uşor rigorile şi constrângerile războiului. Pan l-a însărcinat pe Mervyn Peake să conceapă un logo pentru ele, ceea ce a şi făcut, folosind silueta celebră a lui Pan cântând la nai. I s-au oferit două variante: o plată unică de zece lire sau un procentaj din fiecare carte vândută de Editura Pan. Graham Green l-a sfătuit să accepte cele zece lire, convins fiind că „edițiile broşate erau doar o soluție temporară la deficitul de hârtie". Peake a urmat sfatul lui Greene, ceea ce, după cum s-a dovedit, a fost o greşeală care l-a costat scump.

Denys Watkins-Pitchford a scris şi a ilustrat multe cărți de istorie naturală sub pseudonimul BB (dimensiunea proiectilului dintr-un cartuş de puşcă de vânătoare folosit la împuşcat gâşte). Cărțile lui – sau măcar unele dintre ele – sunt foarte căutate de colecționari şi, chiar şi pentru oamenii care nu sunt interesați de subiect, scriitura lui este captivantă şi, pe alocuri, excelentă. Una dintre primele mele amintiri despre citit este că eram absorbit de o poveste pentru copii scrisă de el, intitulată *The Pool of the Black Witch*. Nu puteam să o las din mână, iar imaginile create de el prin cuvinte îmi sunt clare şi astăzi, după treizeci şi cinci de ani. Peisajul, tensiunea şi entuziasmul erau atât de intense şi de reale că poate, mai mult decât orice altceva, cartea asta m-a învățat ce bucurie poate aduce cititul.

Nicky a rămas peste noapte.

Total încasări: 366,50 lire

9 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 14 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Am luat micul-dejun cu Nicky, pe urmă ea a deschis magazinul, iar eu m-am întors în pat pentru încă o jumătate de oră.

După prânz, am primit un telefon de la Maria (care se ocupă de catering la Refugiul scriitorilor pe durata festivalului), cuprinsă de maximum de panică pentru ea, adică o surescitare uşoară, să mă întrebe dacă poate să folosească magazinul pentru restaurantul ei temporar, Galloway Supper Club. Se pare că localul cu care se înțelesese făcuse o rezervare dublă, aşa că nu putea să-l folosească. Am acceptat cu plăcere. Evenimentul are loc vinerea viitoare.

După prânz, o clientă – o femeie în vârstă – țâțâia tare şi se plângea în secțiunea Penguin portocaliu a magazinului, aşa că am întrebat-o ce-o deranjează. S-a lansat într-o reclamație lungă despre faptul că unele titluri de pe cotor se citesc de jos în sus, iar altele de sus în jos, aşa că era nevoită să-şi tot încline capul în direcții diferite, şi mi-a zis că ar trebui să le aranjez astfel încât toate titlurile să poată fi citite de sus în jos. Asta ar însemna să pun destul de multe cu susul în jos şi, din moment ce ea este singura persoană care s-a plâns vreodată de asta, i-am zis că nu sunt pregătit să-i îndeplinesc cererea.

Din câte ştiu eu, nu există nicio convenție în lumea editorială ca titlurile de pe cotor să fie citite într-o anumită direcție. În general, se citesc de sus în jos, cu numele sau

logoul editurii la baza cotorului, dar destul de multe se citesc invers. Singura convenție pare să fie ca logoul editurii să apară în partea de jos.

Înainte să plece, Nicky mi-a dat o carte mică, intitulată *What Does the Bible Really Teach*[11]? Se pare că este materialul standard cu care bat la uşile oamenilor Martorii lui Iehova. Cuvintele ei la despărțire au fost: „Ascultă la mine! Vreau să citeşti două paragrafe din ea în fiecare săptămână. Şi te testez data viitoare".

După ce a plecat, am profitat că ziua devine tot mai lungă şi m-am dus la o plimbare de-a lungul vechii căi ferate. Este o plimbare plăcută, chiar şi de la magazin până la baza dealului, pe lângă rândul de case în stil georgian de pe Bank Street, strada care urcă până la ruinele bisericii în stil normand, cu vedere spre sud, spre câmpurile adesea inundate, iar după aceea, de-a lungul căii ferate, având în stânga mlaştina cu apă sărată, extrem de populată în perioada aceasta a anului cu mii de gâşte care aşteaptă ca zonele lor de reproducere din Groenlanda şi din Islanda să se dezghețe ca să poată migra din nou spre nord.

Total încasări: 165,50 lire

12 clienți

DUMINICĂ, 15 MARTIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

[11] *Ce ne învață, de fapt, Biblia?*

Am sunat-o pe Nicky dimineaţă ca să căutăm o ruină pierdută aproape de casa ei. M-am întâlnit cu ea la Whitefield Loch şi ne-am lăsat în patru labe să descoperim urmele unui frumos castel scoţian ce a aparţinut unui baron de demult. Cu excepţia unei bucăţi de zid, casa a fost distrusă în totalitate. Pe urmă, Nicky m-a dus la o casă minunată în stilul Arts and Crafts, aflată în apropiere, pe care se vede că cineva o restaurează. Când am întrebat-o de unde ştie despre ea, mi-a răspuns: „Unul dintre avantajele de a fi Martor".

După aceea, ne-am dus la Knock Fell, cel mai înalt punct al peninsulei, ca să căutăm o capelă de care Nicky era convinsă că va fi în stare bună. Am asigurat-o că nu vom găsi decât un morman de pietre. Am reuşit să împotmolesc camioneta şi a trebuit să merg pe jos până la cea mai apropiată fermă ca să cer ajutor. Până m-am întors eu, adus de soţia fermierului în maşina ei 4x4, Nicky găsise craniul unei oi, pe care îl etala cu mândrie pe capota camionetei. După un mic efort, am reuşit să ieşim şi să plecăm spre casă.

LUNI, 16 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Am găsit doar una dintre comenzi. Una dintre cele negăsite era un orar al autobuzelor pe timp de iarnă din Regiunea Highland, din anii 1970.

Primii clienţi ai săptămânii au fost un cuplu de nemţi care au cumpărat cărţi de gătit în valoare de 37 de lire, în principal de Jamie Oliver.

Un client american a venit la tejghea la ora 16:00 şi a întrebat: „Aveţi cumva hărţi vechi?".

Eu: Da, cât de vechi?

Clientul: Destul de vechi. Care este cea mai veche carte pe care o aveți?

Eu: Acum, e asta de aici. A fost publicată în 1582.

Clientul: Uau! Adică e veche de vreo 300 de ani.

N-a greşit decât cu 133 de ani.

Acum e momentul din an când în Râul Cree, care curge prin localitatea Newton Stewart din apropiere, are loc migrația anuală a stinților. Aceştia sunt peşti mici care ajung în râu odată cu mareea (sunt faimoşi pentru că-s înotători slabi – ceea ce e cam nasol, dacă eşti peşte) preț de câteva ore, doar o dată pe an, ca să se înmulțească. Cree este singurul râu pe coasta vestică a Scoției care mai are încă o populație de stinți, iar apariția lor este unul dintre semnele clare că, încet-încet, ieşim din iarna lungă.

Total încasări: 179,05 lire

14 clienți

MARȚI, 17 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

A fost o dimineață liniştită, a cărei pace a fost întreruptă la 11:00 de o femeie de vârstă mijlocie cu o haină de molton, care a strigat la soțul ei:

Femeia: Barry!... Barry!... Barry!

Barry: Da, dragă?

Femeia: Barry, am citit *1984*?

Nesurprinzător, Barry nu era sigur dacă ea o citise sau nu, aşa că femeia a hotărât să nu arunce 2,5 lire pe un exemplar Penguin în stare impecabilă, în caz că totuşi o citise.

Am listat pe eBay jurnalul observatorului din Forţele Aeriene Britanice şi am observat că librăria din Colwyn Bay, Ţara Galilor, nu a reuşit nici din a doua încercare să-şi vândă stocul angro online, aşa că acum l-au împărţit în două loturi mai mici. Să vinzi tot stocul odată este tot mai greu, fiindcă majoritatea negustorilor de cărţi vor presupune că cele mai bune cărţi au fost deja scoase din el.

Total încasări: 94,20 lire

9 clienţi

MIERCURI, 18 MARTIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Până la 12:30, singura care mi-a călcat pragul a fost Kate (poştăriţa) cu corespondenţa de azi, care a inclus un colet pentru Anna, aşa că a urmat lupta inevitabilă cu tehnologia cititoare de coduri de bare, până când, în cele din urmă, Kate a reuşit să-l scaneze.

Mi-am petrecut cea mai mare parte a zilei ambalând cărţile pentru Random Book Club, în principal alese dintre cărţile

cumpărate din New Abbey acum câteva săptămâni, printre care se afla şi o cutie de Penguin portocalii. Una dintre acestea era *The Breaking of Bumbo* – minunat titlu – de Andrew Sinclair.

Pe la 14:00, am avut nevoie de carnetul de cecuri, ca să plătesc un client pentru cărţile aduse. Îl lăsasem în camionetă. Era o zi însorită de primăvară şi, în secunda în care am deschis portiera, am fost lovit de o putoare insuportabilă ce provenea de la craniul de oaie pe care-l lăsase Nicky înăuntru după aventura de duminică.

Total încasări: 44,50 lire

3 clienţi

JOI, 19 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Mi-am petrecut dimineaţa timbrând, etichetând şi ambalând toate cărţile de la Random Book Club, care a ajuns la 176 de abonaţi.

Nicky nu lucrează mâine pentru că pleacă la o convenţie a Martorilor lui Iehova în weekend, aşa că am chemat-o pe Flo în locul ei. Eu trebuie să mă duc să văd două colecţii private de cărţi, una în Dumfries şi cealaltă în Thornhill.

Seara, am pregătit camera cea mare pentru Maria, să-şi instaleze restaurantul Galloway Supper Club mâine seară. Douăzeci şi trei de persoane aşteptate, iar eu nu am reuşit până acum să fac loc decât pentru douăzeci. O să mai mut nişte mobilă dimineaţă.

Total încasări: 131, 95 lire

8 clienți

VINERI, 20 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Flo a venit la 9:00, neobişnuit de punctuală. Nicky e plecată la convenţia ei cu Martorii lui Iehova.

Toată ziua am condus şi m-am uitat la colecţii de cărţi.

Prima a fost lângă Dumfries (la distanţă de 80 de kilometri): o femeie care avea cam o sută de cărţi. Am luat vreo patruzeci şi i-am dat 50 de lire. Pe urmă am plecat spre Thornhill (la distanţă de 65 de kilometri), la o casă veche, frumoasă. Când am intrat pe alee, am văzut un bărbat în vârstă împingând o roabă, îmbrăcat în ceva ce semăna cu nişte pantaloni negri, strâmţi, de piele. El şi soţia lui renunţau la o parte din lucruri şi au fost extrem de drăguţi, oferindu-mi constant ceai şi biscuiţi. Biblioteca includea o colecţie bună de cărţi de grădinărit, inclusiv două tratate de botanică din secolul al XVIII-lea, dar şi o grămadă de cărţi imposibil de vândut, multe în stare proastă. Am plecat cu vreo două sute de cărţi. El voia să le iau pe toate, dar nu mai aveam cutii, aşa că i-am zis că o să le iau şi pe celelalte (încă vreo cinci sute) data următoare când mai trec pe acolo. Pantalonii de piele încă mi se par extraordinar de nepotriviţi.

Am ajuns acasă la 17:30 şi am găsit-o pe Katie, o fostă angajată şi acum studentă la medicină în Glasgow, aşteptându-mă în magazin. Uitasem că a zis că vine la ceai pe la 16:30. Flo o încuiase înăuntru.

La puţin timp după ce a plecat Katie, Maria şi cohortele ei au apărut să pregătească Galloway Supper Club. Am aprins focul şi am înveselit atmosfera în camera mare cu radiatorul

electric industrial înainte să înceapă să sosească oaspeții, la 19:30. A fost o seară foarte distractivă, iar mâncarea Mariei, ca de obicei, a fost delicioasă. M-am târât în pat pe la 1:00, după ce am terminat de făcut curat.

Total încasări: 115,49 lire

8 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 21 MARTIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a venit Flo şi a fost o zi frumoasă, aşa că mai mult am grădinărit. Grădina din spatele magazinului este un labirint lung şi destul de îngust de gazon, răzoare şi copaci. De când am cumpărat magazinul, în 2001, am replantat-o şi reconfigurat-o în cea mai mare parte şi, în ciuda iernilor lungi şi sumbre, în perioada aceasta din an, trezirea la viață a grădinii îmi aduce o plăcere uriaşă.

Seara, mi-am verificat e-mailurile şi l-am găsit pe ăsta de la Nicky:

> Oh, ce dezamăgire să mă întorc la IKEA după 18 ani, locul era PLIN de copii mici, smiorcăiți şi urlători, iar lucrurile pe care abia aşteptam să le văd nu mai erau pe stoc... DAAAR, cine crezi că era la casa de lângă mine? Nimeni altcineva decât montaniardul Jamie Cum-îi-zice, care a rămas izolat pe Eiger (sau alt munte) zile în şir, şi-a pierdut partenerul de cățărat, mâinile şi picioarele. Îşi cumpăra o plantă.

Katie a venit iar pe aici după program şi ne-am uitat la finala turneului de rugby al celor Şase Națiuni. După ce a plecat, mi-am zărit exemplarul din *The New Confessions*, din care reuşisem să citesc numai cincisprezece pagini înainte să-l

las în spatele unui teanc de cărți. Am citit din el timp de o oră și am descoperit că, la fel ca în cazul lui *Any Human Heart,* Boyd surprinde atmosfera oprimantă din școlile cu internat ca nimeni altul citit de mine. Descrierea naratorului care fuge de la școală – „Era o seară răcoroasă, cu nori înalți și grei. În aer plutea un miros de miere de la smochini, iar o ciocârlie de pădure șoptea sus deasupra noastră. Totul era acoperit de o lumină mată, albăstruie" – m-a transportat imediat la vârsta de cincisprezece ani și la mirosurile și sunetele nopții de vară când, împreună cu un prieten, am fugit pentru scurt timp de la școala cu internat, în toiul nopții. Spre deosebire de Todd, protagonistul lui Boyd, bineînțeles că noi am fost descoperiți și duși înapoi în captivitate.

Total încasări: 106,30 lire

15 clienți

LUNI, 23 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

> Comandă pentru o carte intitulată *Save Your Own Seed*. Apel la 9:30:
>
> Bună dimineața, domnule. Am niște cărți pe care m-ar interesa să le vând. O să vă citesc toate titlurile și dumneavoastră puteți să-mi spuneți cât îmi oferiți pe ele. *Harmsworth's Universal Encyclopedia*, volumul I, *Harmsworth's Universal Encyclopedia*, volumul II, *Harmsworth's Universal Encyclopedia*, volumul III, *Harmsworth's Universal Encyclopedia*, volumul IV...

De fiecare dată când încercam să-l întrerup ca să-i spun că niciuna nu e valoroasă, doar vorbea mai tare şi continua să deruleze lista de cărți bune de nimic.

Doi clienți în vârstă au venit la 11:00 şi au plecat după cinci minute, zicând: „Ei, ăsta e un loc în care ai putea să-ți petreci toată ziua, nu-i aşa?”. Păi, se pare că nu.

Toată după-amiaza am listat cărți în baza de date pentru vânzări online.

La ora 16:00, un client a venit la tejghea cu două cărți, una cu prețul de 20 de lire, cealaltă cu prețul de 8,50 lire, şi m-a întrebat: „Le dați pe amândouă cu 20 de lire?”.

Total încasări: 189 lire

13 clienți

MARȚI, 24 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Una dintre comenzi a fost pentru o carte listată ieri. Este surprinzător cât de des se întâmplă asta.

Total încasări: 153,39 lire

16 clienți

MIERCURI, 25 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Azi-dimineață, un client a găsit o carte rară, intitulată *Cairo to Persia and Back*, din 1933, cu ilustrații minunate. Prețul ei era de 30 de lire. A adus-o la tejghea, a trântit-o şi a zis: „Dacă vă interesează, vă dau una de zece pe cartea asta, care cred că are un preț cu totul exagerat”.

Nu am fost nici pe departe interesat.

Nu la mult timp după ce a plecat, un bărbat în vârstă îmbrăcat în pantaloni de ciclism din lycra, geacă de puf şi o pălărie din piele cu bor lat, a intrat în magazin şi s-a dus direct la secțiunea de anticariat, unde a petrecut o grămadă de timp scoțând cărțile de pe rafturi, deschizându-le, țâțâind, apoi punându-le la loc.

La prânz, aveam încasări de 2,5 lire.

Telefon de la o femeie care a întrebat de o carte intitulată *La vida breve*. Văzuse că avem două exemplare online şi a întrebat dacă pot să i le pun deoparte. O să vină sâmbătă „să se uite la ele”. Eu nu prea m-am uitat la exemplare când le-am cumpărat, dar este vorba despre o carte foarte atrăgătoare, imprimată în particular pe hârtie artizanală, legată cu pânză, cu gravuri bine executate, iar poeziile sunt toate inspirate din această zonă. Exemplarele noastre costă 100 de lire bucata.

La ora închiderii, am verificat pe eBay jurnalul observatorului de la Forțele Aeriene Britanice: avea patru oferte, 218 vizualizări, 30 de persoane care se uitau la el în momentul acela şi ajunsese la 26 de lire. A mai rămas o zi până la termen.

Am încărcat camioneta cu patruzeci de cutii cu stocuri vechi/nevandabile ca să le duc la fabrica de reciclare din Glasgow mâine, pe drum spre o tranzacție cu cărți din Hawick.

Total încasări: 40,50 lire

5 clienți

JOI, 26 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Nicky a sosit la timp, atipic pentru ea, şi imediat mi-a spus că arăt ca un vagabond. Când am întins mâna să trag draperiile în magazin, probabil că mi s-a ridicat tricoul şi mi s-a văzut un pic de piele. Nicky mi-a spus că „n-a văzut ceva aşa de dezgustător” în viaţa ei.

După-amiază am plecat la Hawick peste noapte, ca să pot să văd două colecţii de cărţi din biblioteci private mâine-dimineaţă.

La hotel, am intrat pe contul de Facebook şi am descoperit că Nicky deturnase din nou contul magazinului şi scrisese următoarele:

> Dragi prieteni, cum am fost plecată două săptămâni, vorbeam bucuroasă cu NUR, în timp ce el mă ignora şi netezea draperiile pufoase de la uşă. Eram atât de bucuroasă, încât mi-a luat un minut să-mi dau seama că efectul înşelător de foi albe păstoase, brânzoase, care mă nedumerea, era MIJLOCUL lui – care se vedea de sub UN TRICOU SCURT! BLEAAAH! Tare neplăcut!

Am mâncat de seară în Hawick, unde am încercat să citesc *The Bankrupt Bookseller Speaks Again*, în timp ce mă luptam cu un castron imens de midii. Zic „am încercat să citesc”, pentru că eram la concurenţă cu sunetul de fundal al unei canadience extrem de vocale, care desfăta un grup de oameni ce păreau uimiţi, plictisiţi şi vag speriaţi în egală măsură, în timp ce ea domina toate conversaţiile de la masa lor.

Total încasări: 199,40 lire

19 clienţi

VINERI, 27 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Dimineață, am plecat de la hotel la 9:30 şi m-am îndreptat spre prima casă – un conac frumos de țară, al cărui proprietar este un bărbat foarte elocvent pe nume Christopher Ward, jurnalist la pensie şi pe vremuri editor la *Daily Express*. A fost la Wigtown la festival, în calitate de autor, acum doi ani. A scris o biografie a bunicului său, care fusese violonist în orchestra care a continuat să cânte în timp ce Titanicul se scufunda. Cartea se numeşte *And the Band Played On*. Avea un număr considerabil de cărți, cele mai multe moderne şi în stare bună. L-am sfătuit să oprească tot ce era de păstrat şi să mă sune din nou peste câteva luni, ca să mă întorc atunci şi să evaluez ce rămâne. Cât am băut o ceaşcă de ceai, am discutat (pe îndelete) despre starea industriei editoriale şi despre problemele cu care se confruntă scriitorii, al căror venit mediu acum este de 11 000 de lire, mai puțin decât „standardul minim de trai", conform Fundației Joseph Rowntree. E un lucru pe care îl aud frecvent din partea scriitorilor în timpul festivalului de carte, o parte dintre aceştia, după douăzeci de ani de când şi-au lansat carierele, câştigând la fel ca la început, şi nu doar „ajustat la inflație", ci ca venit efectiv.

Am plecat de la Cristopher la 12:30 şi am ajuns la casa următoare de pe listă (cu o oră mai devreme) la 13:00. Casa este a mătuşii unui prieten, rămasă văduvă anul trecut. Şi în acest caz, clădirea era superbă – o casă parohială de data aceasta – şi cu grădină minunată. Am luat câteva cutii şi m-am despărțit de 300 de lire. Am găsit un set frumos din *The Gentleman's Magazin*e de la începutul secolului al XIX-lea.

Am plecat din Hawick la 14:30 şi am ajuns înapoi la magazin la 17:30, unde Nicky mai pierdea vremea. Când (în

sfârşit) a descuiat uşa şi m-a lăsat să intru, am descoperit că făcuse cel mai cumplit dezastru – chiar şi după standardele ei îngrozitoare – şi acum încerca să pună totul în ordine înainte de întoarcerea mea. Peste tot erau cărți şi stilouri împrăştiate, cârpe pe jos („Le folosesc ca să şterg cărțile murdare") şi cutii aşezate strategic astfel încât să provoace cât mai mult deranj posibil.

După ce a terminat Nicky de aranjat, am verificat e-mailurile şi am găsit unul de la un client despre o carte, *A Haunted Inheritance: A Story of Modern Mysticism*, pe care am listat-o pe Abe cu 75 de lire: „Bună ziua! Ați fi de acord să vindeți cartea aceasta cu 45 de lire, plus taxe de transport etc.? Vă rog să-mi spuneți ce părere aveți. Vă mulțumesc anticipat". Am răspuns că nu, nu sunt de acord să o vând la prețul ăsta. Asta ar însemna o reducere de 40%, adică am pierde bani.

M-am dus la pub să beau o bere cu Callum după ce Nicky a plecat acasă şi ne-am adus aminte de când ne-am dat noi în canoe pe Râul Bladnoch, care curge la baza dealului pe care este situat Wigtown. Este un râu superb, străjuit de păduri de foioase, iar în cele mai înalte puncte ale sale se află nişte vâltori repezi, după care se varsă în întinderea plată şi lată a mlaştinii cu apă sărată. Callum e de fiecare dată inițiatorul aventurilor şi atunci a reuşit să împrumute o canoe pentru mine de la un prieten. Într-o zi caldă de vară, am navigat fără incidente până când am ajuns la o porțiune mai rapidă, unde am reuşit să-mi găuresc canoea. Mai precis, canoea prietenului lui Callum. Din momentul acela, n-a mai contat decât să nu mă duc la fund, aşa că am fost nevoit să răstorn canoea ca să o golesc. Din fericire, distileria şi pubul se aflau la un kilometru distanță, aşa că ultima parte a călătoriei nu a fost prea chinuitoare.

Total încasări: 127,78 lire

18 clienți

SÂMBĂTĂ, 28 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Bineînțeles, din cele două comenzi, cea pe care nu am găsit-o era şi cea mai scumpă, o carte de 50 de lire despre Mohammed.

Într-un colț al magazinului avem câteva rafturi cu mici obiecte de anticariat: bijuterii, carafe, ornamente, lucruri de genul ăsta. Deasupra este un indicator mic pe care scrie: „Anticariat". Un bărbat a venit la tejghea cu două bricege fără preț de acolo şi a întrebat: „Cât costă astea două? Le-am luat de pe rafturile cu vechituri de acolo". Oh, ciomag-de-cotonogit-clienții, unde-mi eşti?

Am verificat pe eBay cu cât s-a vândut jurnalul observatorului. Spre surprinderea mea, prețul a ajuns la 156,09 lire.

Clienta care mă rugase să-i pun deoparte cele două exemplare din *La vida breve* a venit cu soțul ei. I-am dat amândouă exemplarele să se uite la ele. Le-au studiat timp de oră, apoi au plecat zicând „Ne mai gândim", ceea ce, aşa cum ştie orice librar, înseamnă că „sunt prea scumpe".

După-amiază am descoperit că Nicky şi-a reinstalat raftul „Frontul de acasă", deşi i-am dat instrucțiuni clare să nu facă asta. Acum un an, a descoperit o cutie cu ficțiune romantică plasată în timpul Primului Război Mondial şi a hotărât să inventeze un gen literar, „Romane despre frontul de acasă". Nu s-a vândut niciunul, aşa că i-am zis că nu vreau să le mai văd. Au tot reapărut de-a lungul anului şi eu le-am tot scos de pe rafturi. Le-am înlocuit cu un raft de Penguin verzi. Penguin a fost întotdeauna o editură inovatoare, iar copertele simple, elegante – o singură culoare şi o bandă albă pe mijloc –, precum şi reputația sa de editură care vinde cărți bune sunt motivele pentru care este căutată şi acum. Fiecare culoare de

pe coperte indică un anumit subiect, astfel: portocaliu înseamnă (de obicei) ficțiune, verde înseamnă crimă (astea se vând cel mai bine de la Penguin în magazinul meu), violet înseamnă biografie, negru înseamnă autori clasici, roz înseamnă literatură de călătorii şi aşa mai departe.

După prânz, am primit un e-mail de la o italiancă:

Stimați domni,

Scriu acest e-mail cu speranța că nu voi deranja. Mă numesc Emanuela Maranci şi sunt studentă italiană la Universitatea din Torino. Am studiat cinema şi arte şi îmi caut un job (chiar şi temporar, în momentul de față). În anii aceştia de studiu şi sacrificii, am avut privilegiul de a observa îndeaproape lumea cărților, o experiență care m-a făcut să înțeleg adevărata valoare a fiecărei pagini şi a fiecărui cuvânt scris. În special jobul de la Arhiva Națională a Filmelor despre Rezistență a necesitat mai multe competențe: a trebuit să întocmesc un catalog dedicat cinematografiei italiene din 1964, am fost implicată în cercetarea şi selectarea articolelor (inclusiv digitale), am căutat material în reviste, am făcut layoutul folosind Photoshop (util şi pentru a îmbunătăți calitatea unor articole deteriorate de trecerea timpului). Am douăzeci şi cinci de ani şi simt că trebuie să fac ceva cu viața mea, pentru că, din păcate, studiile nu sunt suficiente. Să-mi extind cunoştințele, să lucrez în contact cu cărțile, într-o țară ca Marea Britanie, ar fi un adevărat vis. Aveți nevoie de cineva care să vă ajute?

Vă mulțumesc pentru timpul acordat şi pentru atenție. Veți găsi CV-ul meu anexat.

Cu stimă,

Emanuela Maranci

O să-i răspund mâine să văd dacă este dispusă să lucreze la magazin în schimbul cazării şi meselor.

Un bărbat enorm cu un câine minuscul (mai mic decât Căpitan) a petrecut jumătate de oră în secțiunea de materiale erotice, după care s-a mutat la secțiunea de teologie.

Total încasări: 268,94 lire

18 clienți

LUNI, 30 MARTIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

S-a dat ora înainte azi-noapte, dar eu am uitat să setez ceasul deşteptător, aşa că am deschis magazinul cu jumătate de oră întârziere.

Magazinul a fost aglomerat toată dimineața, deci probabil e vacanță şcolară.

În muntele obişnuit de e-mailuri de luni dimineața, am găsit şi unul de la bărbatul care voia cartea de 75 de lire cu 45 de lire şi care mi-a cerut o contraofertă. I-am spus că 60 de lire e cel mai mic preț pe care îl pot accepta ca să mai fac şi profit.

Înainte de prânz, am observat că Nicky lipise o bucățică de hârtie peste abțibildul „Urmăriți-ne pe Twitter" de pe unul dintre panourile din sticlă de pe uşă. Când am întrebat-o, a reieşit că încercase să-l dezlipească, dar mai rău făcuse mizerie, aşa că lipise ceva deasupra, sperând că nu o să observ.

I-am răspuns Emanuelei, italianca din e-mailul de ieri, care îşi căuta de lucru, şi i-am spus că am stabilit deja să iau pe cineva pe durata verii, dar că este bine-venită să lucreze dacă nu o deranjează că nu ar fi plătită. Nu am mai făcut niciodată asta şi mă simt foarte stânjenit, dar nu-mi permit să plătesc două salarii.

Total încasări: 114,98 lire

15 clienți

MARȚI, 31 MARTIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

O zi agitată, cu vânt şi ploi, dar şi cu un soare strălucitor în egală măsură. Mi-am amintit comentariul preferat al Annei despre vremea din perioada aceasta a anului: „Ploile de aprilie aduc florile de mai[12], iar florile de mai ce aduc? Pelerini". Bănuiesc că e o chestie tipică pentru Noua Anglie, la fel cum avem noi vorba aceea cu „Martie vine ca un leu şi se duce ca un miel".

Amândouă comenzile de azi au provenit de pe Amazon.

Clientul care voia cartea de 75 de lire cu 45 de lire a răspuns că este de acord să plătească 60 de lire, dacă asta include şi transportul în America. Am răspuns că nu poate să primească transportul gratuit, după cum îi explicasem deja cum e cu marja de profit, şi că, dacă se uită online, o să vadă că singurul exemplar disponibil, în afară de al meu, costă 250 de lire.

La 9:15 a venit o clientă care a zăbovit prin magazin, arătând de parcă voia să întrebe ceva, ceea ce m-a împiedicat să mă duc să-mi fac o ceaşcă de ceai, de care aveam nevoie cu disperare.

Magazinul a fost din nou plin de copii care au țipat şi au făcut tărăboi pe toată durata zilei.

---

[12] Aluzie la Mayflower, vasul cu pelerini din Anglia care au înființat o colonie în America de Nord, la Plymouth.

Chiar înainte de închidere, un client a adus patru sacoşe cu cărţi despre păsări sălbatice. A lăsat numărul de telefon, iar eu i-am spus că mă gândesc la un preţ şi îl anunţ.

Total încasări: 138,54 lire

23 de clienţi

APRILIE

> Când femeia a descris librăria second-hand în care soţul ei lucrase cei mai buni ani din viaţă, i-am spus că îl cunosc pe soţul ei foarte bine, fiindcă pe vremuri obişnuiam să cercetez librăriile din labirintul acela de străzi înguste de lângă clădirile Universităţii vechi din Edinburgh. La un moment dat, magazinele respective erau în număr considerabil: din păcate, acum, acesta s-a redus mult.
>
> AUGUST MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Dacă Augustus Muir, care a scris aceste cuvinte în falsul jurnal al lui Baxter în 1942, ar fi putut să prevadă cât de semnificativ se va reduce numărul librăriilor în deceniul de după 2005, cu siguranţă ar fi fost îngrozit; numărul lor aproape s-a înjumătăţit în Regatul Unit de la data respectivă, iar acesta este al zecelea an la rând de când este în declin.

Cei care au trecut cu bine de furtuna avansului tehnologiei online datorează asta în mare parte faptului că s-au adaptat sau că au diversificat sau că modelul lor original de afaceri e insensibil la schimbările capricioase ale obiceiurilor cumpărătorilor. Este cazul librăriilor consacrate de vârf, cu cărţi la mâna a doua, ca Maggs, Harrington, Jonkers şi celelalte asemănătoare, ai căror clienţi nu simt ravagiile ciclurilor economice chiar la fel ca noi ceilalţi, aflaţi mult mai jos în lanţul trofic economic. Şi, ca semne ale redresării

financiare, se deschid încă librării independente: poate cea mai cunoscută dintre ele în ultimii câțiva ani a fost Mr. B's Emporium of Reading Delights, care s-a deschis în Bath în 2006 şi al cărei proprietar, Nic Bottomley, recunoaşte bucuros că numărul considerabil de turişti din oraş contribuie la succesul continuu al afacerii sale. Asta însă nu diminuează rolul ideilor inovatoare care au apărut după deschiderea magazinului, cum ar fi liste de lectură personalizate şi un „spa de citit". Acestea sunt firele care par să unească majoritatea librăriilor supraviețuitoare: ele fac din librărie o „experiență" şi oferă ceva nou şi diferit, imposibil de reprodus de cumpărăturile online. Poate fi vorba despre o cafea sau o machetă de cale ferată ce traversează magazinul (Barter Books), despre o librărie amenajată pe o barjă, aşa cum este uimitoarea Book Barge a lui Sarah Henshaw, sau despre evenimente frecvente găzduite în librărie, de exemplu, spectacole de stand-up comedy, poezie sau muzică. Clienții se aşteaptă la mai mult şi, dacă librăriile nu continuă să le ofere mai mult, numărul lor va tot scădea. Afacerea mea a supraviețuit parțial datorită Random Book Club, ai cărui membri primesc o carte pe lună din stocul meu, fără să aibă idee ce vor primi, şi, chiar dacă înseamnă destul de multă muncă suplimentară pentru mine, această activitate m-a salvat de la faliment acum câțiva ani.

MIERCURI, 1 APRILIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Ambele comenzi de azi au provenit de pe Abe. Niciuna de pe Amazon.

Katie poştăriţa a adus corespondenţa la ora 10:00. Aceasta a inclus şi o înştiinţare de la spitalul din Dumfries, prin care mi se confirma programarea la IRM pentru spate pe 14 aprilie la ora 12:45.

Emanuela, italianca aceea care mi-a scris că vrea să lucreze la librărie, a răspuns că ar fi încântată să lucreze fără plată, în schimbul cazării şi al mâncării. Toată ziua m-am gândit la asta. M-am obişnuit să am spaţiul meu anume, aşa că am vorbit cu Callum despre posibilitatea de a transforma camera dinspre grădină (o parte îndepărtată a magazinului, care generează foarte puţine vânzări) într-o căbănuţă autonomă[13]. După calculele noastre, costurile amenajării ar putea fi recuperate din economisirea plăţii unui salariu în termen de două luni. Când casa era locuită de George McHaffie şi familia lui, care au construit-o pe la 1830, partea aceea era destinată unui membru al personalului.

Sandy McCreath, un fermier local, a trecut pe aici să discutăm ideea lui de a aduna patru fermieri pentru a ţine un jurnal video timp de un an şi de a face un serial despre realitatea vieţii la fermă, spre deosebire de versiunea cosmetizată arătată în *Countryfile*.

Primii clienţi ai zilei, o familie formată din patru persoane, au sosit la 11:30 şi au stat vreo zece minute, după care au plecat cu mâna goală.

M-am uitat prin cărţile despre păsări sălbatice, primite ieri, cărora uitasem să le fac un preţ. Nu erau în stare grozavă, dar printre ele erau şi câteva cărţi rezonabile. Acum zece ani, m-aş fi repezit să cumpăr lotul ăsta, dar preţurile cărţilor despre vânătoare par să fie în cădere liberă, la fel ca cererea. Cred că

---

[13] În mod tradiţional, căbănuţa este o căsuţă folosită pentru a găzdui muncitorii de la ferme, dar în ultimii ani a devenit mai degrabă asociată cu bordeiele renovate din munţi, folosite ca refugii pentru alpinişti şi drumeţi (n.a.).

un preț de 200 de lire este corect în condițiile pieței din zilele noastre. Acum un deceniu, ar fi fost dublu.

Un client cu coadă de cal urcată aproape în creştetul capului şi cu părul ras la baza gâtului a cumpărat o sacoşă din magazin. Am ezitat înainte să i-o vând, fiindcă m-am gândit că oamenii care o să-l vadă cu ea vor fi mai degrabă descurajați decât atraşi.

Total încasări: 287,47 lire

25 clienți

JOI, 2 APRILIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Patru comenzi, toate de pe Amazon.

O zi frumoasă, însorită.

Katie poştărița a adus o scrisoare de la Anthony Parker din Dumfries, care întreba dacă pot să mă uit la cărțile lui, fiindcă se mută într-un azil de bătrâni. Mai am o tranzacție cu cărți în Dumfries mâine, aşa că o să încerc să le combin.

La ora 11:00, o femeie în vârstă care purta ostentativ o insignă cu Partidul Național Scoțian s-a tocmit pentru un exemplar vechi, cartonat, din *Pinocchio*, în stare impecabilă. Costa 4,5 lire. „Doar nu vă aşteptați să plătesc atâta, nu în vremurile astea strâmtorate.” Evident, nu-i trecuse prin minte că librăriile sunt mai expuse decât majoritatea celorlalte afaceri la constrângerile „vremurilor strâmtorate”.

Trei persoane au adus cutii cu cărți, aproape numai prostii. Este vremea aceea din an în care oamenii încep să facă ordine, să se mute din casă şi să se ocupe de curățenia de primăvară, aşa că, în martie şi aprilie, suntem mereu invadați de cărți.

Am avansat cu cutiile de cărți pe care le-a cumpărat Nicky din East Kilbride (s-a nimerit să fie acolo chiar când a sunat cineva să spună că are cărți de vânzare, așa că s-a ocupat ea de tranzacție în locul meu). Cele mai multe erau în stare foarte proastă, dar asta putea să fie și din cauză că fuseseră ținute două săptămâni în camioneta lui Nicky. Încă mai am de descărcat douăzeci de cărți din camionetă, rămase din tranzacțiile de la Hawick, iar magazinul se umple de cutii.

După ce am închis magazinul, i-am răspuns Emanuelei și am întrebat-o când crede că ar putea să înceapă.

Total încasări: 98,50 lire

8 clienți

VINERI, 3 APRILIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Vinerea Mare, sărbătoare legală. Din fericire, Nicky lucrează cu plăcere de sărbătorile legale și a venit „să ajute". De fapt, este așa de indiferentă la sărbătorile de orice fel – inclusiv la cele religioase –, că pot să o chem cam oricând și, dacă e liberă, vine.

Azi-dimineață l-am sunat pe bărbatul care a adus cărțile despre păsările sălbatice și i-am oferit 200 de lire pentru ele. Nu a fost încântat și era evident că se aștepta la mult mai mult. De fapt, a zis că cineva i-a oferit 250 de lire acum doi ani pentru o singură carte din colecție. Am o bănuială că asta a fost o tactică menită să mă facă pe mine să cresc oferta – ca să ajung la suma asta, verificasem prețurile online pentru toate cărțile, iar printre ele nu era niciuna care să se apropie măcar de 250 de lire. Deci ori mințea el ca să încerce să scoată mai

mult de la mine, ori – dacă într-adevăr i s-au oferit 250 de lire pentru carte acum doi ani – a fost lacom şi a crezut că poate obține mai mult. În oricare din cazuri, a avut de pierdut. O să vină marți să le ia înapoi.

Vânătoarea de păsări sălbatice este un sport rezonabil de popular prin părțile acestea: ținuturile mlăştinoase sărate, străbătute de pâraie, de la baza dealului pe care se înalță Wigtown, sunt un habitat imens pentru gâşte iarna, iar adesea – după ce se ghemuiesc în şanțurile noroioase la ivirea zorilor – vânătorii intră în magazin cu tălpile bocancilor pline de mâl. Mereu întreabă de cărți despre păsările sălbatice, dar niciodată nu cumpără nimic din stocul nostru, sub pretextul că sunt prea scumpe, însă atunci când vor să vândă propriile cărți se aşteaptă să le plătesc mult mai mult decât valorează. Rar se întâmplă ca oamenii care îşi vând cărțile să nu accepte ce sunt eu dispus să le ofer, doar vânătorii de păsări sălbatice fac excepție, părând să aibă un simț exacerbat al valorii.

După prânz, m-am dus să văd biblioteca lui Anthony Parker, care îmi scrisese să mă întrebe dacă pot să-i cumpăr cărțile, dat fiind că el se mută la un azil de bătrâni. În timp ce conduceam pe drumul bolovănos de țară către căsuța lui îndepărtată, mi-am dat seama că mai fusesem acolo în urmă cu câțiva ani şi cumpărasem cărți de la el. Pe vremea aceea, soția lui trăia, iar el era destul de mobil. Astăzi l-am găsit singur. Vederea îi slăbeşte de la o zi la alta şi poate să se mişte doar cu ajutorul unui cărucior vechi din lemn, de care are lipite cu bandă adezivă două bastoane. Este o invenție impresionant de practică, cu rafuri şi roți. Omul se mută în Surrey, într-un azil, să fie mai aproape de copii. Mâine împlineşte nouăzeci de ani. Am cumpărat o cutie cu cărți de la el şi vreo cincizeci de hărți Ordnance Survey.

Am ajuns înapoi acasă pe la 17:30 şi m-am dus la pub cu Callum şi Tracy, pe care nu-i mai văzusem de ceva vreme. Ea a fost ocupată să-şi găsească un job, dar zona este atât de puțin dezvoltată industrial, încât majoritatea cunoscuților mei au propriile mici afaceri.

Mai târziu, când m-am întors acasă, mi-am verificat e-mailurile şi am găsit unul de la Emanuela, care mă întreba dacă poate începe munca pe 2 iulie, dată cu care am fost imediat de acord. Acum trebuie să rezolv problema transformării camerei dinspre grădină. Probabil sunt vreo 2 000 de cărți acolo şi nu am unde să le stochez. Va trebui să termin de amenajat camera înainte de sosirea ei.

Cloda şi Leo au sosit din Irlanda la 23:00, împreună cu bebeluşul lor, Elsa. M-am culcat la 2:00. Cloda este o prietenă irlandeză pe care am cunoscut-o când locuiam în Bristol. Este farmacistă şi acum trăieşte în Dublin cu Leo, partenerul ei argentinian. Facem deseori schimb de poveşti despre clienți, deşi ai ei tind să fie uşor mai infracționali decât ai mei, furând frecvent narcotice sau având tentative de jafuri armate.

Total încasări: 228 lire

22 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 4 APRILIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Nicky a lucrat şi azi, iar ziua a fost senină. Cloda şi Elsa erau treze, în bucătărie, când am coborât eu.

Azi a fost prima piață volantă din an în Wigtown. Tarabele mi s-au părut mai bune decât în anii trecuți. Piața este deschisă din aprilie până în octombrie, iar tarabele sunt un amestec pestriț, vânzând de la CD-uri cu muzică country şi pături de călătorie din tartan la legume cultivate local.

Imediat după prânz, am primit un telefon de la cineva din Castle Douglas, cu accent englezesc din nord, care vrea să aducă marți nişte cutii de banane pline cu cărți. „Abia m-am

mutat aici, cum ajung la Wigtown?” În Galloway, ca să ajungi undeva, e destul de simplu: locul este puțin populat şi are doar câteva drumuri, aşa că i-am zis s-o ia spre vest.

M-am dus la Steam Packet pe Insula Whithorn la prânz, împreună cu Cloda, Leo, Callum, prietenul lui, Murray, şi prietena lui Murray, Vivien. Insula Whithorn este un sat pescăresc minunat, aflat la vreo 25 km distanță, iar Steam Packet este un pub excelent, situat pe partea cu portul. Vizitatorii întreabă mereu de ce se numeşte „insulă” când, de fapt, nu este. Conform folclorului local, pe vremuri era insulă, separată de uscat de un banc mic de nisip, iar bărcile cu pescaj mic, ce făceau contrabandă şi erau urmărite de vasele grănicerilor, dacă prindeau fluxul, se duceau spre sud prin culoarul dintre Insulă şi țărm. Ele puteau să-l traverseze, dar vasele mai adânci ale grănicerilor rămâneau înțepenite. Prin urmare, autoritățile au construit un dig rutier ca să împiedice escapadele contrabandiştilor. Oricât mi-ar plăcea pitorescul acestei explicații, tind să-i pun veridicitatea sub semnul întrebării.

Magazinul a fost înviorător de aglomerat toată ziua. Oamenii încep să iasă din hibernare în perioada aceasta din an, iar sărbătoarea Paştelui, cu datele ei schimbătoare, aduce întotdeauna vizitatori în oraş.

Total încasări: 672,93 lire

52 clienți

LUNI, 6 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Zi liberă de Paşte.

O dimineață rece, cenuşie, cu o ceață groasă, venită dinspre mare deasupra oraşului, dar clienți din plin: în special familii cu copii mici, care nu cheltuie niciun ban. O zi foarte diferită de sâmbătă.

Nu am găsit una dintre comenzi: *Two Sons of Galloway,* de McKerlie. Am avut câteva exemplare din ea, dar probabil se găsesc rar online, fiindcă asta s-a vândut cu 120 de lire. Una dintre celelalte comenzi a fost pentru un set în două volume din *The Works of Lucy Hutchinson*, care s-a vândut cu 152 de lire, ceea ce compensează puțin pentru lipsa lui McKerlie şi este o mare îmbunătățire față de media obişnuită a vânzărilor noastre online de 7 lire.

Two Sons of Galloway este un titlu care, pentru mine, pune problema identității. Localnicii de aici nu spun despre ei înşişi că „vin" dintr-un loc; ei spun că „aparțin" unui loc, de parcă locul i-ar deține pe ei şi nu invers. Janetta (care face curățenie în magazin şi în casă) a trăit în Wigtown aproape toată viața ei, dar ar spune că „aparține" unui sat micuț aflat la vreo 13 km de aici, pe nume Mochrum. Eu am crescut aici cu o mamă irlandeză şi un tată englez, aşa că mereu am simțit că, deşi m-am născut în Galloway, nu aş putea spune niciodată că îi „aparțin". Nu din cauză că nu simt asta, ci mai degrabă pentru că există concepția că, pentru a fi îndreptățit să spui asta, trebuie ca mai multe generații din familia ta să se fi născut aici ca să ți se permită să simți că te identifici cu locul.

Acum mulți ani, când îl ajutam pe tata cu tunsul oilor, unul dintre oamenii care tundeau – un bărbat pe nume Lesley Drysdale – l-a întrebat de cât timp trăieşte în Galloway. El a răspuns că locuieşte aici cu mama mea de douăzeci de ani. Omul i-a răspuns că peste cinci ani o să aibă destulă vechime cât să fie considerat „stabilit". Este o senzație ciudată, de înstrăinare, că în locul în care te simți mai acasă decât în oricare altă parte ceilalți nu te văd ca pe unul de-ai lor. Morenele unduioase, râurile şerpuite şi coasta colțuroasă a peninsulei Machars sunt atât de ancorate în ființa mea, încât

cred că, dacă aş locui în altă parte, aş simți că lipseşte ceva din mine.

Până la 14:00, ceața s-a ridicat şi a ieşit soarele, moment în care clienții au părăsit magazinul şi au pornit-o spre dealuri şi plaje. După ora 15:00, n-am mai văzut pe nimeni.

După muncă, m-am dus cu bicicleta la casa părinților mei (zece kilometri), fiindcă sora mea Vikki venise în vizită cu soțul ei, Alex, şi cu cele trei fiice ale lor. M-am întors acasă pe la 23:00.

Total încasări: 155,49 lire

19 clienți

MARŢI, 7 APRILIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Nici azi n-am primit comenzi. Ăsta este un lucru extrem de ciudat, indiferent de circumstanțe, dar faptul că s-a întâmplat de două ori în trei zile, şi în perioada vacanței, în plus, mă face să bănuiesc că iar sunt probleme cu Monsoon.

M-am trezit cu o răceală urduroasă şi productivă. Mă întreb care dintre odraslele obraznice şi mucoase venite la magazin pe durata Paştelui a fost destul de generoasă cât să-mi dea şi mie virusul.

La 9:45, a apărut un bărbat scund şi gras, care strângea o hârtie în mână. A venit agitat la tejghea şi a întrebat: „Am nimerit unde trebuie?”. S-a dovedit a fi omul cu cutiile de banane care telefonase sâmbătă. A adus cutiile înăuntru, a şoptit conspirativ: „Unde este cea mai apropiată toaletă publică?”, pe urmă a fugit s-o găsească.

Mi-a luat douăzeci de minute să mă uit prin cele şase cutii. Toate cărţile erau în stare impecabilă şi acopereau o combinaţie extrem de neobişnuită de subiecte: predominant, transport, combaterea dăunătorilor (douăsprezece cărţi) şi familia de călăi Pierrepoint. Ne-am înţeles la un preţ de 120 de lire.

După-amiază, după ce am lipit preţurile pe cărţile din cutiile de banane şi le-am aşezat în rafturi, am început să sortez cutiile pe care le-am cumpărat din Hawick acum două săptămâni. Am dat peste o serie frumoasă de Stevenson, formată din 25 de volume, în ediţia limitată de la Swanston. Din păcate, nu am spaţiu pentru el în magazin, aşa că l-am listat pe eBay.

E-mail de la o femeie care vrea să vândă cărţile tatălui ei decedat:

> Ştiu că unele dintre cărţile despre vânătoare pot fi revândute la preţ bun şi am nevoie să obţin cât de mult posibil din ele. La fel cum dumneavoastră vreţi să plătiţi cât de puţin posibil.
>
> Va exista întotdeauna o poziţie de compromis.

M-am simţit vag insultat că un om absolut străin mă percepe ca pe un cerşetor aproape infractor.

Vikki şi Alex au venit la magazin cu fetele, iar cea mai mică dintre ele, Lily, a început să-l fugărească pe Căpitan pe aici, apoi a insistat să se urce în vitrina din faţa magazinului. Nu a durat mult până la o ciorovăială pentru o cutie de Pringles, la care s-au alăturat şi celelalte două şi, în general, fetele au fost cât se poate de enervante. Habar nu am cum rezistă Vikki. Ea susţine că, atâta timp cât sunt doar două, se înţeleg bine, dar imediat ce vine şi a treia, combinaţia devine volatilă.

Două persoane au vrut să plătească cu cardul cumpărături de 1,5 lire. Până recent – la fel ca multe alte firme –, am refuzat plăţile cu cardul pentru cumpărături mai mici de 10 lire. Asta parţial din cauză că e ceva bătaie de cap, dar şi pentru că

plătim o mică taxă bancară. Însă de când în Londra s-a introdus plata contactless la metrou, în 2014, tot mai mulți oameni consideră acceptabil să plătească şi cele mai mici tranzacții în felul acesta. Bănuiesc că va trebui să ne adaptăm la tranziția inevitabilă către o societate fără numerar.

Până la ora închiderii, bărbatul care spusese că o să-şi ia înapoi cărțile despre păsările sălbatice încă nu venise, aşa că m-am dus la o bere cu Callum şi Tracy, care, în sfârşit, a reuşit să obțină un interviu pentru job. Se duce la Turnberry să participe la un interviu pentru un job de recepționeră. În ciuda eforturilor egocentriste, majoritatea oamenilor din sud-vestul Scoției refuză să se refere la hotel şi la terenul de golf cu noul nume, *Trump Turnberry*. Bănuiesc că, după reamenajare, hotelul va deveni un monument al gustului diabolic. Eu şi fostul meu coleg de apartament Martin ne făceam cadouri de Crăciun, când locuia aici. Într-un an – absolut din întâmplare – fiecare i-a dăruit celuilalt un exemplar dintr-o carte de Peter York intitulată *Dictators' Homes*. Nu am nicio îndoială că Trump o foloseşte pentru designul interior la fel cum oamenii normali ar folosi *House Book* a lui Terence Conran.

Total încasări: 162,89 lire

17 clienți

MIERCURI, 8 APRILIE

Comenzi online: 6

Comenzi găsite: 5

Una dintre comenzi cuprindea trei cărți, dintre care una a fost adusă ieri de omul cu cutiile de banane – *Outrage,* de Ian Nairn, o carte neobişnuită. Nairn a fost un critic arhitectural care a inventat termenul de „subtopie". Cum o persoană a

comandat trei cărți online, numărul total al cărților vândute astăzi a fost opt, în valoare totală de 99 de lire. O sumă neobișnuit de mare pentru vânzările noastre online, dar compensează cele două zile fără comenzi de săptămâna trecută.

La ora 10:00, o tânără italiancă a venit să discute despre viața în librărie pentru un articol pe care îl scrie pentru un blog. În timp ce stăteam de vorbă despre greutățile cu care se confruntă librăriile în ziua de azi, un client s-a uitat pe rafturi și a venit la tejghea cu trei cărți. Totalul a fost de 23 de lire. A zis: „Mi le dați cu 20 de lire, nu-i așa?". Italianca a rămas cu gura căscată, nevenindu-i să creadă. Asta îmi aduce aminte că nu am mai primit veşti de la Emanuela în ultima vreme. Poate s-a răzgândit în privința venirii în Scoția.

O tânără a petrecut mult timp în secțiunea de materiale erotice și a cumpărat cinci cărți de acolo. Asta este o schimbare bine-venită după bărboşii în pantaloni de poliester care bântuie de obicei secțiunea aceasta.

Total încasări: 293,27 lire

30 de clienți

JOI, 9 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Dimineață, puneam prețurile și așezam stocul achiziționat recent, când am observat *Two Sons of Galloway*, de McKerlie, pe care nu o găsisem. Din fericire, nu anulasem comanda de luni, fiindcă bănuiam că e pe undeva cartea asta. Probabil vreun client a luat-o de pe raft, a citit-o, pe urmă a așezat-o pe alt raft. Din păcate, nu este deloc ceva neobișnuit.

E-mail de la Emanuela:

Shaun,

Nu ştiu cum să mulţumeşte ţie pentru ajutor. Mâine fac rezervarea la avion (2 iulie).

Sunt foarte fericită.

Emanuela

Tot printre mesajele primite astăzi a fost şi unul de la cineva care caută nişte cărţi de la Penguin:

Bună ziua!

Mă căsătoresc luna viitoare şi avem o nuntă tematică cu cărţi de la Penguin.

Vom avea câteva cărţi Penguin la localul unde are loc petrecerea, ca decoraţiuni. Am reuşit să găsim câteva cărţi portocalii online, dar am nevoie de mai multe, precum şi de alte culori: verzi, albastre, galbene, lila etc. Ne dorim foarte mult fundalul bine-cunoscut cu dunga orizontală alb/crem pe mijloc.

Credeţi că aţi putea să ne ajutaţi? Nu suntem în Scoţia, aşa că ar trebui să aranjăm transportul.

Ideal ar fi să găsim încă 5 cărţi portocalii şi 20-25 de alte culori.

Starea paginilor nu este importantă şi, dacă sunt puţin uzate la exterior, cu condiţia să fie întregi şi nu prea rufoase, atunci ar fi în regulă. Suntem dispuşi să plătim 20-25 de pence pe carte.

Este interesant de observat că, în astfel de situaţii, dat fiind că pentru ei cărţile sunt seturi de masă sau decoraţiuni sau mai ştiu eu ce vor să facă cu ele, oamenii le consideră relativ nevaloroase. De ce să vând cărţi pe care pot să iau 2,5 lire cu doar o zecime din preţul ăsta?

Imediat după prânz, o adolescentă vorbăreață a venit într-o fugă la tejghea şi mi-a zis entuziasmată: „Librăria asta e supertare! Tocmai am dat peste verişoara celei mai bune prietene aici. Ea locuieşte în Dundee, iar noi în Newcastle". Adevărul este că librăriile par să favorizeze un soi de serendipitate, în sensul că aici poți găsi nu numai cărți despre care nici nu ştiai că există sau pe care le căutai de ani de zile, ci şi oameni. Adesea clienții – nu localnicii – dau în magazin peste oameni pe care îi ştiu din cu totul alte circumstanțe ale vieții lor. Am auzit fără să vreau zeci de conversații de genul acesta.

La 16:45, un bărbat slab cu barbă rară a venit şi s-a plimbat prin magazin, scoțând câte un mormăit din când în când, dând impresia că se lupta cu cardiganul. Nu era clar dacă încerca să se îmbrace sau să se dezbrace. A plecat după douăzeci de minute cu mâinile goale şi cu un braț băgat pe mânecă, iar celălalt, nu.

Până la ora închiderii, bărbatul care adusese cărțile despre păsările sălbatice tot nu dăduse niciun semn, aşa că l-am sunat să-i amintesc că ocupă loc în magazin. A rămas că vine să le ia sâmbătă. Magazinul geme sub povara cutiilor de cărți primite recent, iar ale lui nu doar că mă încurcă, dar riscă şi să primească prețuri şi să fie aşezate pe rafturi ori să fie aruncate.

Total încasări: 432,20 lire

16 clienți

VINERI, 10 APRILIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Nicky a apărut la 9:10. A început imediat să scotocească prin cutiile cu stocuri pe care le marcasem pentru reciclare şi să scoată cărți pe care să le aşeze la loc pe rafturi. Pe urmă, când eu eram la etaj să-i fac o ceaşcă de ceai, a cheltuit 60 de lire din banii mei pe trei cărți provenite de la bibliotecă, pe care le-a adus un client să le vândă.

În mesajele de azi, am găsit un e-mail de la un client Amazon:

> Caut o carte, dar nu-mi aduc aminte titlul.
>
> A apărut prin 1951.
>
> O parte din subiect este despre un căruț cu mere care este răsturnat, asta e tot ce ştiu, este pentru un prieten căruia vreau să-i fac o surpriză.
>
> Puteți să mă ajutați, vă rog?
>
> Cu stimă

În timp ce puneam prețuri, am găsit *Casa bântuită*, de Shirley Jackson, o carte pe care mi-au recomandat-o mai multe persoane. Răsfoind-o, am dat peste pasajul de mai jos, care mi-a amintit de afirmația lui Joyce că librăria este bântuită:

> „Există un conac în Scoția infestat cu poltergeist, unde până la şaptesprezece incendii spontane au izbucnit într-o singură zi: unui poltergeist îi place să arunce oamenii cu violență din pat, azvârlind patul cât colo, şi îmi aduc aminte de cazul unui preot care a fost nevoit să-şi părăsească domiciliul pentru că era terorizat, zi de zi, de un poltergeist

care îi arunca în cap cu cărți de imnuri furate de la o biserică rivală”[14].

Am închis magazinul cu zece minute mai devreme şi m-am dus la pub cu Callum şi alți câțiva.

Total încasări: 177,99 lire

17 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 11 APRILIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Azi nu a venit Nicky. Nu mai ştiu ce motiv a avut, dar a fost ciudat, aşa cum era de aşteptat. Cred că avea legătură ori cu iepurele, ori cu pisica ei. Posibil cu amândouă. Comanda lipsă de azi era pentru o carte de 40 de lire despre evacuarea Insulei Raasay, pe care Nicky a listat-o recent. Am căutat-o pe rafturile apropiate, dar nici urmă de ea.

La 10:30, a apărut Callum pentru o ceaşcă de ceai. Venise în oraş să-şi ia maşina, pe care o lăsase la pub c-o seară înainte. După câteva beri, hotărâse că este mai prudent să se ducă pe bicicletă acasă.

Nu la mult timp după Callum, au sosit şi Fenella cu copiii ei, urmați îndeaproape de Tris. Fenella şi Tris sunt prietene de-ale mele din copilărie. Deşi eu le cunosc pe amândouă de mici, ele nu se ştiau prea bine între ele, ceea ce este neobişnuit într-un loc atât de puțin populat. Ne-am dus în bucătărie chiar

[14] Volum apărut şi în versiune românească, traducere de Marius Michal Klimowicz, Litera, 2019, p. 143.

când magazinul se umplea de clienți, așa că l-am lăsat pe Callum să se ocupe de ceai, iar eu m-am întors în magazin în timp ce ei stăteau cu toții de vorbă în bucătărie.

Bărbatul care a adus cărțile despre păsările sălbatice a venit să le ia înapoi chiar după prânz. L-am ajutat să le încarce în mașină. A reapărut furios după cinci minute, susținând că *Snowden Lights*, cea mai valoroasă dintre cărți, nu e acolo. L-am rugat să se uite din nou, în timp ce eu căutam în stocul magazinului, în caz că fusese pusă pe raft, cu tot cu preț, din greșeală. După alte cinci minute, a venit iar ținând cartea în mâini ca scuză.

Un client a adus o geantă de piele plină cu cărți și a întrebat dacă ar putea să primească credit în magazin pentru ele, așa că am pescuit câteva și i-am oferit 20 de lire credit. Restul erau de Alexander McCall Smith – cărți ce apar tot mai des în aproape toate cutiile sau genții pe care le aduc clienții și care se vând prost – la fel ca majoritatea best-sellerurilor – la mâna a doua.

La ora 16:00, a sosit un bărbat cu o mașină plină de cărți. Erau, în general, de nevândut, dar am găsit și două titluri interesante printre ele: *Marijuana Potency* și *Marijuna Botany*. Știu deja care client o să le cumpere.

Total încasări: 316,87 lire

36 clienți

LUNI, 13 APRILIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Cea mai bună comandă de azi a fost un exemplar din *Rubaiate*, ilustrat de Frank Brangwyn, care s-a vândut cu 75 de lire.

Până la 11:20, nici măcar un client nu trecuse pragul librăriei, nici măcar Katie poştăriţa.

Am citit din nou înştiinţarea de la spitalul din Dumfries despre IRM. E acolo un chestionar despre starea generală de sănătate, care include o întrebare despre piercinguri. În partea de jos, scrie: „Dacă aţi răspuns cu «Da» la oricare dintre aceste întrebări, vă rugăm să sunaţi la secţia de IRM înainte de programare". Aşa că i-am sunat şi le-am zis că am un piercing. Specialistul m-a sfătuit să găsesc un magnet şi să verific dacă răspunde sau nu la forţa magnetică. Dacă da, atunci o să-mi fie smuls din corp când IRM-ul trece pe deasupra lui. Uşor motiv de îngrijorare, aşa că am căutat prin casă, dar nu am găsit niciun magnet.

Un bătrân m-a abordat în timp ce puneam preţurile pe cărţi şi m-a întrebat: „Oare mă puteţi ajuta? Caut cărţi de self help". Sunt aproape sigur că nu a sesizat ironia, aşa că l-am întrebat ce fel de cărţi de self help caută, la care el a răspuns: „Nu ştiu".

La ora 16.00, a sunat telefonul. Era o femeie care încercase să cumpere o carte pe care o listasem pe Amazon, dar computerul ei se defectase în timpul achiziţiei, aşa că se gândise să facă asta prin telefon. I-am notat numele, adresa, detaliile cardului de credit şi numărul de telefon. După apel, în timp ce introduceam manual informaţiile cardului în computer, nu înţelegeam de ce nu reuşesc deloc să finalizez tranzacţia, până când, în sfârşit, mi-am dat seama că, în loc de numărul de card, introduceam numărul de telefon.

Chiar înainte de închidere, un cuplu în vârstă a adus o Biblie veche de familie. Rareori se întâmplă ca aşa ceva să fie valoros, chiar şi dacă este în stare bună. Aproape orice familie avea o astfel de Biblie în epoca victoriană şi, din câte ştiu eu, nu există deloc cerere pentru ele. Singura Biblie care s-a dovedit cât de cât valoroasă şi relativ uşor de vândut a fost

„Biblia Breeches”, o ediție a Bibliei de la Geneva publicată în 1579 (precedând Biblia Regelui Iacob), şi cunoscută sub denumirea aceasta deoarece în Geneză, capitolul 3, versetul 7 se zice: „Atunci li s-au deschis ochii la amândoi; au cunoscut că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin şi şi-au făcut şorțuri din ele”[15].

Total încasări: 130,29 lire

15 clienți

MARȚI, 14 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Azi a lucrat Flo la magazin, pentru că aveam nevoie de cineva care să-mi țină locul cât eram la spital pentru IRM. Am plecat cu maşina din Wigtown la 10:00. După multe căutări, am reuşit să găsesc un magnet la Homebase. Nesigur dacă piercingul va fi magnetic sau nu, am cumpărat şi un cleşte, în caz că era nevoie să-l scot, pe urmă m-am dus la spital şi am găsit secția de IRM. Nu era nimeni acolo, aşa că m-am dus la toaletă cu cleştele şi cu magnetul. Piercingul părea să nu răspundă la magnet, aşa că l-am lăsat la locul lui, pe urmă am aşteptat cu emoții jumătate de oră până să fiu chemat. Mi-au dat un halat de spital şi mi-au pus toate întrebările din chestionar încă de două ori, de fiecare dată de altă persoană. În cele din urmă, am intrat în sala cu scannerul şi am fost băgat în maşinăria aia ca un sicriu, incapabil să mă mişc

[15] *Breeches* se referă la „fund” sau „nădragi”. Pentru versiunea în limba română, am folosit traducerea lui Dumitru Cornilescu din 1931.

douăzeci de minute, timp în care drăcovenia scotea zgomote îngrozitoare, ca o maşină din *Doctor Who*, îngrozit de-a dreptul că piercingul meu s-ar putea totuşi dovedi magnetic.

Am plecat din Dumfries pe la 14:00, iar la 15:00 am ajuns înapoi la magazin, unde Flo citea o carte, înconjurată de cutii cu cărți pe care le aduseseră clienții să le vândă. Într-o zi, va trebuie să-mi fac timp s-o învăț cum merg lucrurile într-o librărie, ca să nu cadă toată treaba pe mine şi pe Nicky.

Flo: Încasările cresc de fiecare dată când lucrez eu în magazin.

Eu: Nu pentru că eşti tu aici, ci pentru că nu sunt eu aici.

Total încasări: 297,08 lire

22 clienți

MIERCURI, 15 APRILIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Apel la 8:20 de la Radio Scotland. Voiau să facă un reportaj despre oamenii care merg în librării pentru a răsfoi cărțile, iar apoi le cumpără online. Au sunat din nou la ora 10:00 şi am participat la o discuție în direct cu Sara Sheridan, o scriitoare de la care, ce coincidență, închiriasem o cameră când eram student la Dublin. Am tremurat de emoții pe toată durata emisiunii – am o frică paralizantă de vorbitul în public şi urăsc ideea de a vorbi la radio în direct. Cu siguranță am dat impresia că sunt un mare idiot – din numeroasele SMS-uri şi e-mailuri care soseau în timp real în emisiune şi erau citite cu

voce tare, a reieşit că o grămadă de oameni sunt de părere că este ceva absolut acceptabil să răsfoieşti cărţile în librării şi apoi să le cumperi online.

O familie formată din patru persoane a venit în magazin după prânz. „Deci gata cu radioul pe ziua de azi, ei? Am ascultat emisiunea în maşină pe drum încoace." Au răsfoit şi au cumpărat câteva cărţi. În timp ce femeia plătea, mi-a spus că ne-am cunoscut când eu eram copil. Fuseserăm în vacanţă cu familia în vizită la nişte prieteni din Jersey când aveam zece ani, iar ea lucra pentru ei ca au-pair. M-am abţinut să-i spun că gazda noastră avea o regulă ca femeile să intre fără sutien în piscină, iar sânii ei au fost primii pe care i-am văzut în viaţa mea.

Uitasem complet că listasem seria Swanston de Stevenson pe eBay. Nu m-am obosit să pun un preţ ţintă. S-a vândut cu 20 de lire, o sumă insignifiantă pentru un set complet din ediţia aceasta limitată de Stevenson. Fără îndoială, am pierdut bani în tranzacţia asta, dar bănuiesc că, dacă atât este pregătită piaţa să plătească pentru el, atunci atât valorează, iar cărţile ocupau mult spaţiu în magazin.

După-amiază, am observat o tânără uitându-se îndelung la scheletul suspendat de tavan în galeria din librărie. Mama ei mi-a zis că refuză să treacă pe sub el. Fata m-a întrebat dacă are nume, ceea ce nu mă mai întrebase nimeni până atunci şi nici eu nu mă gândisem la asta, aşa că am întrebat-o pe ea ce nume crede că ar trebui să aibă. Ea a răspuns imediat „Skelly", o coincidenţă, pentru că aşa se referă la Stuart Kelly (critic literar, scriitor şi o adevărată instituţie a Festivalului de carte din Wigtown) adepţii lui.

Un cuplu de americani foarte înalţi a venit târziu, chiar când mă gândeam să închid mai devreme. Ea a cumpărat o carte. La plecare (la 16:55), a întrebat: „E vreun local pe aici unde putem lua un prânz târziu?". Este destul de greu să mănânci prânzul la prânz în Wigtown, cu atât mai puţin când e aproape ora 17:00.

Callum a sunat să spună că se duce la cățărat pe dealuri mâine, aşa că i-am trimis un e-mail lui Nicky, s-o întreb dacă poate să-mi țină locul ca să evadez şi eu vreo două zile.

Am închis şi am ieşit la o bere cu Tracy, care astăzi a avut un interviu pentru job în Turnberry.

Total încasări: 146 lire

15 clienți

JOI, 16 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Nicky a venit în locul meu la magazin ca să pot pleca vreo două zile. Callum a sosit la 9:00, aşa că mi-am făcut bagajul de drumeție şi am pornit la drum. Am ajuns în Lochinver la 17:00, în acelaşi timp cu Murray şi Vivien, doi dintre prietenii lui Callum, care vin cu noi. De obicei, în astfel de excursii, eu şi Callum împărțim o cameră.

Total încasări: 200,99 lire

18 clienți

VINERI, 17 APRILIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

Am plecat toți patru de la pensiune la 8:30 şi ne-am îndreptat spre Suilven. Pe drum, am discutat despre posibilitatea de a transforma camera dinspre grădină într-o căbănuță în care să stea Emanuela pe durata verii. Callum a părut foarte interesat de idee. Va trebui să începem cât de curând posibil dacă vrem să fie gata la timp.

Total încasări: 205 lire

16 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 18 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Am petrecut o zi extraordinară, dar extenuantă, plimbându-mă prin munții Assynt, în lumina splendidă a soarelui, îmbrăcat în pantaloni scurți şi tricou.

Total încasări: 337,92 lire

29 clienți

LUNI, 20 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

M-am întors cu Callum de la Lochinver ieri. Am ajuns acasă la 18:00.

Şi azi a fost o zi frumoasă şi însorită de primăvară.

Se pare că Monsoon iar nu merge, antivirusul îl tot vede ca pe un fel de infecție şi elimină părți esențiale din el, aşa că nu se mai deschide.

Nicky a lăsat un bilet cu activitățile pe care le-a făcut în absența mea:

Am cumpărat nişte cărți

Am refuzat câteva

Am măturat afară

Am golit rafturile din camera feroviară

Am adus Heraldica din camera dinspre grădină

M-am jucat cu Căpitan

Am servit nişte clienți drăguți care sufereau de diaree

Am zâmbit tuturor

M-am uitat prin cutii

Deci am făcut foarte puține lucruri, ca de obicei

Am avut de-a face cu mulți idioți

Am dat jos TOATE cărțile cu Biggles pentru un bătrân simpatic

L-am ascultat iar pe domnul Needy

O mulțime de clienți copleşiți, care pur şi simplu au ADORAT magazinul

Au mai fost câteva comentarii, dar aş risca să fiu dat în judecată dacă le-aş menționa aici.

Monsoon a răspuns, în sfârşit, la e-mailurile mele, mi-a accesat computerul de la distanță şi a rezolvat problema.

Un bărbat mai în vârstă, cu pantaloni evident gândiți să fie purtați de cineva mult mai tânăr decât el, s-a uitat o vreme la secțiunea de anticariat, după care a zis: „Dacă ar putea vorbi cărțile astea şi ne-ar spune la ce lucruri au fost martore”.

Total încasări: 74,50 lire

9 clienți

MARȚI, 21 APRILIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Nicio comandă, dar încă o zi însorită, superbă. Jeff a trecut pe aici la ora 10:00. Era în drum spre înmormântarea unei enoriaşe, dar mai degrabă ca prieten decât în calitate de preot. „Of, era dintre cei buni!”, a remarcat el sumbru când a plecat. De obicei, trece pe aici când aşteaptă să-şi ridice medicamentele pe rețetă de la farmacie şi are o dispoziție veselă, dar astăzi a fost diferit.

La 11:00, un client a venit la tejghea şi a zis: „Este o librărie mai mare decât asta în Alnwick”. Pe urmă a plecat. Clienții menționează adesea Barter Books din Alnwick făcând

comparație cu magazinul meu. Eu nu am fost niciodată acolo, dar chiar ar trebui să le fac o vizită. Pe lângă superba reputație ca librărie, meritată și recunoaștere (sau o eternitate petrecută în focurile lui Hades) pentru descoperirea afișului din Al Doilea Război Mondial, devenit ubicuu acum, cu „Fii calm și vezi-ți de treabă”, pe care proprietarul l-a găsit într-o cutie cu cărți pe care o cumpărase la o licitație.

Sandy, păgânul tatuat, a adus șapte bastoane noi, așa că i-am adăugat 42 de lire la creditul acordat în registru. În timp ce stăteam de vorbă cu el, un client a venit la tejghea cu trei cărți și mi-a zis că el „a avut dintotdeauna o relație” cu cărțile, apoi m-a întrebat ce relație am eu cu ele. Nu am putut să răspund – chiar nu aveam habar ce să zic sau care este relația mea cu cărțile – doar că sunt obiecte pe care le cumpăr și le vând. Numai că reprezintă mult mai mult de atât.

Domnul Deacon a sunat să comande o carte despre Henry al IV-lea. A trecut ceva vreme de când l-am văzut ultima dată, dar a părut ca de obicei, în ciuda mărturisirii recente, atipic de sincere, că are Alzheimer. După ce am discutat despre detaliile cărții pe care dorea să o comande, un alt client vechi, cunoscut personalului drept „Omul-Cârtiță”, a venit și a cheltuit suma obișnuită de 35 de lire pe o gamă variată de cărți. Am încercat să-l atrag într-o conversație, dar nici nu a vrut să audă. Omul-Cârtiță este ca un văr mai scund, sărac și miop al domnului Deacon: ras neîngrijit și îmbrăcat în poliester mai degrabă decât în mătasea cuvenită unui consilier al reginei, dar nu mai puțin însetat de cunoaștere decât domnul Deacon – de fapt, chiar mai mult decât acesta. Scormonește și scotocește în liniște prin magazin, aproape invizibil, apoi apare la tejghea, răvășit și clipind prin lentilele ca fundul de borcan. Teancul de cărți pe care le aduce la tejghea are întotdeauna titluri din tot felul de domenii și rar constă din mai puțin de zece volume. Dar, spre deosebire de domnul Deacon, nu vorbește niciodată și nici nu te privește în ochi. Nu a rostit nici măcar un cuvânt în toate tranzacțiile noastre din cei vreo cinci ani de când ne este client și de fiecare dată plătește în numerar, pe care îl

smulge nerăbdător din portofelul zdrenţăros şi deteriorat din piele. Spre deosebire de domnul Deacon, este mic de statură şi, cu excepția unor momente ocazionale în timpul exercițiilor lui de săpare de tunele prin magazin, nu i-am putut vedea jumătatea de sus a feței decât atunci când a venit la casă să plătească. Nu ştiu cum îl cheamă şi mă îndoiesc sincer că el ştie – sau că îl interesează măcar – cum mă cheamă pe mine. Îmi închipui că este un cititor pătimaş care şi-a cultivat pasiunea pentru citit în detrimentul deprinderii unor abilități sociale rudimentare. Îmi place enorm. Habar nu am de ce vine în Wigtown; poate că are rude aici. Bănuiesc că nici nu o să aflu vreodată.

Azi-dimineață, a apărut o nouă recenzie a magazinului pe Facebook din partea unei cliente pe nume Jenna Fergus. Eu nici măcar nu mi-o aduc aminte.

> Sunt complet dezgustată de cât de nepoliticos şi arogant este patronul. A refuzat să mă ajute să mă uit la cărțile la care nu ajungeam din cauza lenei lui şi a unei nepăsări absolute față de satisfacția clienților.

Total încasări: 128,5 lire

9 clienți

MIERCURI, 22 APRILIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Astăzi a lucrat Nicky. Primul lucru pe care l-a spus când a sosit a fost: „Ți-am adus un cadou săptămâna trecută, dar erai plecat. Cârnați organici de porc”. Am întrebat-o ce a făcut cu

ei, având în vedere că ea este vegetariană. „I-am mâncat. Au fost minunați.”

Nici azi nu am avut comenzi, aşa că am trimis un e-mail la Monsoon ca să văd care e problema.

Un bărbat a oprit în fața magazinului într-un Land Rover străvechi, zgomotos, pe urmă a adus înăuntru o cutie cu cărți despre ceasuri. Nicky s-a uitat prin ele şi a verificat valoarea online. Mi-a zis să-i ofer 70 de lire, ceea ce am şi făcut când s-a întors la magazin, după o plimbare. Tot ce a zis a fost „Nu prea cred”, aşa că le-a luat şi a plecat fără să mai adauge nimic.

A fost o zi frumoasă, însorită, aşa că am sunat-o pe Tracy să văd dacă vrea să iasă la o plimbare. Ne-am întors până în prânz, când le-am găsit pe Nicky şi Petra în fața magazinului, cu gurile căscate de uimire, uitându-se prosteşte la cer. Păreau că se uită la ceva ce – credeau ele – era o pasăre rară. Petra a arătat spre ea şi a întrebat-o pe Tracy (membră a Societății Regale pentru Protecția Păsărilor) ce este. Tracy le-a răspuns că este un pescăruş.

În timp ce noi ne plimbam, Nicky a avut următoarea discuție cu doi clienți:

Soțul: Dumneavoastră sunteți proprietara magazinului?

Nicky: Nu.

Soția: Dumneavoastră sunteți proprietara magazinului?

Nicky: Nu.

Soțul: bla bla bla cel mai mare magazin bla bla pot să fac o fotografie cu dumneavoastră? *[băgându-i camera telefonului în față]*

Nicky: Nu. Cumpărați o carte?

[acoperindu-şi gura cu mâna]

Soția: Ah, m-ați lăsa să fac o fotografie dacă aş cumpăra o carte.

Au ieşit amândoi din librărie fără să cumpere nimic.

După-amiază am avut o scurtă întâlnire cu Davy Brown, un artist local, despre evenimentul Spring Fling pe care vrea să-l organizeze aici, în magazin. Spring Fling este un eveniment anual în care artiştii şi creatorii îşi deschid studiourile pentru public. A crescut de la an la an şi (la fel ca Festivalul de carte din Wigtown) este unul dintre cele mai importante evenimente culturale din calendarul din Galloway. Mii de oameni vin în regiune sperând să găsească un chilipir la unul dintre artiştii participanți (fără taxele de galerie, îşi permit să scadă prețurile) şi curioşi să vadă spațiul în care creează artiştii. Sunt câteva rute sugerate, iar una dintre ele trece prin Wigtown. De obicei, toate firmele din oraş au de câştigat de pe urma lui, în special restaurantele şi cafenelele.

Am plecat de la magazin la 14:30 ca să mă duc la fabrica de reciclare a hârtiei din Glasgow. Din păcate, am ajuns la 16:40 ca să aflu că se închide la 16:30, aşa că am rămas la un prieten în oraş.

Total încasări: 66 lire

6 clienți

JOI, 23 APRILIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am lăsat cutiile cu cărți la reciclare şi am plecat acasă. Am ajuns la magazin la prânz. O zi spectaculos de liniştită, dar aproape fiecare client a cumpărat o carte.

Total încasări: 64 lire

12 clienți

VINERI, 24 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Singura comandă pe care am găsit-o astăzi a fost un exemplar dintr-o carte intitulată *The Camper's Hand Book*, datând din 1908, care conținea o reclamă superbă pentru Burberry, în care apărea un bărbat ale cărui haine nu ar fi arătat nelalocul lor în Războaiele Burilor.

Celelalte două cărți comandate fuseseră vândute cu ani în urmă pe Amazon, dar Monsoon a hotărât, ca prin magie, că le avem încă. Din cauza asta, acum avem mari bătăi de cap: va trebui să anulăm comenzile, riscând să primim feedback negativ pe Amazon (ceea ce este aproape sigur), din cauza unei probleme tehnice cu software-ul de la altă firmă.

Callum a venit să mă întrebe dacă vreau să merg la o conferință despre St. Kilda la County Buildings în Wigtown, dar cum Nicky a lucrat deja cele două zile săptămâna asta, am fost nevoit să rămân la magazin. În 2001, când m-am mutat înapoi în Wigtown, oraşul arăta cu totul altfel decât astăzi. Grădinile georgiene din mijlocul pieței fuseseră profanate oribil de planurile de urbanism din anii 1970, cu straturi construite din blocuri de granit reconstituite, pline de flori de munte şi de

trandafiri, iar County Buildings – probabil bijuteria arhitecturală din coroana oraşului – fusese închisă şi împrejmuită cu garduri. Acum însă grădinile au fost restaurate la grandoarea de altădată şi sunt mult mai folosite de vizitatori şi de localnici decât monstruozitatea din granit pe care au înlocuit-o; iar County Buildings, fostul sediul al conducerii municipale – măreaţa clădire a primăriei –, a fost renovată minunat şi este folosită constant de tot felul de întreprinderi comunitare.

La ora 10:00, un client a adus trei cărţi la casă:

Eu: Astea fac 24 de lire în total, vă rog.

Clientul: 24 de lire? Ce? Astea două sunt 2 lire fiecare.

Eu: Da, dar cealaltă este 20 de lire.

Clientul: Dar arată la fel ca celelalte două.

Tracy a sunat să mă anunţe că a primit jobul de la Turnberry. Începe miercuri şi îmi spune că umblă zvonul că Donald Trump are de gând să vină în curând în vizită. Sper să fie mai mult adevăr în zvonurile astea decât în cele că are de gând să candideze la preşedinţia SUA.

După-amiază, un bărbat a adus trei cărţi despre Lee Harvey Oswald şi a întrebat: „Cumpăraţi în perioada asta?”. I-am dat 5 lire pentru ele, iar el mi-a răspuns cam trist: „Am ajuns într-un punct în viaţă în care nu mai recitesc cărţi”.

Total încasări: 48 lire

7 clienţi

SÂMBĂTĂ, 25 APRILIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Cea mai mare parte a dimineții, un client care clar nu avea nicio intenție să cumpere o carte veche în valoare de 400 de lire despre heraldica scoțiană a stat lângă foc şi a citit-o, pe urmă a lăsat-o pe masă.

Un client a adus un teanc de cărți pe tejghea, apoi a luat una înapoi şi a spus: „Pe asta o duc la loc, mi-am adus aminte că am descărcat-o deja pe Kindle". Asta m-a inspirat să fac nişte căni pe care să scrie „Moarte Kindle-ului", aşa că i-am trimis un e-mail lui Luise (o clientă ocazională şi un designer excelent din Edinburgh) să văd dacă ar vrea să creeze un design pentru ele.

Am gândit o nouă strategie pentru când am de-a face cu clienții care se tocmesc. De acum, când o să-mi ceară o reducere, o să-i întreb cu ce se ocupă. Pe baza unor bănuieli nelegitime, o să evaluez dacă ei câştigă mai mult sau mai puțin decât mine. În eventualitatea extrem de improbabilă că ar câştiga mai puțin, le fac o reducere de zece la sută. În eventualitatea aproape inevitabilă că ar câştiga mai mult, pot ei să-mi plătească zece la sută în plus. Asta înseamnă economie progresivă.

După închiderea magazinului, Katarina (o fotografă tânără care s-a mutat din Bristol în Wigtown) a venit şi m-a întrebat dacă ar putea să folosească librăria pentru o sesiune foto, aşa că i-am dat cheia şi am lăsat-o să-şi vadă de treabă. A plecat la 19:00.

Total încasări: 334,89 lire

23 clienți

DUMINICĂ, 26 APRILIE

Magazinul a fost închis. Dimineaţă, am început să pun în cutii cărţile din camera dinspre grădină, ca să poată începe lucrările. Callum o va transforma într-o căbănuţă, sper că în câteva zile.

Luise a trimis două designuri pentru cănile „Moarte Kindle-ului”, aşa că i le-am dat mai departe lui Bev, care are o maşină de imprimat căni, şi am întrebat-o dacă poate să mi le facă aşa.

LUNI, 27 APRILIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 3

Printre comenzile de dimineaţă, era şi una pentru *Georgian London*, de Lucy Inglis, publicată în 2013, cu preţul original de 20 de lire. Exemplarul nostru s-a vândut cu 11 lire. Este foarte neobişnuit ca ceva atât de recent să nu fi scăzut drastic pe Amazon.

Bineînţeles, una dintre cărţile pe care nu le-am găsit era şi cea mai scumpă comandă a zilei.

Domnul Deacon a venit la 15:00 după cartea despre Henric al IV-lea, care încă nu a sosit.

Lisa, soţia doctorului local, a adus o cutie cu cărţi, aşa că i-am dat 10 lire pe ele. În timp ce stăteam de vorbă, un client a întrebat: „În care piesă a lui Shakespeare apare maurul?”. Înainte să recunosc că nu-mi aduc aminte, Lisa a răspuns *Othello*, scutindu-mă de un moment extrem de jenant.

După-amiază, a avut loc o întâlnire foarte satisfăcătoare cu un client care era pe cale să ceară o reducere la un teanc de cărţi despre compania Rolls-Royce. Prietenul lui i-a dat un ghiont, zicând: „Ce tupeu ai să ceri o reducere de la săracul

om, când tu te fâțâi în Rolls-Royce-urile tale elegante". Nu a primit reducere.

Am ieşit la o bere cu Tracy după serviciu, ca să marcăm începerea noului ei job la Turnberry miercuri. De acum, este o angajată a lui Donald Trump.

Total încasări: 214 lire

18 clienți

MARȚI, 28 APRILIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Callum a sosit la 9:00 să înceapă lucrările de transformare a camerei dinspre grădină.

Doi clienți în vârstă au intrat în magazin la 9:30 şi s-au plimbat pe acolo o vreme, pe urmă, în timp ce se îndreptau spre uşă, şi-au zis „Nu, nu, nu" unul altuia. Pot doar să presupun că nu au fost impresionați de magazin. Sau de mine.

Cartea domnului Deacon a sosit cu poşta de azi, aşa că i-am lăsat un mesaj pe robotul telefonic.

Bev a adus douăzeci de căni cu mesajul „Moarte Kindle-ului". Arată fantastic. Luise a făcut o treabă excelentă cu designul. Acum trebuie doar să vând drăcoveniile. Mi-am dat seama că singurul mod de a evita competiția feroce de pe Amazon, care îți scoate profitul la limită, este să controlezi furnizarea produsului pe care îl vinzi, ceea ce înseamnă să creezi chiar tu produsul; căniile sunt exemplul perfect.

La prânz, a sunat un client care căuta o carte de telefoane din Edinburgh din 1966. Nu avem una din anul acela, dar – lucru bizar – cărțile vechi de telefoane, în special cele de afaceri, se vând foarte bine online. Am una din 1974-1975, dar

nu şi din 1966. Imediat după ce am lăsat telefonul jos, a venit un om la casă cu cartea despre heraldica scoţiană, de 400 de lire, şi a cumpărat-o fără să se tocmească. Poate că am fost cam neînţelegător faţă de clientul care îşi petrecuse dimineaţa citind-o lângă foc săptămâna trecută. Poate că el i-a spus clientului ăstuia – bărbatului care a cumpărat-o – despre ea.

Toată ziua, în faţa magazinului, a fost parcată o rulotă monstruoasă care nu doar că a blocat vederea, ci a şi ascuns magazinul de posibilii clienţi. Proprietarul ei a intrat în magazin şi a zis: „Aveţi la raft *Lancaster* de Baines într-o serie dezarticulată. Are preţul de 60 de lire. Acceptaţi 40 pentru el?”. A trebuit să caut în dicţionar „dezarticulat” după ce i-am răspuns că oferta lui nu este convenabilă.

Total încasări: 650 lire

19 clienţi

MIERCURI, 29 APRILIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Cartea pe care nu am găsit-o astăzi era *The Mystical Flora of St. Francis de Sales*, cu preţul de 75 de lire. O listare veche. Astea sunt întotdeauna cel mai greu de găsit, deoarece cu cât o carte a stat mai mult timp pe raft, cu atât mai mari sunt şansele să fi fost vândută (şi neeliminată de la vânzarea online) sau mutată pe alt raft de vreun client.

O femeie din Glasgow, cu o pereche de pantaloni incredibil de strâmţi (şi de culoarea pielii), care m-au făcut iniţial să cred că este goală de la brâu în jos, a cerut o hartă a zonei ca să poată „evita drumurile”. Prin asta, se pare, înţelegea drumurile înguste, cu o singură bandă. Este soţia proprietarului rulotei.

Un client s-a învârtit prin magazin timp de o oră după-amiază, repetându-i soției: „Nu pare să fie nimic în germană”, apoi a plecat fără să întrebe dacă, de fapt, avem ceva în germană. Am fost tentat să intervin şi să-i atrag atenția că noi chiar avem o secțiune cu cărți în germană, dar, ca să fiu sincer, în situațiile de genul acesta, dacă clientul nu are măcar minte să întrebe, atunci probabil şansele să cumpere ceva sunt aproape zero.

M-am dus la pub după muncă să mă întâlnesc cu Samara, care se ocupă de The Open Book timp de două săptămâni.

Total încasări: 78 lire

5 clienți

JOI, 30 APRILIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Katarina (fotografa care a folosit magazinul pentru o şedință foto) mi-a trimis câteva poze. Habar nu aveam că modelul ei mlădios o să fie nud pe întreaga durată a şedinței.

Total încasări: 67 lire

6 clienți

MAI

E ciudat cum închipuirea îmi este stârnită de ciudățeniile firii umane. Poate asta se întâmplă fiindcă eu sunt atât de obişnuit. M-ar trece fiorii dacă aş crede că sunt țipător sau

dacă lumea m-ar considera excentric în vreun fel. Sper că nu dau nimănui motiv să vorbească despre vreo ciudățenie de-a mea pe la spate. În magazin, am auzit odată un student, un tânăr foarte nepoliticos, mormăindu-i însoțitorului său „Du-te şi întreabă-l pe mocofanul ăla dubios". La început, am crezut că se referă la mine, fiindcă se uita în direcția mea, dar imediat am observat că McKerrow era chiar în spatele meu. Probabil la McKerrow se referea. Bătrânul nu are cum să-şi schimbe înfățişarea.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Sigur că despre Baxter zicea studentul că este un „mocofan dubios", dar observația lui că fantezia îi este stârnită de ciudățeniile firii umane probabil este rezultatul multelor decenii de lucrat într-o librărie. Nici nu vreau să mă gândesc la ce cred despre mine majoritatea clienților mei, dar bănuiesc că „mocofan dubios" ar fi la capătul mai flatant al spectrului de descrieri.

De obicei, comerțul cu amănuntul presupune interacțiuni cu tot felul de oameni, dar, aşa cum a arătat şi Orwell în eseul *Amintirile unui librar*, „Mulți dintre cei care intrau la noi erau genul de oameni care sunt o pacoste oriunde, dar care într-un anticariat se pot manifesta şi mai bine"[16]. În cărțile a căror acțiune se desfăşoară în librării sau care sunt despre librării, pare că scriitorii ordonează clienții aproape în nişte grupuri taxonomice linneene: R. M. Williamson a făcut asta în *Bits from an Old Bookshop* în 1904; Will Y. Darling, în *The Private Papers of a Bankrupt Bookseller*, în 1931; Orwell, în *Amintirile unui librar*; şi Augustus Muir a făcut acelaşi lucru cu Baxter, în 1942. Şi, într-un mod mai generos, Jen Campbell a procedat la fel cu *Weird Things Customers Say in Bookshops* în 2012. Poate

[16] În volumul *Cărți sau țigări*, trad. de Ciprian Şiulea, Polirom, Iaşi, 2011, pp. 15–16.

că toată lumea face asta, dar pare cumva mai uşor să clasifici clienţii unei librării; oamenii par să se încadreze mai bine în categorii, posibil din cauză că poţi să-ţi dai seama cum este un client pe baza cărţilor pe care le cumpără, deşi Darling contrazice această idee în *The Bankrupt Seller*, zicând: „Unii dintre clienţii mei sunt un mister pentru mine, iar întunecimea misterului lor nu este risipită de cărţile pe care le cumpără".

Probabil acest lucru are legătură mai puţin cu cărţile pe care le cumpără şi mai mult cu interacţiunea umană pe care o descrie Darling, iar – într-un sens foarte larg – oamenii pot fi împărţiţi în două grupuri: cei care au lucrat într-un bar sau o cafenea, un restaurant sau un magazin şi restul. Şi deşi ar fi şi injust, şi neadevărat să spun că toţi cei din a doua categorie îi tratează pe cei din prima ca pe nişte cetăţeni inferiori, este probabil corect să spun că practic nimeni din prima categorie nu ar face asta.

VINERI, 1 MAI

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Nicky a lucrat azi, aşa că mi-am făcut bagajul şi am plecat la Edinburgh la înmormântarea lui Alastair Reid, care a avut loc la ora 18:00 într-un corp al universităţii. Am condus până la Lockerbie, am lăsat camioneta acolo şi am luat trenul până la Edinburgh în loc să mă duc cu maşina. Alastair a fost un scriitor extraordinar de talentat, originar din Galloway (un loc în care s-a întors în fiecare primăvară la apusul vieţii). Mi-a devenit bun prieten în aceşti ultimi ani şi o să i se simtă groaznic lipsa prin părţile noastre şi prin multe altele. La înmormântare au fost Finn, Eliot şi numeroşi alţii. După eveniment, m-am dus la sora mea cea mai mică, Lou, pe la

22:30, şi am băut whisky cu soţul ei, Scott, o vreme, iar la miezul nopţii eram deja în pat.

Azi a început Festivalul primăverii – un festival mic, cu buget modest, organizat de AWB (asociaţia librarilor din Wigtown). De obicei, cuprinde vreo douăsprezece conferinţe şi evenimente care se desfăşoară în locuri diferite din oraş – în principal, librării – şi are loc întotdeauna în weekendul dinainte de prima luni din mai, care e sărbătoare legală.

Total încasări: 126,60 lire

9 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 2 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Trezit la 7:00 de Daniel şi Martha, copiii lui Lou şi Scott, care se jucau în faţa uşii mele. Am plecat la 9:00 şi am luat-o spre Gara Waverly, cu oprire la o cafenea pentru micul-dejun. Când am ajuns în gară, am aflat că toate trenurile spre Lockerbie fuseseră anulate şi înlocuite cu autobuze. În locul călătoriei plăcute de o oră cu trenul la care mă aşteptam, am avut parte de una în care am stat înghesuiţi ca sardinele într-un autobuz destul de incomod, cu un slăbănog care s-a aşezat imediat pe locul de lângă mine şi şi-a petrecut tot drumul trăgându-şi nasul şi pufnind, uneori de câteva ori pe secundă. A durat două ore şi jumătate până când, în sfârşit, autobuzul şi-a făcut intrarea de melc în Lockerbie.

M-am întors la magazin pe la 15:30, unde am găsit-o pe Nicky îmbufnată: „Mi-ai zis că ajungi până la prânz”. Mi-am cerut scuze şi am trimis-o acasă devreme. Chiar înainte să plece, unul dintre clienţii obişnuiţi a adus o cutie cu cărţi.

Majoritatea erau cărți pe care nu le-aș accepta, dar am și cumpărat câteva. În cutia cu titlurile pe care le refuzasem, Nicky a observat o ediție uzată din *Poldark*, cu marca unui club de lectură. A urmat o ceartă în care ea a insistat că o să se vândă. Când i-am spus că ani de zile am avut mai multe exemplare din Winston Graham în secțiunea Penguin și nu am vândut nici măcar un exemplar din *Poldark*, m-a ignorat și i-a dat omului o liră, zicându-mi: „Asta o să se vândă până la sfârșitul săptămânii viitoare".

Magazinul a fost aglomerat toată după-amiaza, iar eu mi-am petrecut ultima oră de program făcând ordine după haosul previzibil la care mă întorsesem.

Cred că motanul are paraziți, așa că am scos pastilele contra viermilor, la vederea cărora Căpitan a zbughit-o cu viteza fulgerului.

Total încasări: 375,98 lire

35 clienți

DUMINICĂ, 3 MAI

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Am deschis magazinul la 11:00 și am găsit un client așteptând afară: un bărbat cu barbă, care, la intrarea în magazin, m-a întrebat „Aveți ceva special despre alpinism?". Am răspuns că asta e o întrebare foarte subiectivă – „special" poate să însemne lucruri diferite pentru oameni diferiți –, la care el a zis: „Păi, cred că pentru mine înseamnă scumpă", așa că i-am zis doar să dubleze prețul cărților de pe rafturi. Până la urmă mi-a explicat că este comerciant specializat în cărțile despre explorarea polară.

Istoricul local din Ayrshire, cu minunatul nume Dane Love, a venit să țină o conferință despre cea mai recentă carte a lui, *The Galloway Highlands*. Din fericire, a fost o zi ploioasă şi evenimentul a avut un public numeros, vreo treizeci de persoane. Din păcate, cum trebuia să mă ocup singur de magazin, nu am putut să particip la conferința lui Dane. La scurt timp după ce a început, un client a venit la tejghea cu o carte: „Cartea asta are trei etichete cu prețul. Care e de aici?”. Pe una din etichete scria WATERSTONES, iar pe alta, OXFAM.

Zilele se măresc vizibil şi, deşi sunt încă răcoroase, temperatura creşte atât de mult, încât nici nu mai e nevoie să fac focul în sobă seara.

Total încasări: 330,98 lire

26 clienți

LUNI, 4 MAI

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Toate cele trei comenzi de azi au provenit de pe Abe, aşa că le-am procesat şi am dus sacii cu corespondență la poştă, unde am descoperit că e închis din cauza zilei libere naționale.

În timp ce puneam etichetele cu prețuri, am dat peste o carte scrisă de o femeie pe nume Kay Brellend. Sper sincer că-i merge tasta R de pe tastatură.[17]

Spre furia mea şi, fără îndoială, spre încântarea lui Nicky, prima clientă a zilei a cumpărat exemplarul din Poldark pe

[17] Fără litera „R”, cuvântul rămas ar fi *bellend*, care în argou se referă la capul penisului.

care l-a achiziționat ea sâmbătă. Îmi înghit lacrimile de amărăciune când scriu asta.

Dimineață, am primit o scrisoare de la specialistul în dureri de spate din Dumfries. Rezultatele scanării IRM arată că problema este uzura şi că singura soluție este gestionarea durerii (Ibuprofen) şi exerciții, aşa că mi-a dat trimitere la fizioterapeuta din Newton Stewart.

Reprezentantul Nicholson Maps, de la care cumpăr hărți Ordnance Survey pentru magazin, a sosit la prânz. Stocul nostru era redus, aşa că am comandat patruzeci de hărți. Hărțile Ordnance Survey ale regiunii se vând foarte bine în magazin, în mare parte vizitatorilor care vin în drumeții.

O femeie s-a apropiat de tejghea cu un teanc de cărți după prânz şi a zis „Aş vrea o reducere comercială la astea", în timp ce-şi trântea cartea de vizită pe tejghea, fără „vă rog" sau „mulțumesc". Am fost foarte amuzat mai târziu, când i-am citit descrierea de pe cartea de vizită:

> Greyladies Booksellers and Publishers – cărți cu bune maniere ale unor doamne de demult.

După închiderea magazinului, am zărit motanul cu capul în castronul de mâncare, aşa că m-am dus încet la dulapul de bucătărie şi am scos o pastilă de viermişori din folie, m-am furişat înapoi la el şi l-am prins de ceafă. De fiecare dată când am încercat să-i împing pastila pe gât, m-a mârâit şi m-a zgâriat aşa de rău, încât până la urmă a trebuit să-i dau drumul, înainte să pierd prea mult sânge şi să leşin.

Total încasări: 347,38 lire

18 clienți

MARŢI, 5 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a fost o zi rece, umedă, mai degrabă de ianuarie decât de mai. Davy Brown a telefonat să întrebe dacă sala cea mare este disponibilă. În mod normal, cursul de artă al doamnelor are loc în aer liber vara, de obicei într-una dintre grădinile lor, dar cum vremea era aşa de urâtă, Davy a hotărât să-l ţină în interior astăzi.

O femeie de vârstă mijlocie cu Ugg-uri a venit la 10:30 şi a întrebat: „Aveţi ceva despre istoria proprietarilor de terenuri din zonă? Cercetez un pic istoria familiei mele". Aşa că am condus-o în sala scoţiană, unde este un set de cinci volume din *Lands and their Owners in Galloway*, de McKerlie, 1877, la 100 de lire. Peste o oră, a venit la tejghea şi a spus: „Mulţumesc foarte mult. O să-l împrumut de la bibliotecă".

În timp ce făceam ordine pe un raft din secţiunea de teologie, am dat peste o broşură subţire publicată de o organizaţie pe nume AOL. La scurt timp după ce am cumpărat magazinul, a venit o femeie cu o cutie de broşuri tipărite de cineva în urmă cu vreo sută de ani sub numele AOL, care – judecând după iconografie şi după limbajul textelor pe care le conţineau – părea să fie un fel de societate secretă. Îmi amintesc vag că era devotată lui Osiris. Habar nu aveam ce sunt, aşa că i-am dat 50 de lire pe ele şi le-am listat online. S-au vândut incredibil de repede şi toate au ajuns peste Atlantic, la o femeie din Canada, dar nu înainte să primesc un e-mail foarte ameninţător, prin care eram avertizat că broşurile nu erau ale mele, ca să le vând, şi că ar trebui mai degrabă distruse decât să ajungă în mâinile cui nu trebuie. Îmi amintesc cuvintele „Habar nu ai cu ce ai de-a face. Asta este o organizaţie foarte puternică. Opreşte vânzarea lor sau o să suferi consecinţe grave". Din câte îmi amintesc, nu am suferit

nicio consecință. Sau poate pedeapsa mea a fost să vând cărți timp de paisprezece ani.

Total încasări: 134,50 lire

17 clienți

MIERCURI, 6 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Astăzi, printre mesajele primite, a fost şi unul despre un exemplar din *The Merrick and the Neighbouring Hills*, pe care am listat-o online la 30 de lire, cu întrebarea dacă sunt dispus să o vând cu 15 lire. Nu se mai termină odată?

După ce am închis magazinul, m-am dus la Dumfries s-o iau pe Anna de la gară. Cred că se simte mai acasă în Scoția decât în America acum şi, deşi relația noastră s-a terminat, din cenuşa ei s-a ridicat o prietenie incredibil de puternică.

Acum câțiva ani – pe 26 martie 2010, după doi ani de locuit împreună –, la reintrarea în țară după o vizită în Boston, la părinții ei, Anna a fost reținută şi interogată de un angajat băgăcios al Agenției pentru gestionarea frontierelor pe aeroportul din Glasgow. Eu am fost lăsat să aştept în sala de sosiri timp de trei ore, fără să ştiu ce se întâmplă. Ştiam că zborul ei aterizase, dar nu era nici urmă de ea. În cele din urmă, cineva a ieşit şi m-a căutat, la rugămintea Annei, şi mi-a explicat că este reținută şi că ar putea fi trimisă înapoi cu următorul zbor. Când, în cele din urmă, i-au dat drumul, era vizibil supărată. Fusese chestionată ore în şir, oficialul îi umblase chiar în jurnalul personal şi subliniase pasajele în care ea îşi notase ocaziile în care mă ajutase în magazin câte o

oră, din când în când. Conform condițiilor vizei ei (o viză de vacanță), nu avea voie să facă niciun fel de muncă.

L-a rugat pe angajat să-i dea voie două zile să se întoarcă la Wigtown şi să-şi ia lucrurile, înainte s-o deporteze, şi în cele din urmă acesta a fost de acord. A trebuit să fim înapoi la aeroport lunea următoare, la ora douăsprezece.

Au fost nişte zile groaznice, încordate şi pline de emoții, dar nici nu se compară cu ce a urmat. Luni dimineață, am condus-o înapoi la aeroportul din Glasgow şi ne-am anunțat prezența la departamentul de imigrări. A fost o farsă; cei de acolo păreau să nu ştie ce au de făcut şi nici măcar nu îi rezervaseră loc la vreun zbor. La un moment dat, ofițerul i-a spus că i-au găsit un loc la un zbor Iceland Air către Boston, prin Reykjavík, dar că va trebui să-şi plătească singură biletul. Mi-aduc aminte cât de mândru m-am simțit când le-a răspuns că, dacă o vor afară din țară, n-au decât să-i „plătească dracului" biletul. La început, au fost de acord să-i achite drumul până la Reykjavík, dar de acolo trebuia să se întoarcă singură la Boston. Chiar şi când le-a explicat că astfel ar rămâne fără adăpost în Islanda şi fără destui bani să se întoarcă în America, ei au rămas neclintiți. Numai când am amenințat amândoi că ne întoarcem la camionetă şi plecăm înapoi în Wigtown, au cedat şi au acceptat să plătească biletul întreg. Comportamentul Agenției pentru gestionarea frontierelor în această situație a fost jenant de la început până la sfârşit: un şir nesfârşit de incompetență, insensibilitate şi proastă organizare. Expresia de tristețe profundă, cu nuanțe de optimism neabătut, de pe fața Annei când au luat-o de acolo îmi va rămâne în memorie pe viață.

Lunile următoare au fost cumplite, în special pentru Anna, care era disperată să se întoarcă în Scoția, la tot ce iubea, dar nu putea să facă asta din cauza unei chestiuni mărunte de birocrație. În ceea ce mă priveşte, am făcut tot ce am putut – m-am întâlnit cu membri ai Parlamentului şi cu membri ai Parlamentului scoțian, am încercat să discut cu cei de la Agenția pentru gestionarea frontierelor – dar fără rezultat.

Agenția pentru gestionarea frontierelor este o organizație impenetrabilă şi nici măcar membrii Parlamentului nu au influență asupra deciziilor ei. Unul dintre motivele pentru care am votat pentru independența Scoției la referendum a fost modul în care au tratat-o pe Anna. Scoția rurală are nevoie de oameni ca ea – inteligenți, muncitori, pasionați de locul ăsta – şi cu toate astea, ea a fost scoasă cu forța din țară din cauza unor reguli concepute pentru sud-estul Angliei.

După câteva încercări nereuşite de a o aduce înapoi în Scoția, inclusiv plătind sume exorbitante unui avocat care a susținut fals că poate să organizeze o „viză accelerată", şi după câteva luni, când a avut inclusiv săptămâni în care a dormit în maşină, nu mai rămăsese decât o opțiune, pe care niciunul nu voiam să o folosim: viza pentru logodnă. Am completat formularele şi ea s-a întors fericită în Scoția, având la dispoziție şase luni ca să găsească o alternativă, fiind nevoită altfel să se căsătorească. Sigur, nu ar fi fost cea mai cumplită soartă din lume, dar pe mine mă îngrozea dincolo de orice închipuire.

După câteva luni, trecând peste orice instinct, ne-am căsătorit în decorul tipic, anost, al oficiului stării civile din Castle Douglas, cu Carol-Ann ca martoră. Evenimentul acela – mai mult decât oricare altul – a fost rădăcina problemelor cu care ne-am confruntat mai târziu în relația noastră.

Total încasări: 210 lire

13 clienți

JOI, 7 MAI

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Printr-o minune, am găsit toate cele cinci comenzi dimineață. Toate erau primite prin Amazon. Total: 40 de lire.

Anna pare foarte încântată să fie iar în Galloway. Toată ziua a făcut vizite prin zonă. Am hotărât că cel mai bine ar fi ca, în timpul petrecut aici, să stea parțial într-una dintre camerele de oaspeți de deasupra magazinului şi parțial la prieteni. Toți prietenii mei au devenit şi ai ei şi ea este infinit mai populară decât mine. Din fericire, nu a apucat să-şi vândă maşina înainte să plece, aşa că a găsit-o aici, aşteptând-o, ruginită toată şi acoperită de muşchi, exact cum a lăsat-o. Într-o iarnă, acum vreo trei ani, când plănuiam să facem o plimbare pe jos într-o după-amiază de duminică, tocmai încuiam uşa magazinului, când Anna a intrat în panică şi a anunțat că i-a fost furată maşina. Am încercat s-o liniştesc şi s-o asigur că trebuie să existe altă explicație: în Wigtown nu se fură maşini, cu atât mai puțin rable. Am sugerat că poate Vincent (care are cheia de rezervă) a luat-o să verifice ceva, aşa că ne-am dus pe jos până la garajul lui, care e aproape, şi am explicat situația. Vincent ne-a răspuns că maşina nu fusese furată, tocmai o văzuse el parcată în față la co-op, aşa că ne-am dus acolo şi, ce să vezi, chiar acolo era, nu chiar parcată, mai degrabă abandonată în mijlocul drumului. Până la urmă, ne-am dat seama ce se întâmplase. Anna îl vizitase pe Finn cu câteva zile înainte şi, pe drum spre casă, se oprise la co-op să cumpere pâine şi lapte. Parcase în paralel cu o altă maşină, fiindcă nu erau locuri (practica normală pe strada principală, lată, din Wigtown), iar la plecare uitase complet că venise cu maşina până acolo. Maşina ei stătuse abandonată în mijlocul drumului timp de patru zile. Nimeni nu se plânsese; oamenii doar o ocoliseră, de parcă era un sens giratoriu.

Din câte ştiu eu, singura maşină care a fost vreodată „furată” în Wigtown a aparținut părinților mei şi asta s-a întâmplat acum mai bine de douăzeci de ani. Maşina fusese la service pentru o revizie tehnică şi mecanicul lăsase cheia în contact peste noapte (absolut normal pe vremea aceea). Un elev de cincisprezece ani a trecut pe acolo şi, încercând să

impresioneze o fată, a sărit în maşină cu ea şi a condus pe drumurile liniştite de țară timp de zece minute, după care a parcat-o frumos unde o găsise. Singurul motiv pentru care i-a fost descoperită fapta a fost că-i căzuse din buzunar o hârtie cu tema şi mecanicul a găsit-o a doua zi dimineață, când ajusta scaunul.

Un client a venit la tejghea şi a pus o liră pe ea, zicând: „Luați-o înapoi. Am venit anul trecut şi ne-ați taxat cu o liră mai puțin. Cum vă plângeți mereu pe Facebook că sunteți lefter, ne-am gândit să vă dăm banii înapoi". I-am mulțumit şi l-am întrebat cine l-a taxat mai puțin, la care el a răspuns: „Femeia aia brunetă cu care vă certați mereu".

La ora 16:00, o clientă a adus la tejghea o copertă frumoasă, victoriană, făcută complet din piele de viței. Cineva (nu dau niciun premiu dacă ghiciți cine) îi pusese prețul 9,50 lire. Ar fi trebuit să fie cel puțin 45 de lire, dar clienta a părut atât de încântată de ea, că i-am lăsat-o cu prețul de pe etichetă.

Total încasări: 106 lire

13 clienți

VINERI, 8 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky. Vinerea păpicii şi-a scos iar capul urât la iveală; de data asta, a adus o cutie cu gogoşi cu ciocolată, pe care sunt destul de sigur că s-a aşezat la un moment dat. Sau poate că pisica ei dormise pe ea. În orice caz, toată ciocolata se topise într-o mâzgă curgătoare.

Azi-dimineață era o grămadă de pene sub masa de bucătărie, ceea ce înseamnă că una dintre rândunicile

nefericite care a făcut călătoria din Africa până aici a devenit cea mai recentă victimă a lui Căpitan. Sub masa din bucătărie este locul lui preferat în care să le devoreze.

După-amiază, am primit un telefon de la o femeie din Cumbria, care m-a informat că ar vrea să vândă două cutii cu cărți broşate pentru copii din anii 1960. I-am spus că e puțin probabil ca banii pe care i-ar primi pe cărți să compenseze costul benzinei până aici şi am sfătuit-o să găsească un magazin mai aproape căruia să i le vândă. Este o librărie în Carlisle care ar putea să le ia, aşa că i-am dat detaliile de contact. Măcar a fost inspirată să sune şi să verifice înainte să facă drumul până aici. Mult prea des, oamenii apar în magazin fără să sune mai întâi şi sunt extrem de nefericiți când li se spune că, după ce au făcut efortul de a-şi aduce cărțile, acestea nici nu valorează nimic.

După prânz, m-am dus la Newton Stewart şi am cumpărat un tratament pentru viermi la pisici sub formă de pipetă. S-ar putea să fie mai uşor să-l aplic pe piele decât să încerc să-i îndes o pastilă pe gât.

M-am dus la pub cu Callum şi Tracy. Am stat până destul de târziu.

Total încasări: 64 lire

7 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 9 MAI

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Nicio comandă în dimineața asta.

M-am târât jos din pat la 8:45 şi am coborât la parter, unde am găsit-o pe Nicky veselă, ţinând urmăritorii de pe Facebook la curent cu mahmureala mea şi cu proasta dispoziţie.

În momentul în care Nicky a dispărut în pauza de prânz, un bărbat foarte în vârstă, care mergea sprijinindu-se în două bastoane, a cumpărat un exemplar dintr-o carte intitulată *Advanced Sex: Explicit Positions for Explosive Lovemaking*.

Am reuşit să imobilizez motanul şi să-i aplic pipeta pentru deparazitare pe ceafă. A plecat ţanţoş, uitându-se înapoi spre mine cu ochi reci, acuzatori.

Total încasări: 242,99 lire

30 clienţi

LUNI, 11 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Azi am primit o comandă pentru o carte de 4 lire, care a fost listată în secţiunea feroviară, pe raftul D3. După douăzeci de minute de căutări, am găsit-o până la urmă pe raftul B2. Nu am avut niciodată problema asta cu cărţile în depozit; numai în magazin, unde clienţii pot să ia cărţi de pe rafturi şi să le aşeze pe urmă într-un cu totul alt loc.

În fiecare an, încerc să fac ceva în magazin care să fie observat de vizitatori, chiar şi de cei care au mai fost aici. De obicei, este o chestie care oamenilor li se pare suficient de interesantă ca s-o fotografieze şi s-o posteze pe social media. Acum câţiva ani, când eu şi Norrie înlocuiam podeaua putredă de lemn din secţiunea feroviară, am găsit dedesubt un spaţiu gol şi mare, cu pereţi de piatră. Sunt convins că era o ascunzătoare de brandy, pentru alcoolul de contrabandă.

Norrie a venit cu ideea să construim în locul ăla o machetă de cale ferată şi să punem un geam securizat deasupra, ca să o vadă clienţii. Am construit macheta şi pe urmă am aflat cât costă geamul securizat; ne-ar fi costat 600 de lire să o acoperim, aşa că a rămas acolo, nevăzută. Într-o zi, o să cumpăr geamul ăla, ca s-o vadă şi clienţii.

Azi-dimineaţă, timp de jumătate de oră, i-am explicat unei bătrâne că nu avem cartea lui Orwell din care face parte eseul despre o spânzurare în Burma (îmi închipui că e vorba despre *Zile birmaneze*). Cu toate astea, ea a continuat să-mi spună că îi trebuie pentru nepoata ei, care scrie o lucrare despre pedeapsa capitală. În cele din urmă, a plecat, bodogănind în barbă despre stocul din magazin.

Total încasări: 306,79 lire

25 de clienţi

MARŢI, 12 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

La ora 11:00, un client a întrebat dacă poate să intre cu câinele în magazin. Ca de obicei, am spus „da”, însă am regretat imediat ce am văzut fiară imensă, antică, păroasă şi puturoasă, ce lăsa urme murdare, enorme, de labe prin tot magazinul în care tocmai se făcuse curat (Janetta vine lunea şi joia pentru curăţenie).

În timp ce dădeam cu mopul peste urmele câinelui din Baskerville, o femeie s-a apropiat de tejghea şi a întrebat: „Dumneavoastră sunteţi Shaun?”. Când i-am confirmat, mi-a spus că Anna Dreda de la Wenlock Books îmi trimite salutări şi

că ea venise în vacanță aici pentru că Anna îi recomandase Wigtown.

La ora 14:00, am tras o fugă până la poştă, să las pachetele, iar când m-am întors, o clientă venise să ridice cartea pe care o comandase. Probabil sosise de un minut sau două şi stătea în prag, strigând nerăbdătoare „Aloooo!". I-am răspuns la fel, la care ea a răspuns: „Unde sunteți? Nu vă văd". Stăteam în spatele ei. Fusese în magazin în urmă cu câteva săptămâni şi comandase o carte. Mi-a dat o bucățică de hârtie pe care notase numele autorului, titlul şi ISBN-ul. Cartea a sosit săptămâna trecută, aşa că am scos-o din spatele tejghelei şi i-am dat-o.

Total încasări: 379,50 lire

13 clienți

MIERCURI, 13 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Comanda de azi-dimineață a fost *Mochrum: The Land and its People*, de John McFadzean. John este un fermier local la pensie, iar fiul lui, Ian, e căsătorit cu verişoara mea. A scris cartea aceasta cuprinzătoare şi impresionantă de istorie locală acum câțiva ani şi m-a rugat să i-o public eu. Neavând absolut deloc experiență în domeniul editorial, am apelat la John Carter, de la care am cumpărat magazinul, să mă sfătuiască el. John a fost, ca de obicei, incredibil de îndatoritor şi şi-a petrecut o parte considerabilă din timp ghidându-mă pe parcursul lucrului la volum. În cele din urmă, cartea a ieşit într-o ediție limitată de 500 de exemplare numerotate, în 2009. A fost bine primită local şi, deşi mai am câteva exemplare din

ea, a atins pragul de rentabilitate într-un interval surprinzător de scurt.

Femeia care a venit să-şi ridice cartea ieri s-a întors azi după-amiază. Era furioasă, deoarece cartea nu este cea pe care crezuse că a comandat-o. Când i-am arătat hârtiuța scrisă de mână cu titlul, autorul şi ISBN-ul, pe care mi-o dăduse ea, s-a calmat oarecum şi a recunoscut că făcuse „o greşeală de înțeles”.

Total încasări: 170,48 lire

14 clienți

JOI, 14 MAI

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Azi-dimineață a durat mai bine de o oră să găsesc cărțile comandate; numai una era pe raftul corect.

Un client tânăr cu şapcă de baseball m-a întrebat: „Unde e secțiunea de călătorii?”, în timp ce aşezam o carte pe care tocmai lipisem prețul pe un raft din secțiunea cu pricina. Am răspuns: „E chiar în fața ta. De fapt, te uiți la ea acum”.

Clientul: Unde? Aici?

[A arătat spre rafturile din dreapta raftului la care se uita, unde este secțiunea de istorie.]

Eu: Nu. Chiar în fața ta.

Clientul: Ce? Aici?

[A arătat spre rafturile din stânga raftului la care se uita, unde este secțiunea despre India.]

În cele din urmă, a trebuit să pun mâna pe eticheta raftului pe care scria „CĂLĂTORII” şi care era la vreo cincisprezece centimetri de nasul lui.

Lisa, soția doctorului, a venit cu două seturi de romane grafice, *Blake and Mortimer* (17 volume) şi o serie franțuzească intitulată *Adèle Blanc-Sec* (8 volume), pe lângă alte câteva cărți. I-am dat 70 de lire pentru toate şi am listat cele două seturi de romane grafice pe eBay după-amiază, cu prețuri țintă de 50 de lire şi, respectiv, 40 de lire. Deşi sunt primul care se recunoaşte depăşit când vine vorba de valoarea romanelor grafice, sper să se vândă până săptămâna viitoare pe vremea asta.

Eliot a sosit la ora 20:00, în timp ce eu şi Anna o vizitam pe Carol-Ann în Dalbeattie. Când ne-am întors acasă, la 22:30, l-am găsit clefăind o pizza în bucătărie (unde Janetta făcuse curat mai devreme). Fiecare uşă de dulap era deschisă şi pe aproape fiecare suprafață erau tacâmuri. Înainte măcar să apuc să-l salut, m-am împiedicat de pantofii lui.

A întâmpinat-o pe Anna ca pe o prietenă de mult pierdută, ceea ce presupun că şi este.

Total încasări: 69 lire

12 clienți

VINERI, 15 MAI

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Eliot a stat în baie de la 8:30 la 9:20, aşa că nu am reuşit să mă spăl pe dinţi înainte să deschid magazinul. De data asta, a venit pentru că diseară are loc o licitaţie de strângere de fonduri pentru festivalul de carte. A devenit un eveniment anual, iar susţinătorii festivalului donează multe lucruri, cum ar fi o zi de pescuit pe unul dintre râurile locale sau un weekend într-un apartament din Edinburgh – orice îşi permit.

Nicky a sosit la 9:00, îmbrăcată cu o bluză care semăna izbitor cu un mic balon cu aer cald. I-am spus că nu-i vine foarte bine. Nu mai e nevoie să zic că şi-o făcuse singură.

În timp ce măturam trotuarul din faţa magazinului, au trecut două femei. Una i-a spus celeilalte: „N-are rost să intrăm aici. Sunt numai cărţi".

La ora închiderii, m-am dus la Newton Stewart să iau vin şi mâncare pentru o petrecere premergătoare licitaţiei, la care nu a venit nimeni. Perfect. Am rezolvat cu rezerva de vin pe o lună.

Licitaţia a avut loc în seara asta în sala principală a primăriei, cu Finn ca maestru de ceremonii. Eu am donat două lucruri: un videoclip filmat cu drona şi un abonament la Random Book Club. Primul a obţinut 140 de lire, al doilea, 45 de lire.

După licitaţie, câţiva am mers la pub, inclusiv Nicky. Când ne-am întors acasă, m-a asigurat că deschide ea magazinul, ca eu să pot să stau în pat până mai târziu.

Total încasări: 295 lire

15 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 16 MAI

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

M-am trezit la 8:55 şi nu am auzit niciun sunet de trebăluială de la parter, aşa că am coborât şi am deschis magazinul. În cele din urmă, a apărut şi Nicky pe la 10:00, arătând dărâmată şi mahmură.

Client cu beretă şi monoclu: „Aveţi ceva de Eric «Winkle» Brown?”.

Eu: Nu mi-e cunoscut.

Client: Cum? Nu aţi auzit niciodată de Eric „Winkle” Brown?

Şi tot aşa.

Căpitan, care de obicei nu este protector când vine vorba despre bunăstarea mea, pare să fi format o linie de apărare între mine şi clienţi şi şi-a petrecut o mare parte a după-amiezii întins pe tejghea, atacând pe oricine îndrăznea să se apropie cu intenţia de a cumpăra o carte.

Total încasări: 100,48 lire

8 clienţi

LUNI, 18 MAI

Comenzi online: 8

Comenzi găsite: 4

Din fericire, comenzile pe care le-am găsit astăzi erau cele mai valoroase dintre toate cele opt. Suma totală încasată din comenzile livrate a fost de 180 de lire.

Callum a venit să continue demolarea camerei dinspre grădină şi transformarea ei serioasă într-o căbănuţă pentru

Emanuela, aşa că partea din spate a magazinului a răsunat de zgomote de ciocan şi de bormaşină toată ziua.

La Anna a venit în vizită Carol-Ann ca să discute o idee de afacere nouă de promovare a regiunii. Carol-Ann este consultant de afaceri şi i-a fost prietenă apropiată Annei încă de când s-a mutat aici. Amândouă clocesc mereu idei de afaceri improbabile.

La 16:00, un client a intrat în magazin, s-a uitat în jur, m-a zărit şi a spus: „Oh, eşti acolo. Înainte erai dincolo", arătând spre capătul celălalt al camerei. Tejgheaua se află în acelaşi loc de când am cumpărat magazinul şi probabil tot aici a fost şi în deceniul dinainte. Nu a fost niciodată unde a arătat el, dar memoria este un lucru bizar şi chiar n-am vrut să intru într-o discuție pe subiectul ăsta, aşa că am încuviințat politicos şi m-am întors la citit.

Nu am primit nicio ofertă pentru seturile de romane grafice de pe eBay, dar sunt destul de multe persoane care au văzut anunțurile, ceea ce, de obicei, înseamnă că vor veni şi ofertele la un moment dat.

Total încasări: 113,50 lire

14 clienți

MARȚI, 19 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Davy Brown şi-a adus tablourile să pregătească Spring Fling, care va avea loc weekendul ăsta. O să le atârne în sala cea mare, pe care o folosim pentru Refugiul scriitorilor pe durata festivalului din septembrie şi care, în cele câteva luni pe an în care este suficient de cald, îmi serveşte drept salon.

O femeie cu părul scurt, vopsit blond, a venit şi a cumpărat o carte de gravuri făcute pe plăci de cupru cu ilustraţii de William Hogarth. Am recunoscut-o dintr-o altă vizită şi am început să vorbim. Când i-am spus că îmi amintesc că a mai venit aici acum vreun an, mi-a răspuns că a fost exact în ziua asta acum trei ani.

Acum câţiva ani, chiar şi când am cumpărat magazinul, gravurile se vindeau foarte bine şi multe cărţi bune au fost „stricate" de-a lungul timpului prin ruperea paginilor pe care le ilustrau. Plăcile de cupru se caută în mod deosebit şi pentru că reprezintă o tehnologie mai veche, ceea ce invariabil înseamnă că gravurile au o vechime mai mare, dar şi pentru că, din punct de vedere estetic, sunt mai calde decât tehnologia ulterioară, pe plăci de oţel, care este mai rece. Gravurile, înrămate sau nu, se vând rareori în zilele noastre, dar acum cincisprezece ani femeia care a cumpărat cartea lui Hogarth probabil că ar fi putut să vândă gravurile din interior cu 10 lire bucata. Acum însă, nu. Dacă se vând totuşi, preţul e de 3 sau 4 lire fiecare.

După ce a plecat, în timp ce lipeam preţuri în secţiunea de alpinism, un client a întrebat: „Aveţi o secţiune despre cărţi mai vechi?". Am răspuns: „Adică dacă avem cărţi despre cărţi vechi? Bibliografii şi chestii de genul ăsta? Sau dacă ţinem cărţile mai vechi într-un singur loc?". Clientul: „Nu ştiu".

Un bărbat a adus un set complet de *Statistical Accounts of Scotland* (prima serie, 21 de volume, 1791-1799). Majoritatea erau în stare proastă, dar arătau bine la interior. Avem deja un set pe rafturile din sala scoţiană, pe care l-am cumpărat acum doi ani şi încă nu l-am vândut. Nu ştiu de ce, i-am dat 200 de lire pe el.

Cea mai mare parte a după-amiezii mi-am petrecut-o împachetând cărţile pentru Random Book Club.

Total încasări: 187 lire

15 clienţi

MIERCURI, 20 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Încercând să mai reduc costurile de livrare, am discutat cu cineva pe nume Gary de la Royal Mail. Astăzi, după ce a analizat „situația costurilor de livrare”, m-a sunat să-mi sugereze „să înlocuim OBA cu un DMO şi în felul ăsta STL va migra către un CRL”. După o tăcere lungă din partea mea, a fost evident că Gary mi-a simțit iritabilitatea crescândă la auzul atâtor acronime de trei litere într-o singură frază şi m-a liniştit: „Nu vă faceți griji, veți avea un *training* bine pus la punct”. *Training*. Un cuvânt care garantat dă fiori pe spinarea celor mai mulți liber-profesionişti. Eu nu vreau să mai fiu niciodată în viața mea supus vreunui *training*. Nu că mi-ar displăcea să învăț lucruri noi. Doar că, invariabil, atunci când eşti angajat, *training* înseamnă să asculți pe cineva îndrugând chestii evidente vreme de trei zile, în timp ce tu te gândeşti la toate celelalte lucruri, mult mai productive, pe care ai putea să le faci în schimb. Ăsta este unul dintre motivele pentru care nu cred că aş mai putea să lucrez pentru altcineva. Ăsta şi faptul că nimeni întreg la minte nu m-ar angaja vreodată pe mine.

În timp ce sortam cutii şi lipeam prețurile pe cărți, am găsit o scrisoare îndesată în supracoperta unui exemplar din *About the House*, de Auden:

Apartamentul nr. 150

Către chiriaşii de la nr. 158

Aş fi foarte recunoscător dacă ați putea evita zgomote precum închiderea unei uşi şi răsucirea întrerupătoarelor electrice, care par să se producă frecvent, dat fiind că, în

urma unui accident suferit recent în care mi-am rupt un braţ şi o mână, nervii mei au devenit foarte fragili şi trebuie să merg zilnic la spital pentru tratament. Doctorul mi-a spus să stau cât mai mult în linişte şi să dorm cât de mult pot, aşa că vă scriu biletul acesta să vă rog frumos să nu mai faceţi zgomotele respective, în special după zece seara.

Probabil nu ştiţi că acestea se aud în apartamentul meu.

Vă mulţumesc anticipat pentru amabila cooperare.

Mă întreb dacă exemplarul din Auden îi aparţinea destinatarului sau dacă expeditorul a hotărât până la urmă să nu mai trimită biletul şi l-a pus în copertă, la păstrare.

O americancă a venit să caute „secţiunea de cărţi despre clanul McConnell". Majoritatea americanilor care vizitează librării scoţiene par să caute poveşti despre clanuri şi familii. Mai târziu a venit şi un grup de americani, de data asta căutând orice despre *Outlander*.

Femeia care a cumpărat ieri gravurile de Hogarth s-a întors la magazin să se înscrie în Random Book Club.

Total încasări: 221,99 lire

12 clienţi

JOI, 21 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Încă o lună până la cea mai lungă zi din an.

Callum a venit la 9:00 să excaveze în camera dinspre grădină, pentru transformare. Norrie (fosta angajată) a trecut pe la 10:00 să împrumute camioneta, iar Isabel a apărut la 10:30 să se ocupe de contabilitate. Davy Brown a sosit la 11:00 să-şi aranjeze tablourile în sala cea mare. Deci multă agitație pe aici, dar în mare parte costându-mă bani, nu aducându-i.

Seturile de romane grafice s-au vândut pe eBay, dar nu înainte ca cineva să-mi trimită un e-mail cu o ofertă de 30 de lire pentru un set pe care eu pusesem un preț țintă de 40 de lire. Dându-mi seama că îşi încearcă şi el norocul, am răspuns că, dacă setul nu se vinde, atunci o să vând volumele separat pe eBay. Până la urmă, a rămas singurul ofertant şi a plătit prețul integral de 40 de lire. Celălalt set a obținut prețul țintă de 50 de lire.

Printre mesajele primite astăzi:

> De când am plecat din Londra în Australia în 1950, am încercat sporadic să identific seria de cărți cu istorii ilustrate pe care am fost nevoit să o las în urmă, de exemplu, Britania preistorică, Imperiul Britanic, Americile. M-am gândit că ar putea fi publicații ale unui muzeu, poate în format in-cvarto, cu coperte moi, 100-200 de pagini ilustrate cu gravuri din mai multe surse împrăştiate pe pagini, fiecare cu câte un mic text sau o notă. Mă puteți ajuta? O editură, nişte titluri corecte?

Sincer, ar putea fi orice serie de cărți.

Total încasări: 162,50 lire

14 clienți

VINERI, 22 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat iar Nicky. Din fericire, nu a adus bunătăți de Vinerea păpicii de data asta. Am încărcat camioneta şi m-am dus la fabrica de reciclare a hârtiei din Glasgow. Acolo era plin de camioane şi camionete care soseau şi plecau, aşa că a trebuit să aştept o oră să-mi vină rândul la cântar şi cam la fel şi la plecare.

Pe drumul spre casă, m-am oprit în Crosshill (la vreo 50 de kilometri distanță de Wigtown) la cineva de la care mai cumpărasem cărți cu ani în urmă. Actuala ocupantă este fiica oamenilor de la care am cumpărat cărțile; între timp, aceştia s-au mutat într-un cămin de bătrâni. Îmi aduc aminte că la prima vizită am cumpărat două cărți foarte neobişnuite despre porțelanurile din vremea dinastiei Ming, amândouă aducându-mi prețuri care mi-au depăşit cu mult aşteptările. Cărțile de astăzi au fost, majoritatea, dintre cele care se găsesc în magazinele obişnuite, cu excepția unora de W.W. Jacobs cu cotoare ilustrate şi a câtorva ediții princeps (fără copertă) de P. G. Wodehouse, aşa că i-am dat 170 de lire pentru trei cutii. Înainte de asta însă, după ce i-am făcut oferta, femeia a umblat prin cutii şi a scos vreo douăzeci de cărți, aşa că a trebuit să renegociem prețul. E incredibil de enervant când se întâmplă asta.

Mâine are loc Festivalul mâncării din Wigtown, aşa că am încărcat în camionetă cortul pe care l-am cumpărat acum câțiva ani. În cea mai mare parte a timpului, stă în şopron şi, când l-am mişcat, am observat un număr îngrijorător de mare de excremente de şoareci căzând din el. Fără îndoială, ceva supărător şi, probabil, un pericol pentru sănătate. Bev şi Fiona îl vor monta dimineață. Festivalul mâncării din Wigtown este evenimentul care marchează sfârşitul primăverii şi începutul verii şi de fiecare dată cade într-una dintre cele mai plăcute zile ale anului.

Total încasări: 40,50 lire

8 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 23 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Nicky nu a lucrat azi: a venit fratele ei în vizită, aşa că vrea să-i arate împrejurimile. Ar trebui să fie o adevărată plăcere pentru el să se plimbe cu o camionetă care, de obicei, are un sac cu bălegar în benă.

Ziua de azi a fost minunat de însorită: perfectă pentru Festivalul mâncării, care, pentru prima dată, a avut loc în piaţă. Bev şi Fiona au venit să ia cheia camionetei la 9:00 şi au montat cortul. A venit şi Robbie, soţul Fionei, aşa cum se întâmplă de regulă când este nevoie de încă o pereche de mâini, la fel ca soţul lui Bev, Keith. Librarii din Wigtown sunt împărţiţi clar în cei care fac chestii şi cei care nu, deşi eu nu ştiu în ce categorie intru.

Davy Brown a sosit la 9:30 cu alte materiale pentru Spring Fling. Uitasem complet că fusesem de acord ca spaţiul respectiv să fie folosit de un grup de scriitori, aşa că am fost luat complet prin surprindere când o americancă cu părul ca pana corbului, pe nume Marjorie, s-a prezentat drept gazda grupului la 10:30. La ora unsprezece, au apărut şi scriitorii, aşa că i-am lăsat să se certe între ei.

Imediat după unsprezece, la tejghea a venit o femeie blondă, înaltă. Găsise o carte care trebuie să fi fost aici cu mult înainte să cumpăr eu magazinul. Era o carte zdrenţăroasă din seria Observers, cu preţul de 50 pence. „Două întrebări. Mai întâi, puteţi să-mi faceţi reducere, fiindcă arată destul de uzată, şi pe urmă, pot să plătesc cu cardul?” Când i-am zis că probabil e singura carte din tot magazinul care are preţul de 50 de pence şi că nu este posibil să-i fac reducere, a părut îngrozită şi a lăsat-o pe tejghea. Majoritatea cărţilor din seria Observers costă 4 lire fără copertă şi 6 lire, dacă au copertă, şi se vând bine cu preţurile astea.

La prânz, un bărbat gras cu părul prins în coadă de cal a reuşit să se înţepenească între un teanc de cutii şi secţiunea de science-fiction. A trebuit să mut câteva cutii ca să-l scot de acolo.

Total încasări: 279,91 lire

33 de clienţi

DUMINICĂ, 24 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am deschis magazinul la 9:00. Tricia şi Callum (fiica şi fiul lui Davy) au sosit la 10:00 să ajute cu expoziţia Spring Fling.

Primul e-mail al zilei a început cu următoarele cuvinte ameninţătoare: „Buna am o colectie de 96 de carti readers digest legate in piele editii prescurtate si o multime de volume individuale te-ar interesa. pot sa dau mai multe informatii daca e nevoie mersi". Cărţile *Reader's Digest*, în special seriile de literatură prescurtată, sunt probabil cele mai puţin dorite lucruri pe care le puteţi întâlni în comerţul de cărţi la mâna a doua. Nu valorează nimic şi, în cei peste paisprezece ani de când fac meseria asta, cred că o singură dată mi s-a cerut aşa ceva.

Chiar înainte de prânz, la tejghea a venit un bărbat cu un mic teanc de cărţi vechi despre istoria locală, pe care Nicky lipise preţuri mult prea mici. Printre acestea se afla şi un set în două volume de Sir Herbert Maxwell, *A History of the House of Douglas*, pe care pusese preţul de 40 lire. Pentru ultimul set pe care l-am cumpărat am plătit 80 de lire şi l-am vândut cu 120 de lire. Bărbatul m-a întrebat: „Dacă le cumpăr pe toate, cât ar fi totalul?". Habar nu aveam că a aduna 40 de lire cu 25 de lire

şi cu 45 de lire poate să fie aşa o provocare intelectuală pentru un om în toată firea.

Un bărbat cu o şapcă cu Crocodilul Dundee şi barbişon alb pe care îl vopsise albastru a luat în mâini un exemplar de *Tripe Advisor*, a citit un pic, a chicotit şi le-a spus prietenilor lui: „Ăsta e umor pe gustul meu", pe urmă l-a pus la loc şi a cumpărat o carte despre abuzul asupra copiilor.

După ce am închis magazinul, m-am dus cu Anna, Callum şi Gerald (vărul meu, venit în vizită din Irlanda) la pub. Cred că are loc vreun raliu, fiindcă pe toată strada erau aliniate motociclete cu ataş.

Total încasări: 224,92 lire

33 clienți

LUNI, 25 MAI

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Nicio comandă, aşa că bănuiesc că iar e o problemă cu Monsoon.

Astăzi a fost sărbătoare legală şi ultima zi din Spring Fling. Magazinul a fost înțesat de copii care au făcut iureş. Danny (vecinul meu instalator) a venit să vadă căbănuța din spate, unde am de gând să fac ceva lucrări. Mi-am cerut scuze că-l deranjez într-o zi liberă, dar el doar a râs şi mi-a zis că sărbătorile legale sunt la fel ca orice altă zi. Liber-profesioniştii şi majoritatea celor care lucrează în retail nu le percep precum cei mai mulți oameni. Pentru cea mai mare parte a țării, sărbătorile legale sunt un weekend prelungit: o pauză, o vacanță. În schimb, pentru afacerea mea, atunci sunt zilele în care vin mai mulți oameni în magazin, oameni care vor să

cheltuiască, deci în loc să am timp liber, eu ajung să muncesc mai mult decât aş munci într-un weekend obişnuit. Asta coincide, în mod normal, şi cu o casă plină de vizitatori care vor să stea până târziu, să bea şi să stea la taclale.

La prânz, mama unei foste prietene, Anna Campbell, a venit cu patru cutii de cărți de vânzare, aşa că le-am sortat şi am ales câteva în valoare de 25 de lire. Adesea, când vând cărți, oamenii îmi spun că vor ca acestea „să ajungă într-o casă bună", ca şi cum ar fi fost un animal de companie sau o moştenire de familie mult iubită. Habar nu am dacă volumele pe care le vând eu ajung sau nu „într-o casă bună" şi, dacă aş fi aşa de ciudat încât să insist şi să-mi întreb clienții dacă au „o casă bună" în care să le ducă, cred că mi-aş pierde o bună parte din ei.

Sandy, păgânul tatuat, a adus încă patru bastoane şi a cheltuit 12 lire.

Un bărbat din Irlanda de Nord a stat patru ore în magazin, reuşind să se aşeze în fața fiecărui raft la care aveam eu nevoie să ajung. Tot timpul cât a stat acolo, nu l-am văzut nici măcar o dată luând o carte de pe raft. În cele din urmă, a întrebat unde este secțiunea de teologie, aşa că i-am spus că e pusă în cutii şi stocată în fața secțiunii de muzică. De când am pus toate cărțile de teologie în cutii şi le-am depozitat în fața secțiunii de muzică (astfel încât acum nici la secțiunea de muzică nu se mai ajunge), cam unul din doi clienți care au intrat în magazin m-a întrebat ori de muzică, ori de teologie. Irlandezul nu a cumpărat nimic.

O femeie a venit la tejghea la 17:30 şi a spus: „Aveți un singur titlu de R.S. Thomas". I-am mulțumit că m-a informat şi am continuat să pun prețuri pe cărți.

Chiar înainte de închidere, a intrat o familie mare – cred că avea cincisprezece membri. Au fost minunați şi toți au cumpărat cărți. Una dintre fete a insistat ca familia să vină la magazin, renunțând la toate celelalte atracții turistice din Galloway pentru librărie.

Total încasări: 357,37 lire

44 clienți

MARȚI, 26 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

La 9:00 a sosit Callum, să lucreze la căbănuță.

Azi am vândut o carte intitulată *The 100 Most Pointless Things in the World* cu 2,50 lire. Era o carte cartonată veche de un an, cu supracopertă în stare impecabilă, având prețul inițial de 14,99 lire. Nicky i-a pus prețul de 2,50 lire. Aş fi putut s-o vând cu 6,50 lire. Argumentul ei că ar trebui să avem prețuri care să concureze cu Amazon nu stă în picioare, când acolo sunt atât de multe lucruri disponibile cu un penny. O să încerc s-o conving că nu ar trebui să luăm în considerare articolele la un penny, ci să ne gândim la cât ar costa cartea dacă ar fi nouă-nouță astăzi şi să împărțim prețul acela la trei.

Un client Amazon a trimis un e-mail să spună că este dezamăgit deoarece cartea pe care a comandat-o de la noi nu are supracopertă ca cea din fotografia de pe Amazon. I-am explicat că Amazon foloseşte fotografii generice şi că, în aceeaşi listă, mai erau alte douăsprezece exemplare ale aceleiaşi cărți. Nu este posibil să fie toate aceeaşi ediție.

Un bărbat care era leit Căpitanul Mainwaring din *Dad's Army* a venit la tejghea şi a spus: „Am 89 de ani şi locuiesc în Minnigaff. Mă mut din casă şi am o grămadă de cărți de care vreau să scap. Există o piață cu cărți la mâna a doua?".

Total încasări: 193,98 lire

16 clienți

MIERCURI, 27 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Callum a venit la 10:00 să lucreze la transformarea camerei dinspre grădină. În timp ce trecea prin magazin, a comentat sarcastic că e aglomerat. În afară de noi doi, în magazin nu mai era niciun suflet.

La 11:00, un client a adus o cutie cu cărți. „Toate, ediții princeps." Erau toate ediții princeps, dar în mare chestii de genul Dick Francis, care nu prea au nicio valoare din cauză că au fost scoase în tiraj aşa de mare. Am ales totuşi câteva romane de Miss Read şi Terry Pratchett şi o carte veche, interesantă, despre Insulele Sandwich. Există doar două online, cea mai ieftină fiind 200 de lire. Am listat-o pe a noastră cu 125 de lire.

După-amiază a început să plouă tare şi magazinul – liniştit înainte – s-a umplut de clienți. Callum a venit să mă întrebe ceva despre poziția uşii chiar atunci. Cred că erau patruzeci de oameni în librărie. Când, în cele din urmă, a reuşit să ajungă la tejghea, înaintând cu greu prin magazinul aglomerat, i-am amintit de comentariul de dimineață: „Aglomerat pe aici, nu-i aşa?".

O franțuzoaică foarte înaltă a cumpărat cărți în valoare de 4,5 lire şi a insistat să plătească cu cardul, acoperind tot POS-ul cu mâna ca să nu-i vadă cineva PIN-ul, deşi, în afară de mine, nu mai era nimeni în cameră în momentul acela. După ce a plecat ea, a apărut Omul-Cârtiță, care a trecut în grabă pe lângă casă, spre secțiunea de istorie, unde şi-a început săpăturile literare, după care s-a mutat în tăcere la secțiunea feroviară. Când a venit la tejghea, avea un teanc de douăsprezece cărți, ținut de dedesubt, sprijinit pe burtă, care îi ajungea aproape până la nas. Era amestecul eclectic obişnuit şi includea, printre altele, un volum răzleț (volumul 5) din

Jurnalul Virginiei Woolf, o carte despre istoria mineritului în ținutul Durham, trei romane Penguin de Evelyn Waugh şi o carte ilustrată despre jilțurile de rugăciune din Catedrala din Bristol. În timp ce îşi îndesa mâinile în diverse buzunare încercând să scoată suma corectă, am observat că în vârful nasului i se formase o picătură mare şi am privit cu fascinație cum s-a lungit şi a început să se legene, oglindindu-i mişcările. Din fericire, înainte ca gravitația să aibă ultimul cuvânt de spus în destinul acesteia, el şi-a trecut cu îndemânare mâneca peste vârful nasului şi a transferat-o pe poliesterul deloc absorbant al gecii, înainte de a-mi întinde cele 37 de lire necesare pentru a acoperi costul cărților.

Total încasări: 429,83 lire

45 clienți

JOI, 28 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Printre e-mailurile de azi, am găsit un răspuns de la Monsoon, prin care mă informau că primesc comenzi pentru cărți pe care le-am vândut deja, din cauza unei erori tehnice la Amazon, şi că trebuie să delistez şi să relistez tot stocul. Totul posibil cu un singur clic, se pare.

Când am deschis magazinul dimineață, irlandezul mic şi bărbos stătea pe bancă şi mă aştepta. Nu ştiu despre el decât că vine de două sau trei ori pe an cu o camionetă mare, albastră, rablagită şi îmi vinde cărți, de obicei destul de interesante şi în condiție decentă. Sunt sigur că doarme în maşină, deşi nu are cine ştie ce dotări pentru asta: nu are nici măcar o saltea. E un bărbat tăcut şi cred că, dacă l-aş descrie

ca „fioros”, ar fi foarte flatat. Am cumpărat şase cutii de cărți amestecate şi i-am dat 180 de lire.

A plouat tare azi-noapte, aşa că am verificat nivelurile râurilor: Cree avea 106,7 centimetri, ceea ce însemna că Minnoch ar fi fost perfect după-amiază, şi i-am trimis un e-mail lui tata, să văd dacă vrea să mergem la pescuit. Mi-a răspuns că îl doare prea tare spatele. Din câte ştiu, nu a mai ratat niciodată ocazia de a merge la pescuit de somon.

Chiar înainte de prânz, a venit un bărbat care a întrebat dacă vreau să cumpăr nişte cărți: „Am trei sacoşe şi aici, la fel”. Deci şase sacoşe. S-a dovedit o colecție de ficțiune broşată modernă, în condiție impecabilă, foarte bună pentru vânzare, care includea şi un exemplar din *Săgeata timpului*, de Martin Amis, pe care țin minte că mi-a recomandat-o un fost coleg de apartament de pe vremea când locuiam în Bristol. Nu am citit nimic de Martin Amis, aşa că am pus-o în teancul meu tot mai mare de „Cărți de citit”.

În timp ce sortam volumele de pe masă, un client în vârstă s-a hotărât să se aşeze pe ea, chiar dacă în magazin erau câteva scaune disponibile.

Total încasări: 323,90 lire

32 clienți

VINERI, 29 MAI

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Una dintre cărțile comandate astăzi a fost cea despre Insulele Sandwich. Când vând repede ceva mă simt şi uşurat, şi asigurat că am cumpărat şi vândut la un preț relativ corect. Adesea, clienții vin la magazin cu o carte pe care vor s-o vândă

şi spun că au văzut un exemplar pe Abe la câteva sute de lire. După o scurtă verificare, constat că mai sunt câteva duzini, cu preţuri de la zece la sute de lire. Chiar şi exemplarul la 10 lire are probabil preţul umflat, pentru că e încă acolo.

Azi a lucrat Nicky, aşa că, inevitabil, ziua a început cu o ceartă despre cărţile aduse de irlandez, pentru care plătisem 180 de lire. Erau destul de mediocre şi am aruncat cam un sfert din ele. Primul lucru pe care l-a făcut Nicky a fost să se uite prin cărţile pe care le respinsesem, în ciuda faptului că avem o restanţă de vreo treizeci de cutii cu stocuri proaspete care trebuie sortate.

În partea din faţă a magazinului este un birou georgian frumos, pe care l-am cumpărat la licitaţie în Dumfries acum vreo doi ani. Capacul este deschis, dar azi am observat-o de câteva ori pe Nicky închizându-l, susţinând că „ăia mici se tot lovesc cu capul de colţul lui". Stă deschis de câteva săptămâni şi, cât timp am fost eu în magazin, nu a avut loc niciun astfel de incident.

Monsoon încă ne arăta stocul „în curs de delistare" pe Amazon. După douăzeci şi patru de ore, le-am trimis un e-mail să întreb dacă e ceva normal, având în vedere că e nevoie să se afişeze butonul de „relistare" pentru ca cele 10 000 de cărţi pe care le-am listat online să fie active din nou.

După muncă, m-am dus la pub cu Callum.

Total încasări: 187,50 lire

18 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 30 MAI

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky s-a trezit devreme şi a deschis magazinul în dimineaţa asta.

Comanda de azi a fost pentru una dintre cărţile de la irlandez pe care le respinsesem şi pe care o recuperase Nicky. S-a vândut cu 30 de lire, iar ea nici nu a încercat să-şi ascundă bucuria că făcusem o greşeală.

În timp ce Nicky era în pauza de prânz, a venit un cuplu (cam de vârsta mea) cu două cutii de cărţi care îi aparţinuseră tatălui femeii. Erau într-o stare extrem de proastă şi majoritatea vechi de o sută-două sute de ani. A reieşit că tatăl învăţase singur să fie legător şi mersese la licitaţii câţiva ani, căutând cărţi în stare proastă pe care să le repare. Acestea erau cărţile de care nu mai apucase să se ocupe înainte să moară, anul trecut, iar ei nu prea ştiau ce să facă cu ele. Din cauza stării lor, aş fi putut să vând doar vreo două, iar costul reparării acestora ar fi prohibitiv, aşa că le-am dat 20 de lire pe ele şi sper să-l conving pe Christian, legătorul local, să-mi repare vreo două în schimbul celorlalte.

De-a lungul anilor, tot văzând cărţi în starea asta, am învăţat foarte multe despre cum se fac. Dacă dai la o parte copertele şi cotorul unei cărţi de la începutul secolului al nouăsprezecelea, poţi să vezi exact cum se face legătura, pe deasupra sforilor care apoi, după ce pielea este bătută cu ciocanul peste ele, devin „striaţiile” de pe cotor. În mod normal, pe o carte legată în piele din această perioadă se găsesc cinci astfel de striaţii. Până şi „fasciculele” devin evidente când te uiţi la o carte dezmembrată.

Pe vremuri, dimensiunea unei cărţi era stabilită de doi factori: dimensiunea colii originale pe care era imprimat textul şi de câte ori era îndoită pentru a produce un „fascicul” sau numărul de pagini:

1 îndoitură producea un fascicul de 2 foi, ceea ce este cunoscut drept format folio

2 îndoituri produceau 4 foi, ceea ce dă formatul quarto (abreviat 4to)

3 îndoituri produceau 8 foi, ceea ce dă formatul octavo (8vo, cea mai răspândită dimensiune de carte, chiar şi în prezent)

4 îndoituri produceau 16 foi, cunoscute şi ca sextodecimo (16mo)

Mai sunt şi alte variaţii: 12mo, 32mo şi 64mo.

Odată imprimate (pentru un fascicul 8vo, culegătorul trebuia să pregătească 16 pagini de scris, 8 pentru partea de sus şi 8 pentru partea de jos a colii) şi îndoite într-un fascicul, fasciculele numerotate erau plasate în ordinea corectă şi cusute împreună peste sforile de pe cotor. După aceea, legătorul are opţiunea de a tăia marginile, nu doar dându-le uniformitate astfel, ci şi detaşând fiecare filă de celelalte din fascicul. Din când în când, mai apar cărţi cu paginile încă lipite (netăiate pe margini), dar asta se întâmplă de obicei numai pe lungime. Marginile de sus şi de jos sunt aproape întotdeauna tăiate.

După ce a plecat Nicky, mi-am turnat un gin tonic, pe urmă m-am dus în grădină şi am început *Săgeata timpului*. Acum, că a sosit primăvara şi zilele devin mai lungi, iar pământul începe să se încălzească la soare, serile liniştite în grădină sunt din nou un mod plăcut de a-mi petrece timpul după o zi în magazin.

Total încasări: 189,99 lire

16 clienţi

IUNIE

> De cele mai multe ori, de la reprezentanții clerului primim teologie veche şi aceştia sunt uimiți când le oferim treizeci şi cinci de şilingi sau cam pe acolo pentru tot pachetul. De obicei, ne răspund uşor țâfnoşi că ei au plătit mai mult de atât, în urmă cu patruzeci de ani, pentru *Concordance*, de Cruden, şi *Travels in the Holy Land*, de Smith. Cruden încă se vinde cu câțiva şilingi, dar ei nu pot să înțeleagă că teologia veche este..., păi..., doar asta, teologie veche. Deunăzi aproape i-am zis unui preot că cea mai bună folosință la care mă pot gândi pentru volumele astea vechi este să le îngrop în brazdele din grădină, drept îngrăşământ.
>
> AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

În privința aceasta, nu s-au schimbat multe de când a scris Muir cuvintele de mai sus. Teologia rămâne un subiect greu de vândut: nici măcar Cruden nu se mişcă de pe rafturi în ultima vreme. Majoritatea colecțiilor teologice pe care le-am cumpărat nu au provenit de la preoții înşişi, ci de la văduvele lor, care adesea sunt dornice să scape de ele ca să facă loc pentru alte lucruri. Dar văduvele preoților nu sunt singurele care încearcă să ne vândă cărți de teologie; aproape zilnic suntem abordați de oameni care vin cu Biblii enorme de familie din perioada victoriană, adesea legate elaborat şi cu încuietori metalice. Probabil au costat sume frumoase pe vremea lor. Cu Bunyan e la fel. Există o mulțime de exemplare vechi din *Călătoria pelerinului*, dar, şi în acest caz, practic fără valoare. Nu există o piață pentru ele în prezent şi nici nu cred că va mai exista. Totuşi, teologia foarte veche este valoroasă, dar asta doar datorită vechimii ei: o singură pagină din Biblia Gutenberg (1455) s-a vândut cu 74 000 de dolari la o licitație în 2007. Cu toate acestea, astfel de lucruri se întâmplă în mod excepțional, iar valoarea ei vine din faptul că a fost prima carte imprimată cu tiparul cu litere mobile.

În ceea ce priveşte clienții, aceştia ne întreabă adesea de teologie sau „cărți religioase" sau – chiar şi mai frecvent – „cărți

creştine", dar rareori le şi cumpără. De cele mai multe ori, ni se cer cărți de spiritualitate şi religie orientală. Dintre cei care întreabă de teologie, majoritatea covârşitoare au accent din Irlanda de Nord. Cu siguranță, acest lucru se datorează parțial apropierii noastre geografice de această provincie, al cărei interes față de chestiuni teologice este păstrat viu datorită faptului că, pentru mulți oameni de acolo, religia, politica şi identitatea sunt crunt de legate între ele. De obicei, clienții aceştia caută literatură post-Reformă îndreptată împotriva Romei.

Pe lângă bibliotecile teologice, celelalte colecții monotematice care ni se oferă adesea sunt bibliotecile juridice. De-a lungul anilor, am cumpărat câteva, deşi nu sunt sigur că m-aş mai atinge vreodată de una, dacă nu ar conține ceva foarte interesant. În general, constau în rapoarte din revista scoțiană *Scots Law Times* şi în legislație. De obicei, sunt legate în piele de viței şi, dacă am noroc, pot să le vând cuiva care are de umplut o bibliotecă cu cărți care arată bine sau, aşa cum s-a întâmplat o dată, unei firme care construieşte decoruri pentru filme. Valoarea lor este dată doar de coperte.

LUNI, 1 IUNIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

E-mail azi-dimineață de la cineva care clar nu a fost niciodată în magazin:

> Dragă The Bookshop,
>
> În primul rând, vreau să zic doar ce magazin nemaipomenit aveți. Ador faptul că The Bookshop se concentrează pe bunuri unice, de calitate, şi

pe un design inovator – de fapt, aceste calități m-au inspirat să vă contactez.

Deloc surprinzător, era un autor care se publicase singur şi care încerca să mă convingă să iau la raft exemplare din romanul său despre sirene sau zâne sau vreo prostie din asta. N-are decât să „contacteze” pe altcineva.

Jeff, preotul, a trecut pe aici la ora 11:00. Când e vremea mai caldă, schimbă mijlocul de deplasare de iarnă, autobuzul, cu bicicleta electrică. Mi-a spus că predica lui de duminică a fost despre pericolele infidelității, inspirat de un zvon pe care îl auzise despre unul dintre enoriaşii lui.

Am petrecut o oră la telefon cu echipa tehnică de la Royal Mail după ce nu am reuşit să configurez DMO, sistemul lor de gestionare a livrărilor, ca să înlocuiesc dinozaurul ăla stângaci de OBA, contul de business online. Până la urmă, când totul a fost rezolvat şi sistemul a devenit funcțional, am descoperit că DMO cel lăudat este şi mai prost decât OBA. O urmare a statutului Royal Mail de instituție publică este afecțiunea profundă pentru abrevieri. Habar nu am ce înseamnă toate astea. Fără îndoială, sistemele astea sunt concepute de oameni care nu sunt niciodată nevoiți să le folosească.

Total încasări: 330 lire

29 clienți

MARȚI, 2 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Două comenzi, una de pe Abe, alta de pe Amazon. *Municipal Buildings of Edinburgh*, o frumoasă carte victoriană cartonată,

cu margini în unghi înclinat, titluri aurite şi 13 planşe, 1895, vândută cu 60 de lire. Comanda de pe Amazon a fost o carte broşată mică, neremarcabilă, intitulată *Antar, the FV12000 Series British Army Service*, despre un vehicul militar, care s-a vândut cu 58 de lire. Vremea în care se putea presupune firesc că prima ar valora în jur de 50 de lire, iar a doua poate ar ajunge la 8 lire, s-a dus de mult. Acum ar putea fi cu uşurinţă invers şi este aproape imposibil să alegi cărţile broşate moderne valoroase dintr-o grămadă fără să verifici aproape totul online.

O femeie în vârstă a venit la tejghea şi a întrebat: „Puteţi să mă ajutaţi? Caut o carte, dar nu-mi amintesc titlul. Se numeşte *Balonul roşu*". A urmat o conversaţie năucitoare previzibilă.

Domnul Deacon a sosit chiar înainte de închidere şi a cumpărat o biografie a lui Nelson. Nu este niciodată vorbăreţ, dar astăzi nici măcar nu a salutat.

Total încasări: 322,97 lire

23 clienţi

MIERCURI, 3 IUNIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 6

Şapte comenzi în dimineaţa asta. Creşterea bruscă este probabil consecinţa delistării şi relistării bazei de date din Monsoon pe Amazon.

Isabel a venit să se ocupe de contabilitate şi a găsit o pisică neagră în birou. Timp de zece minute am fugărit-o pe ticăloasa aia mică prin magazin.

Doi pensionari americani au venit la ora 15:00 îmbrăcaţi în echipament de ciclism din lycra greţos de mulat. Au făcut ce fac toţi ciclişţii, adică s-au dus direct la hărţile Ordnance Survey, s-au uitat cu atenţie la ele şi şi-au planificat traseul, după care au plecat cu mâna goală. Mai târziu, au venit şi alţi ciclişti americani, iar unul dintre ei mi-a explicat îndelung că poţi să foloseşti cărţi vechi pentru a face obiecte artizanale interesante. Dacă ar fi fost Nicky aici, ar fi trăncănit împreună ore în şir.

Mi-am luat din nou exemplarul din *The New Confessions* din teancul de „Cărţi de citit” şi am mai citit din el după muncă. De regulă, când încep o carte, o citesc cap-coadă, dar pe asta se pare că o alternez cu altele. Poate că încerc în subconştient s-o fac să dureze mai mult. Este remarcabil de asemănătoare cu *Any Human Heart* în unele privinţe, deşi lui John James Todd (naratorul) îi lipseşte farmecul lui Logan Mountstuart. Este povestea unei vieţi pline şi fascinante. Am ajuns la partea în care s-a înrolat în armată şi trăieşte câteva dintre ororile Primului Război Mondial. O s-o pun la loc în teancul de „Cărţi de citit”, ca s-o reiau mai târziu. Felul în care este structurată cartea se pretează în mod ciudat unei astfel de lecturi; aproape că sunt mai multe cărţi într-una. La aproape 600 de pagini, ar putea cu uşurinţă să fie mai multe cărţi.

Total încasări: 154 lire

12 clienţi

JOI, 4 IUNIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

Azi a venit Callum să lucreze la căbănuță. Se apropie de finalizare, dar nu cred că va fi gata la timp pentru Emanuela.

În toiul dimineții, un australian a venit la tejghea şi mi-a zis că a cumpărat un chilipir de la un magazin din Sydney; un set de cinci volume în stare proastă din seria de romane Waverley a lui Walter Scott, publicat în 1841. M-a întrebat cu cât le-aş vinde, aşa că i-am răspuns că aş cere maximum 20 de lire pe ele. A părut şocat. El plătise 23 de lire şi era convins că pusese mâna pe ceva care valora o avere. Romanele Waverley – indiferent de vechimea lor – rareori costă mult, cu excepția cazului în care au coperte frumoase. Se găsesc peste tot şi au făcut obiectul atât de multor reeditări, încât – la fel ca în cazul lui Burns – foarte puține ediții valorează ceva. Regula principală când vine vorba despre Burns este că, dacă au fost publicate înainte de moartea lui (1796), atunci probabil au ceva valoare. După aceea, costul le scade considerabil. Burns are un bibliograf principal, J.W. Egerer, iar lista de ediții ale lucrărilor lui Burns, pe care o detaliază în cartea lui, este uimitoare. Acum câțiva ani, un client a venit la tejghea cu un set foarte rufos din Burns, în două volume, datând de prin 1820. M-a întrebat cât cred că ar consta legarea, aşa că i-am spus că probabil ar fi mai ieftin s-o arunce pur şi simplu şi să cumpere alt set din aceeaşi ediție. Reacția lui neaşteptată a fost să strige: „Cum îndrăzneşti? Asta a fost a străbunicului meu!”. De ce s-ar fi aşteptat el să ştiu informația asta, habar nu am.

Specialistul în fibră optică a venit la ora 10:00 şi a instalat noile cabluri pentru viteză de bandă superrapidă.

Carol-Ann a sosit pe la 14:00 să se ocupe de magazin cât timp eu sunt plecat la petrecerea burlacilor pentru logodnicul ei, Craig. Mergem cu barca cu pânze pe Clyde. M-am dus cu maşina până aproape de Ayr, unde rămân peste noapte la nişte prieteni. Mă întâlnesc cu petrecăreții mâine-dimineață la barcă, în port.

Total încasări: 229,54 lire

21 clienți

VINERI, 5 IUNIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Am ajuns în port la 8:00 şi i-am găsit pe toți cam mahmuri. Băuseră pe barcă în noaptea dinainte. Am ridicat pânzele la prânz din Largs şi ne-am îndreptat spre Tarbert, aflat pe peninsula Cowal. Am sosit în jur de 17:00, împinşi de vânt în condiții foarte plăcute. Am ancorat şi ne-am dus la un bar, unde Craig, afumat rău după noaptea trecută, a reuşit să bea mai puțin de un sfert de halbă.

Total încasări: 230 lire

17 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 6 IUNIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Telefon la 10:00 de la Carol-Ann ca să-mi spună că telefonul fix din magazin nu are ton şi că POS-ul nu funcționează. Probabil tehnicianul de fibră optică a umblat pe acolo şi a deranjat ceva, aşa că i-am zis să sune la furnizorul de internet şi la compania de telefonie, să rezolve ei.

O zi extrem de ploioasă şi de vântoasă, aşa că am rămas în Talbert până pe la 15:00, pe urmă am ridicat pânzele spre

Portavadie, pe partea opusă a golfului. Am reuşit să rupem vela principală când am înălțat-o. Am ajuns cu chiu, cu vai în Portavadie, unde ne-am dus să mâncăm şi să bem ceva în portul nou, luxos, pe care l-au construit acolo.

Total încasări: 310,98 lire

36 clienți

DUMINICĂ, 7 IUNIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Ne-am trezit destul de devreme şi am plecat înapoi spre Largs. Am coborât de pe barcă şi am pornit-o cu maşina înapoi spre Wigtown. Am ajuns acasă înainte de 18:00.

LUNI, 8 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Astăzi a fost prima zi de lucru a lui Flo în magazin pe durata verii. Telefonul şi POS-ul tot nu funcționau la ora prânzului, aşa că am verificat toate prizele noi şi am descoperit un cablu care ar fi trebuit băgat în priză, dar nu era, aşa că l-am conectat şi totul a mers din nou.

M-am logat în contul de vânzător al magazinului de pe Amazon ca să verific mesajele şi am aflat că, din cauza unei reglementări noi, trebuie să le furnizăm ceva numit Codul unic

al societății, o copie scanată a paşaportului meu şi o copie scanată a unui extras de cont din contul în care ne plătesc ei firimiturile meschine o dată la două săptămâni. Dacă nu respectăm cerința aceasta, contul va fi suspendat şi nu vom mai putea face vânzări online, aşa că am trimis un e-mail la autoritatea financiară şi am solicitat Codul unic al societății. Bănuiesc că scopul este să controleze mai strict comportamentul Amazon, dar asta va avea drept consecință inevitabilă penalizarea micilor întreprinderi, asupra cărora Amazon transferă toate costurile suplimentare.

Total încasări: 265,50 lire

24 clienți

MARŢI, 9 IUNIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 2

Azi a lucrat Flo, ziua a fost călduroasă şi însorită: la polul diametral opus față de dispoziția ei. Până la prânz, nu a rostit nici măcar un cuvânt ca răspuns la întrebările sau rugăminţile mele, ci doar o serie de ridicări din umeri şi mormăieli.

A venit şi Callum. Lucrează cât de multe ore poate ca să termine căbănuța înainte să sosească Emanuela.

O femeie a intrat în magazin şi a făcut un scandal imens din cauza stării unei cărți de 4 lire. O găsise online şi hotărâse să vină în magazin să o vadă înainte să investească aşa o sumă uriaşă. Când a adus-o la tejghea şi a început să se plângă de coperta ruptă şi de semnătura fostului proprietar, i-am arătat listarea în care era menționat fiecare defect de care se plânsese ea. A refuzat să plătească mai mult de 2 lire pe ea, aşa că am relistat-o la 8 lire (următorul preț online este 12 lire).

Cartea cu pricina se intitulează *The Princess in the Castle* şi a fost publicată în 1885 de Religious Tract Society. Cărţile lor arată întotdeauna interesant şi par valoroase la prima vedere, dar de îndată ce vezi numele editurii, poţi să garantezi că vor valora foarte puţin. Religious Tract Society a fost înfiinţată în 1799 cu intenţia de a evangheliza femeile, copiii şi săracii. Publicaţiile lor ulterioare – începând cu aproximativ 1850 – sunt destul de siropoase şi moraliste. De exemplu, *The Princess in the Castle* conţine o povestire intitulată „The Boy Who Obeyed His Mother". Am vreo douăsprezece cărţi RTS pe rafturi, dar nu-mi aduc aminte să fi vândut vreodată una.

Mi-am petrecut seara citind *Săgeata timpului*.

Total încasări: 166,38 lire

9 clienţi

MIERCURI, 10 IUNIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 3

Încă o zi călduroasă, cu soare. Flo a fost punctuală. Callum a sosit la scurt timp după ea.

Am coborât cu o ceaşcă de ceai pentru Flo la 11:00 şi am găsit-o holbându-se cu gura deschisă a groază la un bărbat care purta o beretă roşie neobişnuită. De obicei, critica ei tăioasă şi distrugătoare este îndreptată împotriva mea, aşa că a fost o schimbare bine-venită să-i văd privirea cruntă adresată altcuiva.

Aproape toată ziua am lucrat cu Callum în căbănuţă. La un moment dat, puneam nişte rigips, când în prag a apărut un client. Ca să ajungă acolo, trebuia să sară peste moloz şi materiale de construcţii. L-a întrebat pe Callum: „Asta e

camera dinspre grădină?”, la care Callum a răspuns că nu, tocmai trecuse pe lângă ea. Clientul a întrebat apoi: „A, e acolo unde-i uşa pe care scrie «Camera dinspre grădină»?”.

Total încasări: 223,99 lire

17 clienți

JOI, 11 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 0

Azi a lucrat Flo, ursuză şi necomunicativă, ca de obicei.

Total încasări: 40,50 lire

7 clienți

VINERI, 12 IUNIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Zi călduroasă, însorită. A venit Nicky, din fericire, fără tratația de Vinerea păpicii. Callum a sosit imediat după 9:00. Ieri a urcat pe Cairnsmore, un deal din apropiere, înalt de 600 de metri, loc frumos de drumeție, cu privelişti uimitoare în toate direcțiile. Ashley şi George au sosit la 10:30. Ashley m-a asigurat că vor termina până marți sau miercuri săptămâna viitoare, cel mai târziu. Ashley şi George montează boilere şi lucrează la firma tatălui lui Ashley, Solarae, cu sediul în

Dumfries. Au venit să monteze un boiler cu biomasă în spatele magazinului.

Mi-am petrecut o mare parte din zi ajutându-l pe Callum la căbănuță. Ca salahor, am fost izgonit în spațiul auxiliar care serveşte drept pod, cu nişte cabluri electrice. În timp ce ieşeam cu spatele, am reuşit să-mi rup tricoul într-un cui ieşit. Este un loc oribil, încins, plin de fibră de sticlă şi praf. Astăzi, cum soarele de vară bătea direct pe el, aerul acolo a fost aproape insuportabil de încremenit şi sufocant.

Nicio comandă de pe Amazon, deci bănuiesc că mi-au suspendat contul din cauza nerespectării noilor reglementări. Formularul pentru Codul unic al societății de la autoritatea fiscală a sosit prin poştă, aşa că după prânz, timp de o oră, am completat formulare pe Amazon. La sfârşitul zilei, starea contului se schimbase în „În aşteptare".

După muncă, am dus camioneta la service-ul lui Vincent, pe urmă am ieşit la o bere cu Nicky şi Callum. Nicky a rămas aici peste noapte, refuzându-mi oferta de a dormi într-un pat confortabil în favoarea culcuşului ei de vagabond din vechiul depozit.

Total încasări: 176,48 lire

16 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 13 IUNIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

La 9:00, când am coborât eu, Nicky era deja trează şi reorganiza secțiunea de muzică. Hotărâse de capul ei că ar trebui să folosim spațiul din secțiunea SF pentru cărțile despre muzică stocate în teancuri pe podea. Secțiunea SF, spre

deosebire de majoritatea celorlalte secțiuni – pare să aibă mereu goluri mari. Este şi una dintre secțiunile pe care e cel mai greu să le ținem ordonate. Dacă asta este din cauză că se află departe de tejghea şi oamenii au impresia că nu sunt observați sau din cauză că fanii SF sunt dezordonați de felul lor, nu ştiu.

Toate comenzile de astăzi au provenit de pe Amazon, deci probabil că starea „În aşteptare" a fost depăşită. Una dintre comenzi a fost pentru o carte despre studiourile Hammer, al căror actor principal, Cristopher Lee, a murit alaltăieri.

În poşta de azi, am primit o scrisoare de la British Library prin care îmi confirmau că au primit exemplarul din *Tripe Advisor* pe care l-au solicitat. Dat fiind că am atribuit un ISBN cărții când am produs-o, anul trecut, suntem obligați (ca orice editor) să furnizăm un exemplar gratuit tuturor bibliotecilor care depozitează drepturi de autor din Regatul Unit şi din Irlanda. Sunt şase în total:

- The British Library (Londra)
- National Library of Scotland (Edinburgh)
- Bodleian Library (Oxford)
- Cambridge University Library
- Trinity College (Dublin)
- National Library of Wales (Aberystwyth).

După prânz, m-am dus să iau camioneta de la Vincent, numai că era încă pe butuci, aşteptându-şi frânele noi, care trebuie să sosească luni.

Total încasări: 235,96 lire

23 clienți

LUNI, 15 IUNIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 3

A venit Flo, sarcastică şi ostilă, ca de obicei.

Callum lucrează la căbănuță, unde au venit şi Ashley şi George ca să monteze noul boiler, şi – la un moment dat – şi Janetta, care face curățenie în magazin. O să fie o săptămână scumpă.

Am cerut pe Facebook sugestii de titluri de cărți pentru spiralele de cărți din beton şi am primit imediat cinci. Ideea de a ne finanța astfel costul cererii către departamentul de urbanism a fost a Annei şi s-a dovedit remarcabil de inspirată. Conceptul este că, pentru a „cumpăra" un titlu de carte, un client plăteşte 20 de lire şi fie inventează un titlu, fie propune unul real. Ian le gravează apoi într-o bucată de plastic şi eu le lipesc pe cărțile de beton.

Vincent a adus camioneta – reparată, cu frânele noi – la 15:30.

Am terminat *Săgeata timpului*. Mi-a plăcut foarte mult – sumbră şi captivantă, cu o tehnică narativă foarte neobişnuită, aceea a unei vieți trăite invers. O să încerc ceva de Kingsley Amis în continuare.

Total încasări: 208,98 lire

23 clienți

MARŢI, 16 IUNIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

La 9:00, Flo, Callum, George şi Ashley au apărut toţi în acelaşi timp.

Am lucrat iar cu Callum toată ziua, în mare parte tot sus, în spaţiul auxiliar oribil ce trece drept pod, de data asta cu ţevile de apă pentru noul boiler. Am stat jumătate de oră acolo sus, în praf şi căldură, încercând să împing ţeava din polietilenă printr-o găurică pe care o făcuse George. Am ieşit, ca de obicei, transpirat, însetat şi cu mâncărimi din cauza prafului, aşa că m-am răzbunat furându-i lui Callum ceaşca de ceai.

La începutul după-amiezii, în timp ce îl ajutam pe Callum să pună rigips pe tavan, a apărut Flo în căbănuţă:

Flo: E un om aici care vrea să vorbească cu tine.

Eu: Cine e?

Flo: Nu ştiu.

Eu: Ce treabă are cu mine?

Flo: Nu ştiu.

Aşa că m-am desprins cu greu să mă duc în magazin, lăsându-l pe Callum într-un echilibru precar pe un taburet, de unde încerca să fixeze rigipsul cu şuruburi deasupra capului, doar ca să fiu întâmpinat de un bătrân zâmbitor, cu o geantă de la Farmfoods plină de numere vechi din revista *People's Friends*.

Total încasări: 124,49 lire

12 clienți

MIERCURI, 17 IUNIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 3

Flo a venit la 9:00, iar Callum lucra deja la căbănuță înainte să deschid magazinul. George şi Ashley au apărut pe la 10:30, dar nu înainte de electrician, care a venit de la 9:30, aşteptându-i pe ei. A trebuit să stea în maşină între timp. Fără îndoială, eu plătesc pentru tot timpul ăsta mort.

Electricianul a reuşit să oprească de câteva ori curentul electric, cufundând tot magazinul într-o beznă totală. A provocat şi o mică inundație când a pornit pompa din greşeală şi din țevile deschise la care lucraseră Ashley şi George a țâşnit apă neagră, udându-l pe bietul George.

Un client a adus o cutie de reviste *National Geographic* legate, din anii 1960, în timp ce eu lucram în spate la căbănuță cu Callum, aşa că i-am zis lui Flo să-l sune şi să-i spună că nu primim reviste. Am încercat să vindem şi aşa ceva, dar în afară de *Playboy*, *Penthouse* şi *Mayfair* din anii 1970 nu se caută deloc în magazin. Alte reviste, de exemplu primele numere din *Scots Magazine* (primul a fost publicat în 1739), din *Tatler* (primul datând din 1709) şi chiar din *National Geographic* (primul, scos în 1888), se vând rezonabil de bine, dar în afară de pornografia uşoară din anii 1970, revistele din secolul douăzeci nu prea au şanse. De departe, cel mai valoros număr *Scots Magazine* este cel din august 1776, care cred că a fost prima publicație din lume care a tipărit integral Declarația americană de independență.

Nu am avut apă caldă în seara asta – fără îndoială, din cauza schimbărilor de instalație pentru noul boiler.

După-amiază, am dus-o pe Anna la Lockerbie să ia trenul spre Edinburgh pentru un curs de film la care a fost invitată să participe. Drumul era închis la Carsluith (cam la 25 de kilometri de Wigtown) din cauza unui accident – se ciocniseră două camioane. Erau resturi de maşină distrusă peste tot, iar traficul era deviat printr-un sat mic şi un drum foarte îngust, deloc potrivit pentru traficul cu mărfuri pentru feribot, dar ne-am strecurat şi abia am ajuns la tren la timp. Până când m-am întors eu acasă, drumul a fost eliberat.

Total încasări: 144 lire

10 clienți

JOI, 18 IUNIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

M-am dus în magazin la 17:00, pentru ca Flo să poată pleca acasă, şi am găsit-o holbându-se îngrozită, de data asta la un client în pantaloni scurți, şosete albe până la genunchi şi sandale. A fost vizibil uşurată să plece acasă. E fascinată de ceea ce ea consideră a fi încălcări ale codului vestimentar. Bărbatul cu beretă roşie de săptămâna trecută fusese aproape prea mult pentru ea, dar combinația de azi a fost evident mult mai rea.

După ce a plecat, am început să lipesc prețuri pe nişte cărți pe care le primisem cu câteva luni în urmă, printre care şi nouă volume din seria *Highways and Byways*. Acestea au fost publicate de Macmillan la începutul secolului douăzeci şi au fost legate în mod distinct (şi uniform) cu pânză albastră şi

titluri aurite pe prima copertă şi pe cotor. Erau ghiduri regionale scrise de oameni care aveau cunoştinţe cuprinzătoare despre fiecare zonă, pline de ilustraţii. Alte edituri au încercat să copieze succesul seriei, în special Hodder şi Stoughton cu *The King's England*, de Arthur Mee, şi Robert Hale cu *The County Books*, dar pentru mine niciuna nu se apropie de estetica, de calitatea producerii sau de conţinutul lui *Highways and Byways*.

Volumul despre Wigtown, *Highways and Byways in Galloway and Carrick*, a fost scris de preotul Charles Hill Dick şi a fost publicat în 1916, cu ilustraţii de Hugh Thomson, un cunoscut artist din perioada aceea. Despre Wigtown, Dick scrie că „este privit cu un anumit respect, nu doar pentru că situaţia impune demnitate, ci şi datorită prafului martirilor aşezat în cimitirul său", apoi analizează elemente din istoria şi arhitectura oraşului. De asemenea, compară Galloway cu Rockall din cauza felului în care este trecut cu vederea – colţul uitat al Scoţiei –, un sentiment care îşi găseşte ecou într-un ghid al regiunii din anii 1950, pe care l-am descoperit recent, care zice aşa: „Chiar şi pentru turiştii scoţieni, invadarea Galloway-ului pe jos sau cu maşina presupune un dram de aventură, fiindcă nicio altă parte a Scoţiei nu mai este aşa de izolată de traseele cunoscute, iar din punct de vedere geografic este mai aproape de Irlanda şi mai legată de ea decât de centrul Scoţiei".

Însă, aşa cum se întâmplă cu majoritatea cărţilor la mâna a doua, valoarea le-a scăzut în ultimii cincisprezece ani şi, dacă în 2001 puteam să mă aştept la 25-30 de lire pentru un exemplar decent, în ziua de azi clienţii sunt dispuşi să plătească doar 10-15 lire pe unul.

Total încasări: 151,75 lire

14 clienţi

VINERI, 19 IUNIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Nicky a sosit cu Albăstrica, microbuzul ei, la 9:12.

George şi Ashley au venit să pună în funcțiune noul boiler. Acum trebuie doar să construiesc o protecție impermeabilă pentru el.

Avem vreo douăzeci de cutii cu stocuri proaspete, interesante, care trebuie sortate şi puse pe rafturi. În alt colț, avem cinci cutii cu cărți care vor ajunge la container. Ca de obicei, Nicky s-a dus direct la cutiile pe care le aruncăm şi a început să răscolească prin ele. Pentru ea, ăsta este echivalentul literar al containerului de la Morrisons.

Am închis la 17:00 şi m-am dus la pub cu Callum şi Bob. Acolo am văzut-o pe femeia care se ocupă de The Open Book – o americancă ce scria ceva într-un carnețel la masa din colț. M-am prezentat şi am invitat-o să stea cu noi. Are o librărie în State şi, după ce au plecat ceilalți, am mai stat de vorbă despre dificultățile comerțului cu cărți în secolul XXI.

Total încasări: 260,99 lire

22 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 20 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a sosit târziu, ducând în mână o pungă mică de plastic, pe care mi-a aruncat-o în față anunțând: „Eh, ia uită-

te la ăştia. I-am cules din grădina mea dimineaţă". Aşteptându-mă la fructe sau măcar la flori, m-am aplecat în faţă, doar ca să văd o pungă cu melci slinoşi şi să aud cuvintele „Îi pun în grădina ta". După ceva negocieri, a fost de acord să-i elibereze pe câmp.

Callum lucra deja la căbănuţă când m-am dus eu acolo. A ajuns într-un impas şi îl aştepta pe Danny, instalatorul, care ar fi trebuit să vină azi.

La 14:30, Nicky mi-a amintit că un cor galez a programat sala mare pentru repetiţii, aşa că am pregătit-o în grabă pentru ei. Au sosit la 15:00.

Cum a fost o zi însorită, am hotărât să mănânc de prânz în grădină, dar am fost uşor descurajat când am descoperit o cioară moartă pe mijlocul peluzei, aşa că am săpat o groapă mică şi am înmormântat-o decent. Probabil că motanul o să-i exhumeze corpul şi o să-l tragă după el în casă.

Total încasări: 250,96 lire

21 clienţi

LUNI, 22 IUNIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 2

Azi a lucrat Flo, aşa că am plecat la 10:00 să prind feribotul către Belfast, să mă uit la nişte cărţi pentru evaluarea unei moşteniri. Am sosit la casa cu pricina (lângă Grădina Botanică) pe la 15:00 şi m-am întâlnit cu executorul averii, fratele decedatului, un bărbat mult mai tânăr decât mă aşteptasem, cu o mustaţă roşcată impresionantă. Erau cărţi în toată casa şi o mulţime de materiale scoţiene vechi. Până la 17:00, am parcurs abia un sfert din ele, aşa că i-am spus că trebuie să

rămân peste noapte şi să le termin dimineaţă. Mi-a recomandat un hotel din apropiere, care, din fericire, avea o cameră liberă. Am sunat-o pe Flo, care a fost de acord să deschidă ea magazinul dimineaţă.

Total încasări: 120 lire

12 clienţi

MARŢI, 23 IUNIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 0

Flo a deschis magazinul, aşa că eu am continuat să estimez restul cărţilor din casa din Belfast. Valoarea totală la care am evaluat cărţile lăsate moştenire a fost de 10 000 de lire, ceea ce este de departe cea mai mare sumă la care am evaluat vreodată o colecţie. Aceasta conţinea două exemplare din *Britannia* lui Camden şi câteva alte cărţi care se ridicau la câteva sute de lire. Ca întotdeauna în cazul evaluărilor de moşteniri, a fost o sumă mai mică decât m-aş aştepta să obţin din vânzare. Am discutat cu fratele decedatului despre ce să facă cu ele; i-am spus că nu sunt în poziţia de a-i oferi aşa o sumă şi că ar trebui să le ducă la o casă scoţiană de licitaţii.

Am prins feribotul de 15:30 şi am ajuns acasă înainte de 19:00.

Am ieşit la o plimbare în grădină (evitând locul în care fusese cioara moartă) şi am cules un castron mare cu căpşuni din solar.

Total încasări: 247,25 lire

20 clienţi

MIERCURI, 24 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 0

Şi azi a lucrat Flo. Nu ştiu de ce găsim aşa puține dintre cărțile comandate. O să contactez Monsoon din nou ca să văd care e problema.

Magazinul e un dezastru absolut de câteva săptămâni, cu teancuri de cărți peste tot – parțial din cauză că volumele din partea din spate a camerei dinspre grădină (acum căbănuță) sunt împrăştiate în toată librăria şi parțial pentru că oamenii aduc încontinuu cutii cu cărți de vânzare.

Telefon de la o femeie de la Radio Scotland la 11:00, să vadă dacă am ceva de spus despre cea mai recentă politică Amazon, care a iscat controverse: să plătească autorilor de cărți care se vând pe Kindle drepturi de autor bazate doar pe numărul de pagini pe care le citeşte cumpărătorul. Bănuiesc că voia să zic că asta mi se pare minunat şi că o să-i încurajeze pe oameni să se întoarcă la cărți, dar nu este cazul, iar consumatorului rareori îi pasă de fleacuri de genul ăsta, dacă autorul primeşte sau nu drepturi de autor. Am postat noutatea pe Facebook şi s-a iscat discuția următoare:

> John Francis Ward: Hmm... şi dacă îmi comand de mâncare şi mănânc doar o parte, pot să plătesc numai pentru cât am mâncat? Asta ne duce mai degrabă înapoi în vremurile victoriene, când se practicau foiletoanele – şi dacă aş începe să-mi vând cărțile prin Amazon trimițând câte o pagină? Este prelungirea unei nesiguranțe deja existente, în sensul că o carte se vinde abia când cineva o cumpără din magazin – până în momentul respectiv, aceasta ar putea fi returnată. Singurul lucru bun aici este că asta ar putea convinge mai mulți autori să nu mai lucreze cu Amazon.

Page & Blackmore Booksellers Ltd: Cred că ideea Amazon este ca tu să plăteşti pentru toată mâncarea comandată, dar ca bucătarul să fie plătit numai pentru cât ai mâncat.

A venit şi Callum să lucreze la căbănuţă. A venit şi tencuitorul, care a făcut cam două treimi din tencuială şi a zis că se întoarce joia viitoare să termine.

Un client care purta crocşi şi pantaloni scurţi roşii, cu un câine îndesat şi agresiv, s-a uitat timp de o oră prin cutiile de pe podea, lăsând cărţile în teancuri peste tot, în timp ce câinele mârâia la oricine trecea pe lângă el. Au plecat fără să cumpere vreo carte.

Scoteam nisip cu lopata din sacul mare (care stă pe trotuar între magazinul meu şi al vecinei de alături, Fiona, de când am început să lucrăm la căbănuţă, acum o lună), când soţul ei, Robbie, a venit şi mi-a spus că e dezamăgit că îl iau de acolo şi că fusese un adaos bine-venit la peisajul străzii principale. E acolo de atât de mult timp, încât au crescut buruieni în el, care acum îşi lasă seminţe.

Înainte de a închide magazinul, m-am dus la bancă în Newton Stewart şi m-am oprit la brutărie pe drum înapoi spre maşină, ca să-mi cumpăr un rulou cu cârnat. Femeia de la tejghea mi-a spus: „Îmi place tare mult videoclipul pe care l-aţi făcut în magazin". Anul trecut, împreună cu Anna şi Nicky, am făcut o parodie după „Rapper's Delight" şi am postat-o pe Facebook. Nu mai ştiu cine a venit cu ideea – Nicky sau Anna –, dar ţin minte că, într-o seară după muncă, am intrat în bucătărie şi le-am găsit planificând entuziasmate coregrafia şi versurile. Se pare că versiunea noastră este foarte populară în China.

După ce am închis magazinul, m-am dus în Golful Rigg, la vreo 11 kilometri distanţă, să înot. Era absolut pustiu şi, chiar dacă marea mai trebuie să se încălzească destul de mult, a fost un sfârşit reconfortant al zilei, după ce am cărat nisip o mare parte a după-amiezii. Prietena mea Michelle zice că Golful Rigg

este „un Kate Moss al plajelor” pentru că e imposibil să-i faci o fotografie proastă.

Total încasări: 407,98 lire

37 clienți

JOI, 25 IUNIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 7

La prânz, a sosit un camion cu o livrare de nouăzeci şi şase de saci de peleți pentru noul boiler. Exact în acelaşi timp, au sosit şi muncitorii să monteze mocheta pentru noul preş de la intrarea în magazin. Eu şi Callum ne chinuiam să scoatem uşa din față pentru ca ei să poată trece la treabă, când a apărut şi reprezentantul Nicholson Maps, care a stat răbdător într-o parte în timp ce noi ne luptam cu uşa. Ultimul actor pe scena aglomerată a fost o clientă, care a spus de mai multe ori „Scuze” până când, fără tragere de inimă, am lăsat uşa din mâini şi am întrebat-o politicos ce doreşte. „Care e parola de la Wi-Fi?”

La 15:00 a venit un cuplu; greu de zis ce sex avea fiecare, pe baza aspectului sau a vocii. Unul dintre ei a întrebat: „Unde aveți cărțile de chiromanție?”.

După ce toate s-au aranjat şi muncitorii şi-au văzut de mochetă, am cumpărat o cutie cu cărți de la o femeie. Printre ele, o ediție princeps a *Războiului lumilor* (1898, Heinemann).

Total încasări: 165,98 lire

16 clienți

VINERI, 26 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a sosit la 9:15, cu întârziere, ca de obicei. A deturnat pagina de Facebook şi a comentat: „Prima dezamăgire a zilei... 2 cutii de bere şi 8 cutii de vin pline cu... dap, cărți".

Programare la fizioterapeuta din Newton Stewart la 14:00. Mi-a dat două pagini de exerciții pe care să le fac de trei ori pe zi.

Am închis magazinul la 17:00 şi m-am dus la pub cu Callum. Când m-am întors, la 19:00, am găsit un rahat de câine în prag. Ştiu exact al cui e câinele responsabil.

Total încasări: 298,36 lire

28 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 27 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky s-a hotărât să anunțe pe Facebook ce progrese am făcut cu căbănuța:

Ştiri despre camera dinspre grădină transformată în căbănuță, de ieri de la 17:10...

— Deci punem uşa în seara asta?

— Îmmm.

— Ai putea s-o iei cu camioneta şi s-o montăm în seara asta.

— Îmmm.

— Sau am putea s-o facem mâine.
— Da, deşi e adevărat că am camioneta.
— Mda, şi am putea s-o montăm în seara asta.
— Poate ar trebui.
— Sau ne ocupăm de ea mâine...
Nu a fost montată nicio uşă.

Cam urât din partea ei, având în vedere că „făcuse curat" în secțiunea de topografie engleză, care arăta cam ca o casă proaspăt jefuită.

După prânz, m-am dus la Dumfries să prind trenul pentru botezul fiului lui Eliot – sau ceremonie de numire, aşa cum este numit eufemistic. Pe drum, din cauza unui accident, traseul a fost deviat prin Carsluith. Era un Land Rover în mijlocul unui câmp, dar nu arăta prea rău. După o oră, când eram în tren, am primit un mesaj de la Anna că Robbie Murphie – a cărui soție, Fionna, are magazinul de lângă al meu – a fost ucis într-un accident de motocicletă. Robbie era un om tare de treabă şi un medic generalist excelent. Toți cei care îl cunoşteau aveau un respect profund pentru el şi, chiar dacă asta sună banal când moare cineva tânăr, el era atât de cunoscut şi de plăcut în comunitate, încât i se va simți din plin absența. Era o combinație rară de bună-dispoziție, inteligență şi bunătate fără seamăn.

Total încasări: 286,27 lire

19 clienți

LUNI, 29 IUNIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 1

Am verificat Facebook-ul la prima oră şi am descoperit încă o deturnare a paginii de către Nicky, de sâmbătă:

> Iuhuuu! Muzicieni tradiționali în piață (cu boxe! – mori de ciudă, Radio 3!), mirosul de cai asudați trecând în galop mic pe lângă uşă, fără să le pese nici cât negru sub copită, pentru a încânta mulțimile, fiindcă Marşul călăreților se reia după o întrerupere de 60 de ani! Bere! Se poate mai bine de atât? Da! Shaun e în Londra!

Azi a lucrat Flo. Ca de obicei, abia a făcut un efort minim pentru a găsi cărțile comandate, parțial pentru că astăzi împlineşte optsprezece ani, ceea ce – în lumea ei – o absolvă de obligația de a face ceva productiv la locul de muncă.

Grădina este înflorită, iar mireasma florilor umple aerul serii. Una dintre preferatele mele este un arbust pe care l-am plantat lângă o poartă, *Viburnum x Burkwoodii.* Conform grădinarului pensionat de la Galloway House (reşedința conților din Galloway), ultimul deținător al acestui titlu care a locuit acolo a insistat ca aceşti arbuşti să fie plantați lângă ferestrele în stil franțuzesc ale sufrageriei, ca să le poată savura mireasma în timp ce mânca.

La aproape 23:00, era încă destul de lumină afară să stau pe bancă citind, cu o bere, în timp ce liliecii zburătăceau pe lângă mine.

Total încasări: 260,47 lire

27 clienți

MARŢI, 30 IUNIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

A venit Flo, cu o uşoară mahmureală după sărbătorirea majoratului de aseară.

Un client cu barba împletită a întrebat: „Cât costă exemplarul ăsta din *Edinburgh and Leith Post Office Directory 1938*? Mă interesează foarte mult".

Eu: E 35 de lire.

Clientul: Cât? E scandalos! Cine ar vrea să cumpere aşa ceva?

Păi, de exemplu, tu.

Când mă schimbam în hainele de lucru (adică văruit şi grădinărit, nu pus preţuri pe cărţi), am zărit câteva molii zburând prin dormitor, aşa că mi-am verificat kiltul şi costumul de tweed. Amândouă au suferit pierderi grele în războiul de uzură cu moliile, aşa că data viitoare când plec pentru câteva zile o să dezlănţui apocalipsa moliilor şi o să afum camera.

Trebuie să mă apuc de exerciţiile pentru spate. Par aşa de plictisitoare, că tot găsesc scuze să nu le fac.

Total încasări: 193 lire

13 clienţi

IULIE

Nu se întâmplă prea des ca noi, vânzătorii de cărţi la mâna a doua, să intrăm într-unul dintre locurile alea spilcuite în care cărţile sunt înveşmântate în copertele lor de hârtie ca femeile în pelerine de ploaie colorate pe un peron aglomerat de tramvai. În zilele de azi, pesemne, vânzătorul de cărţi noi trebuie să se ducă să moţăie într-un raion elegant în care poţi să cumperi orice, de la peniţe de stilou până la rame de

fotografii. Este o decădere tristă şi un semn al vremurilor pe care le trăim. Va veni oare ziua când vânzătorii de cărţi la mâna a doua vor fi nevoiţi să aibă un raion în care să se poată cumpăra bomboane de tuse, aspirine şi murături? Doamne fereşte! Avem şi noi mândria noastră. Domnul Pumpherston nu foloseşte niciodată termenul „de mâna a doua". Zice că îi aminteşte de un magazin cu haine vechi. Firma de deasupra uşii lui le zice oamenilor că este Anticar. Mă întreb ce spun unele dintre cărţile rufoase din taraba de şase pence de afară când trag cu ochiul în sus. Poate îşi umflă pieptul zdrenţăros şi gândesc că, la urma urmei, există ceva demnitate în moarte.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Muir are dreptate că noi, vânzătorii de cărţi la mâna a doua, nu întunecăm pragul „locurilor spilcuite", dar asta în principal din cauză că majoritatea nu ne mai permitem angajaţi şi ne ocupăm singuri de afacerile noastre, aşa că în cea mai mare parte a timpului suntem blocaţi în micile noastre lumi, înconjuraţi de cărţi prăfuite. Nu mă pot gândi, de fapt, la un mediu mai plăcut, dar şi acesta are dezavantajele lui, şi atunci când călătoresc, ori de câte ori am ocazia, îmi bag nasul în alte librării cu cărţi la mâna a doua ca să văd cum se fac lucrurile acolo şi dacă au idei pe care aş putea să le fur sau să le diversific.

Are dreptate şi că vânzătorii de cărţi noi au fost nevoiţi să se adapteze şi să vândă şi alte lucruri. Pare o observaţie remarcabil de vizionară şi ar fi putut fi scrisă în urmă cu doar câţiva ani, date fiind schimbările care fac ravagii în rândul librăriilor atât cu cărţi noi, cât şi cu cărţi la mâna a doua, din cauza ghearei Amazonului, care înhaţă tot. Dar să vorbesc despre Amazon ar însemna să încep să ar un teren care are deja brazde adânci. Sper sincer totuşi că nu voi ajunge să vând bomboane de tuse, aspirină şi murături ca să am siguranţa financiară necesară pentru a continua să vând cărţi.

Cu toate acestea, Muir a fost straniu de vizionar cu previziunile lui că „bomboanele de tuse, aspirina şi murăturile” se vor vinde alături de cărți pe raft. Ar fi putut să adauge aproape orice produs pe lista aceasta scurtă şi ar fi descris supermarketul modern.

Cât despre comparația dintre anticar şi vânzător de cărți la mâna a doua, sensul termenului este suficient de vag cât Pumpherston să se poată numi liniştit anticar, din moment ce „tranzacționează sau este interesat de cărți vechi sau rare”. În general însă, anticarul se ocupă de cărți cu o vechime de peste o sută de ani, de calitate şi interes suficiente pentru a le da o valoare semnificativă. O carte ieftină de imnuri bisericeşti veche de o sută de ani ar putea fi material de anticariat, dar puțini vânzători de cărți ar încerca să o prezinte ca atare.

MIERCURI, 1 IULIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

A lucrat Flo. Callum a venit să-l ajute pe instalator, care se pare că toată ziua a trăncănit bârfe locale şi a montat două țevi, chestie care, aşa cum m-a asigurat Callum, ar fi durat vreo jumătate de oră. Totuşi e un mic pas înainte cu instalația.

Anne Barclay a apărut să ia cortul (pe care l-am cumpărat acum câțiva ani cu iluzia că aş putea să dau o petrecere la patruzeci de ani) pentru Relay for Life. Anne se ocupă de Festivalul de carte din Wigtown şi este o vitează ce lucrează neobosit pentru a organiza tot felul de lucruri, inclusiv evenimentul acesta de strângere de fonduri pentru bolnavii de cancer.

După-amiază m-am dus la Edinburgh cu Anna ca să participăm la petrecerea Reginei din grădina Palatului

Holyrood. Era plin de lume şi am dat peste destul de mulţi cunoscuţi. Anna pregătise un discurs în cazul în care Regina hotăra să vorbească cu ea, dar având în vedere că erau 8 000 de oameni acolo, nu a fost nicio surpriză că nu a fost aleasă pentru această conversaţie. Versiunea Annei despre realitate este cea a unei americance romantice care a văzut prea multe comedii produse de studiourile Ealing. Cred că, în imaginaţia ei, Regina invită cu regularitate oameni ca noi la petreceri.

Pe drumul spre casă, ne-am oprit la aeroportul din Prestwick să o luăm pe Emanuela, tânăra din Italia care s-a oferit să lucreze voluntar în magazin pe durata verii. Prestwick nu este cunoscut pentru lux. Nici măcar sloganul lui („Mortal") nu evocă lumea sofisticată a călătoriilor aeriene internaţionale. M-am întrebat adesea despre înţelepciunea celui care a aprobat folosirea cuvântului „mort" în marketingul de brand al unui aeroport. Emanuela a făcut senzaţie printre obişnuiţii din zona de Sosiri, foarte înaltă şi suplă şi bine îmbrăcată. A vorbit tot drumul până acasă, dar abia dacă am înţeles două vorbe. Engleza ei scrisă este mult mai bună decât cea vorbită, care – deşi corectă – este rostită cu un accent atât de pronunţat, că e aproape neinteligibilă. „Vocala fantomă" caracteristică multor italieni când vorbesc engleza este prezentă cu siguranţă şi în versiunea Emanuelei, aşa că totul primeşte litera „a" ca prefix sau sufix. Am ajuns acasă pe la 19:00, Anna fiind vizibil supărată că mai e o femeie în casă (aşa cum era de închipuit, căbănuţa nu este gata încă). Spre deosebire de Emanuela, Anna a fost complet tăcută tot drumul de la Preswick până acasă, iar dispoziţia ei senină şi încântarea la orice din jurul ei, care o caracterizează de obicei, au părut acoperite de un nor greu.

Total încasări: 108,20 lire

22 clienţi

JOI, 2 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Pare să fie o problemă cu magazinul FBA Amazon. Nu am mai primit comenzi de acolo de ceva vreme. Flo le-a trimis un e-mail şi a reuşit să remedieze problema până la sfârşitul zilei.

Emanuela a apărut la 9:00 din camera de oaspeţi, aşa că i-am arătat magazinul şi am pus-o să facă ordine pe rafturi şi să se familiarizeze cu dispunerea. Asta a fost prima sarcină pe care mi-a dat-o John Carter când am lucrat pentru el, în săptămânile dinainte să preiau magazinul şi, fără îndoială, una dintre cele mai utile, fiindcă dacă ştii unde se află fiecare secţiune şi fiecare subiect, vei putea să răspunzi la 80% din întrebările clienţilor. Nu am habar însă cum o să meargă cu engleza vorbită a Emanuelei. De fiecare dată când îi zic ceva, îşi lungeşte gâtul şi se uită la mine ca o curcă, prin ochelarii ei incredibil de groşi, şi zice „Poftim?”. De obicei, după trei sau patru repetări, ajungem la un soi de înţelegere. În plus, insistă să-mi pronunţe numele „Shone” şi îşi descrie felul de a vorbi drept „engleză chinezească”. E aproape ca o parodie proastă a unui comic incorect din punct de vedere politic din anii 1970, care întruchipează un italian.

Limbile străine nu sunt punctul meu forte, aşa că ar fi nedrept din partea mea să o critic pe Emanuela pentru engleza ei rudimentară, deşi adesea provoacă un mare amuzament. Când aveam patru ani şi m-am dus prima dată la şcoala din Wigtown – crescusem la o fermă, cu un tată englez şi o mamă irlandeză şi, deşi aveam prieteni (mama a înfiinţat grupul de joacă pentru copii preşcolari din Wigtown tocmai din motivul ăsta) –, încă nu fusesem pe deplin expus la dialectul din Wigtownshire. La şcoală, toţi păreau să se cunoască între ei, iar eu abia dacă înţelegeam ce vorbesc. În primele clase, adesea simţeam că vorbesc două limbi. Chiar şi cuvintele

pentru „unu” şi „doi”, fundamentale pentru înțelegerea oricărei limbi, sunt diferite: în Wigtownshire, sunt „yin” şi „twa”[18]. Părinților li se părea mereu foarte amuzant când mă auzeau vorbind cu prietenii mei în copilărie.

Mark a venit la 19:00 şi a terminat de tencuit căbănuța. După ce se usucă, o să vopsesc imediat şi Emanuela se poate muta în ea, presupunând că vine şi instalatorul să-şi termine treaba. La scurt timp după aceea, eram în bucătărie cu Emanuela când a început *The Archers*[19] la radio. Emanuela a ciulit urechile şi a ascultat absorbită. După genericul de sfârşit, a întrebat: „Ce-i-a asta? O comedie?”.

Total încasări: 322,48 lire

22 clienți

VINERI, 3 IULIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky. După ce a găsit singura comandă a zilei, a localizat şi trei dintre cărțile comandate în timpul săptămânii, cărora Flo nu reuşise să le dea de urmă. I-a făcut şi Emanuelei un tur ghidat al magazinului, care bănuiesc că a cuprins sfaturi utile, precum „Şefului îi place dacă laşi cărțile în teancuri răspândite pe toată podeaua” şi „Dacă nu ai loc să pui cartea pe raft în secțiunea potrivită, găseşte-i şi tu unul în

[18] *One* şi *two* în engleză.

[19] Un program radiofonic, cel mai lung din lume, cu 19 500 de episoade, din anii 1950, cu poveşti dintr-o zonă rurală.

altă secțiune”. Cu toate astea, nu a părut la fel de exuberantă ca de obicei. Mă întreb dacă se gândeşte că jobul ei e în pericol din cauza Emanuelei.

Cei de la Samye Ling (care aduc cărți nedorite din biblioteca refugiului tibetan din Dumfriesshire) au adus patru cutii, inclusiv una care avea doar cărți despre incest – atât poveşti sumbre ale supraviețuitorilor, cât şi cărți de psihologie pe subiectul abuzului sexual. Nu ştiu dacă există vreo cerere pentru aşa ceva în magazin.

A fost o zi însorită, aşa că am făcut cocktailuri cu gin şi fructe pentru Nicky şi Emanuela, pe care le-am băut în magazin înainte de închidere. Emanuela l-a dat pe al ei pe gât din vreo două înghițituri mari, declarând că e prima dată când bea aşa ceva şi că e „a-foarte bun-a”.

Total încasări: 131,99 lire

11 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 4 IULIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 3

O zi plicticoasă şi un cer plumburiu.

Emanuela pare să se acomodeze bine şi lucrează din greu, deşi insistă să poarte mănuşi albe când umblă cu cărțile. Nu ştiu dacă Nicky o place, dar, din fericire, Emanuela pare să nu observe dezaprobarea ei.

După muncă, am gătit cina pentru Emanuela, care, în ciuda siluetei suple, a înfulecat o porție de vreo trei ori mai mare decât a mea. La fel ca în cazul cocktailului, mi-a zis că a fost „a-foarte bun-a”, după care a dispărut în camera ei pentru tot restul serii.

Total încasări: 159,99 lire

23 clienți

LUNI, 6 IULIE

Comenzi online: 10

Comenzi găsite: 9

Când am coborât, dimineață, Emanuela era aşezată în bucătărie având pe cap ceva care semăna cu un turban imens. De fapt, era doar un prosop. Mi-a explicat că trebuie să-l țină timp de o oră după ce se spală pe cap.

Callum a venit să lucreze la căbănuță. Flo nu a fost azi – e plecată la Paris cu mama ei pentru o săptămână. Emanuela s-a oferit să se ocupe de partea din față a magazinului. Cel puțin, cred că asta a spus.

Nu era curent în circuitul care duce la căbănuță. Se pare că a rămas aşa de când a venit electricianul să monteze cablurile pentru noul boiler pe peleți, prin urmare l-am sunat pe Ronnie, electricianul, care întotdeauna vine cât ai zice peşte. Şi acum a apărut în câteva minute şi a rezolvat tot.

După muncă, am fost până la restaurantul chinezesc Unicorn din Newton Stewart cu nişte prieteni vechi, Anne şi David. Anne a fost preşedinta Festivalului de carte din Wigtown şi o ştiu de o viață. Ne-am întors pe la unsprezece, iar eu şi David am mai rămas şi am vorbit despre pescuit şi cricket până pe la 1:00. Emanuela părea plictisită, aşa că m-am oferit să-i explic regulile cricketului. S-a uitat dezaprobator la mine pe deasupra ochelarilor ei excepțional de groşi şi a zis emfatic: „a-nu-a, mulsumesc”.

Total încasări: 333,81 lire

24 clienți

MARȚI, 7 IULIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Una dintre cărțile comandate azi s-a intitulat *R.F.D. Country! Mailboxes and Post Offices of Rural America*. Pe interiorul copertei din față era o fotografie a autorilor, posibil cele mai tocilare specimene pe care le-am văzut vreodată.

În timp ce făceam ordine pe rafturi, am zărit un exemplar din *Jim cel norocos*, de Kingsley Amis, în secțiunea Penguin şi l-am pus în odăiță, să-l citesc mai târziu.

După prânz, am lăsat-o cu emoții pe Emanuela să se ocupe de magazin şi m-am dus la râu. Ăsta este unul dintre locurile mele preferate din Galloway, iar porțiunile mai joase ale râului Luce şerpuiesc leneş prin peisajul molatec al văii, înainte de a se vărsa în mare. E un loc liniştit, străjuit de copaci, pe care îl ştiu aproape dintotdeauna. Tata m-a dus prima oară la pescuit când aveam doi ani şi am prins un păstrăv mic (cu ajutorul lui). Din momentul acela, se pare, doar asta am vrut să fac, iar când îl vedeam că îşi aruncă echipamentul de pescuit în maşină, deveneam agitat şi insistam să mă ia cu el. Azi am pescuit în balta în care am prins primul meu somon şi am agățat un păstrăv de mare de aproape un kilogram şi jumătate. Anna (care în momentul de față stă la Finn şi Ella) a venit la mine şi l-am mâncat la cină. Emanuela a părut înspăimântată la vederea peştelui mort, arătând înspre capul lui şi zicând „a-săracul-a peeşte-a” de câteva ori, înainte de a devora jumătate din el.

Total încasări: 325,53 lire

35 clienți

MIERCURI, 8 IULIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Azi a lucrat Flo, care s-a întors din excursia de la Paris, așa că dimineață am dus-o pe Emanuela la oficiul poștal, să-i arăt unde să lase sacii cu comenzile online și s-o cunoască pe Wilma, femeia minunată care lucrează acolo. Pe drumul de întoarcere, Emanuela a exclamat: „Uau, asteaaa sunt super. Nu doar oficiu-a poștal. Se vinde de toate". Când am trecut pe lângă farmacie, am văzut un bărbat care îi spunea pudelului său că nu poate să intre acolo pentru că nu este voie cu câini. Dar încă e băiat bun, se pare. Emanuela a mângâiat pudelul vorbindu-i în italiană.

Mai târziu, după-amiază, un client a adus unsprezece cutii cu cărți imposibil de vândut: enciclopedii Chambers cu cotoarele lipite cu bandă adezivă, ediții broșate rufoase din Dick Francis și Jeffrey Archer, reviste educative de la Harmsworth, ediții din John Galsworthy pentru cluburile de carte și așa mai departe. Din cele unsprezece cutii, am reușit să aleg vreo douăzeci de cărți care, la limită, s-ar putea vinde în magazin.

Pe la 16:00, m-am dus la râu timp de o oră, dar nu am prins nimic. După muncă, am fost cu Anna la Golful Rigg să căutăm o bucată de lemn eșuat pe care s-o folosim drept coloană pentru scara în spirală din căbănuță. Am găsit o bucată superbă de frasin, în jurul căreia se răsucise o iederă.

Când m-am întors acasă, pe la 19:00, am găsit-o iar pe Emanuela în toată splendoarea, înfășurată în turban. Când am întrebat-o la ce oră ar vrea să mănânce, a răspuns „Juma' de

oră. Mă duc sus să mă spăl-a pe picioare mai întâi”. M-am gândit că e mai bine să nu cer lămuriri.

Total încasări: 233,47 lire

20 clienți

JOI, 9 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

În timp ce verificam cărțile comandate, am găsit o scrisoare adresată cuiva cu numele nefericit „Henry H. Crapo” pe interiorul copertei uneia dintre ele.

După muncă, Emanuela a dispărut la co-op, de unde s-a întors după jumătate de oră părând cu gândul departe. Când am întrebat-o unde a fost, mi-a zis „La co-op. Ador co-op-a. Oamenii e aşa prietenoşi şi are de toate. Petrec câte o oră acolo în fiecare zi de acum”.

Total încasări: 196,80 lire

20 clienți

VINERI, 10 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Azi a lucrat Nicky. Amorul ei nebun de la Martorii lui Iehova o să fie în zonă weekendul ăsta ca să țină o conferință la Kingdon Hall în Stranraer.

Nicky: Trebuie să slăbesc 13 kilograme în două zile.

Eu: Cum o să faci asta?

Nicky: Păi, m-am ras pe picioare. Asta înseamnă deja două kilograme.

Eu: Cu ce te îmbraci când te întâlneşti cu el?

Nicky: Am ales un look comunist polonez din 1972.

Am hotărât că cea mai bună soluție pentru ca Nicky să slăbească 13 kilograme în două zile este să-şi amputeze ceva. Am fost cu toții de acord că ar trebui să fie capul, fiindcă asta rezolvă şi problema coafurii.

După-amiază, m-am dus la înmormântarea lui Robbie Murphie împreună cu Anna şi Callum. S-a strâns enorm de multă lume. Fiica lui, Christie, a vorbit foarte emoționant despre el.

Total încasări: 270,58 lire

31 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 11 IULIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky a venit la timp.

O zi însorită şi Grupul de tobe africane a fost în grădina publică toată dimineața, dând un aer exotic oraşului. Grupul provine din vestul ținutului şi este format în mare parte din femei, deşi şi Sandy, păgânul tatuat, a fost membru o vreme. I-a făcut o deosebită plăcere să mă informeze că a fost „dat afară cu tam-tam". De obicei, vin la Wigtown pentru festival sau, dacă au chef, în alte momente primăvara şi vara.

Un bărbat cu pantaloni scurți decolorați şi păr alb a venit şi a vorbit cu Emanuela jumătate de oră. „În Grecia e un copac mare în care cresc bani şi oamenii pur şi simplu îi culeg de acolo, când vor... aceeaşi problemă şi cu PNS, e o cultură feroce, dar fii atentă aici, e o poveste amuzantă, la debarcarea normandă..." – punctând totul cu mişcări ale şoldurilor şi dans, în combinația lui de şosete şi sandale, şi scoțând adevărate mârâituri în fața ei. Biata fată habar nu avea ce tot zicea el. Poate că a fost mai bine aşa.

Nicky a vândut o hartă cu 180 de lire unui bărbat care, a hotărât ea, din nu ştiu ce motive, era pocăit. „Sunt duşi cu capu' ăştia." Ea şi Emanuela par să se înțeleagă un pic mai bine. Engleza Emanuelei – deşi infinit mai bună decât cele câteva cuvinte italieneşti pe care le ştiu eu – a fost motivul câtorva probleme de comunicare cu clienții, iar mănuşile ei albe nu sunt chiar la fel de albe ca în prima zi.

După muncă, am filmat un scurt video în grădină despre cum să-ți faci upgrade de la Kindle la Kindle Fire. Am avut nevoie de jumătate de galon de benzină şi de o cutie de chibrituri.

Total încasări: 546,45 lire

30 clienți

LUNI, 13 IULIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 6

Azi au fost în magazin şi Flo, şi Emanuela. Le-am lăsat instrucţiuni să facă ordine şi să listeze eventualele stocuri noi în Monsoon, pe urmă, la 9:00, am plecat la Yetholm (în regiunea Borders, la vreo trei ore distanţă) ca să mă uit la o colecţie de istorie militară, apoi la o bibliotecă privată din Melrose. Colecţia din Yetholm a fost un pont de la prietenul meu Stuart Kelly şi i-a aparţinut unui bărbat care lucrează în Orientul Mijlociu şi care voia să vândă cărţile tatălui său răposat. I-am oferit 350 de lire pentru cărţi. Când am deschis uşa din spate a camionetei ca să le încarc, o cutie cu emulsie pe care o cumpărasem ca să vopsesc bucătăria din căbănuţă a căzut pe alee şi s-a spart, revărsând vopsea peste tot. Din fericire, omul a fost foarte înţelegător.

În Melrose, am ajuns la o casă orăşenească enormă; oamenii care vindeau cărţile se mutau într-o casă mai mică, unde nu aveau loc pentru bibliotecă. El fusese implicat în înfiinţarea Festivalului de carte din Melrose. Cărţile erau aşezate în teancuri pe o masă de biliard şi a trebuit să trec prin câteva camere şi pe lângă o piscină interioară ca să ajung la ele. Voiam numai o treime din bibliotecă, dar cum se mutau din casă, m-au întrebat dacă n-aş putea să le iau pe toate. Din fericire, o echipă de transportat mobilă, formată din trei oameni, deja împacheta conţinutul casei, aşa că au fost drăguţi şi m-au ajutat să car cutiile la camionetă. Am plătit 600 de lire pentru cărţile pe care le voiam, inclusiv câteva titluri interesante de anticariat.

După o zi destul de obositoare, mi-am petrecut noaptea cu nişte prieteni de lângă Peebles, fiindcă dimineaţă trebuie să văd altă bibliotecă dintr-o casă din apropiere.

Total încasări: 253,50 lire

48 clienți

MARȚI, 14 IULIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

La 8:30, am primit un telefon de la persoana cu care trebuia să mă întâlnesc în dimineața asta, să-mi spună că a fost chemată pe neașteptate în altă parte și să mă întrebe dacă putem amâna. Așa că am plecat acasă și am ajuns la timp pentru prânz, când am descoperit că Flo și Emanuela împrăștiaseră cărți și cutii prin tot magazinul într-un fel care ar fi făcut-o până și pe Nicky să roșească.

După muncă, am ieșit la o plimbare cu Emanuela ca să-i arăt puțin zona. Când am trecut pe lângă un câmp cu vaci, s-a oprit brusc și m-a înșfăcat de braț. Am întrebat-o ce s-a întâmplat, iar ea a arătat spre o vacă aflată mai aproape (dincolo de un zid de piatră) și a zis: „Vaca ăla se uită la mine. Uite, uite, ochiul lui! Mă urăște-a!”. Am încercat să-i explic că vaca nu o urăște, dar a reușit să se convingă singură că nu doar vacile, ci toate animalele o urăsc-a.

Total încasări: 259,49 lire

29 clienți

MIERCURI, 15 IULIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Flo. A împachetat cărțile pentru club, aproximativ 150. În timp ce le ambala, mi-a zis: „Am avut un vis când am fost la Paris că ai pus o cameră de luat vederi în spatele computerului şi că ai încărcat un video cu mine dormind la muncă”. Ah, ce calibru are personalul din vara asta!

Din cauza lipsei de spațiu din magazin, a trebuit să las majoritatea cărților din biblioteca din Melrose la Finn. I-am zis că, dacă vrea, pot să i le dau pe cele mai multe ca stoc pentru The Open Book.

Seara, am făcut o oală mare de supă cu păstârnac şi mere pentru cină (care să rămână şi pentru prânz în restul săptămânii). Emanuela a apărut în bucătărie pe la 20:00 şi a întrebat ce e asta, aşa că i-am spus, la care ea a răspuns: „Ce porcărie e supa de mere?”. I-am zis să o încerce, pe urmă m-am dus în grădină să culeg căpşuni. Când m-am întors, după douăzeci de minute, Emanuela stătea zâmbind într-un fotoliu. Oala de supă era complet goală.

Am ajuns la capitolul din *Jim cel norocos* în care Welch dă o petrecere acasă, iar Dixon stă peste noapte. De mult timp nu am mai râs atât la un text, mai ales la momentul în care pomposul profesor Welch îi oferă ceva de băut lui Dixon: „În clipa următoare înşfăcă o sticlă de porto dintre sticlele de sherry, bere şi cidru ce umpleau jumătatea unui raft. Era chiar sticla din care, cu o seară în urmă, Welch îi turnase cea mai mică cantitate de băutură ce i se oferise vreodată lui Dixon”[20].

Total încasări: 172,49 lire

20 clienți

[20] Traducere de Mariana Chițoran, Polirom, Iaşi, 2011, p. 72.

JOI, 16 IULIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Lucru ieşit din comun, nici urmă de Emanuela când am deschis magazinul. A apărut peste jumătate de oră, puțin fâstâcită şi scuzându-se că a întârziat pentru că „trebuie să pun-a fața în ordine-a".

Echipa de la Norman Furnishings a sosit la 11:00 să monteze mocheta în căbănuță.

După prânz, le-am lăsat pe Flo şi pe Emanuela să se ocupe de magazin şi m-am dus să mă uit la nişte cărți la The Barony. The Barony este un liceu agricol aflat la aproape zece kilometri de Dumfries, iar Karen, bibliotecara, mă sună ori de câte ori dau din cărți. Majoritatea sunt cărți de bibliotecă şi nu deosebit de bune, dar din când în când printre ele apare ceva pentru care merită să fac drumul. Tocmai eram blocat în trafic la semaforul de lângă cotitura spre Glenkiln, când m-a sunat Flo. De obicei, asta se întâmplă numai dacă e vreo urgență, aşa că am răspuns. O pianistă de concert venise în magazin să vândă CD-uri cu muzica ei, care, din câte am înțeles, era însoțită de nişte poveşti pentru copii. Nu-mi plac chestiile astea, aşa că i-am zis lui Flo să-i spună că nu vindem CD-uri. Evident nemulțumită de răspunsul acesta, pianista a cerut să vorbească direct cu mine, aşa că i-am zis lui Flo să-i transmită că nu pot, pentru că sunt la volan. Am auzit-o pe pianistă în fundal zicând: „Spune-i să tragă pe stânga ca să vorbesc cu el", aşa că am închis telefonul.

Total încasări: 157 lire

16 clienți

VINERI, 17 IULIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Azi a venit Nicky, aducând nişte grozăvii cu feta şi spanac pe care le şterpelise din containerul de la Morrisons aseară, după întâlnirea ei de la Kingdom Hall.

În urma unui apel primit săptămâna asta, m-am dus la Troon (aflat cam la 100 de kilometri distanţă) ca să mă uit la o colecţie de istorie maritimă. Suspiciunile mi-au fost stârnite de prezenţa unui terrier care mă lătra şi a unui bărbat cu mustaţă pufoasă şi cu pantaloni de nailon proaspăt călcaţi, care îşi spăla maşina în faţa casei. Era evident că şi terrierul, şi maşina (şi probabil şi mustaţa) făceau obiectul agitaţiei şi adoraţiei stăpânului. O femeie de vreo şaizeci şi ceva de ani, ce purta fustă de poliester (care cred că genera destulă electricitate cât să alimenteze jumătate din Troon de fiecare dată când se ridica de pe canapea), mi-a explicat că proprietarul colecţiei fusese răposatul ei frate. M-am uitat prin cărţi şi i-am făcut o ofertă de 200 de lire pentru aproximativ jumătate dintre ele. Soţul ei a luat o pauză de la mângâiatul capotei Mondeoului galben-vomă şi a intrat să vadă care-i treaba. După ce am explicat situaţia, m-a rugat să separ cărţile pe care le voiam de cele pe care nu le voiam – lucru pe care în mod normal l-aş fi făcut de la început, dar ea mă rugase să nu fac asta. După vreo două minute, când mutasem cam un sfert din ele, m-a întrerupt şi a zis: „200 de lire nici măcar nu se apropie de cât face". Din când în când, se întâmplă ca vânzătorul să vrea mai mult decât sunt eu dispus să plătesc pentru o colecţie, dar e destul de rar. Încă şi mai rar e ca vânzătorul să nu aibă capacitatea de a exprima acest lucru într-un mod politicos şi de a lăsa loc de discuţii, însă asta a fost o astfel de ocazie şi eu m-am bucurat să plec cu mâna goală şi cu 200 de lire încă în buzunarul meu.

Noul boiler a început să scoată un sunet ca de vaiet, deci clar e o problemă cu el.

Total încasări: 202,96 lire

25 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 18 IULIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky a deschis magazinul. Făcuse un soi de amestec din prăjitură cu ciocolată de casă, plăcintă cu cireşe, căpşuni şi iaurt. Cică era sănătoasă datorită fructelor şi iaurtului. I-am refuzat politicos invitația de a gusta.

Cu puțin timp înainte de prânz, un client a venit hotărât la tejghea şi a întrebat: „E vreun loc pe aici unde se fac biblioteci?”.

Eu: Noi ni le-am făcut singuri pe ale noastre, dar majoritatea tâmplarilor pot să vă construiască o bibliotecă, dacă îi rugați.

Client: Dar eu caut pe cineva care se specializează în aşa ceva şi le face în mod obişnuit.

După ce i-am zis că nu e nimeni prin zonă care să le facă „în mod obişnuit”, timp de zece secunde a tot încercat să iasă din magazin împingând uşa pe care trebuie s-o tragi ca s-o deschizi.

Total încasări: 310,47 lire

33 clienți

LUNI, 20 IULIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Flo şi-a petrecut cea mai mare parte a zilei etichetând pachetele pentru clubul Random Book. Nu am găsit timbrul Royal Mail pentru livrare în 48 de ore – toți trei (eu, Flo şi Emanuela) l-am căutat vreo două ore (de obicei, e într-o cutie de plastic de sub tejghea, cu toate celelalte accesorii pentru corespondență) – aşa că am dus cutiile cu pachete la poştă, să le proceseze Wilma. Erau aproximativ 150. De obicei, taxa de expediere e de 1,80 lire pe carte prin sistemul online pus la dispoziție prin contract de Royal Mail. Prin intermediul oficiului poştal, costul mediu a fost de 2,20 lire. Comentariul idiot al lui Flo pe ziua de azi: „Insulele scoțiene sunt în străinătate?”.

Flo şi Emanuela au continuat să sorteze cărțile de la Melrose. Au fost foarte entuziasmate când au găsit un set de cărți *Golliwog*, care se vindeau online cu vreo 40 lire fiecare.

Janetta a venit să facă curățenie în magazin pe la 15:00, ca în fiecare luni, şi a găsit timbrul lipsă în cinci minute.

În timpul cinei cu Anna şi Emanuela, Emanuela a început să se plângă de diversele ei afecțiuni. Am comentat că este foarte neobişnuit pentru cineva care abia are douăzeci şi cinci de ani să sufere de atâtea (genunchi, spate, vedere foarte slabă), la care ea a răspuns: „Da, dar pe dinăuntru am optzeci şi cinci de ani, ca o bunicuță foarte bătrână”. Şi atunci a luat naştere porecla ei: „Bunicuța”.

Total încasări: 699,29 lire

53 clienți

MARȚI, 21 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Le-am lăsat pe Bunicuța (Emanuela) şi pe Flo să se ocupe de magazin şi m-am dus la Borders să mă văd cu alt prieten din copilărie, Tris, care a avut amabilitatea să mă învețe toată ziua un tip de aruncare a undiței care este util pe râuri mai mari sau unde sunt copaci în apropierea malului. Este cunoscută drept aruncarea Spey. Ne-am întâlnit pe Râul Tweed (la distanță de vreo trei ore cu maşina). După ce am pescuit câteva ore, am luat ceaiul cu el şi cu soția lui, Delia, o bună prietenă din adolescență şi fostă vecină la ferma unde am crescut. Are o cafenea-galerie în Lilliesleaf, în Borders. Am comparat caracterul sezonier al afacerilor noastre şi încercările asemănătoare prin care trecem, legate de costurile cu personalul şi alte lucruri pe care le descoperi cu adevărat doar când ai o mică firmă în Scoția rurală. Am ajuns înapoi acasă la 21:00, unde am găsit un aranjament uriaş cu cărțile *Golliwog*, făcut de Flo. L-am dat jos imediat. Sunt departe de a fi corecte din punct de vedere politic. De fapt, sunt extrem de nehotărât când cumpăr cărți şi dau peste astfel de lucruri în ele. Au şi valoare financiară, şi istorică, dar cine ştie în mâinile cui vor cădea: posibil în ale cuiva interesat de atitudinea față de culoarea pielii de-a lungul timpului sau în ale cuiva care vrea să le folosească într-un context contemporan fie pentru a le ridiculiza, fie pentru a semnala prejudicii rasiale sau poate chiar în mâinile unui rasist. În mod sigur nu vreau ca vizitatorii magazinului să fie întâmpinați de un aranjament uriaş cu cărțile astea.

Total încasări: 299,67 lire

30 clienți

MIERCURI, 22 IULIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

O singură comandă azi. Flo a listat toată ziua cărți în FBA. Ieri a reuşit să listeze 120, printre care şi câteva care nu cred că se vor vinde vreodată cu mai mult de un penny pe Amazon, dar pentru care Monsoon afişează preţuri de 5 şi 6 lire, cum ar fi autobiografia lui Edwina Curie. Probabil ar trebui să am o discuţie cu Flo ca să-i explic asta; Nicky înţelege, probabil pentru că lucrează în magazin de atât de mult timp, dar Flo ar fi în stare să pună P.G. Wodehouse la coşul de gunoi dacă Monsoon arată că este disponibil pe Amazon cu un penny, deşi absolut toate titlurile lui se vând ca pâinea caldă în magazin cu 2 şi 3 lire, chiar şi în ediţii broşate rufoase.

Isabel a venit să se ocupe de contabilitate.

După-amiază i-am arătat lui Flo cum să completeze formularul de expediere FBA şi să se organizeze cu UPS ca să vină să ridice cele unsprezece cutii cu cărţi pe care le-a listat, astfel încât să ajungă în depozitul Amazon din Dunfermline şi, sper, să se vândă de acolo.

Bunicuţa a început să facă un fel de gest mafiot: arată spre ochii ei, apoi spre ai mei şi mimează tăierea gâtului când fac ceva cu care nu este de acord. Din fericire, ghetele ei au tocuri mari, cu flecuri metalice, care, atunci când tropăie prin magazin, bocăne ca o armată în marş, aşa că o aud dinainte apropiindu-se şi fac ceva să o evit. Când i-am atras atenţia asupra acestui lucru, a răspuns: „A, da, sunt foarte elefant-a”.

Total încasări: 254,48 lire

27 clienți

JOI, 23 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Şi azi a lucrat Flo. A anunțat cu mândrie că şi-a perfecționat o nouă expresie facială, pe care era clar că şi-a exersat-o mult timp în fața oglinzii aseară. E o combinație de privire încruntată şi bosumflare. Am încercat să-i găsesc un nume. Până acum, e ori „încrunflare", ori „bosumtată". Am întrebat-o pentru cine a lucrat la expresia asta nouă fermecătoare şi a recunoscut că are un prieten „secret".

În ciuda faptului că a fost o zi caldă, însorită, Bunicuța şi-a petrecut o mare parte din ea plângându-se de temperatura scăzută. A hotărât că vede tot mai slab şi şi-a scos ochelarii ca să ne demonstreze: „Toate sunt-a doar culori, fără forme".

Şoferul UPS a venit la prânz să ridice cele unsprezece cutii care trebuie livrate la depozitul Amazon.

Will, vecinul meu, a sunat să se plângă de faptul că zgomotul pe care îl face boilerul îl trezeşte noaptea, aşa că am trimis un e-mail la Solarae, să văd dacă poate veni Ashley să se uite la el.

Weekendul ăsta are loc Wickerman, un festival de muzică lângă Dundrennan (la vreo 65 de kilometri distanță). Cântă şi Zoe Bestel, o cantautoare locală talentată. Festivalul se organizează de vreo cincisprezece ani şi atrage nişte nume destul de mari în ultima vreme. Peter, tatăl lui Zoe, a întrebat dacă ar putea să ia camioneta cu împrumut pe durata

weekendului şi a venit după ea chiar înainte să închid magazinul. Flo se duce mâine şi rămâne până duminică.

VINERI, 24 IULIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

În timp ce punea preţurile pe cărţi, Bunicuţa a dat peste o carte intitulată *Mother of God: A History of the Virgin Mary*[21]. Pe pagina de titlu sunt mâzgălite în creion, cu un scris ce seamănă suspect de mult cu al lui Nicky, cuvintele „mama lui Isus, nu a lui Dumnezeu”.

Am avut o discuţie cu Bunicuţa despre starea cărţilor la mâna a doua. În calitate de comerciant, vreau să fie într-o stare cât mai bună posibil, dar Bunicuţa are o perspectivă diferită şi mai interesantă. Mi-a zis: „Îmi place să citesc-a cărţi-a care au fost citite de mulţi, mulţi oameni. Ador-a colţurile îndoite ale cărţilor-a pentru că mă fac să mă întreb de ce s-a oprit cineva din citit-a acolo. Ce s-a întâmplat-a? Trebuia să-şi hrănească pisica? A bătut-a poliţia la uşă să-i spună că soţul ei a fost omorât? Sau trebuia doar-a să facă pipi? Toate lucrurile astea te fac să te gândeşti-a la ceilalţi oameni care au citit-a cartea asta”.

Total încasări: 254,99 lire

26 clienţi

[21] *Mama lui Dumnezeu: o istorie a Fecioarei Maria.*

SÂMBĂTĂ, 25 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Primul comentariu al lui Nicky pe ziua de azi a fost „Ooo, ți-am adus ceva bun de patiserie din containerul de la Morrison. Are ciocolată belgiană şi sare de mare caramelizată”.

Eu: Ai mâncat-o pe drum încoace, nu-i aşa?

Nicky: Îhâm.

Pe la mijlocul dimineții, am primit un telefon de la Davy Brown, să-mi aducă aminte că am fost de acord să-i împrumut camioneta luni dimineață. Uitasem cu totul. Peter Bestel este cu ea la Wickerman. Sper să mi-o aducă înapoi până luni dimineață.

A fost o zi superbă, aşa că după prânz le-am lăsat pe Nicky şi pe Bunicuța în magazin şi m-am dus cu bicicleta la New Luce, vreo 90 de kilometri dus-întors.

Peter Bester a adus camioneta la 17:00, din fericire.

Total încasări: 174 lire

22 clienți

LUNI, 27 IULIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Anna a plecat într-o scurtă excursie la Amsterdam să se întâlnească cu nişte prieteni. A lăsat-o şi pe Bunicuța la Lockerbie, ca să se poată duce la Edinburgh pentru câteva zile de „turistic”.

Primii clienți ai săptămânii au fost o familie formată din cinci persoane, care timp de o oră s-au uitat prin magazin, apoi au plecat cu mâna goală, plângându-se că „Sunt prea multe din care să alegi”.

Flo a dat telefon că e bolnavă. Se pare că nu se simte bine după cheful cu tequila de la Wickerman, aşa că am sunat-o pe Nicky, care a fost de acord să vină în locul ei. Pe vremuri, fetele (studentele) veneau indiferent de cât de mahmure sau încă bete erau. Nu reuşesc să-mi aduc aminte vreo zi în care predecesoarea lui Flo, Sara Pearce, să nu fi venit la muncă din cauza unei forme de beție. Nu mi-am închipuit că o să-i duc dorul vreodată. Într-o zi am coborât în magazin după prânz şi am descoperit că îşi făcuse o fotografie pe care o înrămase şi scrisese „Angajata lunii”, apoi o aşezase mândră nevoie mare pe tejghea.

Chris Brown, un prieten vechi, a venit în magazin cu familia. Ei locuiesc în China, aşa că am făcut un scurt videoclip în fața magazinului cu fiica lui vorbind mandarină, pentru oamenii din China cărora se pare că le-a plăcut mult videoclipul *Reader's Delight*. Lara, fiica prietenului meu Colin, a venit cu ei şi a rămas după ce au plecat: vrea să acumuleze experiență de lucru o săptămână.

Total încasări: 527,45 lire

45 clienți

MARȚI, 28 IULIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

A plouat tare azi-noapte şi astăzi. Flo a venit târându-se imediat după ora 9:00, arătând rău, aşa că m-am dus la râu şi am lăsat-o să-i arate Larei cum merg treburile în magazin.

La 15:00, când m-am întors, l-am găsit pe irlandez aşteptându-mă cu şapte cutii de cărţi despre trenuri şi autobuze, aşa că i-am dat 140 de lire pentru ele.

Şi Robert (instalatorul), şi Callum au venit astăzi să lucreze la căbănuţă.

Total încasări: 414,99 lire

41 clienţi

MIERCURI, 29 IULIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 4

O zi însorită minunată. Şi azi a lucrat Flo, în sfârşit, cu faţa ei încruntată şi bosumflată obişnuită. Callum a venit să lucreze la căbănuţă. Robert, instalatorul, a sosit la 9:00.

Am sortat cu Flo cărţile de la The Barony şi am încărcat cele patruzeci şi şapte de cutii cu stocuri reciclate şi respinse în camionetă, apoi le-am dus la fabrica de reciclare din Glasgow. După ce am lăsat cărţile la Smurfit Kappa, m-am întors direct acasă. Am ajuns imediat după închiderea magazinului.

Ashley de la Solarae a sunat să spună că trebuise să înlocuiască ventilatorul boilerului care nu-l lăsa pe Will să doarmă toată noaptea. După ce l-a scos, a descoperit o pasăre decapitată prinsă între palele elicei. Probabil căzuse prin horn.

Total încasări: 197 lire

32 clienți

JOI, 30 IULIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Robert, instalatorul, a lucrat la bazinul cu apă caldă din căbănuță. Boilerul meu pe peleți nou-nouț are un defect nou-nouț; presiunea apei din rezervorul-tampon a scăzut. Robert a recunoscut fără tragere de inimă că s-ar putea să fie din cauză că a deranjat el ceva la țevi.

Total încasări: 467 lire

35 clienți

VINERI, 31 IULIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Azi a venit Nicky de dimineață.

Am descoperit că Flo nu verificase mesajele de la Amazon Seller Central toată săptămâna şi aveam mai multe reclamații, aşa că i-am arătat cum să le acceseze şi să le rezolve. Majoritatea vânzătorilor trăiesc cu frica permanentă că vor fi suspendați de pe Amazon şi nu le trebuie mult ca să-ți facă vânt, aparent arbitrar.

Bunicuța mi-a arătat degetele, care, în jurul unghiilor, erau umflate şi inflamate. Crede că e din cauză că a umblat cu cărți prăfuite. Încă o afecțiune pe care s-o adaug la bogata ei listă.

Total încasări: 212,69 lire

23 clienți

AUGUST

> Părerea mea este că bătrânii ăştia sunt coloana vertebrală a comerțului cu cărți. Pe măsură ce cad unul câte unul ca frunzele dintr-un copac, se cască un hău pe care niciun vânzător tânăr, modern şi insistent nu îl poate umple şi lasă o amintire mult mai puternică decât mirosul uleiului de păr al tuturor deştepților care vin să-mi ceară de lucru pe tonul încrezător al cuiva care se crede în stare să mă învețe propria meserie. Îi salut pe bătrânul McKerrow şi pe colegii lui, care se duc pe rând dintre noi.
>
> AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Bătrânul McKerrow şi colegii lui s-au dus în număr mare dintre noi, dar câțiva tot au rămas. Au fost înlocuiți, însă nu cu deştepți lucioşi de la uleiul mirositor de păr, ci cu o dihanie fără chip care a distrus umanitatea comerțului cu cărți la mâna a doua (şi noi). Coloana vertebrală a comerțului cu cărți despre care vorbeşte Augustus Muir aproape a dispărut, iar domeniul este în pericol să devină o nevertebrată. Scriu aceste rânduri la doar câteva ore după ce un prieten vechi din Edinburgh a trecut pe aici să mă salute, împreună cu tatăl lui în vârstă. Acesta s-a uitat prin magazin cu o expresie nostalgică, atingând din când în când câte o carte şi privind meditativ în jur, cu uimirea unui copil care a intrat într-un magazin de dulciuri pentru prima oară. Înainte să plece la

prânz cu nişte prieteni comuni, a venit la tejghea şi a spus: „Ştii, Edinburgh era plin de locuri ca ăsta. Toată viaţa am rătăcit prin ele şi aşa mi-am alcătuit biblioteca. Am cumpărat un exemplar din *Chronicles* de Holingshed din secolul al XVI-lea – aici aveţi o ediţie mai recentă, din câte am văzut – dintr-o librărie din Leith în anii 1940. Îmi aduc aminte de parcă ar fi fost ieri. Acum au dispărut aproape toate, doar o mână au mai rămas".

Colecţionarea de cărţi a fost, cu siguranţă, o parte importantă a vieţii lui, iar fără librării demersul nu prea mai aduce bucurie. Întâmplarea fericită de a găsi ceva ce nici nu ştiai că există sau de a întreba librarul ce ar recomanda pe un anumit subiect încă nu este posibilă online, dar bănuiesc că va fi. Acum vreo doi ani, am abordat Universitatea Napier cu această idee; un model 3D al unui magazin prin care avatarurile să se poată plimba, controlate de cumpărători online, şi să poată vedea stocul existent pe rafturi şi chiar să interacţioneze între ele. Mi-au răspuns că ar fi nevoie de o tehnologie care încă nu a fost dezvoltată. Într-un fel, mă bucur că deocamdată nu există, dar mă îndoiesc că va mai trece mult timp până atunci. Cu toate acestea, mirosul, atmosfera şi interacţiunea umană vor rămâne apanajul librăriilor tradiţionale. Poate, la fel ca în cazul vinilurilor şi al filmelor de 35 mm, ar exista o mică resuscitare, suficientă pentru a ne mai ajuta pe câţiva dintre noi să mai rămânem la suprafaţă o vreme.

SÂMB**ĂTĂ**, 1 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

A lucrat Nicky. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să-şi ridice piciorul încălțat în sandală pe tejghea şi să-mi arate degetul mare, pe care scăpase o bucată mare de lemn. Ca să fiu drept, degetul era negru-albăstrui. La scurt timp după aceea, a scris următoarele pe pagina de Facebook a magazinului:

Nicky la butoane!

Refrenul din dimineața asta a fost aşa: „De ce ai pus prețurile la cutia aia imensă de hărți şi le-ai aşezat frumos pe rafturi? Şi de ce tot promovezi „Tripe" şi „Rockets", clienții cumpără o grămadă de exemplare. Şi ce dacă ți-ai rupt degetele de la picioare, lucrează mai repede".

Telefon la 10:00 de la Solarae. Rob, şeful, mi-a spus cum să resetez boilerul, ceea ce am şi făcut. S-a supraîncălzit imediat şi iar n-a mai mers.

După-amiază m-am dus la oficiul poştal să iau un exemplar din *The Guardian*. Am aflat de la fetele de acolo că umblă un zvon cum că distileria Bladnoch din apropiere, care a intrat în lichidare anul trecut (distileria aflată în punctul cel mai sudic din Scoția şi, prin urmare, distileria de scotch aflată în punctul cel mai sudic din lume) ar fi fost cumpărată de un milionar australian.

Bunicuța a apărut purtând o pereche nouă de mănuşi albe, de arhivă, care – a zis ea – o să-i protejeze degetele umflate de ravagiile provocate de lucrul cu cărțile. Când i-am zis că arată ca Michael Jackson, m-a făcut „nenorocitul dracului".

Total încasări: 187,93 lire

38 clienți

LUNI, 2 AUGUST

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 2

A venit Flo, pe jumătate adormită şi mai supărată decât de obicei.

Am condus până la Gatehouse (30 de kilometri) după prânz şi, pe drum, am lăsat-o pe Bunicuța la Newton Stewart. Voia să se ducă la o plimbare. Am plecat să mă uit la cărți într-o casă de pe domeniul Cally Palace Hotel – aparținând unei bătrâne care se mută la azil. Adesea achiziționez stocuri în acest fel, ceea ce îmi serveşte drept bine-venit memento al propriei condiții de muritor. Există o senzație deprimantă de resemnare că acesta este, într-adevăr, ultimul capitol atunci când o persoană în vârstă face acest pas, deşi, în cazul de față, femeia părea să-l aştepte cu nerăbdare. Am luat trei cutii cu stocuri amestecate şi i-am plătit 100 de lire.

Căpitan are un duşman care se strecoară prin uşița de pisici şi îi mănâncă prânzul. Astăzi, Bunicuța i-a auzit bătându-se la parter. Probabil n-ar trebui să-i pomenesc despre asta Annei, fiindcă doar îi va spori nevrozele şi aşa numeroase.

Bunica a ajuns acasă la 18:00.

Total încasări: 199,78 lire

21 clienți

MARȚI, 3 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Azi a lucrat Flo. A muncit din greu ieri, aşa că m-am gândit să încep ziua cu nişte cuvinte de încurajare care s-o motiveze: „Mersi, Flo, ai sortat o mulțime de cărți. Bravo!”. Flo, după o tăcere de uimire, a răspuns: „Pot să te înregistrez zicând asta?”.

La scurt timp după aceea, o femeie tânără care împingea un cărucior de copil a zis: „Caut cărți despre tapiserii, dar nu din alea moderne, simandicoase. Tapiserii din alea bune, de modă veche”.

În timp ce sortam cu Flo stocurile proaspete, am găsit încă un exemplar din *Famous Last Words*. Până acum, preferatele mele sunt ultimele cuvinte ale lui H.G. Wells, adresate asistentei medicale: „Du-te de aici. Mă simt bine”.

M-am dus iar la plimbare după muncă împreună cu Bunicuța şi, când am trecut pe lângă câmpurile cu vaci (vite din Galloway, majoritatea viței), una dintre ele îşi ițea capul peste zid şi păştea nişte iarbă de pe margine, aşa că m-am dus la ea şi am scărpinat-o pe cap. Bunicuța a părut îngrozită şi a început să strige: „Ce faci? Ai grijă, A-Shone!”. Am asigurat-o că vitele de Galloway sunt creaturi blânde şi am chemat-o şi pe ea să se convingă. S-a apropiat ezitând şi, în scurt timp, o scărpina pe cap şi îi vorbea în italiană. Pe urmă, am întrebat-o dacă tot mai crede că vacile o urăsc. A răspuns: „O, da, toate în afară de asta. Când se uită la mine, zic cu ochii lor furioşi «Şterge-o de aici, ăsta-i câmpul meu»„.

Când am ajuns acasă, a dispărut la etaj să se spele pe picioare şi pe cap şi a coborât (ca de obicei) cu un turban pe cap, în timp ce eu am gătit cina pentru ea şi Lara.

Total încasări: 390,89 lire

36 clienți

MIERCURI, 5 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Ziua târgului agricol din Wigtown. A plouat torenţial toată ziua. Bunicuţa şi Lara au filmat vitele; eu am filmat oile, iar la 15:00 am plecat la Lairg (şase ore cu maşina) ca să pescuiesc cu nişte prieteni. Am luat *The New Confessions* cu mine.

Total încasări: 528,22 lire

52 clienţi

JOI, 6 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

La pescuit. Flo şi Bunicuţa s-au ocupat de magazin.

Total încasări: 480 lire

36 clienţi

VINERI, 7 AUGUST

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

La pescuit. După o cină cu băutură, o vreme am stat la foc şi am citit *The New Confessions*. Todd este acum prizonier de război şi un gardian german (Karl-Heinz) îi face rost pe ascuns de pagini din *Confesiunile* lui Rousseau în schimbul unor săruturi furate. Boys surprinde perfect pasiunea cititorului vorace cu paragraful acesta:

> „Karl-Heinz m-a «hrănit» cu toată cartea în următoarele şapte săptămâni. Metafora este exactă. Fasciculele subțiri de hârtie erau ca nişte bucățele esențiale de mâncare. Le-am devorat. Am mestecat, înghițit şi digerat cartea aceea. I-am spart oasele şi i-am supt măduva; fiecare fibră de carne, fiecare porțiune de zgârci era ingurgitată cu o fervoare gurmandă".

Mai târziu, reiese că i-a dat lui Karl-Heinz pachetele lui de la Crucea Roşie în schimbul celei de-a doua jumătăți a cărții, zicând „mi-am dat mâncarea pentru o carte". În magazin, am un citat din Erasmus pictat pe un perete, care sună aşa: „Oricând am bani, cumpăr cărți. Ce îmi rămâne cheltuiesc pe mâncare şi haine".

Total încasări: 114,94 lire

10 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 8 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am pescuit în Oykel toată ziua.

Total încasări: 349,89 lire

34 clienți

LUNI, 10 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Azi-dimineață, Flo şi Bunicuța au împachetat cărțile pentru următorul Random Book Club. Bunicuța a anunțat că este activitatea ei preferată să „pun-a cărțile în confecție"[22].

M-am întors de la Lairg ieri, pe o ploaie torențială. Azi-dimineață, în timp ce verificam corespondența adunată în absența mea, am găsit un colet cu o carte frumoasă, pe care mi-o trimisese cineva. Era în totalitate în chineză, cu excepția titlului de pe copertă, care era în engleză. Se numea *Wanderlust for Books* şi conținea câteva fotografii din magazinul meu. Era însoțită de o vedere pe care scria:

Stimate domnule Bythell,

Sunt Rebecca Lee (în chineză, numele meu ar trebui să fie Ya-Chen-Lee). Sunt o fată din Taiwan care a vizitat Wigtown şi magazinul dumneavoastră minunat vara trecută. Magazinul dumneavoastră şi Random Book Club m-au inspirat mult. După ce m-am întors în Taiwan, ca să promovez conceptul de oraş al cărților şi să imortalizez călătoria mea prin cultura oraşului cărților, am scris despre experiența mea şi apoi am publicat-o. Vă trimit un exemplar al cărții mele, chiar dacă e posibil să nu înțelegeți chineza,

[22] Se referă la pachete, dar face un „furculision" cu termenul din italiană.

cu câteva fotografii din magazinul dumneavoastră, care sper să vă placă.

Cu stimă, Rebecca. 30 iulie 2015.

Faima noastră în Orient continuă să crească.

După ce au terminat de împachetat cărțile pentru club, Flo şi Bunicuța au strâns restul cutiilor din tranzacția cu Barony şi am primit încă o livrare de la Samye Ling, pentru care o să le trimit un cec de 30 de lire.

În timp ce Bunicuța lucra la tejghea, un client a abordat-o şi i-a zis „uniforme". Atât. Bineînțeles că ea a fost nedumerită şi a scos la înaintare răspunsul ei standard, „Poftim?", de câteva ori, până când chestiunea a fost uşor clarificată.

Înainte să plece, Flo mi-a zis aşa: „În timp ce tu te plimbai alene pe dealuri, a venit un omuleț ciudat. L-am mai văzut şi înainte, dar niciodată nu vorbeşte, nici măcar când îi zic eu câte ceva în timp ce plăteşte cărțile. Mi-am pus în minte să vorbesc cu el". Nu a fost nevoie de prea multe întrebări ca să stabilim identitatea misteriosului personaj: era Omul-Cârtiță.

Total încasări: 454,51 lire

36 clienți

MARȚI, 11 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Flo a venit la 9:00 şi un pic.

După prânz, m-am dus la Port William să mă uit la o bibliotecă particulară. O femeie fermecătoare din Irlanda de

Nord m-a condus înăuntru, alături de soțul şi fratele ei. Casa le aparținuse părinților lor şi era absolut plină de lucruri, inclusiv mii de cărți, aproape toate de teologie creştină. Am ales câteva cutii şi le-am dat 250 de lire. Au fost foarte amabili, dar evident dezamăgiți. După ce am mai discutat, a reieşit că, în urmă cu cincisprezece ani, cărțile fuseseră evaluate la 1 200 de lire. Când le-am explicat că, din cauza internetului, prețurile cărților au scăzut până la un nivel aproape nesustenabil, au părut şi compătimitori, şi înțelegători. Fratele chiar m-a ajutat să car cutiile la maşină, lucru care se întâmplă surprinzător de rar. Părinții lor, se pare, fuseseră misionari şi călătoriseră în toată lumea.

Am primit un e-mail de la Eliot la ora 17:00 prin care mă întreba dacă poate să stea la mine mâine-noapte. Toate dormitoarele sunt ocupate, casa e plină cu Catriona, Edward (administratorii Festival Company, care au venit pentru o şedință şi au nevoie de un loc unde să doarmă) şi Bunicuța, aşa că i-am pregătit canapeaua din odăiță.

Săptămâna trecută, am primit două comenzi prin Amazon pentru cărți pe care nu le-am găsit. Le-am trimis câte un e-mail de scuze umile clienților şi le-am dat banii înapoi. Iată feedbackul:

> Clientul 1, 4 steluțe: „Am primit banii înapoi din cauză că articolul nu mi-a putut fi livrat. Am rezolvat situația amiabil cu vânzătorul."

> Clientul 2, 1 steluță: „Cărțile nu au fost disponibile pentru vânzare aşa că furnizorul mi-a anulat comanda nu sunt mulțumit deloc."

Am închis magazinul şi m-am dus în golful Rigg să fac o baie în mare. E destul de cald să stai în apă cam jumătate de oră acum, iar dacă nu stropeşti prea mult în jur, vezi cercurile concentrice formate de chefalii care mănâncă la suprafața apei de jur împrejur.

Odată, când eram mult mai tânăr şi grătarele pe plajă erau un lucru la ordinea zilei vara, câțiva dintre noi am hotărât să ne petrecem noaptea acolo şi, în timp ce înotam la miezul nopții, am descoperit cu încântare că apa agitată se lumina fosforescent în jurul nostru.

Total încasări: 360,81 lire

39 clienți

MIERCURI, 12 AUGUST

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Flo şi Bunicuța au deschis magazinul. Campania Bunicuței de a organiza riguros fiecare articol din magazin a ajuns acum la secțiunea Shakespeare, pe care a hotărât să o împartă în mai multe subcategorii: biografie, critică, opere complete şi piese răzlețe. Noii membri ai personalului sunt aproape întotdeauna obsedați de supracategorisire. Când a început Flo să lucreze aici, a hotărât să împartă secțiunea de psihologie, care constă în două rafturi. Erau etichete peste tot, de la „Feminism" la „Freud" şi la „Psihologie educațională", şi ar fi fost în stare să pună câte o etichetă pentru fiecare carte de pe raft. Când i-am explicat că oamenii sunt suficient de inteligenți să se descurce prin vreo două sute de cărți fără să le fie distrasă atenția de un haos de etichete, a părut puțin rănită, aşa că nu am mai menționat lucrul ăsta pe urmă.

Jeff preotul a apărut la 14:00, chiar când eu şi Anna comparam rolul vinei în catolicism şi iudaism. Jeff nu ştia că Anna este evreică, iar când a aflat, i-a spus: „Oh! Şeful meu e de-al tău!".

Eliot a sosit la ora 16:00. El, Catriona şi Edward au rămas. La miezul nopții, Anna ne-a dus pe toți la cercul de piatră de la Torhouse, unde am privit ploaia de Perseide pe un cer senin. Torhouse este o structură din bolovani de granit din Epoca bronzului, situată la vreo şase kilometri spre vest față de Wigtown. E un loc minunat, cu vedere în jos spre valea Bladnoch, înconjurat de morene şi de crânguri.

Total încasări: 241,50 lire

25 clienți

JOI, 13 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Am terminat *Jim cel norocos*. Azi a lucrat Flo, aşa că m-am ascuns, pe urmă m-am dus să mă tund.

Total încasări: 320,37 lire

26 clienți

VINERI, 14 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Nicky a sosit la 9:00 şi, în clipa în care a dat cu ochii de tunsoarea mea, a izbucnit într-un râset de necontrolat, zicându-mi: „Arăți ca un pudel uriaş!”. După ce şi-a şters

lacrimile de râs, ne-a spus şi veştile ei, şi anume că nişte creştini renăscuți pichetaseră conferința Martorilor lui Iehova la care participase şi ea. Când am întrebat-o de ce, a răspuns: „Nu au nimic mai bun de făcut”.

Callum a fost aici toată ziua şi a lucrat la căbănuță.

Am dus-o pe Bunicuța la Steam Packet, la prânz. Tot timpul a vorbit despre Eliot. „De ce tropăie-a peste tot? De ce trânteşte-a uşile? De ce în baie toată dimineața?”

Două comenzi în dimineața asta: una de 4 lire, cealaltă de 94 de lire. Tipic, nu am găsit-o pe cea de 94 de lire.

Când ne-am întors de la prânz, Flo mi-a transmis un mesaj de la cineva pe nume Jane din Castle Douglas, dar nu mi-am dat seama din scrisul ei dacă numărul de telefon se termina cu 4 sau cu 9, aşa că le-am format pe amândouă. Amândouă erau numere greşite. E a patra oară când Flo preia un mesaj şi reuşeşte să noteze numărul de telefon incorect. Sper numai că nu era ceva prea important.

Nicky a ținut magazinul deschis încă douăzeci de minute pentru un bărbat care se uita pe acolo. A venit la tejghea cu un teanc de cărți, al căror preț total era 47 de lire, şi le-a cerut cu 40 de lire. A plecat cu mâna goală când Nicky a hotărât că mai puțin de 42 de lire nu poate să accepte. După ce uşa s-a închis în urma lui cu o bufnitură surdă, Bunicuța a anunțat: „Ne trebuie un-a pista”. După multe repetări şi scărpinări în cap, a reieşit că zicea „ne trebuie un pistol” – presupun că pentru astfel de clienți.

Total încasări: 292,99 lire

39 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 15 AUGUST

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Eliot a stat în baie de la 8:30 la 9:00, din nou.

Azi a lucrat Nicky şi a fost tot o zi frumoasă, aşa că m-am dus iar să iau prânzul pe Insula Whithorn, de data asta cu Anna. Pe drumul spre casă mi-a spus, cu tristeţe considerabilă, că se mută înapoi în America la sfârşitul lunii. Deşi am legat o prietenie foarte puternică, mă întreb dacă nu cumva asta nu este destul ca să-şi dorească să rămână în Wigtown acum, că relaţia s-a terminat cu adevărat.

Christian, un administrator al Festival Company, a lăsat câteva cărţi pe care le reparase, inclusiv o ediţie princeps din *Peter Pan în Grădinile Kensington*, pe care o aveam de la Samye Ling. La pensionarea de la Citizens Theatre din Glasgow, a hotărât să se apuce de legătoria de cărţi, ca să-şi ocupe timpul. Este extrem de bun la asta şi are preţuri foarte rezonabile, ceea ce înseamnă că, atunci când cumpăr, pot să cumpăr cărţi valoroase în stare proastă, să adaug preţul reparaţiilor şi să-mi mai rămână şi profit.

Actualizarea lui Nicky pe pagina de Facebook a magazinului:

Nicky sunt! Oh, ce bine mă simt că m-am întors!

Deocamdată, pentru Premiul zilei avem doi clienţi la egalitate:

1 – „2,5 lire, vă rog!” „Pot să plătesc în dolari?”

2 – „Puteţi să ascundeţi asta după tejghea?” (Asta se întâmplă, de obicei, când clienţii vor să cumpere o carte ca surpriză.) „Fiul meu o vrea, dar eu nu vreau să i-o cumpăr.”

Voi hotărâţi! Atenţie, au mai rămas patru ore de program...

Callum şi Sigrid au venit la cină. Sigrid este noua prietenă a lui Callum (el şi Petra s-au despărțit), o olandeză pe care a cunoscut-o pe Camino de Santiago de Compostela.

Total încasări: 197 lire

15 clienți

LUNI, 17 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am scotocit prin pivniță după tabla de scris şi i-am zis lui Flo să scrie ceva amuzant şi spiritual pe ea şi s-o aşeze pe trotuar, în fața magazinului. Efortul ei de azi este:

Întrebări frecvente

„Pot să fac o poză cu Kindle-ul?”

Bineînțeles.

„Toate cărțile voastre sunt înregistrate în sistem?”

Nu, suntem prea leneşi.

„Putem să intrăm cu câinele?”

Da, dar numai dacă putem să-l mângâiem.

„Ce miroase aşa?”

...

„Aveți cărți pentru copii?”

Da, sunt lângă indicatorul ăla cu „Cărți pentru copii”.

„Shaun e aici?”

Absolut nu/probabil nu/se ascunde.

Total încasări: 195,45 lire

15 clienți

MARȚI, 18 AUGUST

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

A fost o zi frumoasă şi însorită. Anna a urcat pe Merrick, cel mai înalt deal din sud-vest (843 m), cu două prietene. Dragostea Annei pentru Galloway este molipsitoare şi probabil că a făcut mai multe singură decât VisitScotland pentru a încuraja turiştii să vină aici în anii în care a locuit în regiune. Numai cartea ei a crescut considerabil numărul vizitatorilor magazinului.

Azi a lucrat Flo, iar eu a trebuit să mă uit la nişte cărți într-o casă din Gelston (la vreo 65 de kilometri spre est de

Wigtown). Am luat-o şi pe Bunicuța, ca să vadă ce înseamnă partea de cumpărare a comerțului cu cărți. Am ajuns tot într-un mic bungalou: de data aceasta, al unui cuplu în vârstă care se muta într-o casă şi mai mică, lângă Dumfries, ca să fie mai aproape de principalul spital din regiune când vor fi şi mai în vârstă. Am luat cinci cutii cu stocuri destul de obişnuite şi le-am plătit 130 de lire. Bunicuța a fost în elementul ei în compania unor oameni care erau cam de vârsta de care se simte ea şi tot timpul şi l-a petrecut comparându-şi durerile şi fragilitatea cu ei. La sfârşitul conversației, probabil că oamenii au simțit că au o stare de sănătate relativ bună, prin comparație cu ea.

Am rugat-o pe Bunicuța să scrie mesajele pe tablă azi şi aşa a rezultat mesajul mai degrabă bizar de mai jos:

VĂ RUGĂM SĂ NU MÂNCAȚI CĂRȚILE.

(NE PLAC COPERTELE.)

La 13:00, o piatră imensă a căzut din hornul comun al unuia dintre acoperişurile pe care le împart cu vecinul meu şi a făcut o gaură în el, aşa că am sunat la un constructor local şi am lăsat un mesaj. Din fericire, nimeni nu a fost ucis sau măcar rănit. Cred că piatra aia cântărea un sfert de tonă.

Ken Barlow, un client ocazional şi autobiograf cu succes parțial, a adus două cutii cu cărți despre pescuit. I-am zis că-i dau răspuns săptămâna asta.

Total încasări: 369,49 lire

35 clienți

MIERCURI, 19 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Bunicuța a apărut la ora micului-dejun căutând un plasture pentru o tăietură pe față. Anna venise să-şi ridice corespondența şi era în bucătărie când a intrat Bunicuța. A găsit un plasture şi i l-a dat, presupunând că-şi storsese un coş sau ceva. Bunicuța i-a spus Annei că se tăiase bărbierindu-se. Probabil că fața Annei îi trăda groaza în timp ce Bunicuța îi povestea că, în Italia, e ceva obişnuit ca femeile să se bărbierească. Trăiască stereotipurile naționale, când se dovedesc corecte. I-a mai povestit Annei că tăietura se întâmplase când „făceam ordine pe față".

Am ieşit la un prânz alcoolizat împreună cu Carol-Ann şi Anna la The Open Book, de care se ocupă Anna săptămâna asta. Ele două hotărâseră să deschidă o sticlă de Cava la prânz şi să ia nişte gustări de la co-op.

Niciun răspuns de la constructor în privința hornului, aşa că am sunat la altul şi i-am lăsat un mesaj în căsuța vocală. Abia aştept să găsesc pe cineva care să se uite la spărtură înainte să se mai desprindă şi alte bucăți de mortar, care să facă daune posibil fatale.

Total încasări: 529,52 lire

45 clienți

JOI, 20 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Flo şi Bunicuța au fost în magazin, Bunicuța încă afişându-şi plasturele pe bărbie.

Contribuția lui Flo la tablă azi a fost o schiță cu creta a unui bărbat ciufulit în pantaloni scurți (evident, eu), cu o bulă în care era textul următor: „Scrie ceva care să primească like-uri pe Facebook”.

O femeie în vârstă a venit cu cinci cutii de cărți broşate de science-fiction. Nu mi s-a părut că ar fi cititoare de SF, aşa că am întrebat-o ale cui fuseseră. Am regretat imediat, când mi-a spus că îi aparținuseră fiului ei, care se sinucisese în urmă cu zece ani. Abia acum se simțise în stare să se despartă de ele. Mi-am cerut scuze că am întrebat şi i-am dat 100 de lire pentru ele.

Ashley a sosit la 11:00 şi a reuşit să pună iar boilerul în funcțiune.

După-amiază, m-am deplasat până la o casă din Carron-bridge (la vreo 65 de kilometri distanță) să cumpăr cărți. Două femei extrem de elocvente („Suntem în Debrett's[23], ştiți”) eliberau casa părinților decedați, o vilă victoriană masivă situată pe un teren superb. O colecție foarte bună despre pescuit şi vânătoare, inclusiv câteva de BB (mereu uşor de vândut), câteva cărți ilustrate de Thorburn şi una de Malloch, maestrul pescuitului de somon la începutul secolului XX, precum şi nişte materiale victoriene interesante. Au părut mulțumite de oferta mea de 750 de lire pentru cinci cutii.

Nu am primit răspuns de la niciunul dintre constructori în legătura cu bucata de granit care a căzut din horn.

Total încasări: 325,95 lire

31 clienți

[23] Listă cu titlurile nobiliare ale familiilor din Marea Britanie.

VINERI, 21 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky a adus o tratație de Vinerea păpicii. De data asta, au fost două eclere cu ciocolată, dar ciocolata fie se topise de pe ele, fie fusese linsă de ea pe drum spre magazin. Oricum, n-aveam de gând să risc.

Dimineață, am descoperit, spre groaza mea, că un client mutase cutiile de cărți despre pescuit, aduse de Ken Barlow, în teancul care urma să fie listat în FBA, iar Flo nu observase, aşa că le listase şi le trimisese la Dunfermline înainte să apuc să discut cu el despre preț. Asta nu este niciodată o situație de dorit. Dacă îşi vrea cărțile înapoi, e aproape imposibil să le recuperez de la Amazon.

Asta a fost a treia zi la rând cu o singură comandă. Se întâmplă ceva cu Amazon, Abe sau Monsoon.

Nicky a făcut o rochie pentru petrecerea de nuntă a Rebeccăi Plunkett de mâine seară. Rebecca este fiica cea mare a lui Mary şi Wilson, nişte prieteni care locuiesc în apropiere de Newton Stewart. Fiica lor mijlocie, Charlotte, a lucrat în magazin într-o vară. Rebecca se căsătoreşte la ferma unde are Nicky căbănuța, iar Nicky a avut gentilețea de a ne invita pe mine, Anna, Callum şi Sigrid să rămânem la ea peste noapte. A cusut nişte draperii ca să-şi facă ținuta de nuntă. „A trebuit să le folosesc pe cele de la fereastra dinspre golf. Celelalte erau prea mici."

Pe drum către poştă, am dat peste Stuart McLean, locuitor din Wigtown şi creierul din spatele The Dark Outside, care mi-a amintit că încă nu i-am trimis materialul meu audio pentru evenimentul de anul acesta. Sunt unul dintre cei câțiva oameni care au produs câte o piesă pentru el în fiecare an. The Dark Outside este invenția lui Stuart. Acum câțiva ani, i-a venit ideea să producă ceva complet diferit de muzica digitală

devenită sursă inepuizabilă de copiat, trimis şi distribuit, aşa că a invitat lumea din industria muzicală să înregistreze o piesă absolut nouă (sau orice fel de conținut audio) şi să i-o trimită, apoi să distrugă fişierul audio original. Stuart, cu singurele exemplare ale acestor înregistrări, a instalat un transmițător FM pe dealurile din Galloway şi, timp de douăsprezece ore, a transmis acest material audio nemaiauzit până atunci oricui dispunea de un radio FM şi îl regla pe frecvența lui, pe o rază de şase kilometri față de transmițător, după care a distrus fişierele. Ca să-i citez website-ul: „Transmisiunile radioului The Dark Outside FM pot fi auzite doar dacă vă deplasați la fața locului cu un radio; nu se redau în flux, nu se înregistrează şi toate fişierele se şterg după difuzare".

Locul din care transmite este vârful unui deal cu un monument ridicat în onoarea unui bărbat pe nume Alexander Murray, un fiu de păstor autodidact care a devenit profesor universitar de limbi orientale la Universitatea din Edinburgh în 1811. Privelişte a de la Monumentul lui Murray este fabuloasă şi, chiar dacă se află la doar câțiva kilometri de peisajul verde, fertil, în mişcare, al peninsulei Machars, diferența este extraordinară. Este înconjurat de dealuri aspre, sălbatice – necultivate, populate de capre şi cerbi. Sălbăticia de granit este presărată de cascade şi de porțiuni arse de trăsnete. Parcă ar fi o altă țară, aşa de diferit e. Are grandoarea faimoaselor dealuri scoțiene, dar fără autocarele de turişti. Este aproape nepopulată pe o suprafață de sute de kilometri pătraţi, iar drumul de sub dealul pe care se află monumentul – Calea Reginei – se numeşte aşa fiindcă se pare că Regina Victoria l-a descris drept cel mai frumos drum din Scoția.

Kevin – chiriaşul meu, care a închiriat căsuța din grădina din spate – m-a rugat să-i împrumut o scară. Dacă tot l-am prins la telefon, i-am spus şi despre problema cu hornul, iar el mi-a dat numărul unui prieten constructor, aşa că l-am sunat; mi-a răspuns imediat şi vine să se uite luni la el.

Ken Barlow a trecut pe aici să discutăm despre preţul cărţilor lui despre pescuit. I-am zis că nu vreau multe dintre ele, dar că îi dau cu plăcere 40 de lire pe cele pe care le vreau. A cerut să le vadă pe cele care mă interesează, ca să le ia pe celelalte acasă. Când i-am spus că nu le găsesc, a fost destul de supărat şi mi-a zis că se întoarce săptămâna viitoare. Speranţa mea că o să ia banii şi o să mă întrebe dacă poate să le lase şi pe celelalte s-a năruit.

Total încasări: 270,96 lire

30 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 22 AUGUST

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Nicio comandă azi. Am verificat Monsoon şi pare să meargă bine.

Telefon de la Ken Barlow. A răspuns Bunicuţa, care a lăsat următorul mesaj: „A sunat Ken Barlow. EL FOARTE SUPĂRAT!!!”.

Nicky şi-a luat liber ca să-şi facă rochia pentru petrecerea de nuntă din seara asta, aşa că azi am lucrat doar eu şi Bunicuţa.

Seara, am mers la nunta Rebeccăi. Toţi am băut prea mult şi am dansat o grămadă.

Total încasări: 214,68 lire

22 clienţi

DUMINICĂ, 23 AUGUST

Ne-am trezit în coşmelia lui Nicky, razele soarelui pătrundeau prin geamuri, iar priveliştea spre Golful Luce era fantastică. Am stat cu toţii afară, în faţa casei, la un mic-dejun cu ceai şi cafea. Nu-mi amintesc să mai fi petrecut de mult astfel de momente idilice.

LUNI, 24 AUGUST

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Azi a lucrat Flo. Contribuţia ei la tablă a fost o schiţă cu creta reprezentând o baterie cu avertisment că se descarcă, iar deasupra ei, cuvintele „Cărţile adevărate nu mor niciodată”.

Callum şi Tracy au venit la 11:00 la o cafea.

Bunicuţa s-a rănit la genunchi ridicând cărţi. S-a plâns că i s-a umflat, dar mie mi s-a părut normal. M-a întrebat dacă la farmacie au pachete cu nămol, aşa că i-am zis că-i aduc nişte nămol din estuar, dacă asta vrea. A părut încântată şi a zis că speră că asta nu o să-mi „deranjească” ziua prea mult.

Constructorul pe care l-am sunat săptămâna trecută a telefonat să spună că ajunge pe la 15:00 şi – spre uimirea mea – a ajuns la 15:00.

În timp ce Flo aşeza o carte pe raft, un client a tras un pârţ în faţa ei. S-a uitat la ea, şi-a cerut scuze, apoi a tras încă o rafală şi a continuat să răsfoiască.

Anna a invitat câţiva prieteni aici pentru cină şi un film, aşa că am scos proiectorul şi ne-am uitat la *Marea hoinăreală.* Tracy a rămas peste noapte.

Total încasări: 300,47 lire

24 clienţi

MARȚI, 25 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Flo a ajuns la 9:00.

Constructorul a venit iar la 13:00 să spună că el şi partenerul lui de afaceri, Sean, o să vină mâine-dimineață să se asigure că hornul e sigur.

Bunicuța „a făcut ordine” în secțiunea de cărți cartonate până la prânz, când a reuşit să verse ceai pe laptopul ei, care acum nu mai merge.

După ora închiderii, l-am sunat pe Ken Barlow şi i-am explicat ce s-a întâmplat cu cărțile lui, şi anume că au fost trimise din greşeală la FBA. M-am oferit să înlocuiesc tot ce avea pe listă sau să-i plătesc 150 de lire în loc de cele 40 de lire oferite inițial. După ceva negocieri, am căzut de acord asupra celei de-a doua variante.

Bunicuța, în semn de mulțumire că m-am oferit să mă duc în port şi să sap după nişte nămol pentru ea, mi-a adus o tratație de la măcelărie. Mi-a spus că celor de acolo le-a luat mult timp să-şi dea seama ce le cerea ea şi, până la urmă, toți cei trei angajați (Stephen, Jack şi Nancy) s-au tot ciorovăit până când au înțeles că un „carnatanaluat” era, de fapt, un cârnat în aluat.

Total încasări: 276,48 lire

19 clienți

MIERCURI, 26 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Flo. Pe tablă, a fost un citat din *Cum vă place*, însoțit de o schiță destul de competentă în cretă a lui Shakespeare zicând: „Îmi place locul ăsta şi mi-aş pierde de bunăvoie timpul aici”.

John şi Sean, constructorii, au apărut la 9:10 cu montatorul de schele ca să se uite la horn. Sean s-a cocoțat prin fereastra de la dormitorul meu pe acoperiş să se asigure că nu există riscul să mai cadă şi altceva. Din fericire, nu a fost. După ce au plecat, un tânăr cu un moț splendid în frunte a venit cu trei ediții princeps de Ian Fleming, inclusiv un *Dr. No* fără copertă. I-am dat 150 de lire.

După-amiază, am condus până la Newton Stewart, la optică, doar ca să aflu că programarea mea era mâine. O dovadă incontestabilă că am nevoie de ochelari noi. Am luat-o pe Bunicuța cu mine – din moment ce nu am avut timp să sap după nămol în estuar, căuta un fel de cataplasmă pe care să şi-o pună pe genunchi ca să reducă umflătura. S-a dus la amândouă farmaciile şi în câteva alte locuri unde erau slabe şanse să aibă aşa ceva şi, lucru deloc surprinzător, nu a găsit. Se pare că „asta normal în Italia”.

După ce am lăsat-o înapoi la magazin, m-am dus la râu şi am prins un somon de aproape trei kilograme, căruia i-am dat drumul înapoi. (Asta a devenit normă – când eram tânăr, păstram aproape tot ce prindeam, cu excepția peştilor de la sfârşitul sezonului, a căror stare se deteriorase.) Râul, într-o zi caldă din perioada asta a anului, este locul cel mai relaxant, fără alte sunete decât briza prin frunzele copacilor, clipocitul uşor al apei şi cântecul păsărilor. Este antidotul perfect pentru orice. Culorile toamnei încă sunt departe, dar încep să apară semne.

Bunicuța a gătit cina pentru mine şi Anna. Atenția ei ciudată la chestiunile culinare s-a manifestat evident în ofertă: pizza cu un fel de blat din făină integrală, cu gust de carton şi fără brânză; dovlecei cruzi; un bol bizar cu dovleac copt, bucăți

de portocală şi aşchii de baton de scorţişoară. Nimic din astea nu a fost pe gustul meu. De fapt, a fost aproape ca şi cum Bunicuța ar fi fost legată la ochi când le-a pregătit şi doar a apucat la întâmplare ingrediente din frigider şi din dulap. Când găteşte altcineva, apetitul ei este de nestăvilit şi deloc pretenţios, dar când îşi găteşte singură, este foarte atentă să nu folosească grăsime, ulei sau unt.

Total încasări: 612,89 lire

45 clienți

JOI, 27 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Tabla lui Flo de azi:

Banii nu pot cumpăra fericirea, DAR pot cumpăra cărți

(ceea ce, practic, este acelaşi lucru).

Nicio comandă prin Abe de aproape o lună, aşa că am trimis un e-mail la Monsoon să verific dacă baza noastră de date se încarcă cum trebuie.

Laptopul Bunicuței tot nu a revenit la viață, aşa că ea a început să-l folosească pe cel din magazin şi acum, ori de câte ori mă conectez la Facebook, dau peste versiunea în limba italiană.

Mi-am petrecut dimineața săpând un şanţ în grădină pentru țeava de evacuare de la căbănuță, pe o ploaie orizontală. Trebuie să termin odată cu asta şi să pregătesc grădina cu cel

puțin două săptămâni înainte de festival, care va avea loc în mai puțin de o lună. Şi în magazin e harababură, fiindcă am mutat majoritatea stocurilor din căbănuță şi le-am lăsat pe podea în sala feroviară. Tot înainte de festival trebuie să organizăm şi asta, aşa că Bunicuța le-a adus pe toate în camera din față, iar Flo a verificat şi a listat ce era viabil pe FBA, apoi le-a ambalat ca să le expedieze. Pe restul le-am pus în cutii ca să le trimitem la fabrica de reciclare din Glasgow. Recunosc meritul lui Flo de a fi listat câteva sute de cărți în ultimele câteva săptămâni. Oricât mi-ar displăcea să fac asta, adevărul este că rezolvă problema spațiului de depozitare a cărților, iar cărțile – odată ce nu ne mai încurcă pe noi – par să se vândă mai repede decât stocul pe care îl listăm pe Amazon şi care rămâne în magazin.

Încă n-am desfăcut cutiile de la casa din Carronbridge, pentru care am plătit 750 de lire. Nicky poate începe să le listeze pentru vânzare în magazin mâine-dimineață.

Total încasări: 525,89 lire

42 clienți

VINERI, 28 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Azi au venit Nicky, Callum şi Robert.

Încă de când a sosit, Nicky mi-a îndesat în față, mândră nevoie mare, un pachet de biscuiți digestivi cu caramel. „Uite ce am găsit în containerul Morrisons – da, s-au lipit unii de alții, dar tot sunt delicioşi.”

Bunicuța s-a plâns întruna de genunchi, aşa că am dus-o în port cu o găleată şi o lopată, ca să-şi adune suficient nămol să se trateze.

Săpam o groapă în grădină să pun un stâlp, ca să extind magazia de lemne şi să fac loc pentru sacii de peleți pentru boilerul cel nou, când Amy, care a întrebat dacă poate să deschidă un *wine bar* la parterul incintei de pe Lochancroft (fostul nostru depozit şi locul unde doarme Nicky acum, când se hotărăşte să rămână peste noapte), a venit cu bebeluşul ei. Amy este o tânără căsătorită cu un prieten de-ai mei, mai tânăr cu câțiva ani decât mine. E din sud, dar pare să se fi adaptat remarcabil de bine la Galloway. Ne-am dus acolo şi am discutat despre opțiunile pe care le avem, inclusiv despre acces. Dacă hotărâm să facem accesul prin grădină, atunci o să am enorm de lucru înainte de festival. Şi Eliot a întrebat dacă poate să instaleze un restaurant temporar în cortul din grădină (pe drum spre *wine bar*) pe durata festivalului. Trebuie să verific datele, să ştiu exact când începe, dar o să fie cândva la sfârşitul lui septembrie, aşa că ar fi cazul să-mi suflec mânecile, mai ales că Flo nu o să mai vină la lucru de la sfârşitul săptămânii viitoare, iar Bunicuța o să se ocupe de The Open Book, deci eu o să rămân singur în magazin cea mai mare parte a săptămânii.

La ora 15:00, curierul UPS a sosit să ridice încă paisprezece cutii cu stocuri (pe care le-a listat Flo pe FBA) şi să le ducă la depozitul Amazon din Dunfermline.

Bunicuța mi-a zis că – printre numeroasele ei afecțiuni – suferă de dureri de şale, aşa că i-am spus că şi eu la fel şi că fizioterapeuta mi-a dat să fac nişte exerciții. Am fost foarte leneş, ceea ce – dacă e să fiu sincer – înseamnă că nu le-am făcut deloc. Ea a zis că, de luni înainte, o le facem împreună. A făcut şi gestul ăla mafiot cu tăiatul gâtului, care aparent înseamnă că nu am de ales. Eu i-am zis ei „Mussolini”. Ea mi-a zis mie „Nenorocitul dracului”.

Am întocmit o listă cu treburi de rezolvat înainte de festival:

să strâng cărţile de pe podeaua sălii dinspre grădină şi a sălii feroviare, să le listez pe FBA şi să expediez cutiile, ca să scap de ele de aici;

să strâng materialele de construcţii din grădină şi toate deşeurile din căbănuţă;

să termin căbănuţa (încă vreo săptămână pentru dat cu vopsea şi curăţenie);

să pun preţurile pe stocurile noi, din ultimele câteva tranzacţii, şi să le aşez la raft;

să organizez sala cea mare pentru Refugiul scriitorilor;

să mut lucrurile lui Emily pentru Cafeneaua festivalului din Lochancroft, ca să fac loc pentru *wine bar* pentru Amy;

să instalez indicatoare pentru *wine bar*;

să mut aleea din grădină din faţa căbănuţei şi să însămânţez peluza;

să fac boxele să meargă în sala feroviară şi în cea scoţiană;

să pregătesc camerele pentru Stuart Kelly şi Robert Twigger, care stau aici pe durata festivalului;

să înlocuiesc uşa de la balcon în apartamentul de pe Lochancroft Lane;

să nivelez partea de sus a grădinii, ca să poată fi instalat cortul pentru restaurantul temporar;

să fac etichete noi de rafturi pentru subiectele pe care le-am mutat din căbănuță;

să editez videoclipul de prezentare a Wigtownului;

să editez videoclipul de prezentare a Whithornului, pentru Julia Muir Watt;

să organizez cărțile pentru următoarea livrare a Random Book Club;

să fac cererea de despăgubire pentru daunele provocate de horn;

să repar hornul;

să fac o protecție pentru noul boiler;

să fac o treaptă pentru uşa din față a magazinului;

să vopsesc banca din grădină;

să ridic cortul în grădină pentru restaurantul temporar;

să duc restul de izolație la Callum;

să vopsesc podeaua magazinului;

să vopsesc uşa laterală a casei;

să înlocuiesc toate bateriile de la luminile din grădină.

Carol-Ann a rămas peste noapte. Am gătit toţi: Nicky s-a ocupat de legume, Anna a făcut negrese (ca bucătăreasă, e diabolică, dar la prăjituri e excelentă), iar eu am gătit budincă cu cârnaţi.

Din fericire, Bunicuţa nu s-a băgat la gătit. Am stat până târziu şi am băut prea mult. După ce toată lumea a terminat de mâncat, Bunicuţa s-a năpustit pe resturi ca o piranha flămândă şi a lins tot – adică aproximativ cât mâncaserăm deja cu toţii.

Total încasări: 236,79 lire

23 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 29 AUGUST

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

M-am trezit în sunet de pălăvrăgeală şi în miros de ars din bucătărie. Am coborât şi le-am găsit pe Carol-Ann ungându-şi cu unt o bucată de pâine carbonizată, pe Nicky mâncând restul de negrese şi pe Bunicuţa făcându-şi un fel de băutură scârboasă cu lapte de soia, pudră din germeni de grâu şi o banană. Între timp, Anna mânca o bucată din biscuiţii digestivi cu caramel pe care îi adusese Nicky ieri de Vinerea păpicii. Ciocolata căpătase o nuanţe albicioasă, pe care în mod normal aş asocia-o cu ciupercile otrăvitoare.

A venit Callum. A venit Robert. Robert a plecat la 11:00, după un telefon urgent, dar s-a întors la 14:00 şi a plecat iar la 16:00.

Piaţa de sâmbătă, care are loc în Wigtown vara, angajează ocazional un cimpoier să cânte timp de o oră, iar astăzi a fost o astfel de zi. În timp ce îmi făceam bagajul să plec la Edinburgh, m-am gândit la Anna şi la cât de devastator trebuie să fie pentru ea să plece din locul şi de lângă oamenii pe care îi iubeşte atât de mult. La 15:00, cimpoierul a cântat „Will ye no come back again". Cu cât se apropie mai mult spectrul plecării ei, mă întreb dacă fac ce trebuie. Am patruzeci şi patru de ani şi vreau o familie. Ea are treizeci şi doi şi, în ciuda diferenţelor dintre noi, sunt mult mai multe lucrurile care ne unesc decât cele care ne despart.

Odată cu trecerea anilor, îmi văd prietenii cu copii – pe care îi ştiu de când erau bebeluşi – trimiţându-i la facultate sau să-şi facă o viaţă a lor şi îmi dau seama că şansele să am propria familie îmi alunecă uşor printre degete. Imaginea copiilor devine tot mai neclară cu trecerea timpului. Acum, copiii la care speram sunt aproape invizibili: nu doar fantome, ci umbre ale unor fantome. La fel ca Rosie Probert în *Under Milk Wood*, par să „intre în bezna beznei pentru totdeauna".

Am plecat cu Anna din Wigtown spre Edinburgh pe la 13:30. Ne-am oprit ca să-şi ia rămas-bun de la părinţii mei şi am sosit la sora mea Lulu pe la 17:30. Lulu îi invitase la cină pe Vikki, cealaltă soră a mea, şi pe soţul ei, Alex, împreună cu doi dintre copiii lor, Rosie şi Lily. Au venit şi prietena din şcoală a lui Lulu, Meach, şi logodnicul ei, Ben. După un început destul de serios, am ajuns să bem, să dansăm şi să cântăm până la 5:30 dimineaţa.

Total încasări: 436,14 lire

45 clienţi

DUMINICĂ, 30 AUGUST

Comenzi online:

Comenzi găsite:

M-am trezit pe la 14:00 simțindu-mă mult mai bine decât mă aşteptasem. M-am plimbat cu Anna prin Edinburgh, am văzut câteva spectacole de stradă independente şi am mâncat de prânz foarte târziu în Grassmarket. Ne-am întors la Lulu pe la 19:00.

LUNI, 31 AUGUST

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Flo a deschis magazinul, iar eu am dus-o pe Anna de la Edinburgh la aeroportul din Glasgow, să ia avionul spre Dublin şi apoi mai departe spre Boston. Am luat micul-dejun împreună în aeroport la 8:45, timp în care apetitul meu a fost redus considerabil de vederea unui bărbat de la masa alăturată: un bărbat scund şi gras, în pantaloni strâmți de nailon, care insista să stea cu picioarele lăbărțate înspre mine, astfel încât eram expus la priveliştea burții/organului său genital clătinându-se parcă nerăbdătoare în timp ce-şi băga cu lingura micul-dejun scoțian complet în leoarba căscată de sub mustața de morsă.

A fost un rămas-bun foarte emoționant pentru amândoi. Înainte să intre în labirintul interminabil de verificări de securitate, i-am dat o scrisoare pe care o scrisesem vineri, în care (sper că) am reuşit să-mi articulez scuzele neputincioase că n-am fost capabil să mă angajez într-o relație şi aprecierile

mele pentru ea, cea mai darnică, bună şi minunată persoană pe care am avut vreodată norocul s-o cunosc.

Am condus înapoi pe Nick of the Ballot – un drum îngust, printre dealuri, lung de 32 de kilometri, numai că, atunci când am ajuns la Glentrool, am descoperit că drumul fusese închis pentru reparaţii şi am fost nevoit să mă întorc tocmai la Maypole, iar de acolo să o iau pe altă rută.

Total încasări: 156 lire

12 clienţi

SEPTEMBRIE

> Unii clienţi sunt vorbăreţi, alţii sunt ursuzi şi tăcuţi. Eu de vorbăreţi mă feresc. Te ţintuiesc cu privirea scânteietoare câte jumătate de oră, uneori şi mai mult, şi nu le pasă că mai aşteaptă trei oameni să fie serviţi. După ce te obişnuieşti puţin, e uşor să-i ghiceşti pe guralivi. Vin cu un rânjet solicitant, plini de bonomie, plescăind din buze înainte de câte o remarcă spirituală. Cu cei de felul lor, întotdeauna mă limitez la afaceri. La primul chicotit sau chiar la prima încuviinţare din cap, îmi înfig degetele în butonieră şi strâng. Tare sunt prietenoşi vorbăreţii ăştia. Sunt genul care dădeau năvală în librării în vremurile de demult, când astfel de locuri erau frecventate adesea de iubitorii de cărţi.
>
> AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Baxter face o descriere remarcabil de precisă a comportamentului clienţilor. Vorbăreţii de genul celor menţionaţi de el bântuie librăriile şi azi şi mă îndoiesc că magazinele de altă natură beneficiază de înţelepciunea lor atât de plictisitoare. E greu de spus de ce noi, cei care lucrăm în librării, suntem victime ale acestor oameni. În anumite

circumstanțe, ar fi interesant să asculți pe cineva vorbind despre reactoare nucleare timp de patruzeci şi cinci de minute, dar nu când eşti la muncă, înconjurat de cutii cu cărți pe care trebuie să le scoți, să pui prețurile şi să le aşezi la raft, sau de teancuri de cărți care trebuie listate online, sau de alți clienți care au nevoie de ajutorul tău. Avem câțiva din aceştia, totuşi nu prea mulți, însă unul anume mă face să simt un gol în piept de fiecare dată când apare în magazin. În interesul diplomației, nu ar trebui să dezvălui prea multe despre identitatea lui, fiindcă locuieşte în zonă, dar am petrecut multe ore lungi blocat în spatele tejghelei, ascultându-i părerile despre independența Scoției (împotrivă), căsătoria dintre homosexuali (împotrivă), imigrație (împotrivă) şi marile multinaționale (foarte în favoarea lor), precum şi despre o grămadă de alte subiecte. O singură dată a cumpărat o carte cu 2,5 lire. Cred că pe viitor o să-l taxez la minut pentru cât timp îmi iroseşte într-o zi de muncă.

Tactica lui Baxter de a rămâne ferm indiferent la acest tip de oameni este eficientă uneori, dar asta se întâmplă rar. De cele mai multe ori, clienții de felul acesta nu caută o discuție sau o dispută, totul este doar un monolog, iar atenția ta este necesară doar pentru ca situația să pară mai puțin excesivă privitorilor ghinionişti. Nu se pot face prea multe pentru a-i opri, deşi recent am început să formez discret de pe mobil numărul de telefon fix al magazinului şi să răspund, prefăcându-mă că am de primit un retur de la un client sau ceva care să spargă monotonia. Aproape inevitabil, monologul continuă în secunda în care îmi închid telefonul.

Sandy, păgânul tatuat, este un maestru al conversației. E mereu interesant, antrenant şi spiritual. Îl găsesc adesea în magazin purtând un dialog intens cu oameni complet necunoscuți. Cea mai frumoasă calitate a lui însă este că ştie exact cât timp să stea de vorbă fără să deranjeze, motiv pentru care îmi face întotdeauna plăcere să-l văd.

MARȚI, 1 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Flo. Contribuția ei la tabla de scris de azi-dimineață:

OFERTĂ SPECIALĂ

Voi ne dați bani,

iar noi vă dăm cărți!

Am făcut o înțelegere cu Flo ca, după ce nu o să mai lucreze aici (de joi), să-i dau 5 lire pentru fiecare idee pentru tablă care adună mai mult de douăzeci de distribuiri pe Facebook, dar nu are voie să-și pună prietenii să le distribuie. Cea de azi a fost distribuită de patruzeci și nouă de ori în prima oră de la postarea pe Facebook. Cea de ieri a fost distribuită de șaizeci și cinci de ori.

Bunicuța mi-a amintit că am hotărât să facem exercițiile pentru spate pe care mi le-a dat fizioterapeuta. Am fost amândoi de acord că toată experiența ar fi îmbunătățită considerabil de un gin tonic, așa că am pregătit câte unul destul de tare pentru fiecare. La scurt timp după ce l-a terminat pe al ei, Bunicuța m-a întrebat „A fost vreun pic de gin în el? Parcă a fost apă". În scurt timp, a dispărut la etaj să se spele pe picioare.

După muncă, am vopsit ușa laterală de acces în grădină. I-am dat un mesaj lui Willie Wright, un localnic care mai face diverse lucruri pentru mine din când în când, să văd dacă poate să mă ajute să mut deșeurile mâine-dimineață. Willie este o figură cunoscută în Wigtown. Își petrece mult timp

plimbându-se în susul şi în josul străzii, arătând ca şi cum s-ar duce într-un loc foarte important şi afişând o motivație impresionantă, dar, în general, se plimbă doar între co-op şi casă.

Total încasări: 239,22 lire

23 clienți

MIERCURI, 2 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Flo. S-a apucat să listeze titlurile de science-fiction în FBA.

Bunicuța a coborât la 9:15 şi a făcut gestul ăla al ei mafiot, zicând: „a-Shone, azi-noapte mă duc la pipi la trei dimineața şi aud un zgomot ciudat. Mă ghindesc-a Ce asta-a? Animal? Pe urmă îmi dau seama că eşti tu, sforuind. Era foarte tare-a".

Tata a venit la 11:00 să discutăm despre pescuit şi dacă se duce să arunce o undiță în Luce anul viitor. O să fie o zi tristă aceea în care o să renunțe la Luce. Pescuieşte în râul ăsta de peste patruzeci de ani.

Aşa cum ne-am obişnuit acum, după muncă eu şi Bunicuța ne-am făcut exercițiile. În seara asta, a dat pe gât ginul tonic în şapte secunde. Devine mai rapidă.

După ce am închis magazinul, am terminat de vopsit uşa laterală spre grădină.

Total încasări: 145,49 lire

10 clienți

JOI, 3 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Callum şi Robert au sosit la 9:00, iar Flo puțin mai târziu, dar, cum a fost ultima ei zi, nu mi s-a părut că ar avea vreun rost să-i atrag atenția. Nu că a ajutat cu ceva până acum.

Dimineață, m-am dus la Newton Stewart să ridic două perechi noi de ochelari, făcuți după noua rețetă. O pereche este puțin mai la modă, cealaltă e foarte asemănătoare cu cea pe care am purtat-o în ultimii douăzeci de ani. I le-am arătat Bunicuței, care mi-a zis că perechea la modă mă face să arăt ca un hipster. Nu va mai vedea vreodată lumina zilei. Cât am fost în Newton Stewart, am cumpărat şi vopsea pentru uşa căbănuței şi o încuietoare pentru uşa laterală. Claire de la Home Hardware mi-a spus că fiica ei a obligat-o să se uite la videoclipul nostru rap, „Readers' Delight". Nu era nici pe departe impresionată.

Pe drum spre casă, m-am oprit pe la părinții mei să iau laptopul. L-am cumpărat pentru ei acum doi ani, dar cum au amândoi iPad, nu-l mai folosesc, aşa că o să i-l dau Bunicuței, fiindcă al ei a dat ortu' popii când a vărsat ceai pe el. Mi-am purtat ochelarii noi toată ziua şi m-am ales cu o durere de cap îngrozitoare şi cu senzația că am luat o doză imensă de LSD.

Am încercat s-o îmbrățişez pe Flo la sfârşitul zilei, când pleca, şi să-i mulțumesc pentru că a muncit (relativ) din greu, dar m-a împins la o parte.

Am făcut exercițiile cu Bunicuța la 18:00, ca de obicei. În timp ce mă ridicam anevoie de pe podea, scârțâind şi gemând, m-am plâns că e deprimant să am patruzeci şi ceva de ani. Ea a răspuns: „Nu, Shaun, la patruzeci acum te simți ca la treisprezece". În seara asta, ginul tonic a durat – aş zice – două secunde. Parcă s-ar antrena pentru un concurs.

Toată seara am vopsit în căbănuță. Am terminat la 21:00.

Total încasări: 125,50 lire

8 clienți

VINERI, 4 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Nicky a adus turte de ovăz, brânză şi murături, toate şterpelite din containerul de la Morrisons. Bunicuța le-a mâncat pe toate înainte de prânz.

Dennis – un fost angajat The Bookshop (înainte de vremea mea) şi, la rândul lui, pescar, mereu dornic să facă diverse munci, ori de câte ori are ocazia – a sosit la 10:00 şi am încărcat remorca cu deşeuri din căbănuță, pe care le-am depozitat pe terenul lui Bob. Am încărcat iar remorca şi ne pregăteam s-o ducem la groapa de gunoi, când Nicky s-a apucat să scotocească prin ea şi a întrebat dacă pot să-i dau ei toate resturile de cherestea, aşa că ne-am dus la Auchenmalg şi le-am depozitat într-un morman în fața coşmeliei ei. Pe drumul spre casă, am lăsat remorca înapoi la Callum.

Grădina începe să arate aproape prezentabilă pentru festival. Pe drumul spre Nicky, Dennis m-a delectat cu poveşti cusute cu ață albă. E bine-cunoscut în Wigtown pentru fantasmagoriile lui, care inevitabil se încheie cu o luptă în care sorții îi sunt împotrivă şi pe care o câştigă printr-o combinație de viclenie şi forță brută. Astăzi mi-a povestit despre un prieten de-ai lui care a căzut de la o înălțime de cincizeci de metri şi şi-a rupt spatele, dar s-a ridicat, s-a scuturat de praf şi s-a întors la muncă, şi despre anul în care şi-a pierdut douăzeci şi şapte de dinți în tot felul de bătăi, despre cum a scăpat el dintr-o dubă de poliție după ce a fost arestat şi

despre cum i-a tras un pumn directorului şcolii generale. Chiar şi dinainte să-şi piardă dinții era absolut de neînțeles, dar după ce i-au fost extraşi şi ultimii, parcă ar vorbi în swahili.

Bunicuța a ieşit şi a zis: „Eu scuze că deranj, dar pot-a să fac curat în sala feroviară?". Ajunsese un ditamai haosul acolo, aşa că am acceptat bucuros. Până la 15:00, făcuse ordine şi reorganizase fiecare raft, iar sala arăta imaculat. La 16:00, mi-a atras atenția că, deşi mi-am cumpărat două perechi noi de ochelari, îi purtam tot pe cei vechi. Sincer, habar nu am cum de s-a întâmplat asta. Probabil am luat perechea greşită din toc când m-am dus la culcare.

Total încasări: 357,29 lire

20 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 5 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky. O zi însorită şi caldă acum, că vântul bate iarăşi dinspre vest.

Vânzările online par să se fi împuținat, de la un pârâiaş la câteva picături.

Denis a venit din nou, aşa că l-am pus să sape prin iarbă pentru noua cărare din fața căbănuței. La 11:00, m-am dus la Penkiln Sawmill să cumpăr nişte materiale şi să comand cherestea şi nisip, astfel încât cărarea să fie gata înainte de festival. În sfârşit, sacul de nisip din fața magazinului, care stă acolo de când am început să lucrăm la căbănuță, e aproape gol. De fiecare dată când mă uit la el, îmi aduc aminte ce a spus Robbie Murphie despre el, că a devenit parte din decorul străzii.

Mesajul zilei de pe tablă a fost scris de Bunicuța. Mi-am dat seama că e aici de două luni şi abia dacă a văzut restul zonei, aşa că după-amiază ne-am luat liber şi am dus-o la St Medan's, o biserică şi un cimitir străvechi (este obsedată de cimitire) şi o plajă nisipoasă frumoasă. „Ce frumos, apa-a, e frumoasă, nu ca apa-a din Italia."

Ne-am întors la 19:00 şi am făcut exerciţiile pentru spate cu Bunicuța (a durat un minut întreg până să-şi dea pe gât ginul tonic), pe urmă am gătit cina şi am ieşit să vopsesc căbănuța. Am terminat la 22:20.

Total încasări: 249,45 lire

12 clienți

LUNI, 7 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Bunicuța a deschis magazinul. Părinții au venit la cafea la 11:00 şi am discutat despre posibilitatea ca ei să cumpere o altă proprietate în oraş şi să deschidă o rezidență pentru scriitori, Writers' Workshop. Cum era de aşteptat, asta a fost ideea Annei.

I-am spus Bunicuței – în glumă – că nu poate să-şi ia pauză de masă. M-a făcut „nenorocit căcăcios", pe urmă mi-a zis că iar am „sforuit" azi-noapte. Am hotărât că probabil ar fi o idee bună să facem ordine în secțiunea de science-fiction înainte de festival, aşa că ne-am ocupat de asta. Nu m-am considerat niciodată un fan al genului, dar, în timp ce sortam cărțile, am fost surprins de cât de multe dintre ele citisem, mai ales în adolescență: toate volumele de Douglas Adams, majoritatea

seriei cu Stainless Steel Rat, de Harry Harrison, ceva Isaac Asimov, Terry Pratchett, John Wyndham.

Denis şi Robert, instalatorul, au venit azi. Amândoi sunt în stare să vorbească ore în şir, aşa că niciunul nu a făcut mare lucru.

Am scos de la bancă 160 de lire în monede de o liră şi de 50 pence, ca să mă pregătesc pentru festival. Nu vreau să rămân fără rest în cea mai aglomerată săptămână din an.

În corespondența din dimineața asta, printre facturi, am găsit o scrisoare frumoasă de la Anna.

Total încasări: 326,40 lire

17 clienți

MARŢI, 8 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Bunicuța şi-a început schimbul la The Open Book azi, aşa că am rămas singur în magazin pentru prima dată după câteva luni şi mi-a revenit mie sarcina de a scrie pe tablă:

Tocmai ai trecut pe lângă o librărie.

E ceva în neregulă cu tine?

Am postat asta pe Facebook la 11:00. Spre surprinderea mea, după câteva minute, fusese deja distribuită de douăzeci de ori. Până la sfârşitul zilei, a fost distribuită de 1 400 de ori, recordul pentru orice postare de pe pagina de Facebook a magazinului.

A venit Robert şi m-a întrebat dacă pot să fac un suport pentru caloriferul din baia căbănuței.

Anne Barclay, managerul festivalului, a apărut pe la amiază cu stagiarele festivalului de anul ăsta, Beth şi Lindsey. M-a întrebat dacă aş putea selecta nişte cărți pe care să le țină ele la o şedință foto joi.

La prânz, am primit un telefon de la Stuart Kelly, care mi-a confirmat că stă aici pe durata festivalului şi a întrebat dacă e vreo cameră liberă pentru un prieten de-al lui în al doilea weekend.

Livrarea de la Penkiln Sawmill a sosit la 14:00 cu materiale pentru noul adăpost de peleți şi cu pietrişul pentru cărarea din grădină. Toate astea trebuie făcute înainte de festival, care o să aibă loc peste două săptămâni şi un pic.

Total încasări: 256,95 lire

14 clienți

MIERCURI, 9 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Când am coborât să deschid magazinul, la 9:00, am auzit clac-clac-clacul tipic al ghetelor cu flecuri metalice ale Bunicuței. Deschisese devreme, aşa că am preluat eu, iar ea s-a dus la The Open Book.

Stuart McLean s-a întors să pescuiască în cutiile rămase cu cărți science-fiction. Până la sfârşitul zilei, am primit trei e-mailuri de la prieteni pe care îi contactase el să le spună de colecție şi, datorită lui, am vândut cărți de 70 de lire.

În corespondența de azi, a fost şi o scrisoare de la doamna Phillips (care, pe vremea când suna la magazin, începea fiecare

conversație cu „Am nouăzeci şi doi de ani şi sunt oarbă”, deşi acum probabil are nouăzeci şi patru de ani şi este oarbă), adresată simplu lui „Shaun, The Bookshop, Wigtown”. Doamna Phillips este absolut minunată. Îmi cere tot timpul cărți pe care crede că ar trebui să le citească nepoții ei. Îndeosebi de şarmantă este şi semnătura ei din scrisori, pur şi simplu „Phillips”.

Un client în magazin la 17:10 (închidem la 17:00) a întrebat-o pe Bunicuța: „La ce oră închideți?”.

Emanuela: Am închis. Închidem la 17:00.

Clientul: Oh!

După zece minute, l-am zărit încă acolo şi i-am spus că am închis. După alte zece minute, a plecat în sfârşit, fără să cumpere vreo carte.

Cum se apropie vremea rece, am hotărât să gătesc o tocană la cuptor pentru mâine. I-am spus Bunicuței că o să fiu plecat în cea mai mare parte a zilei şi că o să rămână singură în magazin. (De The Open Book se ocupă un voluntar.) M-a făcut „Rahat-a împuțit”. Pare că a depăşit sfiala care a caracterizat-o în primele săptămâni.

Total încasări: 203,48 lire

21 clienți

JOI, 10 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

O zi superbă, însorită. O singură comandă, deci clar Abe încă trebuie să ne dea OK-ul ca să ne încărcăm baza de date. La prima oră din zi i-am arătat Bunicuței cum să listeze cărți în FBA şi am pus-o să se ocupe de teancul enorm de cutii cu volume science-fiction pe care îl începuse Flo. În timp ce îi explicam ce are de făcut, Bunicuța a menționat-o de câteva ori pe Flo, numind-o „Flo-a".

În corespondența de azi, era şi un plic de la constructor; costul estimat pentru repararea hornului este 7 500 de lire. Trebuie să îl comunic cât de repede posibil companiei de asigurări. Acum pare puțin probabil să termin cu reparațiile înainte de festival, chiar dacă asigurătorul hotărăşte să contribuie cu o parte din sumă, ceea ce nu prea cred să se întâmple, dacă mă iau după ultima discuție telefonică pe care am avut-o cu ei pe tema asta.

Am plecat de la magazin la 11:30 şi am condus până la Clydebank să mă uit la o colecție de cărți. Aparținuse unui bărbat care a murit anul trecut. Văduva vindea cărțile despre Războiul civil american. Am ajuns cu o mică întârziere şi i-am găsit pe văduvă, pe fiica şi pe nepotul acesteia aşezați în camăruța în care se aflau rafturile cu colecția. M-am prezentat, pe urmă am luat cărțile la rând, făcând teancuri pe podea; în tot timpul ăsta, ei au stat acolo în linişte, fixându-mă cu privirile. Rareori se întâmplă aşa ceva. De obicei, oamenii mă lasă să mă uit la cărțile lor fără să mă urmărească şi ei îşi văd de treburile zilnice. Este foarte stânjenitor când ştiu că şase ochi îmi monitorizează fiecare mişcare. După ce am adunat un teanc de vreo patruzeci de cărți, fiica m-a întrebat ce sumă se pot aştepta să le ofer pe cărțile pe care le scosesem deja, aşa că le-am spus că volumele broşate (toate în condiție impecabilă) ar fi cam 1 liră fiecare – unele mai mult, altele mai puțin, dar asta ar fi media – iar cele cartonate s-ar situa între 2 şi 20 de lire fiecare, în funcție de raritate, stare, subiect şi cerere. Au părut uşurați, pe urmă văduva mi-a spus că mai fusese deja un comerciant să se uite la colecție şi le oferise 50 de pence pe carte pentru toate. Nedorindu-mi să-mi fac un duşman din

comerciantul absent şi nenumit, am explicat că este o perioadă dificilă pentru comerţul cu cărţi şi că fiecare are propriile strategii de evaluare şi preţuri de cumpărare. Văduva mi-a spus că l-a dat afară după ce a auzit oferta. Era o colecţie destul de bună, iar starea cărţilor era aproape perfectă în aproape toate cazurile, aşa că am ales cărţi cât să încapă în şapte cutii şi le-am oferit 365 de lire. Au acceptat imediat, apoi am aşezat cărţile în cutii, le-am scris un cec şi am plecat. Cărţile despre Războiul civil american se vând foarte bine în magazin şi întotdeauna este o idee bună să cumpăr colecţia cuiva care ştia exact ce cumpără când şi-a făcut biblioteca.

M-am întors la 17:30, aşa că pentru cină am încălzit mâncarea pe care o făcusem aseară. M-am aşezat cu Bunicuţa să mâncăm la 20. Pe la 20:30, am ieşit să mai lucrez la căbănuţă. La 22:00, când m-am întors, am descoperit că, şi de data asta, Bunicuţa mâncase toată mâncarea. Îmi făcusem planuri să-mi ajungă până duminică, dar ar fi trebuit să ţin cont de experienţele trecute şi să mă gândesc că o s-o devoreze pe toată. Când i-am vorbit de asta, mi-a răspuns „Du-te-n mă-ta, muistule”. Vocabularul ei s-a îmbogăţit considerabil cu înjurături de când a sosit.

M-am culcat la 4:30, după o conversaţie îndelungată pe Skype cu Anna, care pare resemnată să se reacomodeze în America, deşi este evident că vede Scoţia ca pe casa ei spirituală.

Total încasări: 257,88 lire

26 clienţi

VINERI, 11 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky a intrat târşâit în magazin imediat după 9:00. A început ziua cu o prelegere terorizantă despre evoluţie şi ce concept ridicol e. După numai trei ore de somn, nu prea aveam chef.

A fost o zi cu vânt, dar însorită. La 11:30, în magazin au venit nişte oameni de la Teatrul Naţional al Scoţiei pentru o şedinţă foto, pentru publicitatea dinainte de festival.

Bunicuţa a fost la The Open Book şi, la scurt timp după ce a plecat să deschidă, am primit un e-mail de la Anna, din America, să-mi spună că a fost intervievată la Radio Noua Zeelandă despre proiectul ăsta, aşa că am intrat online şi am ascultat. A fost extrem de impresionantă, mai puţin când a spus că *Ring of Bright Water* a fost scrisă de John Buchan, în loc de Gavin Maxwell.

După ce Nicky s-a potolit cu declamaţiile ei despre evoluţie, m-am dus la Whithorn (aflat la vreo 20 de kilometri distanţă) cu nişte deşeuri de la căbănuţă.

Dave Borsetă a venit pe la mijlocul după-amiezii, bănuiesc că în circuitul lui obişnuit cu autobuzul. Acum, că are abonament, profită din plin de el şi pare să se ducă de la o bibliotecă publică la alta folosind transportul public gratuit. A petrecut vreo zece minute în librărie, diversele ceasuri, telefoane şi alte dispozitive scoţând întruna bipuri, ca de obicei. Când a plecat, mi-a zis că se duce să vadă cine se ocupă de The Open Book, aşa că am sunat-o repede pe Bunicuţa, s-o avertizez. După ce a închis magazinul şi s-a întors, la 16:30, m-a întrebat: „Cine bărbatul ăsta cu toate genţile? E *clochard*?” După ce am stabilit că nu e un om al străzii, i-am explicat că noi îi spunem Dave Borsetă, la care ea a răspuns: „Numele lui e Dave Brichetă?”.

Total încasări: 212,40 lire

17 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 12 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

M-am trezit în miros de ceva copt la cuptor şi, când am coborât, am descoperit că Bunicuța făcea brioşe cu bere şi bacon. Mi-a dat instrucțiuni stricte să le mănânc pe toate. În ciuda ingredientelor promițătoare, au fost revoltătoare.

Nicky a venit la 9:10. Mă simțeam crunt, aşa că m-am întors în pat încă vreo două ore după ce a sosit ea, dar nu înainte s-o rog să pună prețurile pe cutiile cu cărți despre pescuit pe care le cumpărasem din Carronbridge. Ea însă a hotărât că şi-ar folosi mai bine timpul verificând cărțile care sunt deja pe rafturi şi care au fost deja listate.

Telefon după prânz de la Ian, un coleg librar din Hull, care m-a întrebat dacă am fost vreodată raportat la Amazon că vând o „carte interzisă". Se pare că l-au contactat să-l certe că vinde o istorie a celui de-Al Doilea Război Mondial care are o svastică pe copertă (aproape toate cărțile despre Al Doilea Război Mondial au o svastică pe copertă). Când le-a cerut o listă cu cărțile interzise, i-au răspuns că nu există o astfel de listă şi că ei reacționează când sunt informați de o reclamație a unui client. Ian – pe bună dreptate – i-a întrebat de unde ar putea să ştie librarii ce o să ofenseze şi pe cine, întrebare la care se pare că Amazon nu a avut niciun răspuns.

Ian este comerciant de cărți şi a făcut meseria asta vreo treizeci de ani. A ținut cu succes o librărie în Hull până când Oxfam a deschis un magazin alături, acum câțiva ani. A obținut promisiunea conducerii acestuia că nu va fi o librărie caritabilă, dar asta a fost şi, cu personal format din voluntari, cărți donate, concesii la chirie şi utilități şi fără taxe de plătit, consecința avea să fie una singură. Ian, care îşi plătea personalul, plătea pentru cărți, plătea taxe, plătea utilități şi

plătea chirie integrală, nu avea cum să concureze cu aşa ceva şi a fost nevoit să închidă magazinul.

M-am dus să fac o baie la 18:00 şi am întrebat-o pe Bunicuța dacă are nevoie să folosească baia înainte să intru eu. Mi-a răspuns că îi place să facă baie dimineața devreme pentru că îi place să stea mult să se înmoaie şi să se facă frumoasă înainte să dea ochii cu lumea. „Sunt foarte-a leneşă in baia."

Eu: Ştii cine mai e leneş în baie? Eliot.

Bunicuța: Da, dar Eliot arată-a ca o femeie.

Total încasări: 296,49 lire

18 clienți

LUNI, 14 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Bunicuța a fost în magazin azi. Rândul ei să scrie pe tablă:

GHICI!

În librăria asta vindem:

- cuvinte

- hârtie

- visuri

- iluzii

- grepfruituri

- bo... ce?

Habar n-am ce a vrut să zică cu asta.

La 11:00, a venit o clientă cu un papagal (pe nume Jacob) într-o colivie, pe care a lăsat-o pe tejghea cât timp s-a uitat la cărți. Am încercat să-i vând un exemplar din *I Know Why the Caged Bird Sings*, dar a fost suficient de înțeleaptă să nu răspundă la provocare. Bunicuța s-a îndrăgostit de papagal şi a vorbit cu el în italiană vreo zece minute, de parcă nu era destul de pedepsită biata creatură.

E-mail de la Laura (Byre Books) să-mi aducă aminte că avem şedință cu AWB miercuri seară la Beltie Books, la 17:30. După moartea soțului ei, Robbie, Fiona (Box of Frogs, magazinul de lângă al meu) s-a retras din funcția de secretară. M-am oferit să-i preiau eu locul, aşa că am scris ordinea de zi pentru întâlnire şi am trimis-o prin e-mail celorlalți membri.

Total încasări: 170,46 lire

18 clienți

MARȚI, 15 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Bunicuța a fost la The Open Book azi, aşa că am rămas singur în magazin.

În timp ce deschideam, am auzit gâgâitul inconfundabil al gâştelor şi, când mi-am ridicat privirea, am văzut un stol de vreo cincizeci de păsări zburând jos, deasupra capului meu. Îmi închipui că, dacă nu ai văzut niciodată aşa ceva, un stol de gâşte care zboară la joasă înălțime poate să fie o privelişte înspăimântătoare. Odată, pe când mă duceam pe jos până la un prieten din Wigtown, în amurg, am văzut un stol de câteva sute – poate chiar mii – de păsări care zburau în formație perfectă de V, toate gâgâind în drum spre mlaştina cu apă sărată, unde îşi petrec nopțile. Ferma la care am crescut eu avea o zonă mare de mlaştină cu apă sărată, aşa că nu era ceva neobişnuit să le văd în fiecare iarnă în copilărie, dar după ce m-am mutat înapoi aici după cinci ani de locuit în Bristol, am început să apreciez ce privelişte extraordinară este, de fapt, întoarcerea lor.

În corespondența de azi, am găsit o scrisoare de la autoritatea fiscală despre noua înscriere automată în planul de pensii pentru angajați. Le-am trimis un e-mail să verific dacă intru sau nu la excepții, fiindcă am numai personal cu normă parțială, şi am primit un răspuns care m-a lăsat mai uimit decât înainte:

> Legislația privind înscrierea automată va afecta toți angajatorii care au cel puțin un angajat. Dacă există o persoană angajată care se încadrează în categoria de mai jos, atunci va exista obligația creării unui plan de pensii. Dacă există deja un plan de pensii (mai exact, plan de pensii private facultative) pentru persoanele care îndeplinesc criteriile, acestea pot rămâne în planul de pensii fără să fie înscrise automat, cu condiția ca planul să fie eligibil.
>
> • Vârsta: 22 – VLP
>
> • Câştig peste 833 lire/lună sau 192 lire/săptămână

Dacă niciun angajat nu se încadrează în categoria de mai sus, atunci vor exista totuşi obligaţiile faţă de personalul dvs. cu privire la înscrierea automată. Va trebuie să le scrieţi angajaţilor cu detalii despre drepturile lor privind înscrierea automată şi posibil să fie nevoie să înfiinţaţi un plan de pensii (numai dacă aceştia solicită acest lucru).

Le-am scris din nou să întreb ce înseamnă VLP. Se pare că vine de la „vârsta legală de pensionare".

Wiley, omul cu peşte, a venit la 10:00, aşa că am cumpărat nişte eglefin afumat, fiindcă i-am promis Bunicuţei că gătesc Cullen Skink în seara asta. De obicei, Wiley vine vinerea. Are o camionetă mică, albă, şi parcurge diverse trasee – câte unul pentru fiecare zi a săptămânii – vânzând peşte proaspăt din ea. Nu numai că peştele lui are o calitate net superioară celui cumpărat din supermarket, dar şi oferă o mare diversitate, direct la uşa ta. Janetta, care face ordine şi curăţenie în magazin şi în casă, povestea recent despre copilăria ei la o fermă, aflată la kilometri distanţă de cel mai apropiat magazin. Pe vremea aceea, fermele angajau mult mai mulţi oameni decât acum şi puţini erau aceia care aveau maşini. De regulă, fermele nu se aflau aproape de staţiile de autobuz şi Janeta îşi aminteşte că o dată pe săptămână venea camioneta măcelarului, iar de două ori pe săptămână, cele ale băcanului şi brutarului. Mulţi oameni abia dacă aveau nevoie să plece de la fermă toată viaţa. Chiar şi hainele le erau furnizate de vânzători ambulanţi, care treceau de la o fermă la alta.

La 16:00, un client a întrebat: „Aveţi cărţi cu poze?". Nu mi s-au oferit alte detalii.

Am gătit Cullen Skink pentru cină, pe urmă am lucrat în căbănuţă până la 22:00. Din păcate, va fi terminată şi gata de dat în folosinţă prea târziu ca să mai locuiască Bunicuţa în ea, dar ar putea fi utilă pe durata festivalului, ca dormitor de rezervă.

Total încasări: 110 lire

7 clienţi

MIERCURI, 16 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Bunicuța a lucrat în magazin azi, fiindcă unul dintre voluntari se ocupă de The Open Book.

Amy, care pe durata festivalului o să țină barul temporar cu vin în fostul nostru depozit din capătul grădinii, a venit cu socrul ei, Robin, să se uite la incintă. Cu Robin mă cunosc din copilărie şi ne place să fim extrem de nepoliticoşi unul cu altul. Cred că lui Amy asta i s-a părut puțin nelinişti tor.

Trei clienți în vârstă (două femei şi un bărbat) se plimbau prin magazin, zicându-mi despre nişte seturi de Shakespeare şi romane Waverley pe care voiau să le vândă, când bătrânul a anunțat că motivul pentru care au venit aici e cartea Annei, *Three Things You Need to Know about Rockets*, în care a povestit despre cum a ajuns ea să locuiască în Wigtown. Se pare că omul a luat-o de la biblioteca locală din Morecambe după ce citise autobiografia lui Neil Armstrong încercând să afle mai multe despre rachete, ca să descopere, de fapt, că nu prea are legătură cu rachetele. Neperturbat, a continuat să o citească şi i-a plăcut, aşa că i-a oferit un exemplar soției de ziua ei, pe urmă a hotărât să vină în pelerinaj la Wigtown.

Exercițiile pentru spate cu Bunicuța la 18:00, ca de obicei. La scurt timp după aceea, în timp ce găteam *mince and tatties*[24] (îi prezint bucătăria scoțiană), am scăpat o coajă de ceapă pe jos. Ne-am aplecat amândoi s-o ridicăm, gemând de agonie când ne-au trosnit spinările şi am avut spasme.

La 20:30 mi-am adus aminte de şedința AWB la care ar fi trebuit să particip pentru prima oară ca secretar, la Beltie

[24] Mâncare scoțiană din carne tocată de vită, cu garnitură de piure de cartofi.

Books, cu trei ore în urmă. Prea târziu. Probabil s-a terminat la 19:00.

A sosit Eliot. Am spălat vasele înainte să mă bag în pat şi am descoperit că Bunicuța răsese şi restul mâncării.

Total încasări: 338,81 lire

30 clienți

JOI, 17 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Am coborât la micul-dejun la 8:15 şi am găsit-o pe Bunicuța în bucătărie, chicotind că Eliot e în baie de la ora 8:00, cu radioul urlând. Mai are să mute postul la radioul din bucătărie, care stă tot timpul pe Radio 4, pe Radio 5 Live, ceea ce face de obicei cam la o oră după ce soseşte, ca să asculte un meci de fotbal.

Maria a venit la 11:00 să discutăm despre aranjamentele de catering pentru festival. În ultimii câțiva ani, ea s-a ocupat de catering pentru Refugiul scriitorilor din cadrul festivalului. În weekenduri este deosebit de aglomerat şi, de regulă, are două fete care o ajută, în special cu servitul la mese şi curățenia.

Uneori, când este plin de scriitori şi de vorbitori invitați, trebuie să dăm cu toții o mână de ajutor, ca să facem față cererii. Alteori, când este liniştit, fetele stau cuminți în bucătărie, uitându-se pe Facebook şi trimițând SMS-uri.

Bunicuța mi-a explicat obiceiurile ei culinare ciudate. Se pare că acum câțiva ani a ținut un regim şi a slăbit mult. Asta însemna să mănânce proteine şase zile pe săptămână, iar în şaptea putea să se îndoape cu carbohidrați. Problema este că

acum, ori de câte ori vede mâncare cu carbohidraţi, instinctul ei natural este să se îndoape, chiar dacă nu mai este la regim.

M-am dus la groapa de gunoi să mai arunc deşeuri de la construcţia căbănuţei. Festivalul de carte începe vinerea viitoare şi instalatorul încă nu a terminat treaba. L-am sunat şi m-a asigurat că o să fie aici luni. Am cumpărat haggis de la Kenny, măcelarul din Newton Stewart.

Bunicuţa a listat toată ziua colecţia de science-fiction pe FBA.

Eliot a apărut acasă la 19:30, când lucram la căbănuţă. Bunicuţa mi-a povestit că s-a dus în bucătărie, a deschis frigiderul, a aruncat o privire, a făcut o faţă lungă, de dezamăgire, a scos o sticlă de vin şi şi-a turnat un pahar, pe urmă s-a aşezat şi l-a băut. Se pare că atunci când, în cele din urmă, Emanuela a reuşit să intre în baie dimineaţă să-şi „facă ordine pe faţă", a vrut să se spele pe cap şi a descoperit că el îi folosise tot şamponul. Acum nu mai e amuzată de ciudăţeniile lui, ci au ajuns să i se pară enervante. Din fericire, el nu-şi dă seama de asta. Bunicuţa a venit să mă ajute să vopsesc în căbănuţă, probabil ca să aibă parte de puţină linişte.

Total încasări: 122,30 lire

9 clienţi

VINERI, 18 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

M-am trezit pe la 7:30 în zgomotul uşilor trântite şi al vocii cuiva care vorbea foarte tare. Când m-am sculat, am descoperit că Eliot tropăia peste tot vorbind la telefon cu soţia lui. Bunicuţa era în bucătărie, bându-şi cafeaua în linişte şi

încercând să citească. Am pus ceainicul pe foc, timp în care Eliot a intrat zgomotos şi s-a aşezat la masă, continuându-şi conversația la telefon şi răsfoind nişte hârtii de pe masă, printre care se aflau polița mea de asigurare, o scrisoare de la Anna şi nişte facturi neplătite. Am surprins privirea Bunicuței. Părea furioasă. M-am întors în pat cu o ceaşcă de ceai şi m-am împiedicat de pantofii lui Eliot, pe care îi aruncase din picioare şi îi lăsase în prag. Am reuşit să-mi salvez cam o treime din ceai; restul s-a vărsat pe covor.

Am dormit până la 8:30. Când m-am trezit, am găsit uşa de la baie încuiată, cu Eliot înăuntru, ascultând radioul. A ieşit pe la 9:15.

Încep să-mi dau seama cât de mult o să-i simt lipsa Bunicuței când o să plece, după festival, nu numai pentru toată munca pe care o face, ci şi pentru că am ajuns s-o plac, chiar dacă nu înțeleg niciun cuvânt din ce spune. Este extrem de distractivă. Aseară, când vopseam exteriorul căbănuței, discutam despre moarte. Mi-a spus: „Cre'că o să mor când-a aveam treizeci de ani".

Total încasări: 375 lire

21 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 19 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Azi a lucrat iar Nicky. Este foarte amabilă înainte de festival şi se descurcă cu presiunea tot mai mare păstrându-şi mintea clară. Postarea ei de azi de pe Facebook:

Lista scurtă pentru Premiul zilei acordat clienților...

1. Aduce două cărți impecabile la casă, „Exact ce căutam”, apoi 10 minute îmi povestește legătura familiei cu cartea respectivă, când îi cer 4 lire, o lasă pe tejghea pentru că „prețul inițial este 2,5 lire”.

2. „Pot să plătesc să fac un pipi, păpușă?” „Ei, pot să ies prin spate?” Iar la întoarcere: „Ce țevi frumoase aveți acolo!”.

3. Un client stă la casă și bate ușor cu banii pe tejghea, se uită la mine care-s cocoțată pe o scară foarte înaltă, foarte instabilă, când cobor. „De unde pot să cumpăr un bilet la loterie – și ce ai cumpăra cu milioanele, dacă ai câștiga, e? Niște șosete albe, noi, să se asorteze cu trelingul gri?”

Mi-am petrecut toată ziua în căbănuță, vopsind și făcând curat. După cină, m-am dus la Lochancroft – vechiul depozit –, unde o să-și facă Amy *wine bar*-ul, și am vopsit podeaua de beton. Emily (o artistă tânără care îl închiriază ca studio) și-a mutat toate lucrurile de acolo pe durata festivalului, iar Amy o să înceapă să se instaleze luni.

Total încasări: 661,90 lire

35 clienți

DUMINICĂ, 20 SEPTEMBRIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

M-am trezit în zdrăngănit dinspre bucătărie. Când am coborât la parter, l-am găsit pe Eliot umplând fiecare oală, tigaie și tavă din bucătărie cu mâncare. Mi-a zis că a hotărât

să invite nişte prieteni la prânz. Prânzul a durat de la 13:00 la 18:00 şi au venit stagiarii, precum şi Finn şi Ella. Pe toată durata mesei, Eliot şi-a verificat telefonul, a trimis SMS-uri şi e-mailuri. E supus unei mari presiuni înainte de începerea festivalului şi, cu peste 200 de evenimente îngrămădite în zece zile, este inevitabil să fie bombardat cu mesaje şi e-mailuri non-stop.

LUNI, 21 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 6

M-am trezit la 5:00, după ce am dormit foarte puțin. M-am băgat înapoi în pat după o ceaşcă de ceai, dar nu am mai dormit. Bunicuța era în bucătărie, citind, când m-am sculat. Am întrebat-o de ce s-a trezit aşa de devreme, iar ea mi-a răspuns că mereu se trezeşte la ora 5:00.

La 9:15, m-am dus la baie şi am descoperit că colacul veceului era rupt. Va trebui să-l repar înainte de festival. Este toaleta folosită pentru Refugiul scriitorilor. În plus, a şi început să scoată un zgomot puternic, ca un geamăt, când tragi apa, care vibrează prin toate țevile din casă.

Am ieşit la băut cu Ben şi Beth de la The Bookshop Band la The Ploughman la 20:00, pe urmă am vopsit tocurile ferestrelor pentru barul cu vin al lui Amy, pe întuneric. Nu ştiu cum o să arate în lumina rece a zilei.

Total încasări: 311,99 lire

17 clienți

MARŢI, 22 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 3

M-am trezit la 5 şi am coborât la parter, unde am găsit-o iar pe Bunicuța bând ceai. Mi-am făcut şi eu o ceaşcă, am stat de vorbă cu ea zece minute, pe urmă m-am întors în pat. Subiectul de conversație preferat al Bunicuței înclină spre partea sumbră a vieții; în dimineața asta a fost moartea.

Mi-am petrecut ziua vopsind lemnăria de la ferestre, pe care am făcut greşeala de a încerca să o termin azi-noapte pe întuneric. Pe urmă, am atârnat tablouri în căbănuță, am reparat colacul veceului pentru Refugiul scriitorilor, am tuns iarba şi am încercat să organizez ridicarea celor şaisprezece cutii cu cărți SF pe care le-a listat Bunicuța pe FBA. În timpul ăsta, de magazin s-a ocupat Bunicuța, boc-boc-bocănind peste tot cu ghetele ei cu flecuri metalice.

La 16:30, mă chinuiam să ridic cortul în grădină pentru restaurantul temporar care va funcționa în primul weekend al festivalului, când au apărut Ben şi Beth. Mă luptam cu cadrul, încercând să-mi dau seama cum să-l montez, când au intrat ei. Ben s-a oferit imediat să mă ajute, dar am refuzat şi am hotărât să profit de ocazie ca să fac o pauză, aşa că le-am dat câte o ceaşcă de ceai. În timp ce stăteam de vorbă în bucătărie, a apărut Eliot şi, după ce i-am făcut o cafea, am sugerat să ne uităm la spațiul şi cortul pentru restaurantul temporar. Când am ajuns acolo, a părut dezamăgit că nu terminasem de montat şi s-a plâns că o să fie mult prea mic. N-o să fie aşa. O să fie încăpător. Mai târziu, după închiderea magazinului, mă chinuiam să-l instalez singur, când a apărut Bunicuța şi s-a oferit să mă ajute. Împreună, am montat cortul în vreo cincisprezece minute.

La 18:15, pe când stăteam întins pe jos să-mi fac exerciţiile pentru spate, Eliot a intrat tropăind în bucătărie, a păşit peste mine şi şi-a turnat un gin tonic mare.

După exerciţiile pentru spate, am ieşit şi am continuat să fac curat în grădină, dar la ora 20:00 era deja prea întuneric să mai lucrez, aşa că am intrat în casă şi m-am apucat de gătit. Pe la 20:15 a apărut Bunicuța, care m-a întrebat: „Am timp pentru să mă spăl pe picioare înainte a mânca?”.

Total încasări: 428,49 lire

18 clienți

MIERCURI, 23 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 3

Bunicuța a lucrat în magazin toată ziua.

Instalatorul a venit la 9:15 şi mi-a zis că trebuie să găsesc un electrician care să conecteze rezervorul de apă caldă, aşa că l-am sunat pe Ronnie.

Bunicuța a organizat expedierea pentru RBC, o treabă pe care nu pot s-o sufăr. O să fie ciudat după ce o să plece ea şi o să trebuiască să stau iar legat în partea din faţă a magazinului.

Total încasări: 452,36 lire

32 clienți

JOI, 24 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Azi – o zi superbă, însorită – a lucrat Nicky.

Festivalul de carte din Wigtown începe mâine, iar săptămâna viitoare împlinesc patruzeci şi cinci de ani. De obicei, deşi pentru mine toamna este cea mai deprimantă perioadă a anului, agitaţia din oraş şi din magazin în ziua dinaintea începerii festivalului este contagioasă şi peste tot pluteşte un fel de energie. În ultima zi de festival este exact pe dos; toată lumea este obosită, urmează strânsul şi zilele reci, liniştite şi sumbre de iarnă.

După prânz, m-am dus încă o dată la groapa de gunoi din Newton Stewart cu camioneta plină şi am lăsat acolo cutii cu cărţi şi cartoane. Din păcate, nu am timp să le duc la Glasgow pentru reciclare înainte de festival. Ăsta nu a fost ultimul meu drum la groapa de gunoi – Refugiul scriitorilor generează mult mai multe deşeuri decât poate primi modestul tomberon, aşa că sunt nevoit să mă duc acolo în mod regulat pe durata festivalului cu saci plini cu farfurii de unică folosinţă, resturi alimentare şi carapace de homar. Sticlele goale ajung în cutii şi reciclez şi eu ce pot.

Bunicuţa a lăsat un mesaj surprinzător pe tablă azi-dimineaţă, aşa cum era de aşteptat:

Fără carte, pari foarte încurcat.

Sunt cu capul în jos?

Robert, instalatorul, a sosit la prânz, iar Ronnie, electricianul, a venit la 14:00 să conecteze rezervorul de apă caldă.

La 16:00, Maria a ajuns cu toate băuturile pentru Refugiul scriitorilor, aşa că acum bucătăria este plină de mâncare, vreo douăzeci de cutii cu vin şi echipament pentru catering. În timpul festivalului, salonul meu se transformă în Refugiul scriitorilor, o zonă exclusivă pentru autorii invitați, care susțin conferințe. O aducem pe Maria să se ocupe de catering, iar scriitorii sunt hrăniți şi serviți cu vin din abundență pe durata vizitei lor în Wigtown. Laurie, o fostă angajată, are sarcina să se asigure că totul se desfăşoară cum trebuie, ceea ce nu se întâmplă niciodată (deşi nu din vina ei). Într-un an, unul dintre invitați a făcut baie în cadă în dimineața primei zile de festival, iar scurgerea a început să dea pe dinafară în momentul în care omul a scos dopul. Un torent de apă a năvălit afară, inundând aragazul electric, care a explodat cu un zgomot puternic. A trebuit să sun o prietenă ca s-o rog să cumpere unul nou din Dumfries şi să mi-l aducă. Scurtcircuitul provocat de explozia aragazului a stricat routerul wireless, aşa că am rămas fără internet, iar mai târziu, în aceeaşi zi, s-a defectat şi maşina de spălat.

Carol-Ann a sunat şi a întrebat dacă poate să folosească ea căbănuța pe durata festivalului, iar eu am fost de acord. Mi-am petrecut seara acolo, adăugând ultimele detalii: agățând perdele şi montând mânere la dulapuri.

Anna s-a întors în Wigtown. Stă la Finn şi Ella (prieteni care au o fermă la vreo 13 kilometri distanță). Festivalul este principalul eveniment social al anului pentru ea şi contribuie enorm la el cu idei şi cu ajutor practic oricând este nevoie.

Total încasări: 568,48 lire

20 clienți

VINERI, 25 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a venit devreme dimineaţă. Astăzi este prima zi de festival, iar prima invitată care a onorat Refugiul scriitorilor a fost Mairi Hedderwick. Mairi scrie şi ilustrează cărţile cu Katie Morag, mult îndrăgite de copii, precum şi multe alte cărţi, în principal despre Insulele Scoţiene. Am cunoscut-o tot la festival, acum vreo zece ani. S-a întors de câteva ori de atunci şi este prietenă cu verişoara tatei, artistă la rândul ei, Frances Walker.

Am umplut coşul cu lemne şi am aprins focul în Refugiu la 10:00. Umplutul coşului cu lemne este una dintre multele sarcini banale care mă ţin ocupat în timpul festivalului, dar Robert Twigger – scriitor şi o adevărată autoritate a festivalului – mi-o ia adesea înainte, iar când cobor eu dimineaţa, constat că s-a trezit înaintea mea şi l-a umplut.

Astăzi, Twigger şi-a amenajat un studio foto în cămăruţă (în mod normal, singurul meu sanctuar pe durata festivalului). În cadrul ediţiei de anul acesta, fotografiază scriitori care ţin în mână o tablă pe care şi-au scris sfaturile pentru lume.

Laurie a sosit la ora 9:00, Maria şi Shona (una dintre ajutoarele Mariei), pe la 10:00. Refugiul scriitorilor s-a deschis la prânz. Salonul devine un loc de întâlnire, iar în următoarele zece zile bucătăria va fi plină de farfurii murdare, puse în maşina de spălat şi în chiuvetă, cutii cu suc de portocale, apă îmbuteliată, farfurii de unică folosinţă, ceainice cu apă pusă la fiert şi altele asemenea. Începutul a fost lent, dar până la sfârşitul zilei s-a aglomerat, o avanpremieră a zilei de mâine.

Am tăiat nişte frunziş în grădină ca să eliberez drumul de acces spre *wine bar*-ul lui Amy, am dus nişte scaune şi am mai instalat nişte indicatoare ca oamenii să ajungă acolo. Am mutat sacul de nisip (gol acum) din alee şi am făcut ceva loc în faţa căbănuţei. Amy a deschis *wine bar*-ul la 13:00.

Am mai dus o camionetă cu gunoi la groapa din Newton Stewart. Femeia care se ocupă de ea (pe care tatăl meu a

poreclit-o Hunul Attila) a devenit foarte prietenoasă în urma deselor mele vizite.

La ora 11:00, au fost livrate două butoaie cu bere. Nicky a hotărât că festivalul are nevoie de mai mult alcool şi le-a comandat cu cardul meu de credit.

Pru (soția lui Eliot) a sosit la 17:30 şi, la scurt timp după aceea, Eliot a apărut în cămăruță şi mi-a cerut un încărcător de iPhone, fiindcă deja şi l-a pierdut pe al lui. „Promit că n-o să-l fur.” În medie, pierde trei încărcătoare de telefon în timpul fiecărui festival de carte.

Nu după mult timp, Catriona (administratoarea festivalului) a intrat în bucătărie şi a întrebat tare, în fața tuturor: „De ce te-ai despărțit de Anna?”.

Total încasări: 326,98 lire

32 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 26 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Eram în bucătărie, mutam nişte scaune, când au intrat Finn cu un norvegian uriaş, îmbrăcat cu o cămaşă de tăietor de lemne. Finn l-a prezentat drept Lars Mytting, autorul unei cărți surprinzător de populare despre tăierea şi arderea lemnelor, numită *Norwegian Wood*. A fost absolut fermecător.

Phill Jupitus a venit la prânz să mănânce. Mi-am petrecut cea mai mare parte a dimineții instalând restaurantul temporar al lui Sumon Wroe în grădină, întinzând prelungitoare, mutând butelii, căutând cuțite etc. pentru mesele pe care el şi Laura Mitchison le-au pregătit pentru invitați la prânz, la 14:30 şi la 17:00. Toate au avut prezență şi

au părut să meargă bine, în ciuda îngrijorărilor lui Eliot legate de mărimea cortului.

Seara am mers cu toții la „Wigtown's Got Talent" în cortul cel mare – pentru care tot meritul îi revine Annei. La prima ediție a festivalului la care a participat ea, după câteva ore în Refugiul scriitorilor, eram vreo doisprezece oameni care stăteam de vorbă pe acolo, când Martin (care locuia aici pe vremea aceea) a anunțat că poate să-şi bage un cui de zece centimetri pe nas. Anna a profitat imediat de ocazie şi a întrebat dacă mai are cineva talente neobişnuite. Până să-mi dau seama, a programat o seară de divertisment, iar eu, sora mea Lulu şi Twigger am fost numiți ca juriu. Eliot a fost atât de încântat de asta, că i-a făcut loc în programul festivalului anul următor, iar acum, în seara respectivă, pe scenă urcă atât localnici, cât şi scriitori invitați.

Am închis magazinul la 20:00. M-am băgat în pat la 1:00.

Total încasări: 829,98 lire

84 clienți

DUMINICĂ, 27 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

M-am trezit devreme şi am umplut coşul cu lemne. Am deschis magazinul la 9:00, la timp să-i deschid şi uşa lui Laurie. Bunicuța a preluat magazinul la scurt timp după aceea, aşa că am urcat şi am aprins focul în Refugiu la 10:00.

Evenimentele de azi din cadrul festivalului au început la 10:00 cu startul Alastair Reid-athonului, un omagiu adus localnicului care a cunoscut măreția literară şi al cărui necrolog a ocupat pagini întregi în toate ziarele serioase din

Marea Britanie, în ciuda relativei lui obscurități. A fost exemplul perfect de om al cărui geniu a fost recunoscut în timpul vieții, dar care va fi imortalizat postum în lumea literaturii.

Imediat după evenimentul dedicat lui Alastair a fost Festival Fun Run – o cursă cu un titlu oximoronic – care a început la 10:15 şi la care nu a participat niciun cunoscut.

Ca de obicei, toată ziua am făcut focul şi am strâns gunoiul din Refugiu. Phill Jupitus şi Charlotte Higgins au fost pe aici, amândoi având un eveniment astăzi, la fel ca Val McDermid. Refugiul a fost simțitor mai liber azi decât ieri, dar e ceva normal pentru duminicile din timpul festivalului.

I-am dat Bunicuței pauză de prânz la 12:30 şi s-a dus în Refugiu. Maria făcuse negrese, care sunt ca drogurile pentru Bunicuța. Salivează vizibil de îndată ce le vede şi e un miracol că mai apucă şi altcineva măcar să miroasă una, darămite să guste, când e Bunicuța prin preajmă.

După ce Simon şi Laura au terminat de servit a doua rundă de mese, pe la 15:30, am demontat cortul şi l-am pus înapoi în şopron. Pe urmă, m-am dus la *wine bar*-ul lui Amy, care, spre surprinderea mea, era absolut înțesat de lume. Se pare că, între evenimente, în special înainte şi după un nume mare, oamenii dau năvală acolo pentru mâncare şi vin. Val McDermid a terminat pe la 14:30, aşa că îmi închipui că majoritatea celor prezenți veniseră acolo după evenimentul ei.

Am închis magazinul la 19:30 ca Bunicuța să poată să se ducă să vadă *Deliverance*, care rula la cinematograful temporar din County Buildings.

Total încasări: 842,43 lire

92 clienți

LUNI, 28 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am deschis magazinul la 9:00, iar mama a sosit la 10:30 – exact în acelaşi timp cu Ronnie, electricianul. Dacă cineva poate să concureze cu mama la risipit tăcerea, atunci Ronnie e acela. Amândoi au migrat direct în bucătărie, unde se instalau Shona, Katie şi Laurie, s-au trântit pe scaune şi au stat de vorbă o oră întreagă despre călătoria lui Ronnie pe motocicletă în jurul lumii.

La prânz, m-am dus la groapa de gunoi din Whithorn (sau „Centrul civic pentru confort", cum este eufemistic numită pe indicatorul consiliului) cu doisprezece saci plini de farfurii de unică folosinţă şi mâncare în descompunere, adunate din Refugiul scriitorilor în weekend, precum şi cu două răcitoare din polistiren pentru homari, din care s-a scurs o zeamă scârboasă în toată partea din spate a camionetei. De obicei, mirosul se simte încă vreo lună după festival.

Twigger a luat parte la discuţia despre *Du-te şi pune un străjer*, de Harper Lee. Din ce ne-a povestit el despre eveniment, a fost dureros de evident că nu citise cartea.

Alan Little, un jurnalist BBC ale cărui rădăcini sunt aproape de Stranraer (la puţin peste 30 de kilometri distanţă), şi Vince Cable au fost printre invitaţii din Refugiul scriitorilor la prânz. Am cunoscut-o pe soţia lui Vince, care se recomandă mai degrabă umil „doamna Vince".

Total încasări: 603,99 lire

38 clienţi

MARŢI, 29 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Janetta a venit la 7:00 să facă curat în Refugiul scriitorilor.

Isabel a sosit la 13:00 să se ocupe de contabilitate, iar Bunicuța a lucrat în magazin. Unul dintre clienții de azi-dimineață a cerut rest (17,50 lire de la o bancnotă de 20 de lire) în bani englezeşti. Bunicuța nu a înțeles ce vrea să spună, aşa că a intrat în bucătărie, unde stăteam de vorbă cu Stuart, şi a zis: „Scuze dacă te deranjesc, e un bărbat foarte nepoliticos în magazin". Am coborât cu ea şi am scos o bancnotă englezească de 5 lire şi una de 10 lire şi i-am dat omului restul.

Refugiul scriitorilor a fost destul de liniştit astăzi, dar am umplut un coş cu lemne şi am aprins focul, aşa, să fie acolo.

Am răsfoit programul evenimentelor de azi şi am observat că primul e o vizită la o plantație de ceai de lângă Creetown, la vreo 16 km distanță, pe partea opusă a golfului.

Am închis magazinul la 19:30 şi m-am dus la The Ploughman, pentru Chestionarul literar al lui Stuart Kelly, unde am făcut echipă cu Lee Randall, Twigger şi Anna. Fără ajutor din partea mea, ne-am clasat pe locul doi.

Total încasări: 425,47 lire

42 clienți

MIERCURI, 30 SEPTEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Azi a lucrat Nicky. Probabil se apropie iarna, pentru că purta o haină groasă şi pălăria ei moale din fetru. Asta este preferata mea dintre ţinutele ei de iarnă – de fiecare dată îi atrag atenţia că-i mai lipsesc pantalonii până la genunchi ca să treacă drept iodler tirolez. Îi place să vină pe durata festivalului şi, inevitabil, ajunge să aibă conversaţii bizare cu unul sau doi dintre scriitori, care îmi închipui că pleacă din Wigtown oarecum şocaţi, ca urmare. Căpitan a apărut în acelaşi timp cu Nicky. Lui îi displace profund festivalul, fiindcă mobila mutată îi derutează sistemul de orientare şi întotdeauna e multă gălăgie şi mişcare. De cele mai multe ori, se ascunde în dormitorul meu, iar Anna îi duce mâncarea acolo.

Twigger aprinsese deja focul când mi-am adus eu aminte să-l fac, la 11:00.

David, care lucrează la BBC Scoţia şi se ocupă de Radio Wigtown cu Anne Brown, m-a întrebat dacă aş putea să înregistrez un interviu cu el şi cu John Higgs în Celula martirelor. A durat vreo douăzeci şi cinci de minute. Pe urmă, am intrat în Refugiu să mănânc ceva şi am găsit-o pe Liz Lochhead dormind într-un fotoliu lângă foc, cu un ziar deschis în poală. Era evident că aţipise citindu-l. La prânz, în timp ce stăteam de vorbă cu istoricul Max Arthur despre etica folosirii de drone în război, am menţionat că am o dronă video. S-a însufleţit dintr-odată şi m-a întrebat dacă poate să o vadă, aşa că am coborât la mlaştină şi am lăsat-o să zboare pe acolo o vreme. A părut nejustificat de impresionat.

La 15:00, am fost cu Anna la evenimentul lui John Higgs despre secolul XX, o oră de divertisment care a meritat. Cineva şi-a uitat cartea în Refugiul scriitorilor, aşa că, dacă mai e acolo la sfârşitul festivalului, o s-o citesc, deşi pentru mulţi oameni, bănuiesc, participarea la festivaluri literare este o alternativă la cititul cărţilor, nu o completare.

În cea mai aglomerată perioadă a anului, departamentul de urbanism a hotărât să trimită o delegaţie care să inspecteze

spiralele de cărți din beton. În apărarea lor, şi-au cerut iertare de foarte multe ori şi au părut fascinați de spirale.

Eu, Stuart, Twigger şi Anna am luat cina cu Simon Wroe şi Laura în bucătărie. După ce am mâncat, toți cei de la masă am recitat pe rând poezia preferată. Până să ne retragem la somn, toată lumea s-a îmbătat şi totul a căpătat un aer de afectare nemaipomenită până atunci în bucătărie şi, posibil, în întregul oraş.

Nici acum nu ştiu de unde a venit sau cum a intrat, dar pe la 23:00 a apărut o nemțoaică tânără şi minionă care a întrebat dacă poate să rămână peste noapte. Nimeni nu avea nici cea mai mică idee cine e, dar i-am arătat patul din magazin şi i-am zis că e bine-venită să rămână.

Total încasări: 489,83 lire

37 clienți

OCTOMBRIE

> Mai este şi clientul discret. Intră pe vârfuri şi-ți vorbeşte şoptit. Roşeşte şi priveşte în jur de parcă ar comite o infracțiune. Probabil vrea numai *History of Scotland*, de Hume Brown, dar ai crede că tocmai a intrat într-o secție de poliție să se autodenunțe. Nu poți să faci nimic cu el: nu poți să-l faci să se relaxeze. Ia pachetul pe care i-l întinzi şi pleacă cu el precum un hoț care se scuză. La polul opus este clientul franc, direct, care vorbeşte tare. Acesta nu ascultă ce ai de zis şi îşi trânteşte banii de parcă ar bate un cui în tejghea. Deşi crede că ştie ce vrea, adesea nu e aşa. Dar nicio grijă. Odată ce a cumpărat o carte, cumpărată rămâne. Acesta nu se va întoarce să-şi recunoască greşeala.
>
> AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Deşi nu vreau să insist asupra portretelor stereotipice ale clienţilor, exact asta urmează să fac. Al doilea gen descris de Baxter este, din păcate, mult prea comun. De cele mai multe ori, clienţii de felul acesta îţi pun o întrebare şi îţi acordă un interval de linişte în care să răspunzi, dar în clipa în care deschizi gura pentru asta, încep să-ţi spună de ce te-au întrebat sau repetă întrebarea sau o reformulează. Indiferent de situaţie, poţi să garantezi că asta se va întâmpla de fiecare dată când vei deschide gura, chiar câteva minute în şir. Odată, o australiancă m-a întrebat unde sunt cărţile despre grădinărit. Cred că am încercat de zece ori să-i răspund şi de fiecare dată a vorbit peste mine până când, în cele din urmă, m-am aşezat şi m-am apucat să listez cărţi pe computer până când s-a oprit din vorbit.

Aşa cum subliniază şi Baxter, tot aceşti clienţi ignoră orice părere contrară şi vorbesc tare peste tine, în timp ce tu explici că *Istoria declinului şi a prăbuşirii Imperiului Roman* a fost scrisă de Edward Gibbon, nu de Evelyn Waugh, sau că seria de romane cu Hornblower a fost scrisă de C.S. Forester, nu de E.M. Forster.

Şi momentul plăţii oferă ocazia pentru tot felul de comportamente. Sunt clienţi care, aşa cum povesteşte Baxter, trântesc banii pe tejghea într-un aparent gest de putere (din ce am observat eu, numai bărbaţii procedează astfel), şi alţii care, cu o hotărâre dureros de lentă, extrag monedele din portofel sau poşetă şi le aşază în teancuri pe tejghea. După ce termină, în general, împing teancurile încet spre tine. În fine, sunt şi clienţi care par să se teamă mai puţin de contactul fizic şi care îţi împing banii în palma întinsă. Clienţii de la sud de Manchester au tendinţa să ceară bancnote englezeşti ca rest. Callum mi-a povestit odată că, atunci când a plătit pentru tutun într-o benzinărie din Anglia cu o bancnotă scoţiană de 20 de lire, omul de la casă a ridicat-o teatral în lumină să-i verifice filigranul, ţâţâind în tot acest timp. Când Callum şi-a primit restul, constând dintr-o bancnotă englezească de 10 lire, a făcut la fel.

În cei paisprezece ani de când am cumpărat magazinul, am acceptat bancnote din Isle of Man, din Irlanda de Nord, euro şi chiar bancnote englezeşti, dar nici măcar o dată nu s-a întâmplat ca banca să mi le refuze când le-am depus. În schimb, din nu ştiu ce motiv, în Anglia – şi lucrurile se înrăutăţesc pe măsură ce cobori spre sud – nu le plac bancnotele scoţiene. Odată, la scurt timp după ce îmi terminasem studiile, eram în Londra şi aveam nevoie să iau autobuzul (nu mai ştiu unde mă duceam). Biletul costa 45 de pence şi, când i-am întins şoferului o bancnotă scoţiană de o liră, acesta a refuzat-o. A trebuit să-i scriu un cec pentru bilet.

JOI, 1 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Azi am împlinit patruzeci şi cinci de ani. Fiindcă lucra Nicky, m-am trezit şi m-am asigurat că totul e în regulă, am făcut focul în Refugiul scriitorilor, pe urmă m-am băgat înapoi în pat încă o oră, ca răsfăţ de ziua mea.

În fiecare an, ziua mea pică în toiul festivalului, la fel ca în copilărie, când pica mereu chiar după ce mă întorceam la internat. Probabil din cauza asta ziua nu are nicio importanţă pentru mine. La aniversarea de opt ani, eram la internat de o lună. Şcoala oferea un tort la ziua fiecărui elev. Era o creaţie atât de revoltătoare, încât acum probabil ar încălca regulamentele de sănătate şi siguranţă, dar faţă de restul mâncării pe care ne-o pregătea bucătarul, domnul Swiggs (fost bucătar de închisoare, care fuma ţigară de la ţigară deasupra oalelor cu terci pe care le gătea), era şi nectar, şi ambrozie, iar noi ne repezeam asupra lui ca vulturii.

La 11:00 m-am dus la groapa de gunoi de la Newton Stewart cu gunoiul de la Refugiu. Acolo am dat peste Hugh Mann, un anticar pensionat pe care îl cunosc de mulți ani. Ne întâlneam la licitația de la Dumfries. Am avut o discuție ciudată despre „artiştii degenerați" (aşa cum au fost descrişi de Partidul Nazist) – Hugh crede că a găsit o colecție importantă de tablouri, dar Hugh crede asta adesea. Pe drumul de întoarcere, m-am oprit să fac o baie în Râul Luce şi în mare, ca să marchez trecerea încă unui an. De obicei, fac asta cu Anna şi alți câțiva prieteni, dar anul ăsta (posibil din cauză că nu mai pot să spun că am patruzeci şi un pic de ani) am fost mai morocănos şi am ales să o fac singur.

La ora 14:00, părinții mei au venit cu un tort (tartă cu lămâie) şi o lumânare care cânta un mic „La mulți ani" şi nu se mai oprea, nici măcar după ce am amenințat că o zdrobesc cu ciocanul şi, ca urmare, a ajuns în poşeta mamei. Scriitorul şi doctorul Gavin Francis (care susține o conferință la festival) a fost de față când a cântat mama „La mulți ani" şi a scos eticheta cu numele meu de la naştere, nişte botoşei şi diverse alte lucruri jenante. Din nu ştiu ce motiv, mama este obsedată de cele mai oribile kitschuri: lumânări care cântă „La mulți ani" când le aprinzi, decorațiuni de Crăciun cu senzori de mişcare, care încep să cânte „Jingle Bells" când treci pe lângă ele; tot felul de lucruri care pe mine şi pe sora mea ne fac să ne crispăm şi pe care ea pare să le adore. Acum câțiva ani, de Crăciun, avea în baie o budincă falsă care se pornea să cânte când urma să te aşezi pe veceu. Vedeai câți vizitatori erau surprinşi după câți strigau „Doamne!" de pe veceu în perioada sărbătorilor.

Din motive probabil evidente, în ultimii câțiva ani, când îmi văd tatăl de ziua mea, mă gândesc la câte realizase când era la aceeaşi vârstă cu mine. Când a împlinit el patruzeci şi cinci de ani, eu aveam şaisprezece, iar surorile mele, paisprezece şi, respectiv, zece. Era căsătorit, se mutase din Somerset în Galloway cu mama, cumpărase o fermă şi făcuse destui bani

cât să ne trimită pe mine şi pe Vikki la şcoli cu internat. Nu pot să-mi compar favorabil propriile realizări.

Peggy – manager la Festivalul literar din Dundee şi unul dintre membrii permanenţi ai echipei Festivalului de carte, o cititoare vorace şi cu mintea brici – partenerul ei, Colin, şi Stuart mi-au adus o sticlă de Talisker, iar Twigger mi-a dat o sticlă de sake. Carol-Ann şi Laurie mi-au făcut fiecare câte un tort.

Am închis magazinul la 19:30.

Rebecca şi Olivia, prietene de-ale lui Stuart, au venit la ora 20:00, iar Stuart şi Laurie au gătit cina, chipurile pentru zece oameni: doi pui şi nişte legume. S-au prezentat vreo treizeci de inşi. Tarta cu lămâie a fost scoasă pe post de budincă şi oamenii şi-au dat cu părerea (era revoltătoare, dar lumea a fost politicoasă). Eliot şi-a pus o porţie mare, pe urmă s-a plâns pe îndelete de ea, în timp ce continua să se îndoape.

A avut loc un eveniment în seara asta la *wine bar*-ul lui Amy: *The Midge*, o versiune marca Wigtown a evenimentului newyorkez *The Moth*[25], un eveniment informal de spus poveşti. Acum vreo trei ani, am transformat depozitul într-un fel de salon/club pentru festival. Am cumpărat tot (mobilă, tablouri etc.) la licitaţie – inclusiv un portret edwardian imens reprezentând trei băieţi într-o ramă aurită. Evenimentul *The Midge* a fost intitulat „Pierdut şi găsit”, aşa că oamenii au spus poveşti despre lucruri pe care le pierduseră şi le găsiseră. O femeie i-a ascultat pe toţi, iar la sfârşit a ridicat mâna să vorbească. A arătat spre portretul edwardian şi a spus: „Am venit aici din Cheshire pentru festival. Băiatul din mijlocul tabloului este unchiul meu Frank. Am dat din greşeală tabloul ăla la licitaţie acum vreo zece ani şi de atunci l-am tot căutat”.

M-am culcat la 2:30, după ce am citit din *The New Confessions* douăzeci de minute. Am ajuns la partea în care Todd a supravieţuit războiului şi face filme în Berlin. Lovit de

[25] *Musculiţa*, respectiv *Molia*.

ghinion, capodopera lui, o adaptare a *Confesiunilor* lui Rousseau, este terminată ca film mut chiar când se introduce sunetul în filme şi, previzibil, eşuează.

Total încasări: 308,16 lire

29 clienți

VINERI, 2 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Nicky a sosit arătând surprinzător de elegantă şi cu o urmă de machiaj, ceea ce înseamnă că a văzut în program un eveniment la care vrea să meargă sau că, în Refugiu, la prânz, o să fie cineva cu care vrea să vorbească. M-am uitat pe program, dar nu mi-am dat seama despre cine ar fi vorba. Singurele nume pe care le-am recunoscut au fost Yannis Palaiologos, Don Paterson şi Kirsty Logan, dar sunt sigur că nu e unul dintre ei.

Laurie şi fetele au pregătit Refugiul, care a fost cel mai aglomerat de luni încoace. Eliot are obiceiul să stabilească mai multe evenimente în a doua vineri din lună, fiindcă sunt şanse mai mari ca oamenii să vină mai devreme pentru weekend, iar publicul este mai numeros atunci, de regulă.

Ben şi Beth au insistat să meargă să înoate, prin urmare ne-am dus în Golful Rigg după-amiază pentru o baie în mare.

La ora 16:00, o femeie implicată într-un eveniment muzical cu Teatrul Național al Scoției în seara asta ne-a întrebat dacă ar putea să-şi facă încălzirea undeva înainte, aşa că am condus-o în cămăruță. În restul după-amiezii, de acolo s-au auzit sunete minunate de vioară.

Am auzit fără să vreau discuția unui cuplu în Refugiul scriitorilor:

Ea: Putem să bem cât vrem din vinul ăsta?

El: Da, hai să bem cât putem.

Twigger e de părere că asta este mentalitatea majorității scriitorilor când vine vorba de lucruri gratuite, dar în special de mâncare şi vin.

La 18:00, cele două cutii mari din polistiren pentru răcirea homarilor au fost livrate la Refugiu de Galloway Smokehouse.

Stuart şi Eliot au dispărut pe la 19:00 pentru un eveniment la care participă amândoi. Este o discuție despre cărțile aflate pe lista scurtă a Premiului Man Booker, care este anunțată pe 13 octombrie. Stuart a făcut parte din juriu acum câțiva ani şi, fără îndoială, a citit toate cărțile de pe lista scurtă de anul acesta, poate chiar şi de pe cea lungă. Eu nu am mai văzut pe nimeni care să devoreze o carte la fel de repede ca Stuart: are memorie eidetică şi poate efectiv să răsfoiască un volum de 600 de pagini în vreo două ore, iar apoi nu doar că „l-a citit", dar poate şi să redea orice detaliu din el cu o acurateţe nemaipomenită.

Am închis magazinul la 20:00.

Nemțoaica aceea mică a rămas iar peste noapte. E foarte prietenoasă şi vorbăreață, dar încă e un mister absolut ce caută aici.

Total încasări: 419,83 lire

39 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 3 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Astăzi a fost penultima zi a festivalului şi sunt epuizat după atâtea nopţi în care m-am culcat târziu. Am deschis magazinul la 9:00 şi, nu după mult timp, a venit şi Nicky, arătând odihnită.

Bunicuţa m-a întrebat dacă poate împrumuta o bicicletă ca să exploreze zona, dat fiind că era o zi frumoasă. A plecat la 10:00 şi mi-a zis că se întoarce după-amiază, târziu. După cinci minute, a reapărut: îi căzuse lanţul. „O, scuze, am stricat bicicletul." Am reparat lanţul şi a plecat din nou.

Fratele lui Finn, Rob, şi soţia acestuia, Sally, au avut dimineaţă un eveniment cu localnicul Roy Walter despre activismul rural. Toţi trei au avut campanii reuşite împotriva unor mari organizaţii care voiau să forţeze diverse utilizări ale terenului lor: ferma lui Rob şi Sally din Australia a fost ameninţată de o mină de cărbuni cu exploatare la zi, iar Roy a alungat o fermă eoliană care fusese propusă în largul golfului Wigtown. Au venit cu toţii la Refugiu după aceea, la homar şi salată.

Astăzi a vorbit la festival Alex Salmond. L-am zărit la Refugiul scriitorilor, dar nu am avut ocazia să-l salut. În timp ce se îndrepta dinspre magazin spre cort pentru eveniment, s-a adunat o mulţime uriaşă în urma lui. Nicky s-a uitat pe fereastră şi a comentat: „Eh, ia uite la ăştia, parc-ar fi Jay-Z, nu vagabondu' ăsta mic".

Tot azi a fost şi Ceilidh, seara anuală de muzică folk tradiţională şi dans din cadrul festivalului. Am purtat kiltul, dar pentru că am slăbit atât de mult în ultimele trei luni, îmi tot cădea, spre amuzamentul lui Siobhan, care se ocupă de WTF (Wigtown, The Festival, partea din festival adresată tinerilor). De fiecare dată când prindea ocazia, îl înşfăca şi trăgea de el cât mai mult în jos. Am fost nevoit să mă îndepărtez cât am putut de ea. Am dansat cu Bunicuţa şi cu Laurie, precum şi (fără tragere de inimă) cu Siobhan.

După aceea, toată lumea (inclusiv Siobhan şi părinţii ei) s-a întors la Refugiu şi am continuat până târziu în noapte.

M-am culcat la 3:00.

Total încasări: 519,50 lire

49 clienți

DUMINICĂ, 4 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Când am deschis magazinul, la 9:00, am descoperit că Monsoon nu mai funcționează.

La prânz, în Refugiu au fost Kirsty Wark şi editoarea ei, Lisa. Urmau să plece la Loch Doon, subiectul noii cărți a lui Kirsty. Loch Doon este un lac de acumulare în Ayrshire, în mijlocul căruia era un castel cufundat în legendă şi istorie. Înainte să inunde bazinul, operatorii hidrologici au fost nevoiți să mute castelul, piatră cu piatră, într-un alt loc de pe țărmul viitorului *loch* şi să-l construiască la loc cum fusese.

Fiona, femeia care a zărit portretul unchiului ei la evenimentul din barul cu vin al lui Amy, a venit la 14:00 să întrebe dacă ar putea să-l cumpere de la mine. Îmi aduc aminte că am plătit foarte puțin pe el şi, cum ea era mult mai îndreptățită decât mine să-l aibă, i-am zis că i-l ofer. Aproape că i-au dat lacrimile când i l-am întins.

Printre vizitatorii de astăzi de la Refugiul scriitorilor s-au numărat şi Janice Galloway şi Matt Haig. Max Arthur a trecut pe aici pe la 16:00 să-şi ia la revedere înainte să se întoarcă la Londra.

În timp ce căram saci de gunoi din Refugiu la containerele de jos, am trecut pe lângă o clientă, o tânără care se tot uitase

prin secțiunea de meşteşuguri şi care acum privea spre palierul de la etaj. M-a oprit şi m-a întrebat dacă e cineva acolo sus. Am asigurat-o că nu e nimeni acolo. Fusesem sus cu cinci minute înainte şi nu mai urcase nimeni între timp. Ea era convinsă că văzuse o figură în negru mergând încet dintr-un capăt în altul al palierului. Ori a fost pisica, ori imaginația ei.

Am închis magazinul la 18:00. Festivalul s-a încheiat.

Am mutat cu Laurie toată mobila în sala cea mare, în timp ce Eliot s-a uitat la noi, luând câte o gură dintr-un pahar cu vin alb. Pe urmă ne-am uitat la un film de Woody Allen. După vreo zece minute, am observat că aproape toată lumea adormise, iar după alte zece minute, am adormit şi eu.

Total încasări: 457,78 lire

40 clienți

LUNI, 5 OCTOMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Bunicuța a deschis magazinul, aşa că am dormit până la 10:30, pe urmă m-am sculat şi mi-am luat la revedere de la Stuart, care a plecat la 11:00. Twigger a plecat la prânz şi, în timp ce îmi luam rămas-bun de la el în fața magazinului, mi-am zărit canapeaua pe trotuar: Eliot o ceruse cu împrumut pe durata festivalului pentru un amplasament numit Camera de zi. Probabil că oamenii care au dezmembrat corturile au lăsat-o acolo. Twigger m-a ajutat s-o car înapoi sus.

După ce a plecat, am dus la groapa de gunoi optsprezece saci de gunoi de la Refugiu, ca de obicei – după weekend –, puțind a homar şi picurând sosuri urât mirositoare în toată partea din spate a camionetei.

Cortul mare din piață a fost demontat la 14:00, lăsând în urmă iarba uscată. O mare parte din restul zilei am mutat lucruri precum televizorul, taburetul etc. din cămăruță, unde le depozitasem pe perioada festivalului, înapoi în sala cea mare.

După ce am închis magazinul, Bunicuța a făcut pizza de casă pentru stagiari şi ne-am apucat să aducem locul la o stare relativă de normalitate. După cină, Eliot şi Yvonne, care au venit pentru pizza, s-au certat groaznic în bucătărie, aşa că eu, Bunicuța şi stagiarii i-am lăsat de capul lor şi ne-am retras în cămăruță cu o sticlă de vin.

M-am culcat la 2:00.

Total încasări: 76,30 lire

5 clienți

MARȚI, 6 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

A venit Callum să înceapă construcția unui acoperiş deasupra boilerului nou înainte de venirea iernii, acum, că a terminat căbănuța. Lui Carol-Ann pare să-i placă mult şi a întrebat dacă poate să mai rămână puțin acolo.

După prânz, un cuplu tânăr a adus o cutie cu cărți, în principal ediții broşate din Just William, Jennings şi Enid Blyton – toți se vând bine –, pentru care i-am plătit 20 de lire.

Un client italian care a fost aici în vară (şi a zărit un set în trei volume din *Glasgow Geography*) a sunat să-l comande. Din fericire, a răspuns Bunicuța la telefon, aşa că omul a putut să comande în italiană.

La cină, am discutat cu Bunicuța despre întoarcerea ei în Italia după experiența de muncă de peste vară. Nu prea e dornică să se ducă înapoi.

Total încasări: 106,98 lire

5 clienți

MIERCURI, 7 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am deschis magazinul cu zece minute întârziere şi l-am găsit pe Omul-Cârtiță uitându-se prin geamul uşii de la intrare, ținându-şi mâna streaşină la ochi, ca să vadă mai bine înăuntru. Evident, nu m-a văzut apropiindu-mă şi aproape a căzut în nas când am deschis uşa şi greutatea lui nu a mai fost susținută de ea. A trecut în goană pe lângă mine, înaintând în adâncurile cavernoase ale magazinului.

Bunicuța a apărut la 10:00, aşa că m-am dus sus să continui ordinea de după festival. Până acum, de la sfârşitul festivalului, am găsit nouă cabluri de laptop şi telefon uitate de oameni în diverse locuri din casă, care vor compensa parțial numărul de cabluri pe care Eliot le tot rătăceşte din neatenție pe durata unui an.

Când am coborât ca să-i dau Bunicuței pauză de prânz, Omul-Cârtiță tocmai ieşea în grabă din magazin, cu brațele pline de cărți. Bunicuța m-a întrebat: „De ce nu vorbeşti niciodată-a omul ăsta?”.

Total încasări: 171,48 lire

7 clienți

JOI, 8 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Am deschis la 9:00.

Callum a venit la 11:00. Aproape toată ziua, magazinul a răsunat de zgomote de bormaşină, de ciocan şi de dărâmături.

Am lăsat-o pe Bunicuța să se ocupe de librărie şi m-am dus la Steam Packet la prânz, apoi la Cruggleton şi în Golful Rigg la o plimbare.

Total încasări: 180 lire

10 clienți

VINERI, 9 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 0

Azi a venit Nicky. Când am deschis uşa magazinului dimineață, ea stătea în prag şi se spăla pe dinți. Se pare că începuse să se spele din maşină, presupunând că o să ajungă la baie la timp ca să termine treaba, pe urmă şi-a dat seama că îmi lăsasem cheia în uşă, aşa că nu putea să intre. Când am apărut eu, deja stătea acolo de ceva vreme.

Ben şi Beth au venit pe la 11:00 să-şi ia la revedere. Îşi rezervaseră o căsuță de vacanță în Ardwell (lângă Stranraer) ca să-şi revină după festival şi păreau că s-au simțit foarte bine. În timp ce stăteam de vorbă în bucătărie la o ceaşcă de ceai, a venit Yvonne de la biroul festivalului să mă întrebe dacă închiriez căbănuța. După ce au plecat Ben şi Beth, Yvonne a

vorbit despre munca ei jumătate de oră, dar pe cuvântul meu că habar nu am ce încerca să zică. Se tot repeta şi spunea lucruri de genul „Ce încerc să spun, cred, e, păi, ştii, nu sunt sigură”. Nu pare deosebit de fericită în Wigtown.

Total încasări: 330,60 lire

17 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 10 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Astăzi a deschis Nicky magazinul. Acum, că toată lumea a plecat şi festivalul s-a încheiat, oraşul pare din nou extrem de tăcut. Perioada asta din an nu este printre preferatele mele.

În timp ce aşezam mesele pliante la loc în pivniță, Nicky mi-a amintit de anul în care am cumpărat o masă imensă din ulm de pe eBay. Acum câțiva ani, am hotărât eu că Refugiul scriitorilor are nevoie de ceva mai elegant decât mesele pliante din plastic şi am găsit o masă edwardiană lungă de trei metri, cu 100 de lire, ceea ce părea un chilipir. La începutul festivalului, îi povesteam despre ea în Refugiu lui Philip Ardagh, unul dintre invitați, lăudându-mă îngâmfat că mă costase numai 100 de lire. Din nefericire, el a fost invitatul de la Cina festivalului şi, chiar în toiul cinei, masa s-a prăbuşit. Eu eram la *wine bar* când Laurie m-a chemat de urgență s-o repar şi, în timp ce meşteream la ea s-o asamblez la loc, Philip stătea pe canapea cu brațele încrucişate, citând cu superioritate conversația noastră de mai devreme: „100 de lire pe eBay. Chilipir”.

Total încasări: 239,80 lire

20 clienți

LUNI, 12 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Rândunelele şi-au început migrația de iarnă spre Africa.

La cină, am stat de vorbă cu Bunicuța despre viața ei. Mi-a zis că urâse şcoala la Genova pentru că era introvertită şi, cu ochelarii ei groşi şi cu intelectul ei, nu avea prea mulți prieteni, aşa că a fost intimidată adesea şi şi-a căutat refugiul în cărți. Când s-a dus la universitate la Torino, se aştepta la aceeaşi situație, dar a fost surprinsă să descopere că, în loc să fie persecutată din cauză că era diferită, a fost sărbătorită pentru asta şi şi-a făcut un cerc mare şi fidel de prieteni. Am căzut de acord să se întoarcă în Italia săptămâna viitoare. A fost vizibil supărată de perspectiva aceasta, dar nu poate sta aici pe termen nelimitat, iar eu nu-mi permit s-o plătesc. S-a adaptat bine în Wigtown, probabil datorită aceleiaşi excentricități care a fost folosită împotriva ei în şcoală. Toată lumea – de la măcelar la pensionarele care lucrează la magazinul umanitar – o cunoaşte, iar experiența ei în oraş este că „Toată lumea sunt atât de amabili”.

Total încasări: 170,45 lire

16 clienți

MARȚI, 13 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Bunicuța a deschis magazinul; eu am dormit până la 10:00. Perioada de recuperare de după festival se lungeşte de la un an la altul. Când am coborât, Bunicuța mi-a zis: „Sforuitul tău a fost foarte a-tare. Cre'că cel mai tare de până acum, ca un porc gras".

Zi însorită. Am avut aproape o lună fără picătură de ploaie.

Când m-am dus la parter, Bunicuța era în pragul magazinului. A fumat trei țigări la rând. „O, nu sunt rosturi să fumezi mai puțin de trei odată."

Exerciții de spate cu Bunicuța şi ginul tonic obişnuit. Trebuie să le fac tot mai tari, în urma reclamațiilor ei repetate. Acum am ajuns să amestec jumi-juma.

În ştirile de azi, Waterstones a anunțat că nu va mai vinde Kindle-uri de la Amazon în magazinele sale. „Douglas McCabe, analist la Enders, a spus că «nu e nicio surpriză» că Waterstones scoate dispozitivele Kindle din magazinele sale. «S-ar putea ca e-readerul să fie una dintre cele mai trecătoare tehnologii pentru consumatori», a spus el." Sper că are dreptate.

Total încasări: 172,94 lire

13 clienți

MIERCURI, 14 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Doi clienți – unul dimineață, unul după-amiază – au adus cărți în magazin, puse direct în portbagajul maşinii, numai prostii.

La 14:00, un client a venit şi a întrebat ce s-a întâmplat cu cafeaua gratuită pe care o aveam înainte în magazin. Am dat aparatul acum şase ani. Când am cumpărat magazinul, John – fostul proprietar – avea un filtru de cafea cu fierbător din care clienții puteau să-şi toarne cafea gratis. L-am păstrat câțiva ani până când, sătul să-l tot curăț în fiecare zi, să cumpăr cafea măcinată decentă şi să suport vizitatorii din autocarele Shearings, care o devorau şi se plângeau dacă rămâneam fără lapte, până la urmă am renunțat la el. Majoritatea oamenilor nici măcar nu au observat şi mă simt vinovat să ofer cafea gratis când alte firme din oraş depind de vânzarea de ceai şi cafea ca să aibă din ce trăi.

Total încasări: 223,50 lire

24 clienți

JOI, 15 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Bunicuța a deschis iar magazinul.

Jane, care lucrează la biroul festivalului, a adus cele două volume din catalogul Christie's pentru vânzarea obiectelor din Casa Dumfries. I-am oferit 75 de lire pentru ele. Mi-a spus că sunt ale mamei ei şi că trebuie s-o întrebe pe ea.

Magazinul pare mult mai aglomerat decât de obicei în perioada aceasta a anului, dar asta se poate explica parțial prin faptul că şcolile din Scoția au vacanță două săptămâni. Când eram eu copil, pauza aceasta lungă – mai lungă decât pentru şcolile din Anglia – era cunoscută drept „Vacanța

cartofilor” şi nu era deloc o vacanță, ci perioada de recoltare a cartofilor, când, înainte de mecanizare, cartofii erau culeşi manual şi toată lumea, inclusiv copiii, era cooptată să lucreze pe câmp. Acum – într-un triumf al nomenclaturii municipale anoste – este cunoscută simplu ca „vacanța din octombrie”.

Total încasări: 281,99 lire

22 clienți

VINERI, 16 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Delicatesa lui Nicky din Vinerea păpicii a fost un asortiment de mâncare indiană zdrobită. Asta pare să fie preferata ei când scotoceşte prin container. Ca de obicei, nu a avut nimic apetisant, în afară de faptul că, de data asta, Nicky nu mai linsese părți din ea pe drum încoace.

După-amiază, m-am dus la Dumfries cu Bunicuța să mă uit la o colecție de cărți dintr-un bungalou aflat în partea rezidențială a oraşului. Bunicuța se plânsese că nu fusese în destule deplasări de achiziții şi voia să vină, aşa că am lăsat-o pe Nicky să se ocupe de magazin şi noi am plecat după prânz.

Mai cumpărasem cărți din casa asta, iar omul care le vindea a fost foarte prietenos şi ne-a adus cu amabilitate câte o ceaşcă de ceai şi o tavă de biscuiți. Cărțile erau în principal despre golf şi destul de uzate, dar i-am dat 50 de lire pe două cutii. Am lăsat-o pe Bunicuța în stație, să ia autobuzul înapoi spre Wigtown, iar eu mi-am continuat drumul către Edinburgh, unde urma să rămân la sora mea Lulu pentru o nuntă care are loc mâine.

Total încasări: 131 lire

11 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 17 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Mi-am petrecut ziua în Edinburgh.

Total încasări: 160,49 lire

19 clienți

LUNI, 19 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am sosit acasă de la Edinburgh la 18:00 şi am descoperit că, toată ziua de ieri, Bunicuța a făcut ordine în partea din față a magazinului. Nu a mai arătat aşa de organizată de câțiva ani – de fapt, probabil de când a început Nicky să lucreze în magazin. Poate că am găsit echilibrul: Nicky poate să facă totul vraişte, iar Bunicuța să facă ordine după Nicky, şi astfel amândouă pot să-şi satisfacă obsesiile.

Comanda de astăzi a fost pentru cataloagele Christie's de la Casa Dumfries, pe care Nicky – fără să ştie că încă aştept să aflu dacă mama lui Jane mi-a acceptat oferta – le-a listat online cu 45 de lire, sâmbătă. I-am trimis un e-mail

cumpărătorului şi i-am explicat situaţia, iar el a fost foarte înţelegător.

Total încasări: 136,48 lire

12 clienţi

MARŢI, 20 OCTOMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

La ora 14:00, Donna, soţia răposatului doctor care ne-a fost medic de familie timp de mulţi ani, a trecut pe la magazin să-mi spună că stabiliserăm să mă duc la ea la 13:30 să mă uit la cărţile lui. Uitasem complet, aşa că mi-am cerut scuze, am sărit în maşină şi am condus până acolo. Colecţia consta în principal din cărţi despre căile ferate, întotdeauna un subiect care se vinde bine, aşa că i-am dat 150 de lire pe ele.

Bunicuţa şi-a petrecut ziua ambalând cărţile pentru livrările de luna aceasta.

Total încasări: 84,48 lire

9 clienţi

MIERCURI, 21 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 0

Când cobora să deschidă magazinul, Bunicuța a descoperit un liliac în secțiunea de arheologie. Atârna de o carte intitulată *Digging for History*. Am postat o poză cu el pe Facebook, iar Sheena, o prietenă care locuieşte în zonă, mi-a trimis mesaj să-l pun într-o cutie de pantofi, că vine ea mai târziu să-l ia. Am făcut aşa cum mi-a zis, dar nu am observat găurica din cutie, prin care liliacul a scăpat şi a zburat în cornişa din salon. M-am gândit că cel mai bine e să-l las acolo până când ajunge Sheena.

Jeff preotul a venit la 10:00 arătând uşor obosit. Bicicleta lui era parcată în faţa magazinului. A întrebat-o pe Bunicuța dacă am primit cărți noi de teologie. Ea i-a întors o privire goală şi a urmat o conversație în care niciunul dintre ei nu avea nici cea mai mică idee despre ce spunea celălalt. Mi-a adus aminte de prima lună de la sosirea Bunicuței aici.

O femeie de la Castle Douglas a venit cu patru cutii cu cărți, în principal autobiografii, dar era şi un exemplar frumos ilustrat din *O mie şi una de nopți*. I-am dat 60 de lire. Nu după mult timp, un cuplu din Kirkcudbright a adus o colecție de cărți, în mare parte despre monstrul din Loch Ness. Ea era destul de arogantă şi, în timp ce mă uitam pe ele, a insistat să-mi spună de unde cumpărase fiecare carte, adăugând şi un şir de anecdote obositoare. În cele din urmă, le-am sugerat să facă o plimbare cât timp verific eu valoarea cărților cu care nu eram familiarizat. Din fericire, s-au dus. Erau câteva materiale interesante acolo şi, la întoarcere, le-am oferit 130 de lire pe vreo douăzeci de cărți, sumă cu care ea a părut foarte mulțumită.

Sheena a venit seara, a extras liliacul din cornişă şi l-a luat acasă.

Am stat până târziu de vorbă cu Bunicuța. Astăzi a fost ultima ei zi în magazin. Mâine o duc la aeroport. M-a ajutat enorm şi îmi pare rău că trebuie să plece, dar nu e bine pentru ea să stea aici pe termen nedefinit, iar eu aş aprecia să-mi recapăt intimitatea. În timp ce-şi făcea bagajul, am întrebat-o dacă şi-a luat paşaportul, la care ea a răspuns: „Paşaport? N-

am avut niciodată paşaport". După mai multe întrebări, a reieşit că toate călătoriile ei – şi au fost destule – au avut loc în UE, doar pe baza cărții de identitate. Fiind născut în 1970, cu greu înțeleg că acum călătoriile internaționale se pot face fără paşaport.

M-am culcat la 2:00.

Total încasări: 131,99 lire

14 clienți

JOI, 22 OCTOMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 0

Când m-am trezit, l-am găsit pe Căpitan în coşul de rufe: îşi făcuse culcuş şi numai capul îi ieşea de-acolo.

Azi a lucrat Nicky, aşa că am rugat-o să se uite prin colecția despre Loch Ness pe care am cumpărat-o ieri şi să listeze volumele valoroase online.

M-am dus la Edinburgh cu Sally (femeia care s-a ocupat de The Open Book în ultimele zece zile) şi cu Bunicuța. Când îmi luam rămas-bun de la Bunicuța, în aeroport, mi-a întins înlăcrimată o carte, drept cadou de despărțire. Era un exemplar din *Maestrul şi Margareta* lui Bulgakov. Fisurile din cunoştințele mele literare sunt vaste şi numeroase, dar literatura rusă este un fel de prăpastie.

Am ajuns acasă la 18:30.

Total încasări: 96,50 lire

11 clienți

VINERI, 23 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Nicky a sosit cu douăzeci de minute întârziere: „Scuze că am întârziat, un tractor mi-a rupt oglinda laterală aproape de casă şi mi-a luat douăzeci de minute să-l prind din urmă”. Nu e nicio surpriză că i-a luat douăzeci de minute să prindă din urmă un tractor: Nicky conduce ca o nonagenară mioapă.

Una dintre comenzi a fost pentru una dintre cărţile despre Loch Ness listate de Nicky ieri. S-a vândut cu 70 de lire.

Total încasări: 173 lire

8 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 24 OCTOMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

În timp ce făceam ordine în secţiunea de cărţi broşate de ficţiune şi mă simţeam cam incult uitându-mă la titlurile pe care nu le citisem, dar ştiam că ar fi trebuit să le citesc, am început în schimb să observ cărţile pe care le citisem: *The Wasp Factory*, de Iain Banks; câteva cărţi de Gerald Durrell şi Ian Fleming; *High Fidelity*, de Nick Hornby; *A Prayer for Owen Meany*, de John Irving; *The Mighty Walzer*, de Howard Jacobson; *Dragoste în vremea holerei*, de Gabriel Garcia Marquez; şi altele pe care uitasem complet că le-am citit.

Pe canapeaua din sala mare e o pălărie de fetru maro încă din timpul festivalului. Presupun că este pălăria de iodler tirolez a lui Nicky, dar tot uit să o întreb de ea.

Total încasări: 143,50 lire

14 clienți

LUNI, 26 OCTOMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

O vizită surpriză azi-dimineață din partea lui Daisy, jurnalista de la *Daily Telegraph* care a scris despre festival acum doi ani, când ziarul a fost sponsorul nostru media. Şi-a adus şi familia: sunt aici în vacanță lângă Portpatrick. Acum e critic de teatru.

Un copil mic s-a aplecat pe sub bariera din capătul de sus al scărilor care urcă din magazin şi a folosit toaleta – l-am observat când ieşeam din bucătărie, după ce-mi făcusem o ceaşcă de ceai, cum încerca să se strecoare pe furiş. S-a aplecat pe sub barieră şi a fugit. Habar nu am de unde ştia unde e.

Alt copil mic a găsit o carte fără preț şi i-a zis surorii lui că aşa „sunt păcăliți oamenii să cumpere lucruri", fiindcă trebuie să vină la casă şi să întrebe cât costă. Un bărbat care presupun că era tatăl copilului a întrebat: „Se numeşte The Bookshop pentru că e plin de cărți?". Eu mă întreb cum de reuşesc oamenii ăştia să se hrănească singuri.

Sheena a sunat să spună că liliacul e bine şi a fost eliberat înapoi în sălbăticie, probabil urmând să fie devorat de Căpitan.

Total încasări: 333,99 lire

30 clienți

MARȚI, 27 OCTOMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 2

Callum a venit iar. Am reuşit să-mi pierd ochelarii şi aproape toată ziua m-am simțit complet neputincios.

Total încasări: 247,99 lire

22 clienți

MIERCURI, 28 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Telefon azi-dimineață:

Apelant: Ă, sun din Scunthorpe în Anglia. Caut o carte în care e o poveste despre bunicul meu. A fost un braconier celebru.

Eu: OK, puteți să-mi spuneți cum se numeşte cartea?

Apelantul: Ă? Nu, nu ştiu cum se numeşte. Dar ştiu cum se numea el.

Eu: Bun, deci vreți să citesc fiecare carte din magazin până când dau de numele lui?

Apelantul: Ă, sunteți foarte amabil.

O femeie în vârstă şi fiica ei au venit cu trei cutii de cărți destul de comune, dar printre ele era şi un exemplar din *Wigtownshire Agriculturalists and Breeders*, în stare impecabilă. E o carte locală foarte rară şi am o cumpărătoare care înşfacă fiecare exemplar pe care pun mâna, aşa că l-am cumpărat pe ăsta cu 65 de lire.

Total încasări: 274,42 lire

24 clienți

JOI, 29 OCTOMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

Am reuşit să scot la vânzare pe Amazon cana cu „Moarte Kindle-ului". Mă întreb cât va dura până când va fi înlăturată.

În timp ce puneam prețuri, am dat peste o carte intitulată *A Treasury of Bookplates*[26]. Odată, nu la mult timp după ce am cumpărat magazinul, mă uitam la biblioteca unui fotograf din Montrose. Când am găsit o carte despre procesul de fabricație al lentilelor Leica, fotograful m-a privit pe deasupra ochelarilor şi a zis: „Fiecare domeniu are pornografia lui". Pentru mine, cartea asta despre etichetele din interiorul cărților este o

[26] Titlul se referă la etichetele lipite în interiorul cărților, pe care este notat numele proprietarului.

mizerie în industria comerțului cu cărți. Acum am ascuns-o undeva în colecția mea.

Carol-Ann încă locuieşte în căbănuță. Dimineață mi-a spus că, fiindcă încuiasem poarta dinspre grădină, nu a putut să iasă şi să se ducă la muncă ieri-dimineață. A trebuit să găsească o scară, să o sprijine de zid, să urce pe ea şi să sară pe partea cealaltă.

Total încasări: 181,38 lire

24 clienți

VINERI, 30 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Azi a lucrat Nicky. Din fericire, nu a adus nicio delicatesă gastronomică de la containerul Morrisons.

O femeie şi mama ei au venit în magazin pentru că citiseră cartea Annei şi voiau să vadă cu ochii lor oraşul.

Seara, după ce am încuiat, am luat-o pe Lindsey, una dintre stagiarele de anul ăsta, de la gara Barrhill la 18:20. S-a întors pentru weekend să se mai întâlnească cu oamenii. Am venit înapoi şi m-am văzut la pub cu Margi (rezidentă la Open Book), care stătea de vorbă veselă cu Colin de la joagăr şi cu alți câțiva clienți obişnuiți. I-am zărit pe Callum şi alți câțiva prieteni la o masă, aşa că m-am dus şi m-am aşezat cu ei.

Total încasări: 168,49 lire

15 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 31 OCTOMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Nicky a sosit cu veselia şi întârzierea obişnuite.
E-mail pe pagina de Facebook a magazinului:

Dan

30 octombrie 14:57

Bună dimineața, Bookshop! Mă numesc Dan şi sunt un autor publicat din Colorado. Mi-ar plăcea să ne întâlnim, prieteni, şi eventual să organizăm nişte evenimente! Îmi place mult magazinul vostru! Volumul meu de poezii de debut este intitulat 36. Ar fi o onoare să pot să las câteva exemplare la voi, prieteni, ca să vă uitați pe ele! Şi eventual să le arătaţi şi clienților! Aş vrea şi să fac o donație pentru voi, prieteni, ca să-mi arăt susținerea – doar un artist local care încearcă să susțină o afacere locală.

Vă mulțumesc pentru timpul acordat.

The Bookshop

31 octombrie 12:43

Salut, Dan, mulțumim pentru e-mail. Nu ştiu ce înțelegi prin „local” – noi suntem în Scoția.

Dan

2 noiembrie 01:42

Salut! Am vrut să zic că sunt artist local aici, unde sunt eu!

Mama a venit să-mi aducă un cadou întârziat de ziua mea: un tablou înfățișându-l pe Căpitan, pictat de prietena ei octogenară Jean din Colorado. E o chestie cubistă bizară. Jean şi soțul ei veneau şi stăteau într-una dintre căsuțele de vacanță de la ferma părinților mei. Mama şi ea au devenit prietene bune şi au păstrat mereu legătura. Acum câțiva ani, Jean a început să sufere grav de artrită. Îi trimitea adesea e-mailuri mamei în care se plângea amar de durere, până când, într-o zi, i s-a prescris marijuana medicinală. De atunci, n-a mai privit înapoi şi acum o foloseşte intens nu doar pentru beneficiile asupra sănătății, ci şi pentru recreere. La început, asta a derutat-o mult pe mama, care este împotriva drogurilor, dar în ultima vreme corespondența de la Jean i se pare tare distractivă. De Crăciun anul trecut, Jean voia să atârne instalația de lumini în copăcelul din apartamentul ei din comunitatea pentru pensionari în care locuieşte. Le-a scos din dulap, pe urmă a hotărât să le verifice, înainte de a le atârna (erau încă în cutia de carton). Le-a aprins, pe urmă a tras nişte fumuri şi a hotărât că sunt chiar drăguțe cum strălucesc aşa, în cutia maro, prin urmare le-a lăsat acolo. Din câte ştiu, tot în cutie sunt şi acum.

Total încasări: 104 lire

12 clienți

NOIEMBRIE

Clienții pot fi ciudați când vine vorba de prețuri. Unii ridică din sprâncene când le spui cât costă o carte; alții îşi ţuguie buzele. Şi unii, şi alții încearcă să transmită că ar cumpăra cartea dacă ar costa cu un şiling sau doi mai puțin. Unii te privesc plini de speranță pe deasupra ochelarilor; alții doar clatină din

cap. Ăştia-s mangosiţii care vor să ne întâlnim la jumătate. Alţii nici măcar nu fac efortul ăsta. Când le spui că o carte costă şapte şi şase, latră la tine: „Cinci parale”. Lor le răspund că-mi pare rău, dar nu am voie să reduc preţul unei cărţi. „Păstreaz-o, atunci”, zic ei. Aşa că o păstrez. Fără tocmeală, asta e regula domnului Pumpherston. „Asta e o librărie”, zice el, „nu bazar arăbesc”. Au fost cazuri în care i-a făcut reducere câte unui client mai vechi, dar niciodată dacă clientul a încercat primul să scadă preţul. Dacă un client încearcă să se tocmească, atunci cartea este închisă brusc şi pusă la loc pe raft. Domnul Pumpherston declară că, dacă eşti dispus să reduci preţurile, în curând nu o să mai ceri nimic pe cărţi. Punctul ăsta de vedere are multă logică.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Dacă lucrezi într-un domeniu în care oamenii se simt îndreptăţiţi să se tocmească, nu-ţi ajunge toată cerneala din lume să-ţi verşi frustrarea că oamenii sunt atât de dornici să-ţi scadă preţurile. Este o trăsătură constantă, chinuitoare a vieţii zilnice în comerţul cu cărţi la mâna a doua şi mulţi oameni, aşa cum sugerează domnul Pumpherston, cred că, atunci când stabileşti preţurile, incluzi o marjă pentru genul ăsta de negociere. Nu facem asta şi nu cred că sunt multe firme care procedează astfel. Te uiţi la o carte, îţi aduci aminte cât ai plătit pentru ea şi îi pui un preţ corespunzător. Clienţii nu încearcă să negocieze la benzinărie sau la supermarket, unde patronii şi acţionarii obţin profituri de milioane, dacă nu chiar de miliarde, dar se pare că este acceptabil să încerci să laşi micile firme fără profit în vremurile astea în care toată lumea ştie foarte bine cu ce ne confruntăm din cauza, ei, deja ştiţi voi a cui. În general, la fel ca domnul Pumpherston, sunt mult mai dispus să ofer reduceri dacă nu mi le cer clienţii. Dacă îmi cer totuşi şi sunt politicoşi, e posibil să ofer o reducere pentru o vânzare consistentă, dar dacă sunt aroganţi, atunci cu siguranţă nu o vor primi. Sunt tentat să încep să folosesc

replica lui cu bazarul arăbesc în astfel de discuții, la fel cum sunt tentat să folosesc „Ce mai arde acum?”, ca Dorothy Parker, când răspund la telefon.

E ciudat că scoțienii au reputația de a fi răi. Din experiența mea, scoțienii sunt excesiv de generoşi şi, sincer vă spun, nici nu-mi aduc aminte când s-a tocmit ultima dată cu mine vreun scoțian pentru prețul unei cărți. Nici americanii nu obişnuiesc să se tocmească pentru prețurile pe care le stabilim. Înainte de vremea vânzărilor online, exista o regulă nescrisă în comerțul cu cărți la mâna a doua, şi anume că se oferea o reducere de zece la sută pentru toate vânzările către alți librari (deşi comercianții irlandezi cereau mereu douăzeci la sută). Asta pare ridicol de puțin acum, când şi clienții care nu lucrează în domeniu se aşteaptă la reduceri considerabil mai mari.

LUNI, 2 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Am fost singur în magazin astăzi, aşa că am hotărât să citesc *Intermitențele morții*, altă carte de José Saramago, autorul romanului *Eseu despre orbire*, pe care mi-l dăduse Emanuela. M-am aşezat lângă foc şi am fost absorbit de ea.

M-am dus să-mi fac o ceaşcă cu ceai pe la 14:00 şi, când m-am întors, Căpitan îmi furase locul de lângă foc.

Telefon de la BT despre publicitate în cartea de telefoane, care, la fel ca librăriile, a devenit o relicvă, dat fiind că acum toată lumea are agenda în telefonul mobil şi oricum poate să acceseze informații online. În ultimii câțiva ani, am cumpărat spațiu de publicitate în cartea de telefoane, cu 425 de lire. Azi i-am zis reprezentantului de vânzări că nu mai vreau să fac asta, iar el a întrebat dacă poate să mă sune mai târziu. A

revenit peste cinci minute cu o ofertă nouă, redusă la 250 de lire. Am fost de acord, dar fără prea mare tragere de inimă. Acum încep să regret decizia.

Total încasări: 65,50 lire

8 clienți

MARȚI, 3 NOIEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Dimineață am primit un e-mail de la o revistă australiană care îmi cerea poze şi anecdote despre magazin, aşa că i-am trimis şi una, şi alta.

M-am dus iar cu maşina la o tranzacție în Gelston, la aceeaşi casă. De data asta, am găsit un exemplar bun din *Edinburgh Revisited*, de James Bone, şi un set în patru volume de Burns. Mai puțin de o cutie, i-am plătit 65 de lire.

Am gătit Cullen Skink la cină.

Total încasări: 361,50 lire

12 clienți

MIERCURI, 4 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Azi a lucrat Nicky.

O comandă din Kuala Lumpur şi încă una pentru o carte din secţiunea de erotice către o adresă din Iran.

Un bărbat în vârstă a venit la tejghea cu patru cărţi broşate în stare impecabilă din secţiunea de umoristice – una cu preţul de 1 liră, altele două cu preţul de 2 lire şi ultima, 1,5 lire – şi a zis: „Doar nu vă aşteptaţi pe bune să plătesc atâta pentru astea, nu?". A plecat cu mâna goală.

Nicky a găsit o carte cu expresii franţuzeşti (reeditare din 1960). Nu sunt prea sigur ce fel de vacanţă ţi-ai planificat dacă ai nevoie de următoarele:

Vă rugăm să nu vă îndepărtaţi în timpul slujbei.

Ceapa nu îmi prieşte *[deşi, pentru tatăl Annei, asta ar fi de mare folos: urăşte ceapa]*.

Mâncărurile sunt simple.

Am căzut în mare.

Băiatul s-a înecat.

Sunt căutat de poliţie.

El s-a sinucis.

Vremea este îngrozitoare.

Mai târziu, Nicky mi-a spus că nu o să mai lucreze aici. A depus cerere să lucreze într-un azil de bătrâni – „Şi-aşa cei mai mulţi prieteni ai mei locuiesc acolo" – şi a hotărât că nu-i place stilul meu de viaţă. Cred că problema fundamentală este că,

după părerea ei, am făcut o greşeală când am încheiat relaţia cu Anna, de care este foarte ataşată.

Total încasări: 119 lire

9 clienţi

JOI, 5 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Am deschis magazinul cu o mică întârziere, într-o zi rece şi umedă.

Fermierul local Sandy McCreath a venit şi, timp de o oră, mi-a povestit despre dislexia lui. Vrea să facă un documentar despre dislexia din comunitatea de fermieri şi, deşi este evident bine informat despre această afecţiune, e aproape imposibil să-mi fac o idee despre cum ar arăta documentarul. Nu cred că ştie prea bine nici el. I-am sugerat să stea de vorbă cu Dyslexia Scotland. „O, nu pot să fac asta. M-am certat cu ei."

Callum a trecut pe aici pentru că era îngrijorat că ploaia se scurge de pe acoperiş în coşul boilerului nou, pe care prelungirea hornului ar trebui să-l protejeze. O oră am încercat să cârpim o soluţie.

Isabel a venit să se ocupe de contabilitate.

Total încasări: 40,50 lire

5 clienţi

VINERI, 6 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

M-am dus la Aberdeen, fiindcă am mâine o tranzacție. SMS de la Bunicuța: „Îmi pare rău dacă te deranjez, dar dimineață când mi-am pus fața în ordine, Zoe, pisica mea, mă muşcă de gleznă”.

Total încasări: 42,50 lire

4 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 7 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Pe drumul spre casă, m-am oprit la o casă din Rosemount. O femeie de vârstă mijlocie, al cărei soț răposat fusese interesat de istorie: în colecție, câteva cărți de la Spalding Club. I-am dat 300 de lire pentru cinci cutii. Am ajuns înapoi acasă la 16:30.

Spalding Club a fost fondat în 1839 şi denumit după istoricul din secolul al şaptesprezecelea John Spalding. Clubul a publicat cărți, în special în a doua jumătate a secolului al nouăsprezecelea, legate în mare de istoria şi arheologia Aberdeenshire. Cărțile sunt uşor de identificat, având cam aceeaşi dimensiune (octavo mare) şi fiind legate cu pânză groasă, verde olive. De obicei, sunt ediții limitate şi, în mod normal, se vând cu sume cuprinse între 20 şi 60 de lire, în funcție de titlu. Rareori se vând repede, dar sunt foarte bine

realizate şi constituie lucrări academice de standard înalt. Pe astea probabil o să le vând online.

Am terminat de citit *Intermitenţele morţii*. M-am chinuit cu ea, faţă de *Eseu despre orbire*. Deşi ideea unei ţări în care oamenii încetează să moară este strălucită, execuţia mi s-a părut mai greoaie, iar ritmul, mult mai lent decât în *Eseu despre orbire*.

Total încasări: 106,43 lire

8 clienţi

LUNI, 9 NOIEMBRIE

Comenzi online: 6

Comenzi găsite: 6

La 11:00, o femeie a venit la tejghea cu o carte pe care o adusese şi a spus: „Ştiţi, bunicul mi-a dat cartea asta. A fost misionar în Africa, ştiţi. El mi-a lăsat cartea asta. Nu-mi aduc aminte cine e femeia, dar e o poveste despre o femeie care a fost misionară şi are o fotografie cu ea pe una din pagini, ştiţi. Acolo trebuie să fie, că e o bucată alungită pentru poză, ştiţi. E ceva ce v-ar interesa?”.

Nu.

Zi umedă şi deprimantă. După cină, am aprins focul şi am început *Maestrul şi Margareta*.

Total încasări: 20,50 lire

3 clienţi

MARŢI, 10 NOIEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Am găsit toate comenzile în dimineaţa asta cu ploaie şi vânt.

Doi clienţi au adus o colecţie bună de ficţiune modernă în ediţii broşate, pentru care le-am dat 50 de lire. Este material ideal pentru Random Book Club.

La ora 11:00, o femeie a venit la tejghea şi a explicat că şeful ei, care fusese la Refugiul scriitorilor în timpul festivalului, uitase acolo o pălărie de fetru maro. Era cea pe care o crezusem pălăria de iodler tirolez a lui Nicky, aşa că i-am înapoiat-o.

După prânz, m-am dus la o casă din Glencaple, lângă Dumfries, ca să mă uit la o colecţie de cărţi. Tot o văduvă care vindea biblioteca răposatului ei soţ şi, probabil, cea mai bună colecţie pe care am văzut-o anul ăsta: totul în stare impecabilă, un amestec de vechi şi nou, destule cărţi despre pescuit şi vânătoare (inclusiv vreo douăsprezece de BB) şi mai multe cărţi de Ian Nialls decât am găsit eu vreodată, precum şi o ediţie veche din Culpeper's Herbal (numai volumul II – despre anatomie). Soţul fusese chirurg şi avea numeroase biografii medicale bizare, care (sper) probabil au fost publicate în tiraje mici, la cerere, şi care, prin urmare, sunt acum rare şi valoroase. I-am dat 700 de lire pe zece cutii.

Eliot mi-a trimis un SMS la 16:00 să mă întrebe dacă poate să vină mâine şi să stea la mine o perioadă nedefinită.

Total încasări: 135,49 lire

9 clienţi

MIERCURI, 11 NOIEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Am deschis magazinul. Zi sumbră, ploioasă, aşa că am aprins focul.

Telefon de la Abe la 11:00. Se pare că un client este nemulţumit de starea unei cărţi pe care i-am trimis-o. L-a costat 7 lire şi am trimis-o în America, pierzând bani cu livrarea. Am verificat e-mailurile şi am găsit unul de la el (la care omisesem să răspund):

Dragă The Bookshop,

Mi-aţi trimis recent un exemplar din The Scottish Castle Restoration Debate, numărul de comandă de pe avizul de expediere fiind XXXXXX.

Reclama de pe website-ul Abe, din câte îmi amintesc eu, descria cartea în stare foarte bună, iar avizul vostru de expediere repetă această afirmaţie.

Sunt câteva încreţituri în partea de jos a copertei din spate, cele cinci sau şase pagini din spatele încreţiturilor par să fi fost deteriorate de apă – din ce în ce mai puţin spre interiorul cărţii –, dar ultima pagină dinainte de coperta din spate este foarte deteriorată, iar o mică zonă de pe coperta interioară s-a transferat pe pagina precedentă.

Folia plastifiată începe să se decojească ici şi colo de pe marginile ambelor coperte, din faţă şi din spate, şi e o pată de aproximativ cinci centimetri pe marginea paginilor opusă cotorului cărţii, care, din fericire, s-a extins doar o distanţă minimă dinspre marginile paginilor spre interior, dar tot se observă cu uşurinţă.

Niciuna dintre aceste deteriorări nu s-a produs în timpul transportului, întrucât ambalajul a fost în stare perfectă.

Îmi dau seama că a durat vreo două săptămâni până când v-am contactat, dar am acces intermitent la internet şi mi-am petrecut ceva vreme să înţeleg dacă am cum să las feedback negativ la comanda asta pe website-ul Abe. Se pare că nu există opţiunea asta şi voi contacta Abe în această privinţă în viitorul nu prea îndepărtat.

Eu aş fi descris cartea ca având o stare medie, în cel mai bun caz, fiindcă în mod sigur nu este în stare „foarte bună".

Cu stimă,

Bryan

Ce deprimant că prima lui pornire a fost să lase feedback negativ în loc să încerce să rezolve problema cu mine.

Eliot a apărut la 15:00. Înainte de 19:00, pantofii lui erau deja pe jos în bucătărie.

Şedinţă AWB la The Old Bank la 17:30. De data asta, mi-am adus aminte, ceea ce pică bine, fiindcă eu sunt secretarul.

Total încasări: 77,50 lire

6 clienţi

JOI, 12 NOIEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 4

Vreme violentă şi furtunoasă – se pare că suntem în toiul unei furtuni atlantice.

Am hotărât că ar trebui să facem un videoclip de Crăciun pentru magazin, în stilul reclamei de Crăciun la John Lewis. Mă gândesc să adaptăm „Era noaptea de Ajun".

La ora 16:00, un bărbat cu accent Cockney a venit şi a cumpărat trei cărți de Bernard Cornwell. Mi-a zis că, după ce le termină pe astea, va fi citit toată opera lui Cornwell. I-am sugerat să încerce Patrick O'Brian pe urmă.

Eliot a adormit pe canapea la 19:00, aşa că am citit *Maestrul şi Margareta*. Bunicuța mi-a zis că o să ador cartea asta şi, dacă pot să-mi fac o părere după prima sută de pagini, atunci „ador" e puțin spus. Sunt fascinat.

Total încasări: 29,30 lire

5 clienți

VINERI, 13 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a sosit la timp, la 9:00, dar fără delicatese de la containerul Morrisons. Comportamentul ei față de mine s-a răcit vizibil de când a anunțat că pleacă.

Vremea e tot rece şi furtunoasă. Eliot a plecat la 7:00 într-o cacofonie de uşi trântite şi tropăit.

Nicky, şoptind şi arătând spre un client: „Îl vezi pe tipul ăla de acolo – a fost şi săptămâna trecută, două ore. Nu a cumpărat nimic şi m-a întrebat dacă poate să fotocopieze nişte pagini dintr-o carte". Asta se întâmpla des în primele zile de după ce am cumpărat magazinul. Oamenii voiau pur şi simplu câteva pagini dintr-o carte (de obicei, având legătură cu vreun urmaş), iar noi – foarte rar – le făceam pe plac, dar acum nu prea mai e cazul. E posibil ca în prezent lumea să fotografieze pe furiş paginile cu telefonul sau ca informațiile să fie disponibile online.

Am descărcat cu Nicky cutiile din tranzacția de la Glencaple şi ea a început să se uite prin ele. Am întrebat-o cât crede că am plătit. A zis 100 de lire, pe urmă s-a apucat să le sorteze şi să verifice valorile online. Printre lucrurile găsite a fost un carnet georgian pentru doamne, neliniat, care avea lacăt cu cheie şi fusese parțial scris şi ilustrat. Se pare că nu valorează cât am anticipat eu, iar estimarea ei a fost probabil mult mai realistă decât a mea.

Discutam cu Nicky ce să facem în videoclipul vesel de Crăciun pentru The Bookshop:

Eu: Ce-ar fi să ne inspirăm din „Nimicirea lui Senacherib" de Byron?

Nicky a citit-o cu voce tare:

„Pândea ca lupul turma, asirul pe coclaur,
Ca oştile-nmuiate în purpură şi aur,
Cu lăncii lucitoare ca stelele pe mare,
Când valul-n Galileea e-albastru-n înserare.

Ca frunzele pădurii, când vara-i încă verde,
În asfințit stindardul oştirilor se pierde,
Ca frunzele pădurii, când toamna se abate,
A doua zi zac toate înfrânte, spulberate.

Al Nimicirii Înger şi-a-ntins aripa-n vânt
Şi a suflat asupra duşmanului înfrânt,
Şi ochii dintr-odată încremeniră, reci,
Şi zvâcnetul din inimi a înghețat pe veci.

Cu nările răsfrânte, -nfocatul armăsar
Zăcea, lipsit de suflul galopului sprințar,
Şi spuma rece-a goanei sta risipită-n iarbă
ca spulberele apei lovind în stânca oarbă.

Zăcea şi călăreţul cu chipul pal, strivit,
Cu fruntea-nrourată, pieptarul ruginit,
Şi sulițele frânte şi trâmbița sta mută,
Stindardele stinghere, în tabăra tăcută.

Şi în Asur vădane jelesc, iar pe altar,
În templul Baal, în ţăndări sar idolii de var,
Şi vlaga seminţiei ce-a ocolit-o spada,
Sub ochii Celui Veşnic topită-i ca zăpada”[27].

Nicky a hotărât că „Îngerul Nimicirii poate să fie Căpitan; îi lipim nişte aripi şi-l aruncăm spre cameră!”.

Asta n-o să se termine bine. Am căzut de acord să scrie fiecare câte un scenariu pe baza uneia dintre poeziile „Era noaptea de Ajun”/„Nimicirea lui Senacherib” (amândouă au aceeaşi scandare).

În timp ce încuiam magazinul, am observat teancurile de cărți pe care Nicky le lăsase peste tot în loc să le aşeze pe rafturi.

Total încasări: 73 lire

7 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 14 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

---

[27] *Melodii ebraice*, traducere de Virgil Teodorescu, Editura Univers, Bucureşti, 1985, p. 223.

Azi a lucrat Nicky. I-am zis de teancurile de cărți lăsate peste tot şi (previzibil) am fost întâmpinat cu obişnuita replică: „Mda, era un client acolo şi n-am putut să le pun pe rafturi”. Aşa că am renunțat şi am trecut la unul dintre subiectele ei preferate: moartea.

Nicky: Dacă mor înainte de Armageddon, prietenul meu George o să-mi facă un sicriu dintr-un palet vechi, o să mă pună în spatele microbuzului şi o să mă arunce undeva, în pădure.

Eu: Eu vreau să fiu ars pe barcă, în stil viking.

Nicky: Nu poți. Singura variantă e o înmormântare țigănească. Tre’ să-ți faci o caravană şi să-i dai foc. A, stai, tu o să fii mort. Tre’ să pui pe altcineva să-i dea foc.

Am dezvoltat un sistem aparent imbatabil pentru şirul interminabil de apeluri nesolicitate, prin care diverşi indivizi încearcă să mă convingă să schimb furnizorul de electricitate.

Apelant: Aş putea vorbi cu persoana care se ocupă de contractul dumneavoastră de electricitate?

Eu: Nu e aici.

Apelant: Când se întoarce?

Eu: Peste vreun an.

Apelant *[pauză lungă, absolut de fiecare dată]*: Un an?

Eu: Exact. Un an.

Apelantul închide.

Mi-am petrecut o parte a după-amiezii filmând-o pe Nicky pentru videoclipul ei „Era noaptea de Ajun”.

Total încasări: 59,50 lire

10 clienți

LUNI, 16 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Callum a venit la 10:00 să lucreze la carcasa pentru boiler.

La 14:00, a venit la tejghea un bărbat care s-a prezentat drept Jeff Shepherd. A adus cinci cutii cu cărți, în principal materiale care au aparținut unei biblioteci, și i-am dat 50 de lire pentru ce am selectat. N-am putut să nu mă gândesc că Jeff Shepherd ar fi un nume grozav pentru o trupă tribut Def Leppard, posibil cu un câine ciobănesc[28].

Fermierul Sandy a venit la 15:00 să-mi povestească cum merge ideea lui de film despre dislexie. Ca de obicei, căuta ajutor, pe care eu nu am de unde să i-l ofer: „Cunoşti vreo celebritate dislexică pe care am putea s-o implicăm?”. Nu cunosc nicio celebritate, cu atât mai puțin una dislexică. Tot ca de obicei, nu s-a obosit să mă întrebe dacă sunt prea ocupat să stau la taclale, ci doar a ținut-o pe-a lui. Când i-am dat de înțeles într-un mod foarte evident că am de lucru, s-a prins, în sfârşit, şi a zis: „Bun, eşti ocupat. Te las să-ți vezi de

[28] *Shepherd* înseamnă cioban în limba engleză.

treabă”. Pe urmă şi-a continuat monologul despre celebrităţile dislexice încă douăzeci de minute.

Total încasări: 26 lire

3 clienţi

MARŢI, 17 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

O zi cu ploaie biciuitoare şi un frig muşcător.

Am redactat procesul-verbal pentru şedinţa AWB.

Până la ora 13:00, singurul client a fost Sandy, păgânul tatuat. Căuta un exemplar din *The Hereditary Sheriffs of Galloway*. De obicei, avem exemplare în stoc, dar astăzi nu am găsit niciunul.

Nicky a apărut în timp ce eu şi Sandy stăteam de vorbă despre afaceri:

Sandy: Nicky! Vorbeam de lup. Hai încoace şi dă-mi o îmbrăţişare. Sunt un bătrân singuratic.

Nicky (sărind în spate, în direcţia opusă): Nici nu mă gândesc! Nu te îmbrăţişez – sunt scoţiană. Oricum, nu de-aia am venit. Shauny – a sosit cumva o sacoşă cu pene negre pentru mine? Şi pot să lucrez mâine?

Pe urmă s-a dus în secţiunea cu articole de anticariat şi a găsit un exemplar din *The Hereditary Sheriffs*, cu un preţ prea mic (pus tot de ea), 65 lire, pe care l-a îndesat în mâinile lui Sandy. Sandy l-a cumpărat.

Încă nu am idee de ce voia penele alea negre, dar sunt sigur că totul mi se va dezvălui la momentul potrivit.

Telefon chiar înainte de închidere de la cineva de lângă Castel Douglas, care vrea să vândă douăsprezece cutii cu cărți, aşa că am stabilit să le văd vineri.

Total încasări: 125 lire

6 clienți

MIERCURI, 18 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a ajuns la 9:05.

Încă o zi mizerabil de ploioasă, vântoasă şi rece. Radioul din magazin nu merge niciodată cum trebuie când condițiile atmosferice sunt aşa, se tot întrerupe, aşa că l-am oprit.

Două femei au stat o oră în magazin şi, în cele din urmă, au venit la casă cu o carte relativ nouă despre legarea momelilor de pescuit, în stare impecabilă, cu supracopertă. Îi pusesem prețul de 4,50 lire. Una dintre ele a întrebat-o pe Nicky dacă ar fi potrivită pentru un începător. Nicky a arătat spre mine şi a zis: „Întrebați-l pe el". Aşa că m-am uitat la carte – părea destul de cuprinzătoare, cu modelele şi materialele arătate clar, aşa că le-am zis că e ideală. Au hotărât să nu o cumpere şi, în schimb, să se ducă la magazinul de pescuit din Newton Stewart, unde probabil vor ajunge să cumpere aceeaşi carte cu 20 de lire.

Nicky a început să ambaleze cărțile pentru expedițiile de luna asta ale Random Book Club. A reuşit să facă un dezastru fantastic, cu teancuri de cărți, şi ambalate, şi neambalate, pe toate suprafețele, inclusiv pe podea. Când am întrebat-o de ce

nu poate să păstreze ordinea, m-a făcut „babă mofturoasă”. Carol-Ann a venit în timp ce Nicky era ocupată să facă şi mai multă dezordine şi a întrebat-o: „Nicky, de ce sunt chestii peste tot? Uite, chiar şi pe jos”. Atunci Nicky ne-a acuzat pe amândoi că avem tulburare obsesiv-compulsivă şi a zis: „N-ați auzit de zicala «o casă ordonată înseamnă o femeie plictisitoare»?”. Când i-am atras atenția că ăsta e magazin, iar eu nu sunt femeie, a clătinat din cap şi s-a uitat în pământ.

După-amiază am filmat un material în cimitirul bisericii şi în magazin pentru videoclipul „Noaptea de Ajun”.

Norrie a adus douăsprezece cutii cu cărți.

Total încasări: 22,50 lire

4 clienți

JOI, 19 NOIEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Dimineață am terminat de ambalat şi de etichetat cărțile pentru Random Book Club, pe urmă am sortat sacii cu corespondență şi m-am ocupat de expedierea online prin Royal Mail. Factura poştală totală pentru expedițiile de luna asta a fost 250 de lire.

Radioul a funcționat din nou, pentru că am avut o zi senină, însorită.

În poşta de azi, am găsit o sacoşă cu pene negre, pe care (bănuiesc că) Nicky le-a comandat pentru videoclipul ei de Crăciun. Acum îmi trece prin cap că poate se gândeşte să le lipească cumva de Căpitan.

Un grup de opt studenți a intrat la ora 15:00 şi s-a tot plimbat prin magazin, făcând poze, timp de jumătate de oră. Niciunul nu a cumpărat nimic.

Fanul cu accent Cockney al lui Bernard Cornwell s-a întors şi i-am vândut trei cărți de Patrick O'Brian.

Un client a cumpărat una dintre cărțile BB din colecția de la Glencaple, aşa că încet-încet îmi recuperez investiția. Nicky a avut dreptate, totuşi. Am plătit prea mult pentru lotul ăla.

Total încasări: 76,48 lire

7 clienți

VINERI, 20 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

Azi a lucrat Nicky. Callum a apărut la 10:00 cu un dovleac enorm pe care îl găsise în grădina lui. Nici măcar nu ştiuse că e acolo, aşa că probabil germinase dintr-una dintre semințele rămase de anul trecut. Nicky a hotărât să picteze o pereche de ochelari pe el şi să-i pună o perucă (pe care o aveam pentru un afişaj de vitrină). M-a asigurat că asemănarea cu mine este tulburătoare.

Zi rece, însorită, de iarnă. Nicky şi-a petrecut-o sortând cărțile aduse de Norrie.

În timp ce coboram scările în spirală, după ce îmi făcusem o ceaşcă de ceai, un cuplu de vârsta a doua, care se uita la cărțile de istorie locală din sala scoțiană, m-a oprit şi m-a întrebat cât costă un exemplar din *Scottish Ghost Stories*, o ediție broşată destul de comună şi de ieftină. Am răspuns că le-o dau cu 2,5 lire, la care femeia a spus: „Sigur, ştiți că în casa asta este o stafie". Am tuşit ca să-mi ascund uimirea că o

femeie în toată firea poate să creadă în aşa ceva, dar am fost uşor surprins când a continuat: „E pe trepte. Pe palier, mai exact. Am simţit-o acolo”.

În ciuda scepticismului meu şi a convingerii că e doar o coincidenţă (Joyce mi-a zis că pe palier îi place lui „George” să-şi desfăşoare activităţile macabre), e deja a treia oară când îmi zice cineva că pe trepte au loc activităţi supranaturale. Rămân neconvins, dar uşor neliniştit.

Am mai filmat nişte materiale pentru videoclipurile „Noaptea de Ajun”. Nicky a confecţionat din penele negre două aripi pentru Căpitan, care, a hotărât ea, o să joace rolul Îngerului Nimicirii.

Total încasări: 142,50 lire

9 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 21 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Nicky a deschis magazinul dimineaţă.

Aproape toată ziua am ignorat clienţii şi am filmat materialele necesare pentru videoclipurile noastre, pe care am hotărât să le postăm pe Facebook şi să lăsăm oamenii care urmăresc pagina magazinului să judece al cui este mai bun. Nicky este excelentă în faţa camerei – nu are nevoie să facă niciun efort, umorul îi vine natural.

Până la sfârşitul zilei de lucru, Nicky adunase aşa de multe prostii („recuzită” pentru videoclipul ei) pe casa de marcat, că era imposibil s-o folosesc.

Seara am editat videoclipurile.

A mai rămas o lună până la cea mai scurtă zi din an. Celor mai mulți cunoscuți le este groază de luna ianuarie, însă, pentru mine, cea mai cruntă perioadă a anului este între septembrie şi decembrie: sezonul de pescuit e încheiat, se face tot mai frig şi mai umed, iar zilele se scurtează până când, uneori, pare că nici nu mai e deloc lumină. Măcar în ianuarie încep să se lungească zilele.

Total încasări: 264,49 lire

8 clienți

LUNI, 23 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 1

O zi amarnic de rece.

Apel obligatoriu dimineață cu Autoritatea de reglementare pentru pensii, în care mi s-a cerut adresa de e-mail:

Eu: M A I L @ T H E – B O O K S H O P punct COM

Ea: Deci nail@the-bookshop.com

Eu: Nu, MAIL.

Ea: Da, deci nail@the-bookshop.com.

Eu: Da, trimiteți la nail@the-bookshop.com, oricum o să ignor mesajul.

Am încărcat videoclipurile „Noaptea de Ajun” pe Facebook într-o postare în care am rugat lumea să trimită o poză în care să-şi exprime votul pentru preferatul lor.

Doar câțiva clienți azi, dar, surprinzător, toți au cumpărat cărți.

Total încasări: 204,50 lire

9 clienți

MARȚI, 24 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Este foarte neobişnuit ca la ora 9:00, când deschid magazinul, să aştepte un client afară, dar azi-dimineață era un bărbat care se plimba nerăbdător în faţa uşii. A întrebat dacă avem cărți despre Orientul Mijlociu. Avem o selecție rezonabilă – două sau trei sute de cărți, unele de anticariat, altele la zi. A petrecut două ore acolo şi nu a cumpărat nimic.

Chiar înainte de prânz, un bărbat mai în vârstă din York-shire a venit la tejghea cu trei cărți despre pescuit, toate destul de rare. Suma totală a fost de 66 de lire şi, când i-am spus-o, m-a întrebat care e „cel mai bun preț” pe care i-l pot da. Aşa că i-am răspuns că, pentru mine, cel mai bun preț ar fi 100 de lire. Soția lui, evident obişnuită cu târguiala bărbatului, a izbucnit în râs şi a zis: „Aşa, să te înveți minte, George”. Până la urmă, le-am dat cu 60 de lire.

La telefon m-a întrebat cineva dacă avem *Dark Estuary*, de BB. Clientul voia să ştie toate detaliile despre starea cărții, descrisă online ca „impecabilă”. Este obositor să trebuiască să explic că nu, supracoperta nu este ruptă, nu sunt inscripții pe ea sau pagini îndoite sau încrețituri, că hârtia nu e decolorată,

colțurile nu sunt îndoite şi tot aşa, când „impecabilă” deja înseamnă toate astea. După cinci minute, a părut mulțumit de starea cărții şi a întrebat dacă îi acord o reducere în cazul în care ar cumpăra direct de la noi, nu prin Abe. Cartea costa 8 lire. Am răspuns că nu. A închis.

Mama a apărut la 16:00 alături de cuplul care se ocupă de The Open Book săptămâna asta. Sunt americani: ea are probabil în jur de cincizeci şi cinci de ani, el pare un pic mai în vârstă şi are un tatuaj cu delfin peste ochiul drept. Am ieşit să bem ceva cu ei la The Ploughman după muncă.

Videoclipurile de Crăciun pe care le-am făcut cu Nicky sunt distribuite mult pe Facebook.

Total încasări: 69,50 lire

2 clienți

MIERCURI, 25 NOIEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 4

Unul dintre puținii clienți locali obişnuiți ai magazinului, Ian, a venit şi a întrebat dacă pot să-i comand două romane de Terry Pratchett. Mi-a spus că ar putea să le ia de pe Amazon, dar mai degrabă ar cumpăra de la noi. Mi-a venit să-l îmbrățişez.

I-am trimis un e-mail lui John, constructorul, în legătură cu coşul. Trebuie să-l reparăm înainte ca vremea să se strice de tot şi să facă daune şi mai mari. Nu mi-a răspuns, aşa că l-am sunat pe Wacek, constructorul polonez.

Mesaj de la Bunicuța pe Facebok: „Shaun, nenorocit căcăcios ce eşti, de ce nu scrii la Bunicuța? Mi-e dor de Scoția,

cu ploaia şi oile”. Am răspuns că o s-o sun pe Skype săptămâna viitoare.

Isabel a venit la 14:00 să se ocupe de contabilitate. Era foarte încântată de videoclipurile cu „Noaptea de Ajun”.

Telefon la 14:30 de la un om de lângă Dumfries cu 2 000 de cărți de vânzare. Am stabilit să-i fac o vizită vineri, fiindcă, dacă nu ajung acolo primul, cei de la Oxfam se duc marți să le ridice.

Total încasări: 73,49 lire

7 clienți

JOI, 26 NOIEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Comanda lipsă de azi era pentru o carte listată de Nicky săptămâna trecută. Să sperăm că o s-o găsească ea mâine.

Telefon de la un bărbat din Dalry (la vreo 40 de kilometri distanță). A primit sarcina de a lichida biblioteca lui Donald Watson, artistul specializat în viața sălbatică, decedat în 2005. Am stabilit să mă întâlnesc cu el sâmbătă.

Nu au fost clienți după ora 14:00, aşa că am închis cu o jumătate de oră mai devreme şi am început să citesc *The Living Mountain*, de Nan Shepherd. Este o carte scurtă, recomandată de Callum, care are gusturi similare cu ale mele în materie de cărți.

Total încasări: 144,50 lire

4 clienți

VINERI, 27 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Nicky a venit cu o pungă de prăjituri galeze turtite. Primele zece minute din ziua de lucru şi le-a petrecut halindu-le.

Wacek, constructorul polonez, a venit la 10:00 şi s-a uitat la problema cu coşul. Mi-a zis că poate să-l repare pentru 3 000 de lire şi să înceapă peste o săptămână.

După prânz, m-am dus la Dalswinton, lângă Dumfries, să mă uit la cărţile despre care bărbatul care m-a sunat miercuri mi-a zis că le dă la Oxfam dacă nu ajung primul. Vânzătorul este un profesor universitar la pensie, care locuieşte împreună cu soţia într-o moară frumoasă transformată în casă acum douăzeci de ani. Se mută într-un apartament cu două dormitoare în capătul de vest al Glasgow-ului şi trebuie să dea majoritatea lucrurilor din moară, inclusiv (deocamdată) vreo două mii de cărţi. Au fost fermecători şi am stat cu ei de vorbă la o ceaşcă de ceai înainte să mă uit la cărţi, majoritatea puse în saci de rafie, iar cele mai valoroase, printre care şi o carte de Bertrand Russell, aşezate pe masa din salon. M-am uitat prin vreo cinci din cei patruzeci de saci ca să evaluez o valoare medie (sperând că restul sunt similari) şi le-am scris un cec de 1 300 de lire, probabil o sumă considerabil mai mare decât ar fi trebuit să le ofer. O să dureze mult să-mi scot investiţia. M-au ajutat să încarc sacii în maşină. Am plecat la 16:00, am ajuns acasă la 17:30.

Total încasări: 56,28 lire

7 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 28 NOIEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 4

A lucrat Nicky. Acum, că s-a instalat vremea mai rece, iar temperatura din magazin scade sub cerințele legale pentru condiții de muncă, poartă iar costumul negru de schi.

Am descărcat sacii din camionetă şi i-am lăsat în colțul camerei din față a magazinului. Devine tot mai aglomerat aici, cu vreo douăsprezece cutii cu stocuri noi de procesat, treizeci şi şapte de cutii cu stocuri respinse de dus la fabrica de reciclare din Glasgow şi acum patruzeci de saci cu Dumnezeu ştie ce.

Am rugat-o pe Nicky să dea prioritate cărților din cutii, fiindcă materialele mai valoroase se aflau mai degrabă acolo decât în sacii de rafie, al căror conținut era mai modest, ca valoare. Ea mi-a spus, cu o bucurie malițioasă, că a descoperit că are dreptul la unsprezece zile de concediu plătit pe an. A informat-o unul dintre prietenii ei. Nici ea, nici eu nu ştiam că persoanele angajate cu normă parțială au dreptul la concediu, dar se pare că aşa e. Acum îşi revendică zilele libere plătite din ultimii patru ani.

Am plecat din magazin la 14:00 şi am condus pe o ploaie torențială până la Dalry ca să mă uit la biblioteca lui Donald Watson. Acesta a fost un artist specializat în viața sălbatică (a pictat în special păsări) foarte apreciat. A scris şi a ilustrat câteva cărți şi, în tinerețe, a fost încurajat să urmeze această carieră de Archibald Thorburn, unul dintre cei mai cunoscuți ilustratori de viață sălbatică ai secolului al douăzecilea. A locuit în Galloway cea mai mare parte a vieții şi a murit în 2005. M-am întâlnit cu executorul lui testamentar la casa acestuia de pe strada principală din Dalry şi am mers împreună la destinație: o căsuță frumoasă în oraş, dar foarte dărăpănată, umedă şi murdară. Cele mai bune cărți din

colecție fuseseră donate unei biblioteci publice. Mai rămăseseră şaptesprezece cutii de carton pline cu cărți pe o gamă largă de subiecte, majoritatea de valoare mică şi în stare proastă. Am plecat cu cinci cutii în care am adunat ce era mai bun de acolo, inclusiv un *Peter Pan* în ediție princeps.

Am ajuns acasă la 16:00, unde Nicky – contrar instrucțiunilor mele – începuse să sape în sacii de rafie, fără să-şi bată capul cu cutiile.

După muncă, am listat pe eBay exemplarul din Bertrand Russel cu autograf şi am mai citit puțin din *The Living Mountain*. E o carte cu adevărat minunată; capacitatea de descriere a lui Nan Shepherd este poezie pură, iar pasiunea ei – chiar obsesia – față de Cairngorms este foarte evidentă. Prin felul în care descrie textura luminii creează o imagine fidelă a Galloway-ului: „Lumina din Scoția are o calitate pe care nu am mai întâlnit-o în altă parte. Este puternică fără să fie obositoare, parcurgând distanțe imense cu o intensitate ce nu necesită efort".

Total încasări: 212,40 lire

19 clienți

LUNI, 30 NOIEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

A fost o dimineață ploioasă şi rece, dar pe la prânz s-a înseninat. Se pare că ăsta a fost tiparul pentru cea mai mare parte a lunii noiembrie.

La 10:00, un bărbat cu o barbă enormă a intrat împrăştiind stropi pe toată podeaua şi a zis: „Sunt din Devon, lucrez aici timp de o lună. Femeia care locuieşte în apartamentul de

alături a scris o carte pentru copii. A publicat-o singură. Nu e foarte bună. Ați vrea s-o țineți în stoc?”.

Mai târziu, un client m-a acostat în timp ce făceam ordine în secțiunea de topografie şi mi-a zis: „Am fost aici acum şase luni şi aveați o carte despre bazele Forțelor Aeriene Britanice. O mai aveți?”. Avem aproximativ 600 de cărți în secțiunea despre aviație. Pe urmă, când stătea pe treapta de sus a scării pliante, a scăpat o carte, a zis „Ups!” şi pur şi simplu a lăsat-o pe jos. A găsit cartea pe care o căuta, care costa 28,50 lire, a cerut o reducere, pe urmă, în timp ce POS-ul îi procesa plata, a zis: „Păi, sigur că n-o să aveți fibră optică într-o fundătură ca asta”. Avem internet în bandă largă superrapid de şase luni.

Avem câteva scări pliante prin tot magazinul şi, de obicei, clienții le folosesc când au nevoie de ele, ocazional cerând voie. Odată, când strângeam cărți dintr-o casă de lângă Kirkcudbright (la aproape 50 de kilometri distanță), am zărit o scară de bibliotecă foarte mică, cu trepte în spirală. Am întrebat-o pe femeia de la care cumpăram cărțile dacă era pentru copii (gândindu-mă că aş putea s-o întreb dacă pot s-o cumpăr pentru secțiunea de cărți pentru copii din magazin), la care ea mi-a răspuns că fusese făcută la comandă pentru Jimmy Clitheroe, vedeta miniaturală de radio şi televiziune din anii 1960. Ea şi soțul ei ajutaseră la debarasarea obiectelor din casa mamei ei după moartea lor (el locuise cu ea şi murise de o supradoză accidentală de somnifere în ziua înmormântării ei). Se pare că au găsit sute de sticle goale de whisky în apartament când l-au golit. Am cumpărat de la ea scara de bibliotecă a lui Jimmy Clitheroe cu 20 de lire.

Total încasări: 88,50 lire

5 clienți

DECEMBRIE

Acum vreo lună sau două, un bine-cunoscut rezident al Edinburgh-ului a trimis o ladă cu cărți de vânzare. Renunța la o parte din bibliotecă. Noi ne-am bucurat să cumpărăm şi i-am oferit un preț bun. A sunat peste câteva zile să confirme că încasase cecul.
— Am o singură condiție, a spus el. Fiecare dintre cărțile alea are etichetă cu numele meu. Vreau să o scoateți la abur înainte să puneți cărțile în vânzare.
Erau între optzeci şi nouăzeci de volume.
— Îmi pare rău, domnule, a răspuns domnul Pumpherston. Nu suntem curățătorie publică.
— Atunci puteți să le radeți cu un instrument ascuțit, a zis bărbatul.
— Nu suntem nici bărbieri, a adăugat domnul Pumpherston. Ar fi trebuit să vă gândiți la asta, domnule, înainte să aplicați etichetele.

AUGUSTUS MUIR, *THE INTIMATE THOUGHTS OF JOHN BAXTER, BOOKSELLER*

Etichetele cu numele proprietarilor sunt unul dintre multele motive pentru care comerțul cu cărți la mâna a doua este veşnic fascinant. De obicei, acestea sunt unice pentru fiecare proprietar, dar sunt şi din acelea generice, pe care le poți cumpăra din magazinele de felicitări şi aşa mai departe, pe care e o poză cu Garfield sau cu Snoopy, însoțită de textul „Ex Libris" şi de un spațiu gol în care să-ți treci numele înainte de dezlipeşti banda adezivă şi s-o lipeşti pe hârtia de la sfârşitul cărții, astfel reducându-i imediat valoarea. În schimb, etichetele făcute la comandă sunt cu totul altceva. În general, acestea sunt comandate de cei bogați sau aristocrați şi, de cele mai multe ori, au însemne heraldice şi provin din bibliotecile din reşedințele de la țară. Ocazional totuşi iubitorii de cărți comandă ceva diferit şi uneori recunoşti mâna vreunui artist celebru. Acum câțiva ani, am avut una făcută de Jessie M. King. Se afla pe un exemplar din *British Birds*, de Thorburn, şi fusese făcută la comandă pentru proprietarul bibliotecii. Era

tare frumoasă şi valora mult mai mult decât cartea. În bibliotecile aristocrate sau în cazul în care proprietarul are blazon, asta arată şi eticheta de obicei: o gravură pe placă de cupru, cu numele deținătorului actual al titlului respectiv. Etichetele de pe cărți, la fel ca scrierea numelui pe forzaț, aveau inițial drept scop să asigure returnarea cărții la proprietarul său de drept, atunci când era împrumutată, dar între timp au devenit obiecte de artă în toată regula.

În general, etichetele cu numele din interiorul cărților nu le scad valoarea, ci – frecvent – o cresc, în funcție de proprietarul sau de artistul în cauză. Înlăturarea lor însă devalorizează semnificativ o carte. Chiar şi când este executată bine, tot rămân urme. Înainte, clienții care aduceau cărți spre vânzare rupeau forzațul din față, având convingerea greşită că numele lor scris pe o pagină ar scădea valoarea cărții mai mult decât ruperea paginii respective. Numele cuiva scris cu cerneală pe o pagină albă reduce foarte puțin sau chiar deloc valoarea unei cărți şi, la fel ca forzaturile, în funcție de nume, poate creşte semnificativ valoarea cărții. Există numeroase cărți despre etichetele cu nume de pe cărți şi chiar şi o societate dedicată, Bookplate Society. Cred că preferata mea a fost dintr-o colecție pe care am cumpărat-o de la fiica unui bărbat pe nume Robin Hodge, din Glasgow. Reprezenta un om al cavernelor mânuind o bâtă, iar dedesubt scria „O dai înapoi, aşa-i?”, ilustrând perfect scopul etichetei.

MARŢI, 1 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Ploaie torențială toată ziua.

Hamish, un actor la pensie şi client obişnuit care locuieşte aproape de Bladnoch, a venit dimineaţă probabil cât timp aştepta reţeta de la farmacie, aflată cu trei numere mai sus de magazin. A cumpărat o carte despre bombardierele Lancaster. Este foarte interesat de istoria militară.

Alt telefon de la Autoritatea de reglementare pentru pensii.

Autoritatea: Bună ziua. Sunteţi Shaun Bythell?

Eu: Da.

Autoritatea: Şi adresa firmei dvs. este 17 North Main Street, Wigtown?

Eu: Da.

Autoritatea: Sunt Anne de la Autoritatea de reglementare pentru pensii. Trebuie să revizuim declaraţia dvs. de conformitate.

Eu: Serios? Trebuie să facem asta acum? Când are termen?

Autoritatea: Acum câteva luni, deci da, trebuie să facem asta acum.

Eu: Bine. Ce informaţii vă trebuie?

Autoritatea: Mai întâi, numele dumneavoastră.

Eu: Tocmai mi-aţi spus pe nume. Ştiţi care este. Ba chiar l-aţi pronunţat corect.

Autoritatea: Da, dar trebuie să ne spuneți dumneavoastră.

Eu: Shaun Bythell.

Autoritatea: Şi denumirea şi adresa firmei?

Eu: Şi pe astea le ştiți deja. Tocmai m-ați întrebat dacă firma mea se află pe 17 North Main Street, Wigtown.

Când conversația asta interminabilă s-a terminat totuşi, un client a venit la tejghea ținând în mână o carte deschisă la prima pagină, pe care erau două prețuri diferite: „Nu vreau, de fapt, să cumpăr cartea asta, dar are două prețuri pe ea. Care este corect?”.

La 15:00, au fost livrate patru cutii cu cărți de la Samye Ling.

Sandy, păgânul tatuat, a venit cu prietena lui Lizzy. Ultima dată când a fost aici, el i-a cumpărat un exemplar din *The Hereditary Sheriffs of Galloway* drept cadou de Crăciun. Astăzi, ea s-a strecurat în spatele tejghelei şi m-a întrebat dacă aş putea să fac un voucher pentru el cu credit de cheltuit în magazin, drept cadou de Crăciun. Asta o să fie probabil singura tranzacție de Crăciunul ăsta.

După ce am închis magazinul, am dus treizeci şi şapte de cutii cu stocuri respinse la The Open Book. Voiam să le duc la reciclare, dar Finn m-a întrebat dacă le pot lua ei.

Total încasări: 40,55 lire

7 clienți

MIERCURI, 2 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Una dintre comenzile de azi a fost pentru o carte din secțiunea de teologie, dar nu am ajuns la ea din cauza sacilor de rafie din tranzacția de la Dalswinton.

Primul client al zilei a cumpărat o carte de 60 de lire despre istoria cailor de tracțiune.

Isabel s-a ocupat de contabilitate toată după-amiaza.

Un bărbat cu o barbă uriașă, care arăta ca un sălbatic, a adus o cutie cu cărți ca donație. Printre ele erau *The Book of Grass, An Anthology of Indian Hemp*, *LSD*, *The Problem-Solving Psychedelic* și *Drugs of Hallucination*.

După muncă, în timp ce citeam din *The Living Mountain*, am dat peste un pasaj care rezumă frumos un element al personalității celor născuți în Galloway:

> „Mi-am adus aminte de un păstor bătrân din Galloway, pe care îl întrebasem pe care coastă a dealului s-o iau ca să urc pe Merrick. După ce mi-a spus, s-a uitat la mine și m-a întrebat: «Nu ai mai fost până acum? Știi la ce te înhami?». «Nu am mai fost până acum, dar am fost peste tot în Cairngorms.» «În Cairngorms, eh?» A dat din mână a lehamite".

Acest exemplu ilustrează perfect felul în care oamenii care locuiesc în zona asta pot să-ți taie tot elanul dacă li se pare că-ți iei nasul la purtare. Din multe puncte de vedere, asta te aduce cu picioarele pe pământ și nu-ți lasă egoul să se umfle prea mult, dar am văzut cazuri în care atitudinea asta era folosită pentru a minimaliza realizări reale ale oamenilor.

Poate că Nan Shepherd și-a dorit să urce cel mai înalt deal din sudul Scoției, Merrick-ul – folosit acum cu articolul hotărât – fiindcă are în comun cu preaiubitul ei Cairngorms poalele din granit. Mineralele tari, vulcanice, care formează dealurile din Galloway – pe vremuri margini ascuțite, rotunjite de puterea neobosită a ghețarilor care se retrăgeau în Epoca de Gheață – nu sunt prea diferite de munții colțuroși din lanțul Deeside,

care îi era familiar, iar familiaritatea aceasta probabil i s-a părut mai atrăgătoare decât peisajul lunar, ascuțit, al gnaisului lewisian din nord-vestul Scoției, atât de reprezentativ pentru percepția populară despre Scoția: Suilven, Torridon, Assynt – dealurile acelea excepționale, uimitoare, spectaculoase, care formează o parte atât de mică a țării, dar care par să fi înflăcărat atât de copleşitor imaginația celor care le-au vizitat, încât au devenit simboluri sentimentale pentru felul în care este percepută întreaga țară. Flora şi fauna dealurilor Galloway i s-ar fi părut mai familiară lui Nan Shepherd decât caninii ascuțiți, răsturnați, din sfertul stâncos din stânga sus, dinspre Atlantic, al Scoției.

Odată, când urcam cu Callum pe Cairngorms, am urmat traseul pe coasta Fiacaill în toiul iernii, împreună cu un grup de prieteni de-ai lui. Am crezut sincer că o să mor în ziua aceea, în timp ce ne croiam drum pe partea ghețoasă, expusă, înspre vârf, legați unii de alții în ceea ce părea un pact de suicid. Totuşi, puşi în situația în care „să ne întoarcem ar fi fost mai complicat decât să-i dăm înainte”, am izbutit să ajungem în vârf, în ciuda unei posibile căderi înspăimântătoare spre o moarte sigură, dacă nu reuşeam, iar după urcuşul acela pe gheață, eu am descoperit o parte din mine pe care nu o cunoscusem până atunci.

Total încasări: 179,49 lire

7 clienți

JOI, 3 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Printre comenzile de azi, am găsit *A Pictorial History of Dumfries and Galloway Fire Brigade*. Era în secțiunea de istorie naturală, iar Nicky o listase şi o pusese acolo. Ca de obicei, o să-mi dea o explicație irațională, deşi nu ştiu când o s-o mai văd. Are douăzeci şi două de săptămâni libere – am căzut la compromis: zilele libere cuvenite pe anul ăsta şi încă un an din urmă – şi a zis că are de gând să şi le ia pe toate odată.

Wacek a apărut la 9:00 cu muncitorii şi s-au apucat să facă schela pentru horn.

Pe la 16:00, când se întuneca, un client a întrebat „De unde ați luat becurile? Sunt tare bune".

Eu: La care becuri vă referiți?

Clientul: La cele cu senzor de mirare din spate. Se aprind tare repede.

La cât de mirat am fost eu, luminile alea ar fi trebuit să fie orbitoare.

Am sunat-o pe Bunicuța prin Skype. A vorbit peste o oră, abia lăsându-mă şi pe mine să strecor câte o vorbă şi plângându-se că nu-i trimit niciodată mesaje. Este evident că îi este dor de Scoția şi amenință că se întoarce.

Total încasări: 15 lire

2 clienți

VINERI, 4 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Azi a venit Norrie.

În timp ce sortam cutiile nesfârşite cu cărţi, am găsit una intitulată *The English Tourist in Italy*, care conţine următoarea înşiruire extrem de folositoare:

Nepoata ta are braţe foarte frumoase. Câţi ani are?

Al cui e slipul ăsta bărbătesc?

Ai mâncat prea multe portocale.

Ai o pisică foarte urâtă.

Doamna Folli este o femeie frumoasă, dar fiica ei este foarte urâtă.

Eşti la fel de studios ca fiul meu, dar nu la fel de inteligent ca el.

Sunt supărat pe tine.

Am plecat de la magazin la ora 11:00 şi m-am dus la o casă de lângă Hawick (la trei ore distanţă cu maşina), ai cărei proprietari voiau să vândă nişte cărţi. Era o casă impunătoare şi frumoasă în stil georgian şi, după aspectul ei, mă aşteptam ca biblioteca să conţină cărţi de anticariat, dar în mare parte erau cărţi moderne şi nu deosebit de interesante, ci doar cât să merite deplasarea. Am scris cuplului (relativ tânăr) un cec de 310 lire. Se mutau în altă casă şi voiau să scape de toate cărţile pe care nu le ambalaseră deja, aşa că până la urmă am luat nu numai cărţile pe care le voiam, ci şi pe cele pe care nu le voiam.

Când i-am înmânat cecul, bărbatul a zis: „Probabil asta e cea mai profitabilă zi din an pentru dumneavoastră”. Bănuiesc

că sugera că tocmai îl jecmănisem – cam exagerat, având în vedere că abia îşi vânduseră casa, care îmi închipui că trebuie să valoreze peste 1 milion de lire.

Total încasări: 2,50 lire

1 client

SÂMB**ĂTĂ**, 5 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Vreme ploioasă şi furtunoasă din nou azi.

Dimineaţă, când am deschis magazinul, nu aveam net, aşa că o oră şi jumătate m-am chinuit să-l repar.

Când, în cele din urmă, am reuşit să refac conexiunea, am găsit printre mesajele primite de la Amazon o întrebare amănunţită despre starea unei cărţi, *The Paradox Men*, care are preţul de 60 de pence. Ian, prietenul meu din Grimsby care face negoţ cu cărţi, are dreptate. Acum mulţi ani, a prevăzut că, dată fiind dezvoltarea de neoprit a Amazon şi prioritatea dată clienţilor în defavoarea vânzătorilor, va veni şi ziua în care oamenii se vor aştepta la exemplare bune ale cărţilor pe un preţ de nimic. Acum zece ani, cartea asta ar fi costat 10 lire.

Dave-Borsetă a venit la prânz. Am făcut greşeala de a-l lăsa să mă atragă într-o conversaţie. A turuit fără încetare despre America de Sud şi cât de frumoase sunt femeile de acolo. A cumpărat două cărţi şi a reuşit să acopere tejgheaua cu diverse lucruri care arătau revoltător, inclusiv câteva şerveţele şi nişte bonuri mototolite, cât timp a scotocit în borsetă după portofel.

Total încasări: 159,55 lire

8 clienți

LUNI, 7 DECEMBRIE

Comenzi online: 4

Comenzi găsite: 1

Callum a venit la 10:30.

O zi foarte liniştită. Nicky şi prietena ei Morag au apărut pe la 14:00 să mă ia la mişto. Pleacă mâine la detectare de metale şi voiau să împrumute detectorul Annei, pe care îl țin în pivniță.

În nişte cutii cu cărți, am găsit un album foto victorian plin cu poze. De obicei, fotografiile sunt scoase din albumele care ajung în mâinile mele, dar astea erau majoritatea portrete de studio, ceea ce poate adăuga puțin la valoarea albumului.

La 15:00 a apărut Wacek şi mi-a zis că a terminat de reparat acoperişul vecinului şi coşul. Când l-am întrebat cum a reuşit să urce bucata aia uriaşă de granit acolo, mi-a zis că au tăiat-o în trei blocuri, pe care le-au ridicat pe rând, apoi le-au lipit la loc cu mortar. E o mare uşurare că l-au reparat înainte ca restul ploilor şi gerul iernii să-l strice şi mai tare.

Total încasări: 161,99 lire

7 clienți

MARȚI, 8 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 4

O zi calmă, însorită, după furtuni care par că au durat săptămâni întregi.

Toate comenzile de azi au venit prin Amazon. Bănuiesc că iar am fost suspendați de pe Abe.

Un bărbat de la Societatea Regală pentru Protecția Păsărilor, pe nume Chris, a venit să-mi vorbească despre o carte pe care o scoate el. A stat aici trei ore. Cartea părea foarte interesantă: este vorba despre observațiile unui naturalist despre păsările pe care le-a văzut în ținutul Wigtown între 1890 şi 1935. Naturalistul în cauză a fost Jack McHaffie Gordon, al cărui bunic a deținut (în anii 1830) clădirea în care este acum magazinul.

Tata a trecut pe aici după ce a fost să se tundă şi am discutat din nou despre planurile lui de pescuit pentru anul viitor.

După prânz, am descărcat cutiile cu cărți din tranzacția de la Hawick. Mai târziu, în timp ce răsfoiam *The English Tourist in Italy*, am dat peste alte fraze utile:

N-am mai cunoscut niciodată un om aşa de avar ca tine.

Prietenii tăi prost crescuți au adunat toate piersicile coapte din grădina mea şi le-au luat cu ei.

Nu pot să mănânc pâinea asta, e prea veche.

Eşti un om bădăran şi egoist şi de asta nu pot să te sufăr.

Scoțianul este foarte tânăr.

Regele nostru este mai bun decât preşedintele vostru.

Un singur client ne-a trecut pragul astăzi.

Wacek şi băieţii au terminat de demontat schelăria şi au plecat spre următoarea lucrare.

Total încasări: 25 lire

1 client

MIERCURI, 9 DECEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

Azi-dimineaţă, în timp ce căutam comenzile, dintre care una era pentru *William Maxwell to Robert Burns* (aflată în secţiunea de poezie scoţiană), am zărit exemplare din operele lui Milton şi Shelley printre cărţile cu poezie scoţiană. Am simţit că asta a fost mâna lui Nicky, de la care, întâmplător, am primit un e-mail dimineaţă: „Uite câteva poze «festive» utile – sper că apreciezi măcăleandrul! Am făcut poza aia special pentru tine – măcăleandrul stătea în locul de joacă unde căutam noi metale şi am găsit 6,76 lire! Mişto, nu?”. Pozele „festive” la care se referea ea erau fotografii cu un morman de sticle goale, deasupra căruia era cocoţat corpul ţeapăn al unui măcăleandru mort, pe care cu siguranţă ea şi Morag l-au găsit când au ieşit, ieri.

Să cauţi metale într-un loc de joacă mi se pare oarecum de prost-gust, dacă stai să te gândeşti că monezile pe care le-au adunat probabil căzuseră din buzunarele copiilor.

La ora 11, în acelaşi timp cu camionul care livra peleţii pentru boilerul cel nou, a sosit şi mama, care voia să mă salute. Când am încercat să-i explic că trebuie să-i ajut pe oameni să descarce, a răspuns: „Da, sigur, dragă. Du-te şi vezi-ţi de treabă”. Pe urmă a continuat să vorbească încă zece

minute, timp în care şoferul şi ajutorul lui s-au luptat cu sacii de peleți.

E-mail de la cineva pe nume Ian Kitt, cu o listă de cărți pe care vrea să le vândă, aşa că i-am scris şi l-am întrebat dacă ar putea el să le aducă.

Total încasări: 24,50 lire

1 client

JOI, 10 DECEMBRIE

Comenzi online: 1

Comenzi găsite: 1

Computerul din magazin, care trebuie să fie pornit non-stop pentru a primi comenzi, era blocat pe *restart* când am deschis dimineață, aşa că o oră m-am chinuit să-l fac să funcționeze din nou.

Galeza în vârstă deprimată a sunat şi m-a surprins întrebându-mă, nu ca de obicei, de cărți vechi de teologie, ci dacă avem vreunul dintre ghidurile lui Wainwright. Am surprins-o şi eu, la rândul meu, răspunzându-i că da, avem aproape toate ghidurile lui Wainwright despre Districtul lacurilor. „O, puteți să mi-l trimiteți pe cel mai ieftin?" Am găsit unul la 4,5 lire, ea mi-a dat detaliile cardului şi i-am notat numele şi adresa.

Când am verificat e-mailurile dimineață, am găsit unul de la Anna de la Wenlock Books, care sugera să ne ocupăm din nou de Refugiul cititorilor şi anul viitor, de data asta în martie. Am răspuns că mi-ar face mare plăcere.

Cartea cu autograful lui Bertrand Russell s-a vândut cu 103 lire pe eBay.

Şapte clienţi ne-au trecut pragul toată ziua, iar doi dintre ei au comentat la plecare că le pare rău că nu au avut ochelarii la ei. Pare ceva ieşit din comun să uiţi să-ţi iei ochelarii cu tine când te duci la librărie.

După ce am închis, am pregătit sala cea mare pentru cina voluntarilor de la festival de mâine seară. În fiecare an, după ce trece mahmureala de după festival, personalul plătit din biroul festivalului organizează o masă de mulţumire pentru voluntari. Anul ăsta o organizăm aici, în Refugiul scriitorilor.

Total încasări: 47,50 lire

5 clienţi

VINERI, 11 DECEMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

O zi frumoasă, însorită.

Maria a sosit la 9:30 cu tot echipamentul de catering pentru cina din seara asta, pe urmă s-a dus acasă.

Nu am avut nicio comandă azi, dar am expediat cartea cu autograful lui Bertrand Russell, care s-a vândut ieri pe eBay cu 103 lire.

La prânz, un bărbat cu părul alb a venit la tejghea şi a întrebat dacă avem o carte despre Mochrum, un oraş din apropiere, scrisă de un fermier local. I-am arătat clientului un exemplar şi l-am lăsat acolo, aşezat, timp de o oră, după care a plecat zicând: „Mulţumesc, nu e chiar ce căutam”.

Cu puţin timp înainte de închidere, o clientă m-a oprit lângă secţiunea de biografii şi mi-a zis: „Asta ar putea să pară o întrebare ciudată, dar *[pauză plină de subînţeles, pe urmă în şoaptă]* aveţi cumva cărţi în olandeză?”. Trebuie să recunosc că

am auzit şi întrebări mai ciudate de atât. Poate era un cod pentru altceva?

Shona şi Maria au sosit la 18:00 să pregătească cina de Crăciun. În timpul ăsta, Eliot a venit cu valiza şi a întrebat dacă poate să rămână peste noapte. Ca de obicei, şi-a scos şi aruncat imediat pantofii.

M-am dus la vernisajul de Crăciun al galeriei lui Emily la 18:30 şi am cumpărat un tablou cu un porc pentru sora mea. La întoarcere, vreo sută de oameni erau adunaţi în piaţă şi cântau colinde pentru aprinderea luminiţelor de Crăciun. Cina voluntarilor a început la 19:00 şi s-a încheiat pe la 1:00, douăzeci şi două de persoane fiind servite de Maria. Am rămas fără vin şi a trebuit să descind în pivniţă să mai aduc. O mare parte a serii mi-am petrecut-o făcând pe somelierul.

Total încasări: 54,49 lire

4 clienţi

SÂMB**ĂTĂ**, 12 DECEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 2

M-am trezit devreme şi am făcut micul-dejun. Eliot a plecat la 11:00.

Un client în vârstă a venit la tejghea cu douăsprezece cărţi, toate relativ noi. Totalul era de 65 de lire şi i-am zis că pot să i le las cu 60. În loc să-mi mulţumească, el a zis: „Asta-i toată reducerea pe care o primesc? 5 lire?”.

Niciun client între 11:30 şi 15:45, pe urmă, în decurs de cinci minute, nouă clienţi. Niciunul nu a cumpărat nimic.

Toată ziua am sortat cutii şi saci cu cărţi. Abia dacă am avansat în lista interminabilă cu lucruri de făcut.

După muncă, am aprins focul şi am terminat *The Living Mountain*. Trist că a fost publicată postum, fiindcă este o carte strălucită, emoționantă. Felul în care descrie riscurile şi bucuriile alpinismului, trecute prin filtrul înțelegerii ulterioare, este deosebit de familiar şi rezonant:

> „Dar există un fenomen asociat cu această *vrajă* de care trebuie să mărturisesc că am cunoştință. Adesea, în patul meu de acasă, îmi amintesc locurile peste care am păşit uşor, fără să simt în vreun fel frica, şi mă trec fiorii gândindu-mă la ele. Mi se pare că n-aş mai putea să mă întorc vreodată; frica mă descurajează, groaza mi se urcă în gât. Şi totuşi, când mă întorc, acelaşi salt al spiritului mă înalță. Cu sau fără zei, sunt *vrăjită* din nou".

Vraja de care vorbeşte ea este cunoscută multora dintre cei care au păşit şi au urcat pe dealurile şi munții Scoției; este senzația că te afli într-o lume ruptă de orice altceva, în acelaşi timp familiară şi nefamiliară.

Total încasări: 158,99 lire

8 clienți

LUNI, 14 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

La 9:30, Maria a venit să ia înapoi farfuriile şi tacâmurile lăsate aici după cina voluntarilor de vineri, precum şi frigiderul care a rămas în bucătărie de la festival. Imediat după ce a plecat ea, a trecut pe aici Petra să piardă timpul cât aştepta ceva sau pe cineva (nu mai ştiu pe cine). Nu ştiu dacă oamenii

care intră în magazin ca să-şi piardă timpul îşi dau seama că îl pierd şi pe al meu.

O clientă care căuta un cadou de Crăciun pentru un nepot dislexic a cumpărat două cărți cu Asterix.

Un client din Irlanda de Nord a venit la tejghea cu trei cărți şi le-a maltratat o vreme, pe urmă a arătat spre eticheta cu prețul de pe una dintre ele şi a întrebat: „Asta chiar e 20 de lire?". Când i-am confirmat, a zis: „Nu, e prea scumpă", şi a pus-o la loc pe raft. E o diferență între o carte prea scumpă şi un client prea zgârcit.

Total încasări: 110,50 lire

8 clienți

MARŢI, 15 DECEMBRIE

Comenzi online: 2

Comenzi găsite: 1

Părinții mei au venit la 11:00 să stăm de vorbă. Am acoperit subiectele preferate obişnuite ale mamei: cine a murit, cine e pe moarte şi cine are demență.

O femeie a sunat să-şi înscrie prietena în Random Book Club, drept cadou de Crăciun. Sper ca ăsta să devină un cadou popular.

Mai târziu, în timp ce-mi pregăteam o ceaşcă cu ceai, am auzit pe cineva strigându-mă de la parter. Era Ian Kitt, bărbatul care îmi trimisese un e-mail cu lista de cărți de vânzare săptămâna trecută. A adus şase cutii cu cărți în magazin. La scurt timp după aceea, a venit o femeie care s-a mutat din Franța aici cu soțul ei şi a adus cinci cutii cu cărți acum câteva săptămâni. Am arătat spre cutiile pe care le-a adus data trecută şi i-am zis că pe cele mai multe nu le vreau.

Mi-a răspuns că nu are loc în maşină, pentru că mi-a mai adus şapte cutii. A trebuit să o refuz, pentru că acum am magazinul plin.

Le-am sortat pe cele aduse de Ian Kitt. Toate în condiție impecabilă, am verificat câteva prețuri online şi i-am dat un cec de 300 de lire. Am impresia că mă înec în cărți.

Total încasări: 76 lire

3 clienți

MIERCURI, 16 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 3

Chris Mills a apărut la 9:15 să curețe camioneta, care era într-o stare deplorabilă. Îl cunosc pe Chris din 2000, când am lucrat la un documentar despre pierderea lui Solway Harvester, o dragă de scoici care s-a scufundat aproape de Isle of Man pe 11 ianuarie în anul acela. Fratele lui, David, făcea parte din echipaj.

Dimineață, m-am apucat să sortez cărțile primite ieri. Printre ele era şi o cutie cu cărți despre fotografie în stare excelentă, aşa că le-am pozat şi i-am trimis pozele prin e-mail prietenei mele Aíne, care este colecționară de cărți de fotografii-portret moderne.

La 17:00, m-am dus să încui magazinul şi am descoperit că Chris plecase cu cheia mea de la camionetă după ce o curățase. Cheia de la magazin este legată de cea de la camionetă, aşa că am împins piatra de curling pe care o folosim să proptim uşa în spatele uşii neîncuiate şi am ieşit să beau o bere cu Callum.

Total încasări: 49 lire

4 clienți

JOI, 17 DECEMBRIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 7

La 9:00, o femeie a împins uşa şi a dat năvală în magazin încărcată cu sacoşe pline cu cărți pe care voia să le vândă. A luat-o cu viteză considerabilă înainte prin magazin, strigând „Alooo" şi ignorându-mi complet răspunsurile. În cele din urmă, a reapărut în partea din față a magazinului, unde era evident că trebuie să se afle tejgheaua, casa de marcat şi personalul, şi a zis cu oarecare surpriză: „A, aici eraţi". Pe urmă m-a întrebat dacă m-ar interesa să cumpăr cărți. Fiecare suprafață şi fiecare spațiu din magazin sunt acum acoperite cu cărți şi cutii pe care încă nu le-am sortat şi care au sosit în ultimele două săptămâni, aşa că i-am răspuns că, în afara cazului în care sunt foarte speciale, nu mă interesează. A început să arunce cărțile din sacoşe pe toată podeaua şi mi-a zis că sunt ediții cartonate foarte speciale din „John Grisham, Dan Brown, James Patterson". Când i-am spus că nu mă interesează, a părut sincer uimită.

După muncă, mi-am luat exemplarul din *Maestrul şi Margareta*, pe care îl lăsasem deoparte ca să citesc *The Living Mountain*, şi mi-am reluat lectura. Bunicuța a avut dreptate: este o carte extraordinară, strălucită.

Total încasări: 70,50 lire

6 clienți

VINERI, 18 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 1

Una dintre comenzile de azi a fost pentru *Lands and Their Owners in Galloway*, în două volume, pe care Nicky a listat-o cu 40 de lire, cam cu 100 de lire mai puțin decât valorează.

Am dus la poştă comenzile din ultimele câteva zile. La intrare, am observat că partea de vitrină unde sunt afişate anunțurile funerare era absolut plină. Mama lui Carol-Ann, Alison, spunea că, pe măsură ce trece luna decembrie, numărul de persoane decedate în fiecare săptămână creşte până când, de Crăciun, nici nu mai rămâne loc pentru anunțuri.

Pe tabla de azi am scris un haiku:

Crăciunu-i măcel.

Pierdeți-vă printre cărți;

Aşa va fi mai bun(icel).

Total încasări: 85,48 lire

8 clienți

SÂMB**ĂTĂ**, 19 DECEMBRIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 7

Căutam o carte pe care am listat-o ieri şi pentru care am primit o comandă în dimineaţa asta, când am descoperit că Nicky pusese patru cărţi dintr-o serie intitulată *Rivers of America* în secţiunea de filosofie.

Două dintre cărţile comandate azi au fost din lotul de 300 de lire pe care l-am primit mai devreme săptămâna asta. Până acum, din puţinele cărţi pe care le-am listat online, am obţinut 210 lire. Dacă dau la o parte comisionul Amazon, rămân cu aproximativ 150 de lire, ceea ce este un profit bun şi rapid. Ce bine ar fi dacă ar merge mereu aşa!

După-amiază, am împodobit vitrina pentru Crăciun: un teanc de cărţi în forma unui brad, cu nişte luminiţe în jurul lui. Cel mai mare efort pe care l-am făcut vreodată pentru vitrina de Crăciun.

Total încasări: 236 lire

8 clienţi

LUNI, 21 DECEMBRIE

Comenzi online: 14

Comenzi găsite: 12

O zi urâtă, ploioasă şi vântoasă, dar este ziua cea mai scurtă din an, aşa că, odată ce trece, mie cel puţin îmi revine optimismul. De data asta, s-a dovedit de scurtă durată: Nicky a apărut cu un scrin şi patru sacoşe cu cărţi. Mi-a zis, cu oarecare bucurie, că nu se întoarce să lucreze pentru mine. Nu ştiu ce m-a întristat mai mult, vestea că nu se întoarce sau faptul că părea atât de încântată să plece de la un job pe care evident l-a iubit odată. Va fi sfârşitul unei epoci de aur în magazin.

Până la ora prânzului, un singur client, care a tot gâfâit prin magazin. A reuşit să se revanşeze cheltuind 50 de lire şi povestindu-mi – aparent, fără ironie – despre o librărie din Cornwall care are afişat mare pe tejghea mesajul „FĂRĂ ANECDOTE”.

În timp ce lipeam etichetele pe coletele pentru Random Book Club, un bărbat cu accent german a întrebat dacă avem vreun exemplar din *Mein Kampf*.

Total încasări: 174,98 lire

11 clienți

MARȚI, 22 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Poşta de azi mi-a adus un colet din Italia. Când l-am deschis, am descoperit tot felul de delicatese delicioase – şuncă de porc afumată, pecorino, salam şi o sticlă de Barolo –, alături de un mesaj de la Bunicuța: „Mănâncă astea de Crăciun, nenorocit căcăcios ce eşti!”.

Am dus corespondența la poştă, chiar înainte ca Wilma să închidă pentru prânz, şi am întrebat-o dacă poate să-mi schimbe 100 de lire în monede. Mi-a şoptit că William, proprietarul oficiului poştal, ar fi furios dacă ar afla. Pe urmă, imediat ce a ieşit el din cameră, mi-a îndesat monezile pe sub geamul despărțitor şi mi-a zis să mă duc mai târziu cu bancnotele, pentru schimb.

În timp ce aşezam alte cărți din lotul cumpărat cu 300 de lire săptămâna trecută, am observat că, din pură coincidență,

toate cărţile noastre despre alpinismul scoţian se află pe raftul K2[29] din sala scoţiană.

Total încasări: 135,99 lire

14 clienţi

MIERCURI, 23 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 3

Jeff, preotul, a venit la 10:30. Acum, că suntem în toiul iernii, circulă din nou cu autobuzul. A stat o vreme să caute ceva în secţiunea de teologie care să-l inspire pentru predica de Crăciun. Se pare că Biserica vrea să-l mute din casa parohială în care locuieşte de când a fost numit aici, acum câteva decenii. Când l-am întrebat unde se mută, a răspuns: „Habar n-am. Sunt ca Avraam, stau pe un deal şi strig «Ur»„. Eu habar n-am despre ce vorbea, dar nu am nicio îndoială că altcineva ar înţelege.

În poşta de dimineaţă, am găsit două felicitări de Crăciun, una pentru „Crevetele Uriaş”, iar cealaltă pentru „Maestrul Shaun Bythell”.

La 11:00 am urcat să-mi fac o ceaşcă de ceai şi să mă dezmorţesc puţin în căldura slabă a bucătăriei. Când m-am întors, am fost surprins să-l găsesc pe Omul-Cârtiţă examinând secţiunea de artă de pe primul palier. Nici măcar nu şi-a ridicat privirea când am trecut pe lângă el, aşa de

[29] Unul dintre cei mai înalţi munţi din lume (8 611 metri), al doilea după Everest, situat în lanţul muntos Karakorum.

absorbit era de cartea despre gravurile lui Dürer. Bănuiesc că îşi cumpără cadouri de Crăciun.

Toată după-amiaza am pus preţuri pe cărţi şi le-am aşezat pe rafturi, iar când m-am întors, după o perioadă mai lungă petrecută în sala feroviară, am fost întâmpinat de priveliştea familiară a Omului-Cârtiţă la tejghea, deşi, de data asta, dintr-un unghi diferit. Am luat la rând teancul lui de cărţi, care includea două despre căţărare (nu mi se pare că ar fi genul căruia să-i placă să petreacă timp în aer liber, dar e posibil să mă înşel), una despre conservarea lemnului, o istorie a Portugaliei, cartea despre gravurile lui Dürer şi una despre geologia din partea de vest a Yorkshire-ului. Ultimul titlu m-a făcut să mă îndoiesc de presupunerea pe care am făcut-o când l-am văzut prima dată: că Omul-Cârtiţă este scoţian. Cum nu l-am auzit niciodată vorbind, nu am idee dacă este adevărat sau nu. Dacă într-adevăr este din Yorkshire, atunci este unul dintre extrem de puţinii de originea asta care nu cer niciodată reducere. Poate că, în subconştient, m-am bazat pe faptul că plăteşte mereu cu bancnote scoţiene sau pe vreun alt detaliu care m-a făcut să cred că este scoţian.

Când a plecat din magazin, mi s-a părut că zâmbeşte, dar e posibil să se fi strâmbat din cauza vântului.

Total încasări: 40 lire

5 clienţi

JOI, 24 DECEMBRIE

Comenzi online: 0

Comenzi găsite: 0

În poşta de azi, era o felicitare adresată lui „Shaun Bythell, librar arţăgos”.

E-mail în adresa de la Amazon:

Îmi pare rău, dar sunt foarte dezamăgită de comanda aceasta. Cartea a fost descrisă ca „Folosită – stare foarte bună”. Nu s-a menționat deloc că a aparținut unei biblioteci publice. Prefața a fost decupată, pe următoarea pagină şi pe marginile paginilor a fost pusă ştampila „anulat”, iar cartea este extrem de murdară şi miroase a mucegai. Am comandat-o ca s-o fac cadou de Crăciun, iar destinatarul va fi mulțumit să aibă un exemplar dintr-o carte care nu se mai editează. Însă sunt de părere că descrierea dumneavoastră referitoare la starea cărții nu a fost exactă.

Aştept cu nerăbdare răspunsul dvs.

Cartea cu pricina a costat 2 lire, aşa că i-am rambursat toată suma. Ah, spiritul Crăciunului cuprinde pe toată lumea.

Adesea, magazinul este aglomerat în Ajunul Crăciunului, fiindcă apar fermieri care se agită ca să fie siguri că au ce pune sub brad pentru soțiile lor şi oamenii vin mai devreme să-şi viziteze familia în perioada sărbătorilor. Asta însă depinde în totalitate de ziua săptămânii în care cade Crăciunul: două zile libere în plus pot să însemne o săptămână întreagă, dacă Crăciunul pică într-o luni sau o joi. Anul ăsta, bănuiesc că populația lucrătoare care vine în vizită la rudele din Galloway va trece cu maşinile în sus sau în jos abia astăzi. Poate că perioada dintre Crăciun şi Anul Nou va fi mai bună.

Total încasări: 86,94 lire

10 clienți

VINERI, 25 DECEMBRIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

Închis.

Când m-am trezit, am descoperit că uşa de la camera de la oaspeţi în care a început să doarmă motanul în ultima vreme şi pe care eu o las mereu deschisă pentru drăcuşorul ăsta gras era închisă bine. Este camera de la ultimul etaj, alături de a mea, şi nu e vulnerabilă la capriciile curentului care şuieră prin tot magazinul. Sunt sigur că era deschisă aseară, când m-am dus la culcare. Dimineaţă, când am deschis-o, Căpitan a zbughit-o afară ca un atlet olimpic pe laxative, cu un ochi la toaletă.

La prânz, m-am dus pe bicicletă cei 8 kilometri până la casa părinţilor mei ca să iau prânzul cu ei şi prietenii lor Bill şi Tess. Bill are nouăzeci şi ceva de ani şi este unul dintre oamenii care-mi plac, iar Tess este nemaipomenit de amuzantă, aşa că plimbarea pe roţi înapoi, în lumina amurgului, a fost alimentată de vin şi râsete.

Ajuns acasă, am citit din *The New Confessions*, din care mai am puţin. Începe să pară un antrenament pentru *Any Human Heart*. Extrem de bună şi foarte documentată, dar îi lipseşte puţin din căldura cărţii din urmă.

SÂMB**ĂTĂ**, 26 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 5

Am deschis magazinul la 10:00. Primul client a apărut la 14:45 să înapoieze un exemplar dintr-un roman de Simenon, ediţie Penguin verde, pe care i-l vândusem unui fermier agitat în Ajunul Crăciunului pentru soţia lui. Se pare că – aşa cum se îngrijorase el – aceasta îl citise deja. Nu e chiar cel mai promiţător început al săptămânii care, de obicei, e cea mai aglomerată din an.

Am ales şi ambalat comenzile şi le-am dus la poştă. Când am deschis uşa, am dat peste William, aşa că l-am întrebat dacă e deschis. El doar a mârâit „Nu”, pe urmă s-a întors cu spatele şi şi-a văzut mai departe de ce făcea el acolo, fără nici cea mai mică amabilitate.

Am mai scris un haiku pentru tablă:

Azi e iar Crăciun.

Fugiți la librărie:

scăpați de surghiun.

A mai apărut o singură clientă, care mi-a zis că a venit numai „să se adăpostească de ploaie”.

Una peste alta, nu a meritat să deschid magazinul. Deşi sunt oameni prin oraş, probabil au presupus că azi e închisă librăria.

Total încasări: 44,30 lire

6 clienți

LUNI, 28 DECEMBRIE

Comenzi online: 7

Comenzi găsite: 5

Am ambalat comenzile şi le-am dus la oficiul poştal, care iar era închis.

Telefon la 10:00 de la un client care căuta o carte de istorie locală:

Client: Caut o carte cu titlul *Borgue Academy*, scrisă de Adam Gray.

Eu: Da, avem trei exemplare din ea.

Client: Să vă zic de ce o caut. Plecăm în Noua Zeelandă săptămâna viitoare şi vizităm pe cineva al cărui tată era din zona asta şi ne-am gândit că ar fi drăguț etc.

Habar nu am de ce oamenii simt nevoia să explice amănunțit de ce caută anumite titluri – nu-i ca şi cum explicațiile lor ar face cartea să apară în stoc: ori o avem, ori nu – dar asta nu pare să-i oprească niciodată.

Magazinul a fost complet mort până la 11:30, când au intrat douăzeci şi două de persoane, o familie evreiască extinsă. Majoritatea au cumpărat câte ceva, inclusiv exemplare din *Three Things You Need to Know About Rockets*.

Patru foşti angajați m-au prins la înghesuială şi au hotărât că ar fi trebuit să dăm o petrecere de Crăciun în magazin, aşa că i-am invitat şi pe sora mea şi pe soțul ei. Catherine, care a lucrat la Refugiul cititorilor în februarie, a venit cu fiul ei Miles, tocmai întorşi dintr-o excursie de Crăciun în munți, şi a venit şi cuplul spaniol care se ocupă acum de The Open Book. Crăciunul este o perioadă în care toți ceilalți au timp liber, numai eu nu. De fapt, ajung să lucrez mai mult decât de obicei şi, în general, singur, aşa că impunerea unei petreceri aici de către foşti angajați şi apariția din senin a altor oameni au dat casei un aer prietenos. Ba chiar, pentru prima dată în mai mulți ani, am simțit puțin spiritul Crăciunului. Dar nu mult.

M-am culcat la 3:30.

Total încasări: 101,48 lire

9 clienți

MARŢI, 29 DECEMBRIE

Comenzi online: 3

Comenzi găsite: 2

Am deschis magazinul la 10:00, mahmur, dar, spre încântarea mea, ceilalți făcuseră deja ordine după petrecerea de azi-noapte. Habar nu am când s-au ocupat de asta, dar a fost o uşurare imensă să cobor într-o bucătărie curată.

În poşta de azi, am găsit o scrisoare de la departamentul de urbanism, prin care eram informat că mi s-a acordat autorizația pentru spiralele de cărți din beton. Starea de uşurare a fost aproape fizică: a trebuit să mă aşez după ce am primit vestea. Un client a venit la 11:00 şi a întrebat de „cărți religioase", aşa că l-am îndrumat spre secțiunea de teologie. După vreun minut, s-a întors la tejghea şi a întrebat: „Aveți o listă a cărților sau trebuie să mă holbez eu la ele?".

Catherine şi Miles au plecat pe la prânz.

O tânără a cumpărat un exemplar din *Kama Sutra* şi s-a oferit să citească din ea pe Facebook. M-am gândit că cel mai bine ar fi să refuz.

Urmează vreme şi mai rea; previziunile anunță că Furtuna Frank va aduce ploi abundente şi vânturi puternice la noapte şi mâine.

Am terminat *Maestrul şi Margareta* la miezul nopții, în timp ce vântul urla, iar ploaia torențială bătea în fațada casei. Nu a fost deloc cum mă aşteptam sau asemănătoare cu ce mai citisem înainte. E o carte extraordinară, cea mai isteață şi mai minunată evocare a supranaturalului dintre toate cărțile pe care le-am citit până acum, deşi, dacă mă gândesc bine, *Memoriile personale şi confesiunile unui păcătos cu temei,* de Hogg, ar putea să i-o ia puțin înainte.

Total încasări: 132,99 lire

13 clienți

MIERCURI, 30 DECEMBRIE

Comenzi online: 5

Comenzi găsite: 4

Ploaie torențială toată noaptea şi azi-dimineață, din cauza Furtunii Frank. Se pare că în Newton Stewart (la 11 kilometri distanță) sunt inundații mari, sute de oameni evacuați din case şi găzduiți la centrul comunitar Macmillan.

Callum a venit să pună gresie în bucătăria şi baia din căbănuță.

Maya Tolstoy a trecut pe aici să mă salute la prânz. Mama ei, Margie, locuieşte în Old Station House în Wigtown şi este o femeie minunată, excesiv de generoasă şi cu un intelect superior. Pe Maya am cunoscut-o acum câțiva ani la Margie acasă şi ne-am împrietenit. La fel ca mama ei, este extraordinar de inteligentă şi fermecătoare. Locuieşte în New York, dar se întoarce cât poate de des în Scoția să-şi viziteze părinții. În acelaşi timp, şi Jess Pum, ai cărui părinți locuiesc tot în zonă, a venit să mă salute, iar pe urmă, Tom şi Willeke, ca să discute despre planurile pentru Hogmanay[30]. Magazinul poate deveni cu uşurință un fel de centru social pentru locuitorii înstrăinați ai Galloway-ului în perioada aceasta a anului. Speram să îmi petrec noaptea singur, dar ei insistă să ne adunăm cu toții. Sărbătorile de Crăciun sunt un moment ciudat când ai un magazin al cărui venit depinde aproape integral de clienții care intră în el. Toată lumea este în vacanță

[30] Denumirea scoțiană a ultimei zile din an, sinonimă cu sărbătorirea Anului Nou.

şi vrea să se simtă bine, dar pentru mine este esenţial ca magazinul să fie deschis, aşa că nu prea pot să iau parte la entuziasmul lor. Bănuiesc că firii mele mizantrope îi convine să aibă o scuză ca să evite să fie sociabilă, petrecerea de acum câteva seri fiind o excepţie.

Paula (una dintre cele două spanioloaice care se ocupă de The Open Book) a venit să mă întrebe dacă pot să scanez şi să imprim un afiş pe care l-a făcut ea, prin care invită toată lumea din oraş la magazin mâine la 16:00 pentru a sărbători împreună tradiţia spaniolă de anul nou de a mânca struguri.

La 13:01, serviciile de internet şi de telefonie mobilă au căzut pe toată peninsula, aşa că m-am dus la poştă să aflu ce s-a întâmplat. Din cauza inundaţiilor, au închis staţia electrică din Newton Stewart.

La 15:00, am zărit un fluture pe veioza din magazin. A zburat pe acolo o vreme, spre mirarea clienţilor, până când a dispărut. Probabil l-a mâncat motanul. Are o slăbiciune pentru fluturi. După ce am închis magazinul, m-am dus la co-op să cumpăr o pâine şi am descoperit că lumea cumpărase în cantităţi mari de teama inundaţiilor (suntem sinistraţi oficial), aşa că rafturile erau complet goale. Am scotocit prin dulap acasă, am găsit nişte făină şi drojdie şi am încercat să-mi fac singur pâine. Rezultatul a fost o substanţă atât de densă, încât bănuiesc că am creat un nou element. Faceţi loc în tabelul periodic pentru Bythellium!

După muncă, am terminat *The New Confessions*. Mi-a plăcut mult! Într-un alt exemplu de nedreptate pe care nu o poate controla, Todd cade victimă vânătorii de vrăjitoare din era McCarthy. Nu vă stric finalul, deşi probabil am stricat restul lecturii. Relaţii damnate, mişcarea în cercuri culturale exaltate, dezastre – chiar este un şablon pentru *Any Human Heart*.

Total încasări: 185,50 lire

11 clienţi

JOI, 31 DECEMBRIE

Comenzi online:

Comenzi găsite:

M-am trezit la 6:30 cu ştirea că inundaţiile din Newton Stewart sunt atât de grave, încât au ajuns la ştirile naţionale. Râul Cree a ieşit din matcă şi toată strada Princes a fost inundată.

Internetul tot nu a funcţionat, din cauza inundaţiilor, aşa că nu am putut să verific comenzile online.

Jeff preotul a venit la 10:00 să-şi umple cele 15 minute până la sosirea autobuzului. A zărit exemplarul meu din *Any Human Heart* pe tejghea şi mi-a zis ce mult i-a plăcut *A Good Man in Africa*. Am avut o discuţie foarte interesantă despre ficţiunea contemporană. Lui îi place Jonathan Franzen acum, un scriitor pe care nu l-am citit.

Am lăsat un colet la oficiul poştal. Wilma a modificat programul de lucru de Crăciun. Poate că ar fi fost mai precis şi mai logic să insereze cuvântul „nu” înainte de „suntem”:

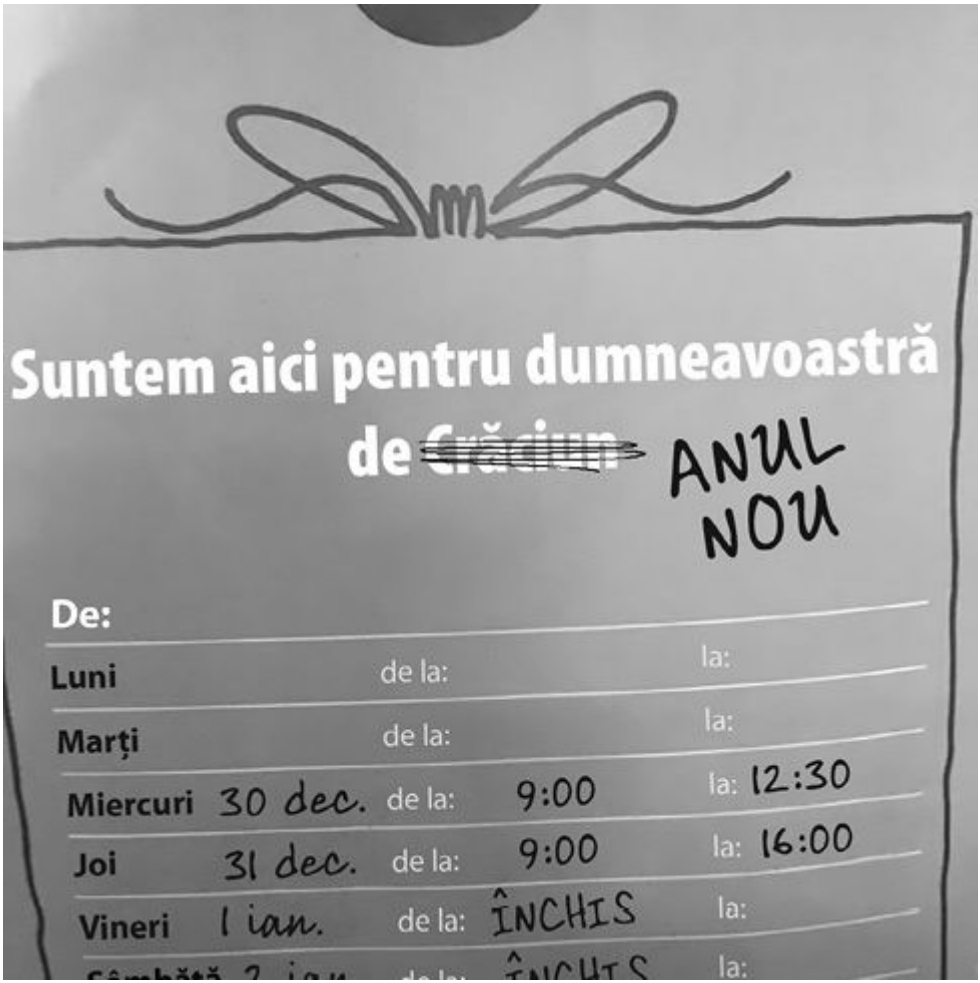
Suntem aici pentru dumneavoastră
de ~~Crăciun~~ ANUL NOU
De:
Luni de la: la:
Marți de la: la:
Miercuri 30 dec. de la: 9:00 la: 12:30
Joi 31 dec. de la: 9:00 la: 16:00
Vineri 1 ian. de la: ÎNCHIS la:

Semnalul la telefonul mobil a revenit la 11:00, dar conexiunea la internet tot nu merge. Mica frustrare pe care mi-o provoacă acest lucru este contrabalansată de faptul că, din moment ce nu pot să răspund la comenzi sau să listez cărți online, am luxul de a nu-mi rămâne altceva de făcut decât să citesc o carte, aşa că am început o altă autobiografie fictivă, *Augustus Carp, Esq., by Himself*, o carte de care eu nu

auzisem, dar pe care Anna a găsit-o într-o librărie din Edinburgh şi s-a gândit că mi-ar plăcea s-o citesc. M-am simţit ca pe vremuri, înainte de tirania internetului, şi a fost o plăcere enormă să-mi petrec toată ziua citind, cu câteva întreruperi, *Augustus Carp*, care până acum s-a dovedit a fi una dintre cele mai amuzante cărţi pe care le-am citit de ceva vreme. Augustus, povestitorul propriei vieţi, aşa cum o vede el, este nemaipomenit de pompos, făţarnic şi complet ipocrit. Are multe în comun cu Ignatius Reilly din *Conjuraţia imbecililor* şi mă întreb dacă John Kennedy Toole a citit-o înainte să pună stiloul pe hârtie.

Sophie Dixon, o prietenă pe care am cunoscut-o acum zece ani, a trecut pe aici pentru o ceaşcă de ceai şi o vorbă înainte să plece la nişte prieteni comuni de Hogmanay. M-au invitat cu amabilitate şi pe mine, dar eu fusesem deja de acord să-mi petrec seara cu Tom şi Willeke, Callum şi spanioloaicele de la The Open Book.

O femeie în vârstă a venit cu un bărbat deosebit de supraponderal, de vârstă mijlocie, pe care ni l-a prezentat (cu un accent puternic din nord-estul Angliei) ca fiind fiul ei. „A venit din Londra. De câte ori e aici, vine la magazin. Tare mult îi place." Peste două ore, când au plecat, a zis: „E prima dată când pleacă de aici cu mâna goală" – cuvinte menite să te facă să-ţi pui întrebări despre calitatea stocului tău.

Am revenit online la 17:30, prea târziu să mai adun şi să ambalez comenzile şi să le duc la oficiul poştal la timp pentru a fi ridicate, aşa că acum va trebui să aştept până marţi.

După ce am închis magazinul, m-am dus la pub cu Tom, Willeke, Callum, Sigrid şi spanioloaicele. Atmosfera era deprimantă, aşa că ne-am întors aici după vreo oră, am gătit o mulţime de pizza şi am băut până pe la 1:00. Au rămas cu toţii peste noapte, mai puţin spanioloaicele, care s-au întors la The Open Book. Câţiva ani, am sărbătorit Hogmanay cu vreo douăzeci de prieteni la Hotelul Loch Maree, pe care îl rezervam pentru o săptămână (se închide iarna, dar noi am reuşit să-l convingem pe proprietar să ne dea cheia). Întotdeauna era

unul dintre momentele fericite din an şi adesea peisajul înalt era presărat de zăpadă. În ultime vreme însă, Hogmanay a devenit ceva mai liniştit, adesea solitar, aşa că mi-a făcut plăcere să-mi iau adio de la vechiul an şi să-l întâmpin pe cel nou alături de prieteni.

Total încasări: 202,49 lire

17 clienți

EPILOG

Magazinul este mai aglomerat acum decât pe vremea când scriam anul acesta din jurnal, parțial – cred – pentru că oamenii au început să înțeleagă impactul pe care comerțul online îl are asupra magazinelor fizice. Acum, că peste 50% din achizițiile de retail se fac online, este puțin probabil ca tendința să se inverseze, dar nimeni nu vrea să locuiască într-o localitate în care magazinele din jur se închid şi nu mai rămâne nimic care să umple golul. Până şi guvernele recunosc, în sfârşit, faptul că dispariția magazinelor fizice şi impozitarea suspectă a uriaşilor online au un efect dăunător asupra vieții oamenilor.

Nicky, din câte ştiu, gestionează fericită o zonă împădurită la vreo 20 de kilometri distanță de aici.

Bunicuța s-a tot plimbat între Wigtown şi Italia, dar pare hotărâtă să se stabilească în Galloway, unde excentricitatea ei e apreciată aşa cum poate nu ar fi într-un loc mai convențional. Vederea i s-a deteriorat în acelaşi ritm în care i-a crescut încrederea în sine, iar aspectul ei italian sofisticat, odată atât de străin pentru locurile acestea, a fost absorbit de ele în aşa măsură, încât acum face parte din alcătuirea lor. Absența ei ar fi acum observată, cum i-a fost pe vremuri apariția.

Eu şi Anna am rămas şi sper să fim mereu prieteni.

Căpitan continuă să se îngraşe, dar nu să se şi deştepte, deşi încă vrăjeşte zilnic clienții.

Cuprins

1. IANUARIE 2015
2. FEBRUARIE
3. MARTIE
4. APRILIE
5. MAI
6. IUNIE
7. IULIE
8. AUGUST
9. SEPTEMBRIE
10. OCTOMBRIE
11. NOIEMBRIE
12. DECEMBRIE
13. EPILOG